

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

Informazioni su questo libro

Si tratta della copia digitale di un libro che per generazioni è stato conservata negli scaffali di una biblioteca prima di essere digitalizzato da Google nell'ambito del progetto volto a rendere disponibili online i libri di tutto il mondo.

Ha sopravvissuto abbastanza per non essere più protetto dai diritti di copyright e diventare di pubblico dominio. Un libro di pubblico dominio è un libro che non è mai stato protetto dal copyright o i cui termini legali di copyright sono scaduti. La classificazione di un libro come di pubblico dominio può variare da paese a paese. I libri di pubblico dominio sono l'anello di congiunzione con il passato, rappresentano un patrimonio storico, culturale e di conoscenza spesso difficile da scoprire.

Commenti, note e altre annotazioni a margine presenti nel volume originale compariranno in questo file, come testimonianza del lungo viaggio percorso dal libro, dall'editore originale alla biblioteca, per giungere fino a te.

Linee guida per l'utilizzo

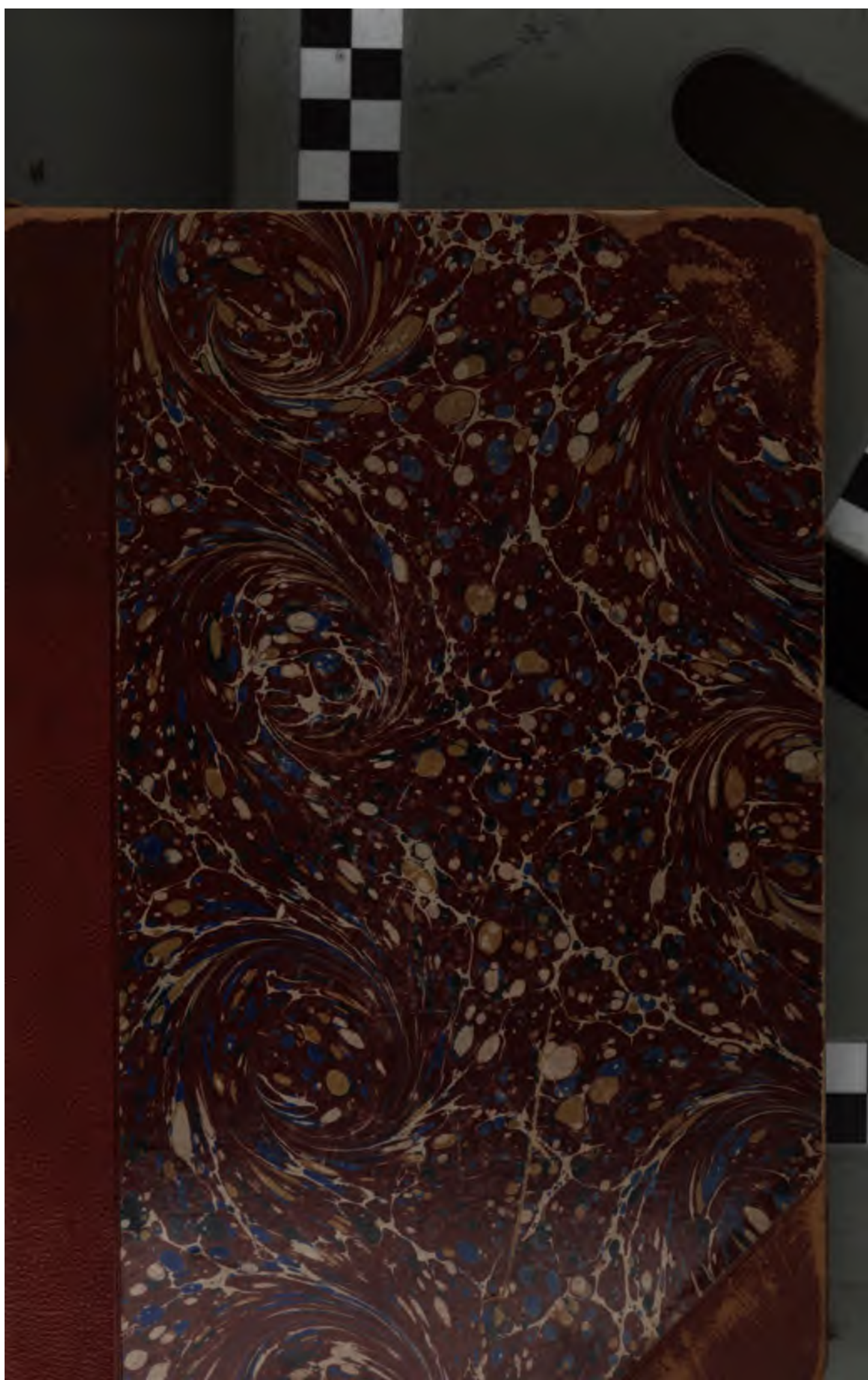
Google è orgoglioso di essere il partner delle biblioteche per digitalizzare i materiali di pubblico dominio e renderli universalmente disponibili. I libri di pubblico dominio appartengono al pubblico e noi ne siamo solamente i custodi. Tuttavia questo lavoro è oneroso, pertanto, per poter continuare ad offrire questo servizio abbiamo preso alcune iniziative per impedire l'utilizzo illecito da parte di soggetti commerciali, compresa l'imposizione di restrizioni sull'invio di query automatizzate.

Inoltre ti chiediamo di:

- + *Non fare un uso commerciale di questi file* Abbiamo concepito Google Ricerca Libri per l'uso da parte dei singoli utenti privati e ti chiediamo di utilizzare questi file per uso personale e non a fini commerciali.
- + *Non inviare query automatizzate* Non inviare a Google query automatizzate di alcun tipo. Se stai effettuando delle ricerche nel campo della traduzione automatica, del riconoscimento ottico dei caratteri (OCR) o in altri campi dove necessiti di utilizzare grandi quantità di testo, ti invitiamo a contattarci. Incoraggiamo l'uso dei materiali di pubblico dominio per questi scopi e potremmo esserti di aiuto.
- + *Conserva la filigrana* La "filigrana" (watermark) di Google che compare in ciascun file è essenziale per informare gli utenti su questo progetto e aiutarli a trovare materiali aggiuntivi tramite Google Ricerca Libri. Non rimuoverla.
- + *Fanne un uso legale* Indipendentemente dall'utilizzo che ne farai, ricordati che è tua responsabilità accertarti di farne un uso legale. Non dare per scontato che, poiché un libro è di pubblico dominio per gli utenti degli Stati Uniti, sia di pubblico dominio anche per gli utenti di altri paesi. I criteri che stabiliscono se un libro è protetto da copyright variano da Paese a Paese e non possiamo offrire indicazioni se un determinato uso del libro è consentito. Non dare per scontato che poiché un libro compare in Google Ricerca Libri ciò significhi che può essere utilizzato in qualsiasi modo e in qualsiasi Paese del mondo. Le sanzioni per le violazioni del copyright possono essere molto severe.

Informazioni su Google Ricerca Libri

La missione di Google è organizzare le informazioni a livello mondiale e renderle universalmente accessibili e fruibili. Google Ricerca Libri aiuta i lettori a scoprire i libri di tutto il mondo e consente ad autori ed editori di raggiungere un pubblico più ampio. Puoi effettuare una ricerca sul Web nell'intero testo di questo libro da <http://books.google.com>

Rom 155.5

Harvard College Library

FROM THE FUND OF

CHARLES MINOT

Class of 1828

GESELLSCHAFT FÜR ROMANISCHE LITERATUR

DRITTER JAHRGANG 1904

ZWEITER BAND

DER GANZEN REIHE BAND 8

IL
CANZONIERE PROVENZALE
DELLA
RICCARDIANA

No 2909

GESELLSCHAFT FÜR ROMANISCHE LITERATUR
BAND 8.

IL
CANZONIERE PROVENZALE
DELLA
RICCARDIANA
Nº 2909

EDIZIONE DIPLOMATICA PRECEDUTA
DA UN' INTRODUZIONE

PER IL
PROF. GIULIO BERTONI

DRESDEN 1905.
GEDEUCKT FÜR DIE GESELLSCHAFT FÜR ROMANISCHE LITERATUR.
VERTRETER FÜR DEN BUCHHANDEL:
MAX NIEMEYER, HALLE a. S.

Rom 155.5

Minot fund

101.

Harvard University Library
Cambridge (Mass.).

Prefazione.

Verrà un giorno a far seguito a questa stampa del canzoniere riccardiano n° 2909, noto ai provenzalisti sotto la lettera Q, l'edizione diplomatica del ms. provenz. ambrosiano G (R. 71 sup.), che è strettamente imparentato con il canzoniere riccardiano e che per molte ragioni merita tutta l'attenzione degli studiosi: tra l'altro, per contenere anche la notazione musicale dei componimenti. Il mio lavoro adunque conterà di due volumi, insieme strettamente legati e in pari tempo l'uno e l'altro indipendenti. Questo primo volume è tutto dedicato alla sola pubblicazione del canzoniere Q, la copia del quale feci io stesso in Firenze l'anno 1901—2 e presentai, quale tesi di perfezionamento, all'Istituto di Studi superiori. Mi è caro, nel momento di presentare al pubblico questo povero frutto delle mie fatiche, ricordare con devozione e con affetto il nome illustre del prof. Pio Rajna, che volle affidare a me l'incarico di dare in luce uno dei più preziosi codici fiorentini, in fatto di lingue romanze, e che mi fu prodigo ad ogni occorrenza di consiglio e di aiuto. Ringrazio poi la Direzione della Bibl. Riccardiana per avermi concesso per due mesi (Settembre-Ottobre 1905) il prestito del manoscritto a Modena, presso la Bibl. Estense, ov' io potei a mio agio collazionare le bozze con l'originale. Per tal modo ho potuto aggiungere in fondo al mio volume una serie di «Errata», che fu il risultato di ripetute e accurate collazioni, fatte quando già i primi sette fogli erano stati definitivamente tirati. Poco poi mi resta a dire sul metodo da me adottato nella mia pubblicazione: ho riprodotto con le sue abbreviazioni il ms. e ho cercato di ripetere i segni del codice con altrettali

tipografici; ho risolto soltanto la nota tironiana 7 e in ogni caso ho stampato *et* in corsivo; ho infine corredato ciascuna pagina della mia edizione con l'indicazione della carta del ms. Io confido con questo di essermi guadagnata un po' di benevolenza da parte di chi, esperto in siffatto genere di pubblicazioni, sa che la esattezza assoluta, così difficile a raggiungersi, è la principale dote d'ogni stampa diplomatica, ed oso anche sperare che il mio lavoro potrà così meritarsi vie più la fiducia degli eruditi.

Fribourg (Suisse), Novembre 1905.

G. B.

Introduzione.

Parte I.

Descrizione del codice riccardiano 2909.

I.

Il canzoniere provenzale 2909 (S. II. 35) della biblioteca Riccardiana in Firenze è noto agli studiosi sotto la lettera Q, con la quale lo designò il Bartsch nel suo *Grundriß der provenz. Litteratur*.¹ Venne descritto dal Grützmacher² prima, poscia dal Bartsch³, che ne diede un indice molto esatto nel IV volume della *Zeitschrift für roman. Philologie*, 502 — 520.⁴ Ma una descrizione, che possa dirsi veramente compiuta, di tutte quelle particolarità esteriori del manoscritto, per le quali vien facilitato e fors' anche indirizzato sul retto sentiero lo studio della sua costituzione interna, non ancora si possiede. È parso però conveniente incominciare da essa.

Q è un manoscritto pergameneo in piccolo quarto, recentemente rilegato con assi ricoperte di pelle rossastra. Ogni carta misura mm. 114 di largh. × 210 di lungh. ed è scritta a due colonne.⁵ In tutto, le cc. sono 115, astrazione fatta di due pergamene introdotte da poco, che servono di guardia anteriore, nella prima delle quali è scritto di mano del Lami: Rime provenzali di diversi, e nella seconda sempre di

1) Elberfeld 1872. E così nell' edizione di Peire Vidal, pag. LXXXVI—XCI. Il Meyer, *Les dern. Troub.*, pag. 11, lo indicò colla lettera T.

2) *Archiv f. das Studium der neueren Sprachen u. Literaturen*, XXXIII, 413—420.

3) *Jahrbuch f. rom. u. engl. Lit.*, XI, 9—11.

4) Cfr. anche Stengel e Gröber, *Zeitschrift f. roman. Phil.*, V, 89.

5) Ogni colonna contiene 34 linee: le prime carte e le ultime contengono generalmente 35 linee. La rigatura è a piombo.

pugno del Lami: *Indice de' Poeti Provenzali che sono in questo Codice.*
E i nomi dei poeti seguono in quest' ordine, secondo la grafia del ms.:

Arnadus Meroglius.	Perdigons.
Aimerico de Pigogliana.	Rambaut de Vagten.
Folchet de Marsilia.	Ganzelus Faiditus.
Bernardo Adventathorn.	Raimont de Mirauall.
Guidus Duxelus.	Arnaut, o Arnadus de Miroil.
Nuc de Brundel.	Pere Vidalus.
Narvart Daniel.	Perolus.
Guilem de Leisdet.	Girardus Brunelus.
Ricardus Birbiscelus.	

Seguono poscia le già ricordate 115 carte, numerate in alto, allo spigolo destro, con istampiglie: la numerazione perciò è recente, e di essa non dovremo conseguentemente fare troppo calcolo nello studio del canzoniere. Oltre a ciò la penultima e terzultima carta (113 e 114) sono bianche, di grossa pergamena e da poco intercalate nel mss.: e così pure si dica delle cc. 54, 63, 93, le quali han tutta l'apparenza di essere state introdotte nel cod. per colmare la lacuna di qualche pergamena. Sopra ciò ci occorrerà di intrattenerci più oltre; ora continuiamo nella descrizione del codice.

L'ultima carta (115) merita un esame più minuto. La qualità della pergamena e la età a cui può essere richiamata la scrittura, che in essa si trova, portano a credere che questa carta sia stata veramente una delle guardie, se anche non originale, certo antichissime del ms.

Nel *recto* di essa si leggono le seguenti parole:

ē . l j . sext.

Fabe q̄ ē uēduta e . liij . sext^a et comesta . ē . x . modia 7 vi sext.
J . Hec sunt expense que facte fuerunt indie iouis s̄co propaup̄eribus
. viij . sol . imperialium . et . iij . sol . imperialium . et . iij . sol . imperia-
lium et xj . imperialium pro canonicis . ij . | canonicis et p . . . ona-
riis et cochiis . isti s̄ . illi clerici inprimis . joh's custos chori .
et iacobus decremona 7 benatus gerardus de batismo 7 dō | 7
dōn' . martin' . et archipb'r de papia 7 dōn' ioh's papie 7 dōn'
raineri' . et nasellus et gerardus de floxio et gullielm . de turre .
et | biolus . 7 becalius . et iohann' gragnam et agetus et
putti(?) dom. manfredo . et ioh'e bonin' . et mufa . et gerardonus

canauari'. jsti s s'uiēs canonici | et iohs dñs custos et gerardus
et rolandellus. Et bon' ioh's. et pexc'. Et faci' et tomaxinus
et folcerius et ioh's gragnon'(?).

E più sotto:

It. hec sūt expense q̄ facte s̄ ipasche.

It. inprimis .xxviij. sol. ipr. et viiij. ipr I . xxxv. lib' magne de
carnibus ... sche portinis. et librā constitit viij. ipr. min. |

It. .v. sol' ipr I duabus lib. pipate.

It. .v. sol' ipr I uno pensio decaseo.

It. .xxxxxvj. sol'. ipr I carnibus mm'. ^{or} .iiij. impr. de ag[n]ellis.

It. .xx. ipr I duabus lib. lardone.

Nel verso leggiamo anche a stento poche parole: *questo libro de
cāpone prouiciāle è de*¹

E per traverso:

sunt expense de chiede cicerum.

[In prim]is. die m'curij .xiiij. Itrante octub'. .i. quartario cicerum.

die m'curij .xij. exeunte octub. .i. quartario cicerum.

die m'curij .iiij. exeunte octub. .i. quartario cicerum.

die m'curij .iiij. intrante noueb. .i. quartario cicerum.

die m'curij .xi. intrāte noueb. .i. quartario cicerum.

Le città di Cremona e di Pavia, ricordate nel *recto* della guardia ora trascritta, ci richiamano sin d'ora all' Italia settentrionale; anche per questo non sarebbe forse ipotesi ardita giungere sino all' identificazione del nostro manoscritto con un altro, che trovasi registrato nel catalogo della libreria Visconteo-sforzesca con queste parole: *Arnaldus in gallico, voluminis mediocris, coperti corio albo veteri cum clavis auricalchi. Incipit: Rasons est misura, et finitur: danch ment.*² Vero è che il manoscritto non finisce in tal modo; ma non bisogna dimenticare che così come ci è pervenuto, è incompleto, e non sappiamo quante carte manchino in fine.

Il vero e proprio codice provenzale 2909 risulta dunque di 109 carte scritte, come dicemmo, a due colonne con scrittura non sempre costante. La scrittura del manoscritto sarà oggetto di un esame parti-

1) Anche sotto l'applicazione di un reagente il nome restò illeggibile. Forse: *de mi anouelle*(?).

2) G. D'Adda, *Indagini storiche, artistiche e bibliografiche sulla libreria Visconteo-Sforzesca del Castello di Pavia*, Milano, 1875, p. 28, n. 298.

colareggiato più innanzi; qui dobbiam subito dire che i componimenti sono disposti per ordine strofico, eccezion fatta di pochi casi in cui per la lunghezza del verso o per altra causa, il copista dovè derogare dalla sua consuetudine. Sopra ogni componimento il nome del poeta è ripetuto in minio; e rosse e celesti si avvicendano con non grossolani fregi le lettere iniziali di ogni singola strofe. Ma le peculiarità esteriori di maggiore importanza risulteranno dall' esame e dallo studio delle

Particolarità del codice.

Benchè dato con esattezza dal Bartsch¹, un registro dei componimenti di Q è necessario, perchè esso servirà di base al nostro studio sul canzoniere riccardiano. Lo diamo, come tavola del codice, in fondo a questo volume e preghiamo il lettore di volerlo tener presente per l'intelligenza della nostra introduzione. Seguiamo in esso scrupolosamente il manoscritto e aggiungiamo ai componimenti un numero d'ordine, per maggiore comodità del lettore. Qui è però necessario far luogo ad alcune osservazioni. Il codice, come abbiamo avvertito, contiene tre carte numerate di grossa pergamena, bianche e non appartenenti certo al manoscritto. Esse furono aggiunte di recente² e portano i nn. 54, 63, 92. Perchè sia stata aggiunta la carta 54 si riesce parmi, a comprendere facilmente: forse perchè il testo sembrò, com' è di fatto, troncato al fine della la c. 53 e si pensò che una carta fosse andata smarrita. La cosa non istà così; poichè la continuazione esatta del testo contenuto a c. 53^v trovasi a c. 56^r e chi consideri il nostro indice si accorgerà che tutto il malanno risiede nella cattiva impaginazione del ms. Infatti, la carta che reca il numero 55 va riportata dopo la c. 61 e allora i testi vengono riordinati, come dovettero essere originalmente.

Cioè:

Indice delle cc. 52^r—62^r di Q.

a) Condiz. odierna del ms.³ 52^r *Gançelus*: Fort chausa es e tut lo mager dan.

52^r *Gançelus*: Chant et deport ioi dōnei et solaç.

1) *Zeitschrift f. rom. Phil.*, cit. l. cit.

2) Forse quanto fu rilegato il codice.

3) Riproduco qui per maggior chiarezza — abbreviandolo — un brano dell' indice dato in fondo al volume.

- 53^r *Gançelus*: Son pogues partir son uoler.
 53^r *Gançelus*: Lo gen cors honraç.
 53^v Continua questo componimento sino al
 6° verso della strofe V.
 54^r e ^v Questa carta è bianca, aggiunta di
 recente.
 55^r *Raimō d' miralual*: Ben magradal bel
 tēps destiu.
 55^r *Raimōt*: Aissi con es genser pascors.
 55^v *Raimont*: Tals ua mon chan enqeren.
 (Il foglio si chiude col terzo verso
 della strofe IV.)
 56^r Nella 1^a colonna seguita il componimento
 di *Gançelus*, Lo gens cors honrac.
 56^v *Gançelus*: Toç me cuigei.
 56^v—60^r Continuano canti di *Gançelus*.
 60^v—61^v Quattro canti di *Arnaut di Maruoill*.
 62^r Nella 1^a colonna continua la poesia di
Ramon: Tals ua mon cor enqeren.
 Poscia seguono i canti di *Ramōt*.

È chiaro che la condizione originale del ms. (prima che avvenisse questa trasposizione) era, come bene se ne accorse il Bartsch, la seguente:

- b) Condiz. origin. del ms. [52^r] *Gançelus*: For chausa, ecc.
 [52^v] *Gancelus*: Chant et deport, ecc.
 [53^r] „ Son pogues partir, ecc.
 [53^r] „ Lo gen cors honraç.
 [56^r] „ Continuaz. della poesia precedente, e: Toç me cuigei, ecc.
 [56^v]—[60^r] Continuano canti di *Gancelus*.
 [60^v]—[61^v] Quattro canti di *Arnaut de Meruolh*.
 [55^r] *Raimōt de' miralual*: Ben magradal, ecc.
 [55^r] „ „ „ Aissi con es genser, ecc.
 [55^v] *Raimōt de miralual*: Tals ua mon chan, ecc.

[62^r] *Raimōt de' mirahual*: Continuazione della poesia precedente, e proseguono i canti di *Raimont*.

Resta così dimostrato che la c. bianca 54 fu aggiunta senza ragione da chi volle ordinare il manoscritto, che in questo caso non presenta lacuna di sorta.¹

Così pure senza ragione furono aggiunte le cc. 63 e 92, nei quali casi poi l'aggiunta non è neppur scusata da una qualsiasi trasposizione di carte, poichè il testo corre con esattezza dal verso della carta 62 al recto della carta 64; e la simigliante cosa avviene pure più innanzi per le cc. 91 e 93.

Ma il primo di questi tre casi è per noi non poco significativo, poichè ci mette in guardia e ci dice da un lato che noi abbiamo a che fare con un manoscritto che non ci è stato conservato nella sua disposizione primitiva, mentre dall' altro lato ci autorizza a cercare e ad esaminare attentamente se altre trasposizioni siano avvenute, le quali non così facilmente si lascino riconoscere. Per tal modo acquista nuova luce un fatto, che nello studio interno del canzoniere avrà una bella importanza e che passò sino ad ora inosservato. Nel margine inferiore della c. 17^r, con la quale incominciano i componimenti di Folchetto di Marsiglia leggesi *.j. folget d' marsella*, ove evidentemente quel numero .j. deve significare che Folchetto teneva originariamente nella raccolta il primo posto o anche, se così si vuole, che Folchetto era il primo trovatore nella fonte di Q, o per lo meno in una delle fonti di Q. Di queste due supposizioni, quella più probabile e tale da presentarsi subito come reale è la prima, che non esclude del resto la seconda: le si oppone soltanto il fatto che, nell' ordinamento odierno del ms., Folchetto trovasi dopo Americo de Peguilhan.

Forse indotto da questa condizione di cose, il Bartsch credè di poter leggere un .jj. in luogo di un .j.; ma per quanto io abbia esa-

1) La nostra stampa diplomatica riproduce il testo nelle sue presenti condizioni. Avvertiamo che in questa nostra introduzione (e soltanto in essa) sono esaminate le incongruenze apparenti o reali del ms. Ciò facendo, abbiám creduto di sodisfare un desiderio degli studiosi e di attenerci nell' istesso tempo alla norme della riproduzione diplomatica, che impediscono che l'editore intervenga col suo giudizio, anche se retto e sicuro, a modificare in qualche modo il testo; ma naturalmente non tolgono ch'egli rimetta le cose al loro posto nella introduzione, di cui deve servirsi chi utilizza il testo.

minata attentamente la scrittura, non mi è parso possibile distinguere altrimenti che un *.j. folget d' marsella*.¹

Questo fatto non è di lieve momento; poichè nello studio di un canzoniere provenzale l'ordine e la successione dei poeti hanno una singolare importanza e sono indizi de' più notevoli per iscoprire le relazioni e le attinenze che possono passare tra l'una e l'altra raccolta. Basterebbe infatti la presente osservazione di ordine tutto esteriore per classificare senz' altro il nostro codice tra quelli, che il Gröber in un suo studio, che avremo parecchie volte in seguito occasione di citare, chiama: «Folquetsammlungen».

Messi sulla via, non tarderemo ad accorgerci che fatti consimili si verificano altrove nel corpo del manoscritto: e così a c. 25^r, leggiamo: *ij. bernart de uetador*, e a c. 67^r: *.ij. peire uidal*.

Una particolarità non certo trascurabile ci presentano le tenzoni del nostro manoscritto: esse sono scritte ne gli spazi vuoti tra un poeta e l'altro e debbonsi perciò ad una mano posteriore a quella che scrisse il vero e reale corpo del codice. Dato questo stato di cose, s'intende di leggeri che non sempre noi ci potremo trovar dinanzi a tenzoni integre e quali si leggono in altre raccolte provenzali, ma piuttosto avremo a fare con frammenti, con componimenti mutilati, la cui lunghezza dipenderà dal maggiore e minore spazio lasciato libero dal precedente amanuense. Altre volte il seguito della tenzone leggesi in altra parte del ms. e ne nasce così un ordine di cose irregolare, che non va passato sotto silenzio, ma va invece esaminato più da vicino e studiato con ogni cura nell' intento di rendere la stampa diplomatica del codice in tutto servibile agli studiosi. Altre volte ancora si sarebbe portati a credere che la trasposizione e la mutilazione esistessero veramente nel ms. originale.

Sotto quest' ultimo caso si lascia facilmente riportare la tenzone che leggiamo a c. 8^r e che incomincia: *Uiraut de borneill si cum meteis mun defendiai*. Essa non è scritta sopra uno spazio bianco e però non è a credersi che la sua mutilazione sia stata necessitata da cause esteriori. Noi ci troviamo qui dinanzi — se ne accorse già il Bartsch — alla tenzone scambiata da Geraldo di Bornelh col Re d'Aragona: *Bem plairia*, a cui mancano la prima strofe e — aggiungiamo ora — i due ultimi versi. I quali doveano forse leggersi nella continuazione di

1) Sotto l'azione di un reagente, che fu pure applicato in codesto luogo del cod., il numero *.j.* apparve ancor più chiaro.

questo primo frammento del ms. andata smarrita. Avremo infatti occasione di avvertire più innanzi che i ff. 1—8 del nostro codice costituiscono parte a sè e non debbono certamente considerarsi tutt' uno, come fece il Gröber, colle carte seguenti.¹

Col f. 9 incomincia una breve serie di tenzoni dovute, come vedremo, a un nuovo amanuense, che lasciò importanti tracce di sè nel codice e scrisse null' altro che tenzoni. La prima di esse: *Gauselin digax mal ure sen* offre una strana particolarità. Essa è troncata dopo la quarta strofe e finisce, senza che il copista abbia avvertito il distacco e la contaminazione, con l'ultima parte della tenzone: *Dalfin respondetx mi sius platz* (448, 1), le cui prime stanze si leggono al f. 38^r. Per ispiegare in qualche modo questa trasposizione converrà far ricorso a un' ipotesi già messa innanzi dal Bartsch e vedervi null' altro che una «Blattversetzung» dell' originale non avvertita dal copista. E la quinta ed ultima strofe di *Gauselm² digax mal ure sen*? La troviamo a c. 24^r, ove figura come ultima stanza della tenzone *Gauselm tres ioecs en amorax* (432, 2). Anche questa tenzone non può dirsi del tutto integra nel nostro manoscritto. Vi mancano infatti gli ultimi tre versi, che dovremo riconoscere negli ultimi tre della citata prima parte della tenzone: *Dalfin respondetx*, a c. 38^r. Eccoli nella esatta lezione di Q:

E sai nuna ab gai cors plaçen
En gel iuçamen fora mes
Mas pro uei qe nia de trez.

1) Questa tenzone: *Bem plairia* (242, 22) è data da Q in una lezione dispe-
rata. Confronto qui la prima stanza di Q con la seconda di I, e mi servo per questo
ms. della stampa del Mahn, *Gedichte*, I, 822:

Q.
Ujraut de borneill si cu meteis
mun defendiai
Ab mon sabbesai ues on uoles te
nez
P oben uos tēc as follor
Si uis cuiatz qe p maricor ua
llamens.
Adrut u'tadier aisiuos pagras
undenier.
Ais max qtra .j. marc darient.

I.
Guirautz de borneill sieu mezeis . nom
defendes ab mon saber . ben saues on
uoles tener . per so ben uos tenc a follor .
seus cuiatz qe ma ricor . uaila menz a
drut uertadier . aissi uos pogrutz un de-
nier . adesmar contrun marc dargen.

2) Il nostro ms. dà ora la forma *Gauselm*; ora, per errore di lettura dovuto
all' amanuense, quella di *Gauselin*.

Fermiamoci ancora sulle tenzoni, poichè esse danno occasione a nuove osservazioni. Un altro esempio di trasposizione di fogli nell'originale può forse vedersi a c. 33^v. Ivi si leggono una strofe e due versi della tenzone: *Segner iaufre respondex me sius plas* (1414, 1) e subito dopo segue l'altro componimento: *Perdingons ses vassalatge* (119, 6) a cominciare dalla terza strofe. La continuazione della prima di queste due tenzoni si trova al f. 47^v, ove manca però la fine della strofe 2ª incominciata a c. 33^v.

Giacchè ci aggiriamo in quest'ordine di fatti, non sarà inutile notare subito che anche il componimento di Uc de Saint Circ: *Na Maria es gent e plasentera* (457, 22) è diviso in due frammenti, il primo de' quali si trova a c. 38^r, il secondo a c. 40^v.

Un caso di mutilazione è pur presentato a c. 79^v dal componimento di Peirol: *Per dan qe damor*, di cui si leggono soltanto tre strofi. Sulla carta 80 dobbiamo fermare la nostra attenzione. Essa contiene, oltre a un componimento di Peirol, tre poesie che non recano nome d'autore.

La prima di esse: *Nuls hom tam leu* appartiene a Raimbaut de Vaqueiras, secondo la maggior parte dei mss.; *R* soltanto la attribuisce a Peirol; la seconda: *Autressi com la candela* è di Peire Raimon de Tolosa — O la dà anonima —; la terza infine incomincia: *Em petit dora uen gran bens* e consta di tre strofi che appartengono al componimento: *Lo joi comens en un bel mes* di Arnaut de Tintignac. Osserviamo ancora che il primo di questi tre componimenti non si legge in *Q* nella sua integrità. A c. 80^v col. 2 si trovano le tre prime strofi; una quarta — la 5ª secondo la lezione del ms. *S* — è stata scritta nella carta di fronte 79^r e il copista vi rimandò il lettore per mezzo di una crocetta.

Anche non va dimenticato che le due cc. 64 e 65 contengono 7 componimenti di A. de Merolh attribuiti a un Raimōt. Il fatto si può spiegare ammettendo una distrazione del copista, il quale dopo alcuni componimenti dal *R. de Mirau* trascrisse dalla fonte altre poesie del poeta precedente: *A. de Marolh*. Il rubricatore non si avvide delle cose. A un errore del rubricatore, che si trovava sotto l'efficacia del nome *Ricardus* scritto 5 carte prima, andranno attribuiti due componimenti (a c. 50) del Vaqueiras a un Ricardus.

Siamo giunti così a quella parte del codice che contiene i componimenti di Guiraut de Bornelh, forse la più importante del ms. perchè

questo poeta vi è rappresentato in modo veramente onorevole. Notiamo subito la ripetizione di due poesie:

c. 82^r *Quant lo freq* = c. 106^r.

c. 86^v *Allegrar* = c. 97^r.

Oltre a ciò, alcuni dei componimenti stessi richiamano la nostra attenzione. A cc. 89^v la poesia: *Mamiga me mena estra lei* è divisa in due parti e sopra ognuna di esse il rubricatore ha scritto il nome del poeta, sicchè facilmente la seconda parte potrebbe essere scambiata con un componimento originale e indipendente. Ciò accadde in verità al Grützmacher che pubblicò separata, come poesia a sè, la fine della nostra canzone (*Arch.* XXXIII, 422).

A c. 92^v possono facilmente passare inosservate due strofe e una tornata della poesia di Giraldo, che incomincia: *Sil cors nom esta* (242, 70), perchè non sono distinte in nessun modo dal componimento precedente: *Nom plaç chans* (242, 49).

A c. 94^r si verifica una stranissima particolarità. I due componimenti: *Un sonet novel* e *Agest tminis* si combinano l'un l'altro in questo modo: dopo le tre prime strofi del primo ne seguono quattro del secondo, poscia la fine di quello, per ultimo anche l'ultima parte di questo.

A c. 96^v possono essere scambiate per poesia originale alcune strofi che incominciano: *E tu iat fais cognoscens*; ma esse non sono che il seguito del componimento precedente: *Sera nō pueia* (242, 66). Nella parte, che contiene cobbole, poco vi è che richiami la nostra osservazione. A c. 107^r la cobla *Un en conosc* è la 2ª strofe di *Qui uol conq̄rer* (461, 214), così a c. 107^v: *Mais q̄i uol* è la seconda di *Dome fols* (461, 86). A c. 108^v: *Bella dōna* non è che una strofe d'una poesia di *Uc de Saint Circ*, 457, 12.

Per ultimo non va dimenticato che l'ultima cobla passò inosservata al Bartsch quando compilò l'indice di Q per la *Zeitschrift* già citata. Si cfr. per altre particolarità la stessa *Zeitschrift*, V, 89.

Scrittura del codice.

Per l'incostante scrittura del nostro ms., riesce quasi impossibile assegnare nel suo complesso con un grado sufficiente di approssimazione un periodo di tempo definito al codice provenzale Q.

Se discendiamo infatti ad osservazioni particolareggiate e minute sulla qualità delle scritture e se esaminiamo, confrontandole accuratamente, le varietà dei caratteri, ci troviamo subito dinanzi a dubbi d'ogni specie e ci accorgiamo che sarebbe forse vano studio quello di voler assegnare a Q una età precisa. Ciò nulla di meno occorre industriarsi intorno a questo primo problema, che presenta il manoscritto, e diremo subito che, tralasciando di toccare dell'opinione del Grützmacher, che voleva con evidente errore richiamare il codice al sec. XV, può ritenersi non infondato il giudizio del Bartsch, che riportò tutto il ms. al secolo XIV.

Ma qui è necessario fare alcune distinzioni e alcune riserve. Le mani che scrissero il codice furono diverse: le principali due o tre e altre secondarie. Non è agevole certamente riconoscere se si tratti di scritture che si lascino ricondurre a un di presso allo stesso tempo o se una non breve età le divida, — e riesce pur difficile, limitando il problema, scegliere tra le altre una grafia, intorno a cui si possa preferibilmente applicare un criterio cronologico.

Questo tuttavia parmi si possa dire con una probabilità, che si avvicina di molto alla certezza: tutte codeste mani hanno i caratteri della scrittura italiana: — morbidi i contorni delle lettere e un po' arrotondati gli spigoli, — ma tutte differiscono sensibilmente tra di loro. Se ci poniamo invero sott'occhio il manoscritto, ci accorgiamo che a una sola scrittura, più aperta, più chiara, di tipo che potrebbe essere lombardo, si debbono le prime otto carte scritte non inelegantemente per quanto in alcuni punti strabocchevoli di errori. Un'altra mano scrisse le cc. 9—10 le quali contengono nulla più che tenzoni; una terza si palesa a cominciare (c. 11^a) con *Aimerico de Pigoglana*. E qui accade di osservare che a quest'ultima mano va attribuito quasi per intero il vero e proprio corpo del codice. I canti di Aimeric de Peguilhan, di Folquet de Marselha, di Bernart de Ventadorn ecc. sino alle prime poesie di Guiraut de Bornelh (eccezion fatta delle tenzoni che si leggono tra l'uno e l'altro di questi poeti), si debbono tutti a questa mano principale, la cui scrittura è piuttosto breve e minuta, di tipo minuscolo gotico librario, quasi sempre uguale a se stessa, abbastanza nitida e accurata. Io vi ho riscontrata una certa somiglianza colla grafia di quel poema sulla *Creazione del mondo*, contenuto nel codice vaticano 5977, la cui scrittura è nota per la riproduzione di

una carta data dal Monaci nell' *Archivio paleografico ital.*¹ Il carattere, che ci interessa, appartiene alla prima metà del sec. XIII; sicchè, ammettendo anche pel nostro codice Q che la sua principale grafia sia posteriore di molti anni a quella del cod. Vaticano, non potremo spingerci oltre la fine del sec. XIII, — e alla fine di questo secolo appunto dovremo assegnare la maggior parte del manoscritto.

Il criterio seguito non è certamente dei più sicuri, ma risponde al giudizio ch'io m'ero formato di quella scrittura considerandola a sè, indipendentemente d'ogni altra relazione con scritture affini.

Una pietra di paragone mi manca invece per la scrittura cui spettano le prime otto carte; essa pare appartenere alla prima metà del sec. XIV e con molta probabilità noi la potremo assegnare alla Lombardia. Singolari somiglianze presenta con questa scrittura quella delle cc. 88—96; ma sarebbe ardito ascriverla alla stessa mano. Minori scrupoli ho poi ad attribuire la scrittura delle cc. 97—112 alla mano che vergò le cc. 1—8.

Due sono per conseguenza le grafie principali: a) quella, cui deve il principio e la fine del ms. b) quella, alla quale deve ascriversi, per così dire, il corpo originale del ms. cioè le cc. 11^a—88^a, eccezion fatta delle tenzoni e delle coble ivi contenute.

Ho detto: eccezion fatta delle tenzoni e delle coble, perché esse presentano in verità un nuovo problema. Queste tenzoni e coble si leggono tra l'una e l'altra poesia nei vani lasciati dal copista tra l'ultimo componimento di un trovatore e il primo di un altro poeta. Basta dare un'occhiata anche superficiale al codice, per accorgersi del metodo di trascrizione seguito dall'amanuense che scrisse il vero e proprio canzoniere originale. Ogni volta ch'egli si trovava innanzi a un nuovo trovatore, amava incominciare a scrivere sopra una nuova pergamena e lasciava conseguentemente bene spesso degli spazi vuoti. Questi spazi furono utilizzati da un altro copista — un terzo — che li riempì con tenzoni e frammenti di tenzoni. La scrittura di questo terzo amanuense è assai affrettata e contrasta con l'eleganza che il codice nel suo complesso presenta. Anche questo terzo copista non riuscì a utilizzare del tutto gli spazi vuoti e diè modo così a un

1) cc. 96—97.

quarto amanuense di aggiungere qua e là, ove potevasi, nuove stanze e cobbole.

Io credo di non andar lungi dal vero attribuendo quest' ultime cobbole al copista delle carte 88—95, il quale di conseguenza avrebbe avuto tra mano un manoscritto frammentario (cc. 9—88), lo avrebbe continuato (cc. 88—95), gli avrebbe posto innanzi otto nuove carte e ne avrebbe in tal modo ricavato l'odierno canzoniere Q.

Intorno alla scrittura del quale non ci siamo ancora trattenuti a bastanza. Se tre sono le scritture di maggior rilievo, altre di poca importanza si manifestano qua e là a chi osservi con cura il nostro manoscritto.

A c. 50^v una nuova mano, che mi par di parecchio tempo posteriore, ha scritto dopo la poesia: *Si de trobar* (cfr. l'indice) le seguenti righe:

ben uolgra qel fos un segurre . ai
tan de poder e dalbir . qal mauaz
toles la ricor . enoillases tera te
nir . edones leritage . acel qe fos
pros epresaz . qaisi fol segle co
mensaç enoill gardes lignagne
emudes hom los rics maluaz com
fan lobart lor poestaz.

Non mancano altre nuove grafie: a cc. 66^v e 76^v una stessa mano scriasse due preghiere; l'una in volgare: *ore del ciel mia gram colpa*, l'altra in latino: *Deus propicius*, ecc.: a c. 80^r appartiene ad altro copista la tenzone *Nuls hom tam leu*, e ad altro ancora appartengono i due componimenti (80^v): *Autressi com la candela* e *Em petit dora*.

Altre particolarità di pochissimo conto — almeno a noi sono parse tali — saranno avvertite nelle note, di che è accompagnata la nostra riproduzione diplomatica. Ma prescindendo da ciò, raccogliamo ora le vele e studiamoci di concretare qualcosa.

Fermiamoci dunque sul vero manoscritto (cc. 11^a—88^a) dovuto tutto a una stessa mano, se facciamo astrazione dalle tenzoni e dalle cobbole già ricordate. Dobbiamo intanto sbarazzarci la via di una obbezione, che ci si potrebbe rivolgere. Come mai noi abbiamo affermato che questa parte del cod. è d'una sola mano, mentre il Bartsch nella sua descrizione, giunto a c. 22, osserva che il carattere pare d'un

tratto ingrandirsi e pensa che la scrittura cambi e collega a questo mutamento un mutamento di fonti?

In verità è un fatto che a c. 22 la scrittura del codice si allarga un po', diventa meno serrata e minuta e si fa anche più scialba. Ciò avviene anche nell' ultima parte dei canti del Da Peguilhan e per vero può dirsi che la stessa scrittura un po' scialba continui sino a c. 69 per cedere poi il posto alla prima più annerita.

Osserviamo intanto che a rendere un distacco pronunciato tra l'una a l'altra grafia concorre per la massima parte una illusione proveniente più dalla diversità dell' inchiostro che dalle peculiarità del carattere. E aggiungiamo che è più che probabile che dopo aver scritto un certo numero di carte l'amanuense abbia tralasciato per alcun tempo il suo lavoro per ritornarvi poi più pronto e più fresco. Oltre a ciò un esame attento delle lettere — in ispecie delle iniziali — pare a noi dimostri che quelle scritture non sono che due varietà leggerissime dello stesso carattere. Infatti a c. 22^r, ove più si sente il distacco, se bene osserviamo vediamo che non v'ha un brusco e forte passaggio, ma quasi una trasformazione lenta e in qualche punto insensibile. Ad es. la poesia: *Us uolers* incomincia sì con lettere un po' più grandicelle del consueto, ma poi a poco a poco tutto il carattere si rimpicciolisce di nuovo, quasi sfuggendo alla nostra ocularietà e pare riprendere poi il suo tipo comune.

Del resto, questo punto, sul quale ci siamo indugiati, non viene ad avere un particolare rilievo nello studio interno del canzoniere, poichè con argomenti incontrovertibili si può dimostrare che la fonte è sempre la stessa, per quanto già *a priori* si possa ammettere, in questo caso, che «mutar mano» non significa «mutar fonte». Il canzoniere originario Q constava perciò dei seguenti poeti e dei seguenti componimenti:

I.

Aimerico de Pigoglana, 1¹, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15.

Folchet de marseilla, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20.

1) I numeri rimandano alla tavola e tengon luogo del principio di ogni componimento.

Bernardo adventathor, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22.

Guidus duxelus, 1, 2, 3, 4, 5.

Nuc d' brüdel, 1, 2, 3.

Narnaut daniel, 1, 2, 3, 4, 5.

Guilem de leisdet, 1, 2.

Ricardus birbiscelus, 1, 2, 3, 4, 5, 6.

Perdigons, 1, 2, 3, 4.

Rambaut d' uagte, 1, 2, 3, 4, 5, 6.¹

Gancelus faidit, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16.

Arnaut d' miroil, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11.²

Raimôt d' mirauai, 1, 2, 3, 4, 5, 6.

Peire uidalus, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27.

Perolus, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10.

Çirardus brunelus, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12.

Era dunque il nostro manoscritto in questa condizione (conteneva cioè 154 componimenti), quando tra l'un poeta e l'altro, giovandosi degli spazi lasciati dal primo trascrittore, un secondo copista intercalò un certo numero di *tenzoni*, le quali costituiscono la seconda parte del canzoniere. Esse sono:

II.

Tenzoni.

1. Gauselm digaz mal uostre sen c. 9^r
2. Segner bertram us caualers presaz c. id.

1) I nnr. 5 e 6 si trovano sotto il nome di *Ricardus*; ma deve essere un errore dell' amanuense, che doveva invece scrivere *Rambaut* e forse era sotto l'efficacia del nome di *Ricardus birbiscelus* scritto poco prima (cc. 43—44). Che veramente la fonte di Q attribuisse a *Rambaut* questi due componimenti risulta dallo studio, che imprendiamo più oltre, della costituzione interna del canzoniere Q.

2) Questi ultimi 7 numeri si leggono a cc. 54—66 sotto il nome di *Raimôt*, ma nella fonte dovè avvenire una trasposizione di carte, sicchè il copista a poesie del *Mirauai* aggiunse componimenti del *Miroil*.

3. Bernard de la bartal chausit c. 9^v
4. Gauselm faidiz eus deman c. 10^r
5. Dalphin sabriaz me uos c. 10^v
6. Segner ponz de mon laur c. 16^r
7. Gauselm tres iocs enamoraç c. 24
8. Segner qal penriaç uos c. 32^v
9. Em rābaut pros dona daut lignage c. 33^r
10. En maenard ros ab saubuda c. 33^v
11. Segner iaufre respondez me sius plas¹. . . c. id.
12. Peizer uidal pos far mauē tēçon. . . . c. 34^r
13. Segner en blancaz de dōna pros c. id.
14. En ranbaut ses sas ben c. 34^v
15. Dalphin respondez moi sius plaz. . . . c. 38^r
16. Segner naesmar chausez de tres baros . . c. 42^r
17. Perdignons ũre sen digaz. c. 45^r
18. Gauselm faidiz de dos amics corals . . c. 45^v
19. Uns amics e una amia². c. 47^r
20. Segner iaufre nō songes musador . . . c. 47^v

Il nostro manoscritto constava già di queste due parti, quando passò sotto le mani del terzo amanuense. Questi aggiunse in testa al codice 8 fogli e utilizzando, come vedremo, un'altra fonte, continuò a scrivere nuovi componimenti da cc. 88 a c. 96.

Ma a c. 97 però pare incominci quasi un nuovo canzoniere: la lettera iniziale è più grande del solito e davvero può nascere il dubbio che qui si abbia una nuova aggiunta. Sicchè la terza parte del manoscritto va distinta in tre sezioni.

III.

1ª sezione: Continuazione del canzoniere originario da c. 88^r a c. 96^v. Comprende:

1) Seguono le ultime strofi di *Perdignons ses uassalage*.

2) Sono tuttora dubbioso se la stessa mano che scrisse le tenzoni abbia anche scritto i sgg. componimenti, dai quali prescindo:

c. 80^v Atressi com la candela.
 id. Em petit dora.
 c. 96 Non puis sufrir.

<i>Çirardus</i> : 1. Sanc ior agui	9. Nom plaç
2. Ci per mō sobre toç	10. Car nō esper
3. Ben mera bels	11. Aco mauen
4. Mamiga me mena	12. Un sonet nouel
5. Ben es dreg	13. Aqest t̄minis
6. Ioīs si ab	14. Ben deu
7. Car nō ai ioi	15. Sjs sienç
8. Ben conuē	16. Obs magra.

2^a sezione: Cc. 1^r—8^v. Comprende:

1. Rasos es	10. Quant lo gilos
2. Cel qe uos	11. Ar am digaz
3. Saltrer fui	12. Segner coine
4. Arnaldon	13. Monge eu uos
5. Ki de placers	14. Li dolz consirre
6. Quant escaualcai	15. Dona uos mauez
7. Mortę man	16. De bergueda.
8. Damor mestera	17. Uirant de borneill.
9. Coindeta sui	

3^a sezione: Aggiunta dell' ultima parte del codice (cc. 97^r—112^v). Comprende 19 canti di Guiraut de Bornelh e una serie di cobbole. Infine devonsi pure, se non ci siamo ingannati di troppo, a questo terzo amanuense, che scrisse queste ultime tre sezioni del manoscritto, quelle poche *coble* sparse qua e là nel codice per riempire i vuoti, che aveva lasciato il trascrittore delle tenzoni.

Se dovessimo dunque giudicare dai criteri esteriori, noi saremmo indotti a dividere il manoscritto in tre parti, l'ultima delle quali andrebbe suddivisa in tre sezioni.

È possibile che ognuna di queste parti dipenda da fonti diverse, ma è pur possibile che tutte risalgano a un solo manoscritto, e anche che due parti sian copia di un unico originale; l'altra parte stia invece da sè.

Queste e altre combinazioni possono certamente presentarsi allo studioso, sicchè potrebbe venire il sospetto che i criteri esteriori poco giovassero nel presente caso allo studio della costituzione interna del manoscritto.

Ma se noi confrontiamo il nostro risultato con quello ottenuto dal Gröber in uno studio che più oltre citeremo, noi non possiamo non meravigliarci della somiglianza di conclusioni a cui conducono da un lato i criteri esteriori, dall' altro i criteri interni.

Ho detto *somiglianza*; ma non certo *identità*, poichè il Gröber, mancando nel suo esame di elementi esterni, divise il manoscritto Q in tre sole parti, il che porta un grande turbamento nello studio delle sue fonti e delle sue relazioni con altri canzonieri provenzali.

È parso a noi che fosse necessario muovere da una esatta e minuta descrizione del codice, prima di addentrarci nello studio dei suoi rapporti e della sua composizione.

Parte II.

Esame interno del manoscritto.

Esame del canzoniere.

Il lavoro del Gröber, *Die Liedersammlungen der Troubadours* (Boehmer, *Roman. Studien*, II, 337—670) è meritamente noto, come quello che è di capitale importanza per lo studio della costituzione interna e dei rapporti reciproci di alcuni dei canzonieri provenzali.¹ Ivi per la prima volta è stata tentata una classificazione dei florilegi, che ci sono stati conservati, ed ivi per la prima volta troviamo studiato in parecchie buone pagine il nostro manoscritto Q. Ma purtroppo il Gröber dovè lavorare sulle indicazioni poco esatte del Grützmacher e appena potè giovare delle rettifiche del Bartsch, in *Jahrbuch f. rom. u. engl. Litt. u. Spr.*, XI, pag. 9—11. Cfr. *Zeitschr.*, cit., V, 92.

Soltanto dopo la comparsa dello scritto del Gröber, uscì nella *Zeitschrift* un indice minuto e accurato del codice dovuto al Bartsch, e non v'ha dubbio che se l'illustre maestro tedesco avesse potuto avvantaggiarsi di codesto particolareggiato registro, avrebbe cambiato in alcuni punti le sue conclusioni. Diciamo: in alcuni punti, poichè dobbiamo con piacere affermare che nella loro generalità le osservazioni del Gröber sono giustificate (almeno a noi son parse tale), per quanto il lettore avrà ad accorgersi che non di rado noi abbiamo corsa una strada diversa.

1) Sulle difficoltà che si incontrano a voler tentare una classificazione dei mss. provenzali rimando a quanto ha scritto il Meyer, *Romania*, VI, pag. 476. In verità, per non divagare troppo e per non gettarsi nel mare delle ipotesi, è necessario accontentarsi di risultati assai tenui in seguito a grandi sforzi. La miglior prova di ciò è data dall' esame, che abbiamo tentato, del ms. riccardiano, a proposito del quale, dopo varie e disparate ricerche e accostamenti d'ogni genere, son giunti a risultati che se per un lato accontentano, dall' altro lascian inappagata la nostra curiosità.

Anzitutto è a notarsi che il punto di partenza, dal quale noi muoviamo non è quello del Gröber. Questi, fondandosi sopra una descrizione imperfetta del canzoniere, divise in tre parti il codice Q in questo modo:

Q¹ = cc. 1—80.¹

Q² = cc. 81—112.

Q³ = «Unter Q³ endlich sind die nachgetragenen Coblas und Tenzonen zusammenzufassen».

Questa suddivisione non è certo priva di inconvenienti. Perchè infatti raggruppare insieme le cc. 1—80? Si noti che le prime 8 appartengono per qualità di contenuto (la scrittura mette subito in guardia) ad una diversa famiglia di canzonieri, e certo non possono essere considerate tutt' uno colle carte seguenti. Il Gröber stesso si trovò obbligato, durante l'esame del ms., a prescindere da esse 8 carte e pensò di collocarle dopo la carta 66 in continuazione di Arnaut de Marolh. In tal modo soltanto egli potè ottenere di classificare il nostro codice — e qui ha pienamente ragione — tra i canzonieri ch'egli chiama: *Folquetsammlungen*, cioè incomincianti con Folchetto di Marsiglia.

E che Folchetto di Marsiglia debba incominciare veramente il nostro ms. risulta anche da un carattere esteriore già da noi posto in evidenza: dal numero d'ordine .j., da cui è accompagnato il nome del poeta. Certo è ancora che quei fogli 1—8 stanno a disagio introdotti, come vuole il Gröber, nel corpo del ms. in seguito alla c. 66 e vi stanno a disagio e perchè rompono la uniformità grafica del codice, il che del resto non costituerebbe argomento decisivo per allontanarli, e perchè pongono una soluzione di continuità negli accordi veramente singolari e significantissimi che passano tra il canzoniere riccardiano Q (intendo parlare della sua parte originaria (cc. 11—88) e il canzoniere provenzale G (cod. Ambros. R, 71 sup.).

Il merito di aver conosciuti i rapporti che passano tra questi due ms. spetta al Gröber, ed è invero singolare la stretta relazione che li unisce o — per meglio dire — che unisce, una parte di G con la parte originaria di Q, cioè colle cc. 11—88.

1) In Gröber, n° 79; ma il mss. fu numerato di nuovo forse per togliere di mezzo un errore avvenuto nella numerazione precedente, secondo la quale una carta era ripetuta. Cosicchè la c. 79 corrisponde alla odierna c. 80.

Chiameremo adunque Q¹ quel frammento di Q che comprende queste carte e noteremo che insieme al termine di partenza abbiamo dovuto staccarci dal Gröber anche nella scelta del termine di arrivo, perchè veramente non abbiamo trovato nessuna valida ragione per fermarci alla carta n° 81. Con questa carta incomincia bensì la parte del florilegio che riguarda Guiraut de Bornelh e può bensì pensarsi che il canzoniere Q risulti di due raccolte: di una *Folquetsammlung* + una *Guirautsammlung*; ma non v'ha nessuna motivo per porre a c. 81 il distacco, e perchè la continuità delle grafie sempre uguale ci fa sospettare aversi qui un seguito puro e semplice di una copia e perchè i rapporti con G non cessano a c. 80, ma continuano ancora.

Il punto di distacco lo porremo invece a c. 88^r, ove incomincia una nuova scrittura e ove cessano i rapporti di G e Q¹.

Chiamiamo adunque Q¹ la I^a sezione del ms. e per essa intendiamo le cc. 11—88, escluse pel momento le tenzoni e le coble. Q¹ corrisponde insomma alla nostra sezione n° I del canzoniere considerato dal punto di vista dei caratteri esterni.

I^a = Q¹ = cc. 11—88, escluse le tenzoni e le coble.

Q¹. — Incominciamo coll' osservare che tutti i poeti che si leggono in Q¹ sono rappresentati anche in G. E aggiungiamo che più d'una volta si verifica il caso che due trovatori si susseguano regolarmente nell' uno e nell' altro canzoniere. È subito a notarsi che G contiene un numero maggiore di poeti, e ciò si spiega assai facilmente se si osserva che Q¹ non è che un frammento e che appunto nello stato di frammento dovè giungere tra le mani di colui che pensò di ricavarne un tutto compiuto coll' accostamento di nuove membra.

Do qui sotto i poeti di Q¹ nell' ordine presentato dal manoscritto, e pongo di fronte i poeti di G cercando di ordinarli in modo rispondente a Q¹. Per l'una e l'altra serie di poeti aggiungo il numero d'ordine e il numero delle carte in cui sono contenuti i componimenti di ciascuno.

Q ¹ .	G.
1. <i>Aimerico de Pigoglana</i> [cc. 11 ^a — 16 ^a].	6. <i>Naimeric de Pugiman</i> (o <i>Pugunan</i>) [cc. 36 ^b — 39 ^a].
2. <i>Folchet de marsilia</i> ¹ [cc. 17 ^a — 23 ^d].	1. <i>Folchet de Marseia</i> [cc. 1 ^a — 8 ^b].

1) Ha già notato che in Q¹ questo poeta dovrebbe portare il n° 1, come avviene in G.

3. <i>Bernart de uentadorn</i> [cc. 25 ^a —32 ^o].	2. <i>Bernard de Uentador</i> [cc. 9 ^a —22 ^a].
4. <i>Guidus duxelus</i> [cc. 35 ^a —37 ^d].	12. <i>En Gui d'Uissel</i> [cc. 58 ^a —60 ^a].
5. <i>Nuc de brüdel</i> [cc. 37 ^a —37 ^d].	15. <i>Nuc Bruneng de Rodes</i> [cc. 65 ^b —67 ^a].
{ 6. <i>Naruart daniel</i> [cc. 39 ^a —40 ^d].	{ 18. <i>Arnard Daniel</i> [cc. 73 ^a —74 ^b].
{ 7. <i>Guilem de leidet</i> [cc. 41 ^a —41 ^o].	{ 19. <i>Guielm de San Disler</i> [cc. 75 ^a —76 ^a].
{ 8. <i>Ricardus birbisceus</i> [cc. 43 ^a —44 ^d].	{ 13. <i>Richart de Berbezil</i> [cc. 60 ^b —63 ^a].
{ 9. <i>Perdigons</i> [cc. 46 ^a —47 ^a].	{ 14. <i>Perdigon</i> [cc. 63 ^b —65 ^a].
10. <i>Rambaut</i> [cc. 48 ^a —50 ^b].	11. <i>Rambaud de Uageiras</i> [cc. 53 ^a —57 ^b].
{ 11. <i>Gancelus Faidit</i> [cc. 51 ^a —57 ^d].	{ 3. <i>Gonselm Faidix</i> [cc. 22 ^b —30 ^b].
{ 12. <i>Arnaut de Miroill</i> [cc. 60 ^o —61 ^o].	{ 4. <i>Arnaut de Miroill</i> [cc. 31 ^a —34 ^a].
13. <i>Raimont de Mirauai</i> [cc. 55 ^a —66 ^o].	16. <i>Raimund de Mirauai</i> [cc. 67 ^b —69 ^a].
{ 14. <i>Peire Uidalus</i> [cc. 67 ^a —75 ^b].	{ 8. <i>Pere uidal</i> [cc. 40 ^b —42 ^b].
{ 15. <i>Perolus</i> [cc. 76 ^a —79 ^a].	{ 9. <i>Peirol</i> [cc. 43 ^a —50 ^a].
16. <i>Çirardus brunelus</i> [cc. 80—81].	

Un elemento di affinità si può scorgere facilmente tra i due mss. osservando la lista qui sopra compilata: sì l'uno che l'altro incominciano con poesie di Folchetto di Marsiglia, sì all' uno che all' altro non mancano identiche successioni di poeti.

Ma rapporti ancor più stretti troveremo se, oltre all' ordine de' trovatori, ci diamo ad osservare l'ordine dei componimenti a noi conservati. Incominciamo da

Aimeric de Peguilhan.

Q¹. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15.

G. 1, 2, 3, 4, 5, 6¹, 7, 8, 9, 10, 11. — — — —

1) Dimenticato nel *Grundriß* del Bartsch.

Prima di passare a Folchetto di Marsiglia dobbiamo osservare che in G in numeri 1, 2, 3 sono *anonimi* — così il Bartsch — o anche, se vogliamo giudicare alla stregua dell'uso seguito da molti mss. provenzali, sono attribuiti a *Girard lo ros*, il cui nome compare una carta prima. Questa particolarità non deve tuttavia farci esitare a porli sotto il nome del *Da Peguilhan*, poichè questo trovatore figura subito dopo e può credersi che l'errore sia del rubricatore.

Anche dobbiamo osservare che in G il n° 11 è dato a *Guillem Figueira*, il cui nome è scritto nel margine. Ma l'ordine in cui ci si presentano le poesie ha per noi maggior valore di quello che non abbiano codeste due peculiarità del tutto esteriori e ci dice che G e Q sono legati da uno strettissimo vincolo di parentela.

Folquet de Marseilla.

Q.	1,	2,	3,	4,	5,	6,	7,	8,	9,	10,	11,	12,	13,	14,
G.	1,	3,	2,	4,	6,	—	7,	8,	9,	5,	14,	—	—	—
Q.	15,	16,	17,	18,	19,	20.								
G.	12,	11,	—	—	13,	—.								

Anche per Folquet i rapporti tra i due mss. sono molto evidenti; Q possiede cinque componimenti che non si leggono in G, ma questo canzoniere ne ha uno (il n° 10) che non si trova in Q.

Bernart de Ventadorn.

Q.	1,	2,	3,	4,	5,	6,	7,	8,	9,	10,	11,	12,	13,
G.	2,	5,	3,	4,	22,	9,	10,	—	12,	1,	15,	16,	17,
Q.	14,	15,	16,	17,	18,	19,	20,	21,	22.				
G.	19,	18,	—	25,	20,	23,	21,	24,	26.				

Se Q ha due poesie non contenute in G; il cod. ambrosiano ha però 4 nn' in più di Q e cioè: 6, 7, 8, 11.

Gui d' Uisel.

Q.	1,	2,	3,	4,	5.
G.	1,	2,	3,	4,	5.

Uc Brunenc.

Q. 1, 2, 3.
 G. 1, 2, 3.
 ┌──────────┐

Arnaut Daniel.

Q. 1, 2, 3, 4, 5.
 G. 1, 2, 3, 4, —.
 ┌──────────┐

Guilhem de Saint Leisdier.

Q. 1, 2, —.
 G. 1, 2, 3.
 ┌────────┐

Ricart de Berbezil.

Q. 1, 2, 3, 4, 5, 6.
 G. 1, 2, 3, 4, 5, 6.
 ┌──────────┐

Perdigon.

Q. 1, 2, 3, 4.
 G. 1, 2, 3, 4.
 ┌────────┐

Rambaut de Vaqueiras.

Q. 1, 2, 3, 4, 5, 6.¹
 G. 3, 4, 5, 6, 7, 8.
 ┌──────────┐

Gaucelm Faidit.

Q. 1, 2, 3, 4, 5, 6(3),
 G. — 13, 1, 12, 11, —
 ┌────────┐
 Q. 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16.
 G. 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 14.
 ┌────────────────────────────────┐

1) Sopra questi due ultimi numeri è scritto in Q *Ricardus*, ma qui non esito a riconoscere un errore del rubricatore. Questa attribuzione di Q non ha dunque nessun valore e di essa non va tenuto conto. G parla in questo caso per Q e ci svela i suoi inganni.

Arnaut de Mirolh.

Q.	1,	2,	3,	4.				
G.	—	3,	2,	4.				
		└───┘						
1 {	Q.	5,	6,	7,	8,	9,	10,	11.
	G.	6,			5,	7,	1,	—.

Ramont de mirauval.

Q.	1,	2,	3,	4,	5,	6.
G.	1,	2,	—	—	3,	4.
	└───┘				└───┘	

Peire Vidal.

Q.	1,	2,	3,	4,	5,	6,	7,	8,	9,	10,	11,	12,	13,	14,
G.	1,	—	—	2,	—	3,	—	—	4,	5,	—	—	—	—
	└──────────┘								└───┘					
Q.	15,	16,	17,	18,	19,	20,	21,	22,	23,	24,	25,	26,	27.	
R.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	

Peirol.

Q.	1,	2,	3,	4,	5,	6,	7,	8,	9,	10.
G.	1,	—	14,	— ²	—	12,	2,	6,	7,	16.
								└───┘		

Guiraut de Borneil

Q.	1,	2,	3,	4,	5,	6,	7,	8,	9,	10,	11,	12.
G. ³	—	—	1,	—	—	—	—	—	—	—	3,	—.

I due manoscritti G e Q¹ si trovano perciò d'accordo in moltissimi punti; ma se lasciano subito scorgere la loro affinità, d'altro lato nel numero dei componimenti (e non di rado nel loro ordine) mostrano di scostarsi un po' l'uno dall' altro.

1) Come ho già dimostrato questi componimenti in Q sono attribuiti a un *Raimōt* per una trasposizione che avvenne nelle carte del ms., ma appartengono ad *Arnaut de M.*

2) Questo n° è in G attribuito a *Gausbert de Poicibot*. Al f. 105^b G contiene di *Peirol* 16 componimenti.

3) G contiene soltanto 6 componimenti di *Guiraut de Borneilh*.

Sono questi punti di contatto da noi indicati non trascurabili da chi vuol indagare il processo di formazione per ciascuno di codesti tre manoscritti, ma non basteranno forse a rivelarci il grado di affinità che passa tra l'uno e l'altro. Il Gröber, al quale codeste relazioni non passarono inosservate, credette di affermare maggiormente i loro rapporti, considerando che essi hanno anche una particolarità grafica in comune. Così egli notò in *c* forme come¹: *uenç*, *saços* ecc. e concordemente trovò che la *z* è pure rappresentata con *ç* in G e Q.

Questo è un ben tenue argomento e non ne dovremo fare gran conto, poichè i manoscritti scritti in Italia sup. risentono un po' tutti, in grado maggiore o minore, di questa peculiarità di grafia. Resta pur sempre il fatto che alcuni punti di contatto fra *c* Q¹ e G esistono realmente, cosicchè se anche l'ordinatore della raccolta *c* non fece uso della fonte comune a Q¹ e G, certamente ne usò una assai simigliante e con essa certo imparentata. Ma le condizioni nelle quali ci è pervenuto il cod. *c* sono tali, da non permetterci di spingere più addentro lo sguardo, senza incontrarci in una selva di difficoltà.

Torniamo ora ad Arnaldo Daniello e restringiamo la nostra considerazione ai soli due manoscritti che ci interessano: Q¹ e G. Ripetere qui le conclusioni del Canello e riprodurre le varianti, che si possono trovare nella sua edizione, sarebbe inutile cosa. Basterà osservare che le analogie che intercedono fra G e Q¹ sono moltissime e alcune molto significative; ma non dovremo d'altro lato tacere che la comparazione di esse ci pare escluda che l'uno dei manoscritti possa essere in qualche parte copia dell' altro.

Una fonte comune è innegabile e i due codici (Q¹ e G) ci si presentano in modo da farci credere che sì l'uno che l'altro siano non altro che estratti di un fonte ben più ampio, che chiameremo col Gröber: *q*.

Alla stessa conclusione giungerà chi si faccia a considerare i componimenti di *Uc Brunenc*.² Purtroppo l'Appel nella sua edizione non utilizzò tutti i mss.; ma per il componimento: *Aram nafrou li sospir*

1) Gröber, *Op. cit.*, pagg. 543—544.

2) Cfr. Appel, *Der Trobador Uc Brunenc*, in *Abhandlungen Herrn Prof. Dr. A. Tobler zur Feier seiner fünfundsiebenzigjährigen Thätigkeit als ordentlicher Professor an der Universität Berlin*, Halle, Niemeyer, 1895, pagg. 45—78.

(450, 2) egli usò di G e Q¹. L'Appel costituì un solo gruppo dei mss. T. S. G. Q (pag. 65), e chi consideri ogni variante, si accorgerà che le maggiori affinità si riscontrano fra Q¹ e G. Una leggera indipendenza di Q¹, se pur mettesse conto di rilevarla, si potrebbe riscontrare nella rima del 6° verso: *uisages*.

Non voglio passar oltre senza osservare che Q¹ fu utilizzato dall' Appel per altri due componimenti: 450, 4 (*Cortexamen*) e 450, 7 (*Puoi l'adrechs temps*.) e che in tutti e due in casi si manifesta una relazione non trascurabile tra Q¹ e T.

Per non uscire dai limiti impostici, non ci interneremo in questa nuova questione che ci si è presentata per via, ma piuttosto studieremo con maggior diligenza i rapporti intercedenti fra Q¹ e G per giungere a farci un' idea possibilmente chiara del loro valore.

Se infatti l'uno e l'altro discendessero da q direttamente e nessuno di essi tra via si fosse fermato a raccogliere acque di nuovi ruscelli, è certo che i due manoscritti andrebbero considerati come una sola e non come due forze, ed è pure certo che a questa stregua dovrebbe essere valutato il loro valore critico.

I casi in cui Q¹ pare staccarsi da G sono, a parer nostro, in parte più apparenti che reali.

Infatti, mentre in Q¹ i componimenti:

En greus,

Car fui,

sono giustamente attribuiti ad Aimeric de Peguilhan, compagno anonimi in G; ma qui non dovremo che vedere — come ci dice l'ordine delle poesie stesse — un errore del rubricatore.

Oltre a ciò, figurano in Q¹, sotto il nome di Raimont, 7 componimenti che G attribuisce ad Arnaut de Marolh. Ma questo errore di Q¹ va ripetuto, come abbiamo già osservato, da una trasposizione di carte avvenuta nel nostro codice, sicchè anch'esso non è che apparenza e non realtà. Rimangono così tre soli casi di divergenza assai difficili a spiegarsi.

1°. A c. 78^r, Q¹ attribuisce a Peirol il componimento *Car non*, che i mss. A C D E G H I K R T U danno a Gausbert de Poicibot.

2°. In Q¹ v'ha ripetizione a c. 51^r e 53^r del componimento *Som pogues* di Gaucelm Faidit.

3°. Il componimento *Tant ai*, attribuito a c. 21^b a Folquet de Marselha, ricompare a c. 59^r sotto il nome di Gaucelm Faidit.

Bastano questi tre fatti per concludere che Q¹ abbia utilizzato un' altra fonte diversa da *q*?

Il Gröber rispose affermativamente a questo quesito e suppose per Q¹, oltre a *q*, comune con G, anche *x*, fonte indipendente. Osserviamo che il caso potrebbe spiegarsi ammettendo una lieve distrazione del copista e ponendo a suo carico la ripetizione del componimento. Ciò non ostante però, considerando con maggiore attenzione la due lezioni della poesia, questa supposizione pare essere allontanata. E non solo nella lezione, ma nell' ordine istesso delle strofi può trovarsi un argomento per escludere lo sbaglio del copista.

Alcune diversità presenta, pure il componimento che in Q¹ compare attribuito a Folquet de Marselha e a Gaucelm Faidit. Oltre a ciò, mettiamo l'una a canto all' altra le due prime strofi e ci accorgeremo che le fonti di codesta poesia debbono essere state diverse:

c. 21.

Folchet'.

Tant *a* soffert loniamèt grāt affa'
Qe *seustes* mais qe no mē psebes
Morir pogra *lost* et leu seu uolgues
Qa *la* bella nō pēra ia dolors
En cui mala_fos beutaç et ualors
Dūt regardāt par força mō corage
E poi li plaç segrai autre uiage.

c. 59^r.

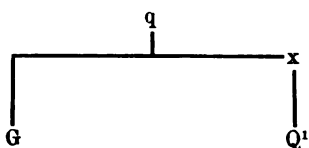
Gançelus.

Tant *ai* sofert longamen greu afan
Q^e *sestes* mais q^e no mō pcebes
Morir pogra *uil* et leu se' uolges
Qella no *presera* dolors
O mala fos *tan* beltat e ualors
Dun regardan p forcat mon corage
E pois lei plaç segrai autre uiage.

Tra Q¹ e G si verificano nei componimenti comuni certe disuguaglianze maggiori di quello che a tutta prima potrebbe parere, data la loro affinità.¹ Ciò abbiamo avuto occasione di verificare col codice G sott' occhio e colla nostra copia di Q dinanzi, e il lettore ne avrà le prove più palesi, se in progresso di tempo potremo dare, come speriamo,

1) Naturalmente si tratta di varianti che non intaccano profondamente il senso. Valga il confronto della 1^a strofe di Folquet de Marseilla, *Per deu* ed. a p. 33 della nostra stampa. Ecco la lezione di G (c. 1^r): Per deu amors ben sabez ueram | quō plus deisen plus puoia humilitaç. | et orgoils chai qā plus aut es poiaz | don dei auer gauz euos espanen. | Car semi mostres orguol ytra mesura. | Ebraus respos a mas humils cançons. | a semblan mer qel orgoiltz chaia ios. | cais bel iorn ai uist far nuoich escura.

l'edizione diplomatica di G. Per questo fatto, le relazioni tra Q¹ e G possono essere così rappresentate:

II.

Q² = Tenzoni contenute nelle cc. 9—88.

Per questa seconda parte del ms., costituita dalla serie di tenzoni scritte da un' altra mano e intercalate tra l'un poeta e l'altro, la ricerca ci pare facilitata.

Le affinità che abbiamo riscontrate tra Q¹ e G ci guidano a considerare subito se non forse altri siano i punti di contatto intercedenti fra questi due canzonieri.

Non tarderemo ad accorgerci che le tenzoni di Q² compaiono in G nella loro totalità.¹ Alcune anche si susseguono nello stesso ordine nelle due raccolte:

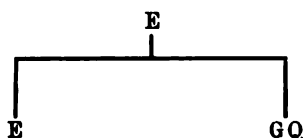
Q.	1,	2,	3,	4,	5,	6,	7,	8,	9,	10,	11,
G.	6,	20,	21,	2,	7,	15,	3,	8,	16,	19,	18,
Q.	12,	13,	14,	15,	16,	17,	18,	19,			
G.	10,	11,	12,	17,	13,	4,	5,	14,			

Se passiamo a studiare le varianti, ci accorgeremo ognor più dei legami che avvincono, anche per questa parte, i due manoscritti.

Mi giovo qui del lavoro di O. Soltau, *Die Werke des Trob. Blacatz*, in *Zeitschrift f. roman. Phil.* XXIII e considero le due tenzoni del *Grundriß* 97, 4 e 97, 7, per la cui ricostruzione l'editore s'è avvantaggiato delle lezioni di Q² e G.

1) Alcune sono frammentarie; altre contaminate in Q². Non così avviene in G, ove si leggono tutte nella loro integrità. Ma questo non è un carattere di divergenza tra i due mss. Il copista di Q² doveva lottare contro forze esterne e lo spazio e la carta gli facevano difetto: si trovò perciò obbligato a scindere alcune tenzoni e a fare di necessità virtù. Le scissure e le contaminazioni di Q² sono già state avvertite da noi nelle note al nostro indice di Q.

Strettissimi sono i rapporti che legano questi due manoscritti: l'editore dà per ognuna di queste tenzoni il seguente schema:

e osserva (pag. 227:) «Zu erwähnen ist endlich, daß innerhalb dieser Gruppe G und Q sich ganz eng zusammenschließen, E dagegen mit mancherlei Textverderbnis etwas zur Seite tritt».

Noi potremo spingere facilmente anche più oltre il confronto, giovandoci della riproduzione di alcune tenzoni di G data dal Grützmacher e della copia di altre da noi tratta dallo stesso ms. Fermiamo la nostra attenzione sopra la tenzone 392, 15:

Segner naesmar, ecc.

e confrontiamo le lezioni di Q² (c. 42^r) e di G (c. 94^b). Eccezion fatta di alcune divergenze grafiche, l'accordo è dei più significativi così nelle lezioni (si cfr. il v. 11 errato tanto in G quanto in Q: *En es sos prez plus cabailox*) come nel numero e nell'ordine delle strofi. Anche le divergenze grafiche non sono per noi prive del tutto di valore, poichè stanno a mostrarci sempre più che non abbiano qui a fare con due mss. che siano l'uno copia dell'altro, ma bensì con due fratelli che serbano le caratteristiche della famiglia pur discostandosi nell'aspetto.

Pongo ora a confronto le due prime strofi di codesta tenzone:

Q ² .	G.
Segner naesmar de chausez	Segner naesmar chausez d' tros baros.
De tres baros. Cal p'isaz	Cal preiaz mais erespondez primers
mais . e respondes p'imers.	Et aprob uos ressonda en perdigos
Et ab prop uos ressonda en pdigous	Qelus es larcs egais eufaners
Qe lus es lars egais eufaners	El segons es adreich e bos t'ers
El segons es adreich ebos terres	Ez auges larcs mas non daital semblanza
Es auges larcs Mas nō daital senblāça	El terç es bos per conduich e per lanza
El tiers e bos p conduich e p lança	E genz garnenz qals a moillor mesters.
E genz garnenz qals ameillor mesters.	

Se passiamo ora a considerare la tenzone 10, 28, avremo una novella prova per concludere che G e Q² hanno avuto un fonte comune. Valga anche qui il confronto della 1^a strofe e non si dimentichi che in tutti e due i mss. la tenzone presenta quattro sole strofi.

Q².

Gauselin fai diz de dos amics corals
Al ùre sen men digaz zo qe nes
Qan a lun de sa dōna uen bes
Ez alaure danz edestrics emals
Si qe negus nona poder qes uir
Qal se deu plus esforcar de servir
Po segon ẽndreich damor iuzaz
E celui pois qe uolez rezonaz.

G (c. 92^a).

Gauselm faidiz de dos amics corals
Al uostre sen medigaz ço qe nes
Qan a lun desa donna uen bes
Ez alaure danz edestrics emals
Si qe negus nona poder qes uir
Qal se deu plus oforçar deseruir
Pero segon endreich damor iuzaz
E celui pois qe uoleç razonaz.

Per convincersi maggiormente, il lettore non avrà poi che a confrontare la lezione della seguente tenzone (tratta da G, c. 93^b) con quella di Q (c. 34^r, p. 68 della nostra stampa):

Peire uidal pos far mauê tēzon.
Nuos sia greu seu d'mā p cabal
P qal razō auez sē tā uenal
En mainz afars q nuos tōñō apo.
Ezen trobar auez saber esen.
E'qi ia ueilz enaital luoc atē.
Ez en iouen nes atressi passaz.
Meiz na debe qese ia nofos paz.

Blăcaz n tîg ges uře sê p bō.
Car âc partis plait tã d'scomunal.
Qeu ai bō sê efin enatural.
En tot afar ppe par bē qī sō.
Ezai mamor mesa en mō iouē.
En la meillor et en la pl'ualen
No uoil pdre loguardos nî graz.
Car qis recre es uilās emaluz.

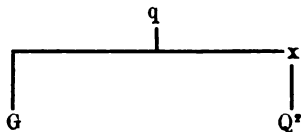
Peire uidal ia la ũa razō.
No uoil au' amidōz qe tā ual.
Qeil uoil *seruir* atoziors p egal.
Edelā plaz qē faza guizardon.
Senes iauzir qeu uoil loiauzini.
Car lōcs atēdres senes ioi zo sapchaz.
Es iois pduz cunc us ñ fo cobraz.

Blancas nosui euges daital fazō
Cō uos autres acui damor nocal.
Gran iornada uoil far p bō ostal.
E lon servir p recebre gen dū.
Nones fis druz cel qes cania souen.
Ni bona dōna cēla qī lo 9sen.
Nones amors anz es ēgāz puaz.
Sōi enqueizr ed'nian o laisaz.

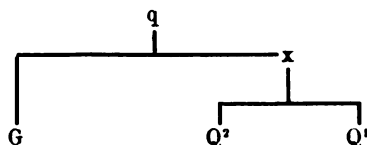
Anche le varianti maggiori (v. 6 *aneil* Q, 16 *retre* Q, ecc.) si lasciano spiegare come falli o divergenze di lettura.

Dati questi innegabili rapporti, se avviciniamo il nostro risultato a quello già ottenuto studiando Q^1 , troveremo che Q^1 e Q^2 debbono dipendere dalla stessa fonte di G , con questa differenza, che in G le tenzioni si trovano l'una dietro l'altra, in Q^2 disperse qua e là nel manoscritto e contaminate.

G rappresenta insomma con maggiore fedeltà il suo fonte. Siamo ora in grado di presentare il seguente specchietto:

E combinando i due risultati:

Prescindendo dall' esaminare la fonte q e x , possiamo passare a studiare la terza parte di Q .

III.

$$Q^3_n = Q, 88 - 96.$$

Questa prima sezione della parte III^a di Q abbraccia, secondo il risultato del nostro esame esterno del manoscritto, di cui ci occupiamo, 16 componimenti di Guiraut de Bornelh.

E cioè:

- Çirardus.*
1. Sanc ior agui.
 2. Ci per mō sobre toç.
 3. Ben mer bels.
 4. Mamiga me mena.
 5. Ben eo dreg.
 6. Ioīs si ab.
 7. Car nō ai ioi.
 8. Ben conuē.
 9. Nom plaç.
 10. Car nō esper. Appartiene al comp. 242, 70: Sil cor nom.
 11. Aco mauen.
 12. Un sonet nouel.
 13. Aqest tēminis.
 14. Ben deu.
 15. Sis sienç.
 16. Obs magra.¹

Le ragioni che ci hanno indotti a considerare a sè questa piccola parte del codice sono già state esposte.

1) D'altra mano segue nel codice un componimento di cui terremo conto più innanzi.

Il Gröber non volle scindere in due parti i canti di Guiraut de Bornelh e preferì incominciare una nuova sezione del ms. a c. 80. A codesta divisione noi ci siamo opposti, e abbiamo osservato ch'essa era combattuta dalla grafia del ms. e dagli accordi di G e Q¹. Che infatti le cc. 80 — 87 dipendano sempre dalla stessa fonte q, mi pare si possa dimostrare esaminando un componimento di Guiraut che compaia in G e in codesta prima parte dei canti del de Bornelh.

Scelgo per il confronto: *Quant lo freq* e osservo anzitutto che il numero e l'ordine delle strofi è il medesimo tanto in G quanto in Q¹. Oltre a ciò non si dimentichi ch'io conosco questo componimento nella lezione di 9 mss. (cfr. Appel, *Chrest.* n° 22) e in nessuno di questi codici si legge la doppia tornada, che troviamo in Q¹ e in G.

Vi hanno bensì alcune divergenze anche tra questi due canzonieri (v. 4 *nautas* Q, *uoltas* G; v. 12 *entendanç* Q, *entendanx* G; v. 20 *cols* Q, *tolt* G) ma esse sono per la massima parte grafiche e si spiegano ammettendo diversa lettura presso i due diversi copisti, che intendevano assai male il loro originale. Se non mi inganno, più dotto — intende dire: meno ignorante — era l'amanuense di G; ma più fedele quello di Q¹. Non è perciò a stupirsi se qualche volta in G si troverà un rudimentale tentativo di correzione e si riscontrerà conseguentemente qualche divergenza da Q¹; contro di ciò sta la maggioranza dei fatti a dimostrarci che per la prima parte dei canti di Guiraut de Bornelh, G e Q dipendono da una stessa fonte.

Passiamo ora a studiare finalmente Q². E qui dobbiamo abbandonare la nostra prediletta fonte q, poichè Q e G diventano ora indipendenti.

Ce ne convinceremo esaminando nell' uno e nell' altro codice le lezioni del componimento:

Aquest terminis.

Esso compare tanto in G quanto in Q, ma le divergenze dei due codici, anche se estraiamo dal numero delle strofi ch'è diverso e dalla strana distribuzione di esse, già osservata in Q, non ci permettono di risalire a un modello comune.

Così al v. 4 Q legge: *E tamg com en sia*, mentre G: *e chascus en sia*. Nella strofe 2^a v. 4 Q: *saxon*, G: *faxon*; nella strofe 3^a v. 1 Q: *iausench*, G: *sailenx* e al v. 3 Q: *Dun messagi' q̄ mes uenguç* e

G: *Cāmes us messagers uēgux* e al v. 4 Q: *ma porta*, G: *retrai*; v. 5 Q: *Dun estau*, G: *Dun mi uē*, ecc. ecc.

Abbiamo dunque a che fare con un brano di Q indipendente da G. Esaminiamolo con attenzione:

Il n. 12: *Un sonet nouel* presenta parecchie singolarità per ciò che spetta alla sua attribuzione.

Lo danno, con Q³_a, a G. de Bornelh i mss. ABNa; a Peirol CER; a Peire Bremon IK, a Raimbaut d'Aurenga V.

Non si può d'altro lato pensare per questo brano del nostro canzoniere ad una sua relazione con *a*, poichè essa ci pare esclusa per l'appunto dalla attribuzione del compon. n° 13 *Aqest terminis*, che *a* pone sotto il nome di Bernart de Ventadorn.

Una somiglianza abbastanza evidente si può scorgere nell'ordine dei componimenti con A. Per esempio i numeri 13, 14, 15 si seguono nel nostro codice nell'ordine esatto in cui li troviamo in A; ma d'altro canto anche i mss. N e C presentano questo medesimo punto di contatto. Ora N e C hanno fonti molto diverse: forse si tratta di un gruppo di canti che si mantenne di fonte in fonte sempre ordinato nell'istesso modo e anche ora ci si presenta tale in quattro manoscritti. Ma così stando le cose, ognun s'avvede che i punti di contatto di A con Q³_a sono molto dubbi e sarebbe vano indagare quale fra essi esista grado di parentela: si risicherebbe per voler dir troppo di cadere in una somma di errori. Basterà tener presente che in alcune parti Q³_a pare abbia un lontanissimo accordo con A; ma non andrà dimenticato che spesso se ne allontana non poco.

Tenendo d'occhio a questo leggerissimo rapporto con A potremo indicare per ora la fonte di Q³_a colla lettera *a*.

Q³_b.

Passiamo ora all'esame di quest'ultima parte del manoscritto la quale risulta composta di tre sezioni:

1°. I ff. 1—8 di Q.

2°. I fogli 96—112.

3°. Le cobbole scritte qua e là nel codice in seguito alle tenzoni e quelle contenute nelle cc. 110—111.

È parso conveniente raggruppare queste tre sezioni sotto la sola denominazione di Q³_b per facilitarne lo studio.

Incominciamo ad osservare che le due prime parti hanno tra loro caratteri esterni così simiglianti da indurre subito il sospetto, a chi le consideri, che non si tratti altro che di due membra disgregate di uno stesso manoscritto. Ma per ora prescindiamo dai caratteri esteriori e osserviamo invece che il Gröber considerò le prime otto carte del nostro Q^a, come dipendenti dalla stessa fonte di Q¹: *q*, e fermò la sua attenzione sopra la somiglianza, che queste prime otto carte paiono presentare con una parte di G.

E possibile istituire questo raffronto? Subito si oppongono due fatti: il luogo, ove le carte sono poste (cioè in principio nel cod. Q e nella seconda parte di G), e anche la contenenza di esse, poichè G contiene:

116^b. Arnaud de miroill, *Razos es emexura*.

118^b. Donna xenzer qeu no sai dir.

120^a. En aman iur e promet uos.

120^b. Ponz de Capdoil, *Donna eu preing comiat de uos*.

122^a. Rambaut de Varenga, *Donna cel qeus es bos amics*.

123^b. *El termini destiu*.

127^b. *Dinç un uercer de mur serat*.

127. *En pellicer chauxex*.

Seguono poscia parecchie coble. Chi confronti il contenuto di G con quello di Q^a, (ff. 1—8) scorgerà che il solo punto di contatto tra le due parti dei due canzonieri è costituito dal componimento di *Arnaut de Marolh*, *Razos es emexura*, comune a parecchi altri mss. E il testo di G si presenta per di più molto corretto in confronto di Q: Eccone il principio (cfr. Q, c. 1^a):

Razos es e mezura
Mentüm el segle dura
Qe aþnda cascus
Daicels qi sabon plus
Ial sös d' salamō
Nil sabers d' platon.
Nil ēgēs d' u'gili
Dom' ni d' porfili
Ni dels autres dotrors
Qauez audiz pl'ors.
No fora rē psaz.
Sagues estat colaz.

P keu soi encösire.
Cū pogues far edire.
Tal rē qē fos honors.
E gracid pels melors.
Mais ia us ñ ontēda.
Qē aqel fais mo þnda.
Qē leu crim de folor.
Nim tenga p doctor.
De saber nos feng ges.
Mas de so qai aþs.
Escoltan e uezen.
Demādan et auzen.

Kar om nona doctinia.
Senz autrui disciplina.
Mons saber ñ es grās
Ves qē tiral talans.
Da þdre edaucir.
So qom deugues grazir.
En eis lo meu aþndre.
Si nuls d' mi es m'dre.
De sen ni d' sciēza
Segon ma conoissēza...

In Q^3_b (ff. 1 — 8) v'hanno componimenti unici, e oltre a ciò l'ordine delle sue poesie non si presenta simile in nessun altro manoscritto. Anche per questa parte del manoscritto dobbiamo lasciare dunque la questione in sospeso.

Se consideriamo la seconda parte di Q^3_b , costituita da componimenti di Guiraut de Bornelh, troviamo nella successione dei componimenti un accordo significativo con I K. D'altro lato si notano le seguenti divergenze da altri canzonieri provenzali:

f. 109^r. *Ac si concel*, che tutti i manoscritti, che la contengono, attribuiscono ad *Arn. de Marolh*: A C D E M R c a.

id^v. *Aisi con cel ca pro de ualdors*. Quivi il nostro manosc. si allontana da C M R², e si stacca pure da A B C reg. D D^c G I K N O P R S T U b f.

id^v. *L'enseignamens*, che tutti i codici, eccezion fatta di O, ove il componimento è anonimo, attribuiscono ad Arnaut.

f. 110^r. *Lo jor qeus ui*.

id^r. *A ar compri*.

f. 111^r. *Lo dous consire*.

id^v. *Er sai qe uengut*.

Osservando che i primi quattro di questi numeri non si trovano in nessun altro ms. attribuiti a G. de Bornelh, il Gröber pensò che in Q vi fosse un errore materiale del copista o del rubricatore.

Sta il fatto però che tanto per Q^3_a quanto per la prima e seconda sezione di Q^3_b noi ci troviamo molto all' oscuro.

In quest' ultimo caso però, guidati da pochi accenni, possiamo scorgere una parentela di fonti con r^2 cioè con una delle fonti di R. In tal modo vengono anche spiegate le relazioni della seconda sezione di Q^{3b} con I K e con a, poichè, secondo il Gröber questi manoscritti stanno in relazione con una delle fonti di R.

Le relazioni con a si possono vedere esaminando questi tre componimenti:

Alegrar mi uolgra.

Los upleigx.

Leu chanzoneta.

L'ordine delle strofi è per i due primi il medesimo: soltanto è da osservarsi che il primo manca in Q dei tre ultimi versi, che si leggono in a.

Il secondo manca in *a* di *tornada*: per il terzo è da osservarsi che la successione delle strofi è invertita. Le strofi che in *Q* portano i numeri 3, 4, 6 corrispondono in *a* a 4, 3, 7.

È chiaro adunque che anche in questo caso noi non possiamo conoscere con esattezza la fonte di *Q*.

La terza sezione di *Q*³, risulta di *coble*. Qui abbiamo di nuovo un rapporto di *Q* con *G*.

Le *coble* che si trovano nella ultima parte di *G* non si conoscono che in parte dalla pubblicazione frammentaria del Grützmacher in *Archiv*, XXX, 105 sgg., il quale ne pubblicò 25. Le *coble* invece sono 30 e poichè l'ordine di esse non è noto agli studiosi, io giudico opportuno darne qui l'indice:

- G. c. 129. 1. Ges li poder nos parton p egal.
 2. Altretant leu pot hom a cortesia.
 3. Qui uol conqerer prez uerais.
 4. Cel qì son petit poder fai uolüter.
 5. Ja hom p's ni desheritaz.
 6. Dome fol ni desconoisen.
 7. Gie cuit qe il soit grant folie.
 8. Tuta beutaz e tota cortesia.
 9. Donna deu sal uos e uostra ualor.
 10. Quand lo pel del cul uenta.
 11. Del cap li trarai la lenda.
 12. Deus uos sal de pretz soberana.
 13. A uos uolgra metre lo ueit qē pēt.
 14. Luecs es qom chāt e com sē lais.
 15. Ges eu nō tenc toz los lars p for pos.
 c. 130. 16. Grand gaug maue la noit qand sui colgaz.
 17. Com̄das razos e nouellas plaisēz.
 18. Amors uol druz cauelcador.
 19. Madonam de bona guisa.
 20. De tant tenc per nesci Andreu.
 21. Si ja amors autre pro nō tēges.
 22. Bella dōna ges nō par.
 23. Maltrait damor no sera ia tā grā.
 24. Som pogues uezer ies peill.
 25. Si sapesson mei oill parlar.

26. Uilan dic qes de sen insiz.
 27. Tos graz 9qerom ab un dō.
 28. Dōna mesaz eu sui bē sapzaz
 29. Nulz hom ñ pot cōmplir adreitām.
 30. Bona dōna uoill qaia c'bat un oill.

Le coble incominciano in Q a c. 107^r e alcune di esse sono attribuite a G. de Bornelh: ma non ci sorprenderemo, in quanto che il nostro rubricatore non aveva scrupoli per ciò che riguarda le attribuzioni dei componimenti ai trovatori e già più d'una volta lo abbiām trovato infido.

Tenendo l'occhio all' indice di Q, posto in fine al presente studio, possiamo comporre questa tavola di concordanza tra G e Q.

Q.	1,	2,	3,	4,	5,	6,	7,	8,	9,	10,	—	—	11,	—
G.	1,	2,	3,	4,	5,	6,	7,	—	8,	9,	10,	11,	12,	13,
Q.	12,	13,	14,	15,	16,	17,	18,	19,	20,	21,	22,	23,		
G.	14,	15,	16,	17,	18,	19,	20,	21,	22,	23,	24,	25,		

Seguono poscia in G alcune cobbole che non sono in Q;¹ ma quest' ultimo manoscritto in compenso ci offre 15 altri componimenti,

1) Euo qui in nota le ultime cobbole di G secondo la lezione del celebre ms. ambrosiano:

Uilan dic qes de sen insiz.
 Can se cuida de uolupar.
 De la pelen qel es noriz. si il auol p
 altra cuia. qeu sai toz lo mōd
 el diz. cades retrai dond es issiz.
 Eqā uila se cuida cortes far. p
 Plus fol lai qe se anaua urtar.
 Tos graz 9qerom ab un dō
 Qi be lo sap far p sa fazōlun
 P auer laltre car fai ascēblāt qel
 Doar li plai. ocel qi 9met e alo
 gna son don. uai disēt mzogna.
 fai scēblan qē sia forçaz. p qe er
 Perduz lo dons el graz.
 Dōna mesaz eu sui. be sapzaz
 De celui qe uos ama soleia
 eno auez dōna pareia. emādaus
 saluz. qe d's p sas u'tuz. uos mā

tēga ital guisa. tot aissi con uos
 a assisa. car d' meiorām. noil fal
 mot d' nien. qō uos es tota ren.
 cō sap pōsar de ben.

Nulz hom ñ pot cōplir adre
 itamen. zo qa en cor se tut qād
 el on fai noill scēpla pauc ni am
 ab cor uerai. qe tal cuidar d'screis
 e lautre enāz. qeu ñ am ges p ai
 tal scēblāza. anz uiu plei qeu
 tenc al cor tāt car. on mais lam
 lacuit petit amar.

Bona dōna uoill qaia c'bat
 un oill. esel es bel epros. aia
 crebat ābtos. eqand ua acacar. si
 mē un bacalar. qe port un ueit
 d' mul. abqes forbis tal cul.

i quali debbono essere stati necessariamente tolti da una fonte a noi sconosciuta.

Quale è questa parentela? Esaminiamo alcune delle nostre cobbole:

N° I (*Ges li poder*). Le divergenze che vi si trovano sono tali da potersi tutte spiegare come errori o varianti di lettura: v. 6 Q: *manencia*, G: *manentia*; v. 6 Q: *ni feu*, G: *ifeu*.

Così avviene pel n° II (*Altretant leu*), v. 2 Q: *qi sapç a*, G: *qi sap et*; v. 4 Q: *Catretan*, *Etretan*.

E così pel n° III, v. 2 Q: *aner*, G: *auer*.

N° IV, v. 4 Q: *semblanç*, G: *senblä*; v. 7 Q: *esrien*, G: *escien*.

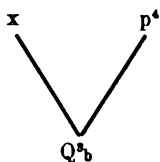
N° V, v. 1 *pris* per *pros*, con abbreviazione errata è dato da entrambi i mss.; v. 7 Q: *fon*, G: *fol*; v. 9 Q: *fo*, G: *fora*.

Data questa concordanza di lezione, che continua sino al n° 25, e avuto riguardo al fatto che in G non trovasi il componimento che ha in Q il n° 8 e che d'altro lato non si leggono in G i componimenti che in G portano i nn° 10, 11, 13, ne viene che tanto G e Q per questa parte non andranno considerati come l'uno fonte dell' altro, ma come risalenti a un medesimo modello.

Per usare la designazione del Gröber chiameremo questo modello p^4 , tenendo presente che esso costituì la fonte della quarta parte di P, e fu usato dal copista di J, di G e anche di N.

Q usò di p^4 ma insieme di un' altra fonte, da noi chiamata x , che gli fornì gli ultimi canti.

Nel nostro cammino abbiamo infatti trovato per Q parecchie incognite e tutte le abbiamo designate colla lettera x . Ci sia permesso di servirci anche qui di questa lettera, raccogliendo il risultato delle nostre indagini per quest' ultima parte di Q.

[c. 1^r.]

Arnadus meroglus.

Rasons es emesura.
Mentrom el sengle dura
Quet apnda chascus
Da quels que sabon plus
Jal sen de salomon
Nil saber de platon
Nil ge lengen¹ d' uirgili.
Domer ni de porfili.
Ni dels autres doctors.
Qa uez audit plusors.
Non foran rē presaz.
Sages estat celaz.
P queu sui en nosire.
Con pegues fror et dire.
Tan ten qm fos honors.
E grasit pel millors.
Ma ia us non entenda.
Qui aql fois mi prenda.
Qem leu crī d' foror.
Non tenga p doctor.
De saber non feng ges.
Mas de ço quai apres
E soutan et uesen.
De mandan et ausen.
Qar hom nō adoctrina.
Senz autrui disciplina.

Mos sabers nō es granç.
Vel qm tiral talanç.
Da prende *et* audir.
Cho quom degues *guerp*ir.
E nes lomeu apenre.
Se nul de mies mēre.
De sen ni de sciença.
Segont ma conoisenza.
Qeu a ni sen nim sai.
Del segle mostrarai.
Con se deu capteuer.
Qui bon preç uol auer.
Mais cōue ma gardar.
Con odei començar.
Qar seu non es g^aiç.
Mas per los escerniç.
E soes non es gaire.
P ço uoil eu retraire.
A drei cui es jerida.
Cui iois et iouenç gida.
Primirament mos diç.
Si con los ai escriç.
Non p tal ql sofragna.
Ren qua pç se tagna.
Mais quar es conoisenç.
En toz faiç auinenç.
Li prec quel es ment me.
Seu imes pec en re.

1) Tra il *ge* e l'*e*, in alto, v'è un piccolo segno, che potrebbe parere una *i*; ma si tratta invece di un segno che ha la pergamena.

Qui uol cortesa uida.
 De menar ni graçida.
 Ab cor ferm et segur
 Der tal que sos pç dur
 Sapcha deu retener.
 Honorar et temer
 Quar pç ni cortesia.
 Non creq senç deu sia.
 En totas en contradas
 E firangnas et priuadas.
 Aptenda delasgenz.
 Faiz et captenemenç.
 E deman et en quera.
 Lesser et la manera
 Del maluais et delspiros.
 Dels maluais et dels bos.
 [c. 1^v.]

Lo ben et mal aþgna.
 El mels gart et retegna.
 Tot quant es larç saber.
 El ben sol retener.
 Pois porras miel defere.
 Se nul louol reprendre.
 Ja non aura poesa.
 Qui nō fui auolesa.
 Ni nō lapot fogir.
 Qui nō lasap chausir.
 Ni cortes non er ia.
 Qui nō conois uila.
 Ni bō se deu mi sal.
 Sel q nō conois mal.
 P ço nos deu tardar.
 Daudir ni descontar.
 Nulz hom qn pz entēt.
 Que pel meu escient.
 En trels nesses els faç.
 Pot chausir lo senaz.

Tal ren q^a lui er bo.
 Et ad els non ten pro.
 Qui sap senç et foldaç.
 Meller nes sos solaç.
 Que li sen et li iuoc.
 An lor tēps et lor luoc.
 On si fan aretraire.
 P cels quo sabō faire.
 Del sengle os dic aitan.
 Segon q mes semblā.
 Selui ten hom p pro.
 Qui sap gardar saiso.
 De sas anctas ueniar.
 Els bes guesardonar.
 Qaitals es sos usages.
 E requero parages.
 Com sia humils als bos.
 Et als mals orguillos.
 Una ren uos dirai.
 Segont lu sen queu ai.
 Non an proesa bona
 Ges tut cels cō rasona.
 Quem rels desconoicens.
 Esper auols garenc.
 Proesa fors iuçada.
 E demanz autreiada.
 Quanc nō sauprō q fon.
 Proesa p rason.
 Proesas sunt diuisas
 E prez d' mātās guisas.
 Las unas son uenals.
 E las autras cabals.
 Mas cui q pes o plaza.
 Ja nō dirai q faza.
 Preç de gab ni dufana.
 Ab proesa certana.
 Qab sob don sa segura.

Tant con lo segles dura.
 Qui proesa desira.
 Jolz es q^r nō consira
 Dont nais ni dont soste.
 Qar senç aizo nō cre.
 Que nulz hom bō pç aia.
 Qui q sen crit nī braia.
 P faz rasonador
 Que nō conois ualor.
 En si ni en autrui
 Non son si bē sen brui.
 Ges tut pro li lausat.
 Nił auol li blasmat.
 [c. 2^r.]
 Dels non uoil plus parlar.
 Mais laisem los estar.
 Los nescis ab los faz
 Els pros ablos psaz.
 E mostrerai als gais.
 De proesa dñt nais.
 Ges nō nais ni comença.
 Segont autrui naisença.
 Qiuz el cor ço sapchaz.
 La noiris uoluntaç.
 Er nous sia ueiçaire.
 Sel filç fo de bon paire.
 Com per pro merauil.
 Se non pareis alfil.
 Terra pot hom laisser.
 Son fil ad eretar.
 Mas preç nō auraia.
 Se de son cor non la.
 P que preç sengnoria.
 E par que odeia.
 Sobre totas honors.

E nes cabs e colors.
 Parage dauta gen.
 Poders daur ni dargen.
 Nous donara bon preç.
 Se ric cor non aueç.
 Ric cor sens desmesura.
 Que dentro nō ai cura.
 Proesa eis del corage.
 Del so millor lignage.
 Ar entendaç aprez.
 Per cui estai em prez.
 Conoisensa et largesa.
 Sim las claus de proesa.
 Poder nes¹ dç la seralla.
 E qui gen sen baralla.
 Don la sap des fermar.
 Non pot gaires durar.
 Per quel senç icouen
 Que las claus gart et tē.
 Saber nes messenger
 Cortes et plasenter.
 Que dis plasers et fai.
 Lai on ue que seschai.
 Sens aqst cinc nōuei
 Empador nirei
 Nin comte ni baro
 Ne nullautre home pro.
 Cui prez pusca durar
 Si bes fan razonar.
 Liflac ric d' perage
 Fraichuros d' corage.
 Fan dir alor p'uatç
 Segnors aiço sapchaç.
 Mos segner fora pros.
 Sol qł poders ifos.

1) Il ma. nes.

A quest rasomenz,
 Es uns deuinamenç.
 Queu nō en tent ren al.
 Ne ami non lor ual.
 Ne ia non len creirai.
 Queu cognosc¹ ben et sai.
 Que sempre soi et er.
 Que toç pros hō conquer.
 Absenç amsaber
 Et abon cor poder
 Peroges eu nō dic
 Que cels que cor āric.
 Postō far tota uia.
 Tot qn^t ben lestaria.
 [c. 2^v.]
 Mais qui tant qn^t pot fai.
 De zo qua preç seschai.
 De qual que poder sia.
 Pros es sen es faillia.
 Pero nō entendanz.
 Queu atoz los p̄saç.
 Autrei proesa² entera.
 Per neguna manera.
 En cort nō odiria.
 Quar sai queu falliria.
 Qar tut il q̄ preç an
 Non langes dum semblān.
 Li caualer an preç.
 Si con audir podeç.
 Li un son bon gerrier.
 Lautre bon conduchier
 Lun an preç de servir.

Lautre de gent garnir
 Lun an preç d'donare.
 Lautre de ben estar.
 Lun son pro caualler.
 Lautre en cort p̄senter.
 Ces aibs que os ai comtaç.
 Son greus esems trobaz.
 Mas qui plus na abse.
 Mais d' bon prez rete.
 E qui negun nona.
 Si ia pois li reman.
 Le nom de caualier.
 Non tenc per dreituriel.
 Las domnas eissament.
 An prez diuersament.
 Las unas de belesa.
 Las autras de proesa.
 Las unas son plasenç.
 Las autras conoisenz.
 Las unas gent parsanç.
 Las autras ben estanç.
 A domna so sapchaç.
 Esta molt gen beltaz.
 Mas sobre tot lagença.
 Sabers et canoissença.
 Que fai chascun ontar.
 Si con se tang afar.
 Li clerc per cui anc se.
 Sabem lo mal el be.
 An preç si con seschai.
 Aisi con eus dirai.
 Lun de bona clerçia.

1) Può esservi dubbio se veramente la -g- sia espunta. Certo un lievissimo segno, che può sembrare un puntolino, è visibile con chiarezza nella pergamena.

2) La -e- di *proesa* non può dirsi chiarissima: essa par ricavata dalla gamba di una s. Devesi però osservare che la correzione non è dovuta a mano posteriore, ma allo stesso copista che subito s'avvide dell' errore che stava commettendo e vi riparò.

Lautre de cortesia.
 Lun de gent parlar.
 Lautre de rix faz far.
 Lun de largitat.
 Lautre d' grant bōtat.
 Et an eissi segnors.
 Son diuersas laudors.
 Donadas a chascus.
 Mas noia negus.
 Domna ni caualer.
 Ja celar nous oquer.
 Ni clerc çomes uezaire.
 Dont hom posca retraire.
 Preç asi del tot fi.
 Com noi trob q̄i chasti.
 Mas ia li plus presat.
 No mē sapçon mal grat.
 Ni nō sen desesper qui
 Qui bon preç uol auer.
 Quar qui mais dis et fai.
 Da quo qua preç sechai.
 [c. 3^r.]
 Pro es auenturos.
 Si meller es dels bos.
 Uers es ço aut retraire.
 Qual tēps del p'mier¹ paire.
 Des que creigrō las genç
 Par bon entendemenz.
 Elegron podestaz.
 Per ço q̄n els fos paz.
 E merces et d'eitura.
 E rasos et mesura.
 Magerment q̄n autrui.
 Masara non destrui.
 Chascus et nō lauci.

A cel qua son uesi.
 Non cuiça esser p̄saç.
 Tant es desmesuraz.
 Lo segles deschausiç.
 Desebraç et partiz.
 De sen et de pesa.
 E meschat amē¹lesa.
 Eu oplanc per iouen.
 P lo destric q̄i pren.
 Plus queu nō faç p me.
 Qua mi non greua re.
 Sel segle se dechai.
 Non dei auer esmai.
 De ren quel ueia far.
 Absol q̄ deus me gar.
 Ma dolza donna cara.
 Quem chapdela et me gara.
 Em tol tot mō consir.
 Mais de leis obeçir.
 Pros domna et ualenz.
 Cortesa et couinenz.
 Sen ren ai canoisença.
 La uostra souinenza.
 Que mes d' noich esc'ma.
 Lam dona et lama prima.
 Per queu de toç mes bes.
 Uos rent laus et merces.
 Eus ogradisc ades.
 Quar mes del cor plus ps.

doniare.

Cel q̄ uos es alcor plus ps.
 Dōnam piet queus saludes.
 Cel que us amet pos anc uosui.
 Ab franc cor et humil et fi.

1) Il ms. piuttosto *p'nuer*.

Cel q̄ outra nō pot amar.
 Ni ausa uos merce clamar.
 Cel q̄ languis p uostramor.
 Euiu ses ioi agrāt dolor.
 Cel q̄ ses uos nō pot auer
 En ē segle ioi ni plaser.
 Cel que nō sap consell' de fe.
 Se abuos nō troba merçe
 Uos saluda et uostra laudor.
 Uostra beutat uostra ualor
 Uostra solaz uostre parlar.
 Uostre collir et uostrōrar.
 Uostre preç uostre segnamen.
 Uostre saber et uostre sen.
 Uostre gent cors uostre dolez.
 Uostra terra uostre pais.
 Mais lorgoil q auez uas lui.
 Uolgra ben agesaz uas ļui autrui.
 Qar lergoil dōna elespauē.
 Quel fedes les tal marrimē.
 Canc pois nō ac ioi ni conort.
 Nil saben qual gisas deport.
 Mais lomellor conort q̄na.

[c. 3^v.]

Es q^r sap q̄ per uos morra.
 E plas li mais morir p uos.
 Que p outra niure ioios.
 Morir len plaz pos ouolez.
 Qil non o uolgrages essez.
 An uolg^a uiure q̄ uos nō uolaz.
 Mais una rē dont es forsaz.
 Car uos ama de tam boni cor.
 Qe desiran languis et mor.
 Il nes forsaz e forzānos.
 Aiço e totta la rasos.

P ques pot ues uos rasonar.
 Se ren uos fai q̄us torn apesar.
 Qar hō dezo dont es forchaz.
 Non deu esser ochaisonaz.
 Pero tant es gn^t uostre preç.
 Rasos es tot qn^t uos uoleç.
 E q^r uos ama et nos sabō.
 Sol p aquesta occasion.
 Sios plaz li poder mal uorer
 Mas una ren deueç saber.
 A loex fai agardar rasos.
 E qui la sec manta sasos.
 Non es cortesia ni senz.
 Donna curtesa et auinenz.
 Nous faça rasos oblidar.
 Merces que nō odeueç far.
 Rasos part mante res d' se.
 Qe merces cosent et rete.
 Merces es dolza et plasenç.
 Rasos es eschiua et consenz.
 Rasos si rais merce blandis.
 Rasos destrui merce noris.
 Rasos esgarda aborgoil.
 De merce son himulsi¹ oil.
 En rason aganren de fel.
 En merce nona rē mas m^{el}.
 Souent si tot rasos amicx.
 Merce plaideia als enenenicx.
 Rasos auci p iugement.
 Merces adiu asaluament.
 Mantas ues iuga rasos mort.
 De merces pdona la tortā
 Dunc ual lomaïs dōna merces.
 Per quē sembrera si os plages.
 Quem degues mais ad uos ualer.

1) Non mi è possibile leggere: *humils(i)*.

Merces que rasos dam tener.
 Domna ualē cortesa et pros.
 Absembāz gais et orguillos.
 En cui es beutaz et iouenz.
 Sabers et cortesia et senç.
 E toç bos aibs cūs mens nō es.
 Per que de mi nous pnt merces.
 Que ia ses uos ioi nō aurai.
 Ne null consel de mi nō sai.
 Se merce p sō chausiment.
 El uostre ricor non descent.
 Que os falza humilitat auer.
 Ues mi cui res non pot ualer.
 En est sençle se uos mi fallez.
 E quar est tā grant uostre pç.
 Nel parages ne larcors.
 Tem q mos mals nima dolors.
 Non uenga denā uostres oilz.
 E qus adefenda orgoilz.
 Pero dā que segner de nos.
 Dreitures cars humils et bos.
 Uollo boncor et genz piars.
 E merces et humiliars.
 Mais que richesa ni auers.

[c. 4^r.]

Azo sabem tut qt es uers.
 P quem par que mesura fos.
 Seu auc re nō forfi ues uos.
 Mais car uos am de cor uerai.
 On plus coralmē posc ni sai.
 Eustenc sobre tot q^{nt} escar.
 Cab uos degues merce trobar.
 E una rē posc iurar en uer.
 Sin lais deus far uostre plaser.
 Non aueç tant coral amic.
 En tot la mōt paubre ne ric.
 Que ia fes de tambon talent.

Per uos tot uostre mandamēt.
 Con eu faria totas uez.
 E tem que ia ben nō fereç.
 Bona dōna anz mi faç mal.
 En sofri dolor tan coral.
 Que uiurē faiz apeç d' mort.
 E si poguesaz auer tort.
 Ne blasme de neguna re.
 Tōt et pechat agraz d' me.
 Quar si uos al comensament.
 Queu uos mostrei cub'tament.
 Com uos amaua mais que re.
 Si que uos oconogues be.
 Non sofrisses qn dices plus.
 Eu tengra mō fin cor reclus.
 E fera semblanz q ioes fos.
 Et amera uos arescos
 Aisi que iarē nō saubraz.
 E non pderal bel solaz.
 Los plasers nil cortes respos.
 Per q^s part ben uolanz d' uos.
 A blaus ab graz et ab merces
 Chascum qus ues segō q ses
 Nulz hō nousue nosia nux.
 Tant es uostre pç cars et ris.
 Mas ues mi es q^r uos amplus.
 Uostre solaz eschius et brus.
 Et aūtoz autres plazenters.
 Per quē fora dōna mesters.
 Nous augues fait mō cōrparer.
 Sem pensez ni pogues saber.
 Tant g^{nt} mal t^{iz} mē auēges
 Mas ara sei ben q uers es.
 Tal se cuiçda calfal q sarz.
 Qeu nō cuidera ges ql q^{rt}.
 Mi destresses p uos amor.
 Lo ior qm fes uostra laudor.

Uostre p̄z . et uostra beutaz.
 Oblidar autras amistaz.
 Des lor en chai sim ualla deus.
 Aiestat uostre mil q̄nueus.
 De mō saber et d' mō sen.
 De bon cor et de bon talen.
 Per tot uostre p̄z en anzar.
 Tota sasos q̄s tang afar.
 E si merce nō ual abuos.
 Trist et mariz et u'gongos.
 Lais chant et d' port et solaz.
 Et āc hom ñ ofes plus forebaz.
 Eu nō pois mai ioi mantener.
 Se abuos nō uen aplaser.
 De naz iurar plus p̄s de me.
 Los oils damor et de merce.
 Ma speranza emōcor et me.
 Lais tot en lauostre merce.

tēçõ.

G altrer fui accal^aon.
 E un chastel bels et bon.
 [c. 4^v.]
 On trouei donna preiant.
 Cantan placent non ui mais.
 Et hanc on tan non retrais.
 Tant esos p̄tç cars ebons.
 Aisis enbeles foisons.
 Na ioh'a p̄tç et iaus uoi.
 Gida eops cadela eops ps.
 Donna eseuensoi gais.
 Nonen meraueliei uos.
 Ceop plus smart fai ioius.

Arnaldon pna ioh'a.
 Bal mais est etreuisana.

E lombardia etoscana.
 Char segõt caue albons dire.
 Illies deptç souerana.
 P chieu en'tra lontana.
 Farrai son bon p̄tç audir.
 Loset ior dela settemana.
 Narnalt ben floris eg^ana.
 Jois eptç amna Joh'a.
 Kel mūt noes catalana
 Tant ient sapz fair edir.
 Kiles cortes *et* umana.
 Mais de nulla xpiana.
 P cheu fai son p̄tç bruzer.
 Tot drit lai par chastellana.

Ki de placers edonar.
 E d' sauer esen [^] edecōplida¹ ualor.
 E de tot enseniam̄.
 E de fin p̄tç esmerat.
 Conplit de fina beltat.
 Bolaudir nouas oson.
 An sendrit accalaon.
 E sus ape delator.
 Trouara ueraia^{m̄}t.
 Loient cos plen d' dorsor.
 Donna ioh'a placent.
 E seo nō ai dīt ueritat.
 De zo q̄u ai deuisat.
 Per deus lors abandon.
 Ki mostrar un sa faizon.

Balada.

Quant escaualcai lautrer.
 P lo chastel de monteian.
 Escaualcai piacobin.
 Qe mester en auia gran.

1) Il segno [^] esiste realmente nel ms. L' -o- di *cōplida* è stato ricavato da una -e- anteriore.

E regardai ius en una ualeta.
 Lau tuta ren luis eresplan.
 Per la claratat dun auinēt roseta.
 Qe sen uai sola deportā.
 Uau men ale iosta le alimibreta.¹
 E salutaila enclinan.
 Mon² salut me rent tremolāt.
 Segner deu uos meta ēbonan.
 E uos don zo q̄ anaz qirat.
 A ço q̄u nō iaia dan.
 Deu confonda rob'zon
 Et aud'ta iamaiz ma mistat n̄ aurā.
 Q̄n coi tot ior mā lassata soletta.
 Laqual cosa nomauē mais oian.
 Nol farai m̄ai mais nos uitāt nes-
 sieta.
 Ben sai q̄n coi loconparā.
 Tosetta debella faizon.
 Ben saueç dir uostra raison.
 Laissaz estar q̄sto sermon.
 Qe trobat auez cōpaignon.
 P cui serez aunorada eseruida.
 Mais de trestant q̄ de rob'zon.
 [c. 5^r.]
 Ne trouareç aior d' uostra uida.
 Si tost uen renda gederdon.
 Cum effarai seus mestat aisida.
 De zo q̄n uos q̄rrai pdon.
 Segner nomes bel ni mes bon.
 Q̄ ia mō cors uos abandon
 Ben me podez q̄rir tal don.
 Qeu uos diria ben de non.
 Ja deu nō plaz q̄u faz tal fallida.

E seu la faz nō mel pdon.
 Qe uos digaz q̄ uos mainaç chau-
 sida.
 En uer seu força nō son.
 Tāt malamēt mauetz oi assallida.
 A coitaṇda deus espon.
 O toseta sel ue plaugues
 Humilitat echausiment.
 Ancor nai mais de cinqcent.
 Entre frere cosin eparent.
 Per tuttuzo remaner n̄ poiria.
 No sui tāt coat ni tant lent
 Qel pro guillē ma sina diria.
 Qū fust coart et recredient.
 Qel que signor d'la caualaria.
 E deles armas pro eualent.

Balada.

Mortē man li semblan q̄ ma donam
 fai.
 E li seu bel seu bel oilz amo^{rs}
 et gai.
 Qeu nō trob coseil seudeli nōlai.
 Mort p q̄u mais ioīchas d'nāt li-
 uērai.
 Mōt piāt humilmēt q̄nt far opo-
 irai.
 Qē facha soco's se uals dū dolzbai.
 Mort man li semblan.
 Lo³ seu cors es blanc ē neu sobre
 glai.
 Mort fresca sa color cū rosa d'
 mai.

1) Cfr. Bartsch, Zeitschr., cit. pag. 5. Col Bartsch andrà infatti corretta la parola, ma nel ms. non si può leggere altrimenti che: *alimibreta*.

2) A fianco di *M* di *Mon* v'è il segnò C usato dall' amanuense per dare la indicazione di un fregio al miniatore.

3) A fianco il solito segno C non avvertito dal miniatore.

Mort el seu cabil sor cū aur d'
 qm plai.
 Dolza eplaisen plus q̄u dir non
 sai.
 Mort man.
 Anc deus nō enfes de tant bela mai.
 Mort. ni nō uolc q̄ fos p q̄u la-
 merai.
 Mort de bon cor toz tēps tāt q^{nt}
 eu uiurai.
 E poiserda morç seu iepodernai .
 Mort.
 Mon bel conort ual dastras tantes
 mai.
 Cum ner sum ueire soz un ric
 palai. mort.

Balada.

Damor mestera beli egent.
 Seu madona uist plus suuēt.
 Balada faz alcoindet son damor.
 Qama bela dona radon.
 Qar di estat tant loniament.
 Damor mestera ben egent.
 E prec si plaz nomo chaison.
 Damor. qar estauc sai en aragon.
 Ablorei qa bon preç ualen.
 Damor mestera.
 [G]ais on q̄u sia seu mi son.
 Damor euauc mē lai adespon.
 Per descolpar de falliment.
 Damor mestera.
 [G]en me firon meioilz ric don damo.
 Quāt mi mostrerō sa faison.
 E sebela bocha rient damor.
 [B]ella dōna gentil faizō. damor.
 Non credaz lausenger felon

Qe basson amor pment damor.
 [B]alada uai adespon damor.
 Et saludam les de cui son.
 Qar manten ualor et iouēt damor.
 Coindeta sui sicū nai greu cossire.
 P mō marit qar nel uoil nel de-
 sire.

[5^v.]

Qeu beus dirai p q̄ sō aisi drusa.
 Cōdeta sui qar pauca sō iueneta
 etosa.
 Cōdeta sui edegraue marit dūt fos
 ioisa.
 Ab cui toz temps pogues iogar
 erire coindeta sui.
 Ia deus mī sal se ia sui amo rosa.
 Coindeta sui de lui amar mia sui
 cubitosa.
 Coindeta sui. anz q^{nt} louei ne
 sontant uergoignosa.
 Qeu p̄c lamort qel uenga tost aucire.
 coindeta sui.
 Mais duna ren men son ben a cor-
 dada.
 Coindeta sui. sel meu amic ma
 samor emendada.
 Coindeta sui. uel bel esper acui
 me son donada.
 Plaiger esospir q^r uel. uei nel
 remire. comdeta sui.
 En aq̄st son faz coideda balada.
 Coindeta sui. ept atut q̄ sia loig
 cantada.
 Coineda. eq̄ lachant tota dō na
 ensegnada.
 Del men amic qeu tant am ede-
 sire. coindeta sui.

E dirai uos d' q̄sui acordada.
Coindeta sui. q̄l meu amic ma
longa ment amada.
Coindeta sui. ar le sera mamor¹
abandonada.
El bel es p q̄tant am edes ire.
coindeta sui.

Balada.

Quant lo gilos er fora bels ami
uene uos ami.
Balada cointa egaia. q̄nt lo gilos
er fora.
Jaz cui pes ne cui plaia.
Qant lo gilos pel dolz cant.
Qe ma paia q̄us audi seir ede ma-
tin. q̄nt logilos.
Amic seu uos tenia q̄nt logilos.
Dinz ma chambra garnia
Qant logilos de ioi uos baisaria.
Qar naudi bendir lautredi. q̄nt
logilos.
Sel gilos mi menaza q̄nt logilos.
De baston ni de maça.² q̄nt lo-
gilos.
Del batre si sel faza q̄us afi.
Mon cor nos cambi. q̄nt logilos.

tēço.³

Aram digaz uostre semblā.
Nelias dun fin amator.
Qa ma ses cor galiador.
Et es amaz ses tut enian.
De qal de plus auer talen segō
dreita raison damor.

Qe de sidon siadruç omariz.
Qant ses deuen q̄l les daz ochausiç.
Cosin cor ai difin aman.
E noges de fals trichador.
Per q̄u tēc amager honor.
Auer dōna bel eḡsan.
Toz tēps q̄ seu lauia un an.
E prent mari doniador
[c. 6^r.]
Qe de si donz siatoç iors aisiç.
Qautre dōnei amāit leu partiç.
La ren p com ua milloran.
Nelias tenc ie p millor.
E sela tēc p sordeior p̄qom ua tot
ior sordeian.
P dona ua bō preç euan.
E p moller p hō ualor.
E per dōnei d' dōna es hom graiz.
E p dōnei d' mollier escarniz.
Cosin semasses tant niqan.
Uos auiaç dit grant folor.
Qe rem nō costa en fenedor.
Sena un plaser epois nan.
P qeu uoil reimaner basan.
Qe res tant nō plaisialor
Qe p bon dreit nira pois faidiç.
Si q̄ mi ual euna failiz.
Nelias se midon suan p moilernol
faz des honor.
Qeu nololais mais p païor.
Honor q̄l port tant gran.
Qe seu la pnt epois labran.
Non posc far fallim maior.
E seu li son uilan ni deschaisiz

1) Nel ms. piuttosto: *manior*.

2) Bartsch, Zeit. cit., p. 503 legge: *maxa*; ma il ms. reca veramente: *maça*.

3) *tenço*. è scritto sopra un' abrasione.

Fal ues amor el donei es deliç.
 Cosin ben tengaz . p truan.
 Se pos auer ses gardador.
 E ses parier esen signor.
 La ren q̄u plus uoil ni demā.
 Marit ason ioiç ses afan.
 Eldrut la meschat de dolor.
 P̄ q̄u nā mais q^al q̄n sia lucriz.
 Esser mariz iaudēt q̄ druz ma^rriç.
 Ana margarita comā.
 Nelias qa mala millor.
 Qe iugel plait *et* eu sia auniz.
 Se plus nō ammidō q̄ son mariz.
 Cosin ben sai q̄ la ual tā.
 Qe sap iuuar un plaut damor.
 E q̄ son p̄z et tant fin echausiz.
 Sai qil dirai q̄ uos es ia falliç.

tēçō.

Segner coine ioi ep̄z *et* amors.
 Uos cōmādem q̄ iugeç un lor plai.
 Duna dōna qa dos entendedros.
 Quex fai plei tut q^ant ap̄z ses chai.
 E son amdos dun p̄ç edun parage.
 Et un li dit samor eson corage.
 Lautros temtant q̄ nolel ausa dir.
 Gardaz q^alde miels amerce uenir.
 Certesen raimbaut lotaiser es folors.
 Se ie nō q̄r merce p q̄ laurai.
 Pos q̄ ma dona aura tota ualors.
 Ja de merce nomes espai.
 Qerer merce nō es point doltrage
 Qe iudan foi pdut p son folage.
 Qe de paor nōsause en ardir.
 Maint pechador fai desesp ni pir.

Segner coine danles edes honors.
 Acel q̄ q̄r lodon pois li estrai.
 E sebratoç amator apaors.
 Comlidia ia nomen palleg çmai.
 Qel sel q̄ ten sabdamo^r son usage.
 E tramet li fin amor p message.
 Se nolē q̄r en q̄ra li sospir.
 Loben q̄u faç madonā demerir.
 Certes en raūbot zo q̄ faça madors.
 Iamadōna mō mal nō celarai.
 Qom pot trop tard q̄rer secors.

[c. 6^v.]

E q̄me uasecors pois mort serai.
 Fol es qui cela son mege sōmalage.
 Qel nes plus greus epl' greus ēsoage.
 Nāz lom si ptēp descobrir.
 Se madōna uoil bēme pot garir.
 Segner coine despuer edaustors.
 Uoil q̄m mostraç q̄ damo^r eu mi sai.
 Qel q̄rer fai de ioi pua.¹
 Qe cel q̄ quer no se fit enlausors.
 Niensa dōna niç el ben q̄t el fai.
 Qel q̄rer fai d' ioi p'ua saluaze.

tēçō.

Songe² eu uos demant de doz plaç
 cortes.
 E chauseç qales la millor per sem-
 ban.
 De donna iuuen ben estan.
 A bel cors q̄ uoillaz.
 Ni āc nō fis plait nī conuent.
 Mais una altra amen debutat.
 Et es la millor q̄ sapchat.
 Segner en bertrā eu iai tost ps.

1) Verso espunto.

2) Fuori é scritto *M* in piccolo.

Mais am p un tres.
 Un chastel forz egran.
 Cū non posca tenir dan.
 Cun balchailar nō fai solamēt.
 O ma uegna far bastiment.
 Que ben leu anz q̄l fos obraç.
 En porria esser derrocat.
 Monges espaç . anç e iors emes.
 Onrada merces
 Conq̄ron fin aman.
 Et eu q̄ men uauc alegran.
 Abioi et en solaç uerament.
 E q̄nt serendrūt leialment.
 Lonostromor sera poiōt¹
 E lo uostro sera baissat.

Li dolz consirre chī donna amor
 souen
 Donna fan dire de uos māj uers
 plasen.
 Pensan remire uostre cors car es-
 gen.
 Cui eudesre mais qu nō faç par
 uen.
 E setotā medeslei.
 P uos gens nosam nei
 Cades uer uos soplei.
 Defrancha ben uoiença.
 Dōna cubeltat gença.
 Mantas ueç obli mei.
 Qelau uos emersei.
 Ades maire lamors q̄us midefen.
 Se ial cor uire ues altre ētendīm.
 Tot maueç rire edonat pēsām.
 Plus greu martire nuls hō d' mi n sē.

Qe uos cui mais en uei.
 Caren q̄l mon estei.
 Des autort emescrei.
 E des am en paruença.
 Tut can faç p temença.
 Deueç en bona fei.
 Prendre neus car naus uei.
 En soue nenza teng lacara eill dolz
 ris.
 Uostra uaiença el gent cors fresche
 elis.
 Ben par q̄m uença uostra mors
 canç q̄us uis.

[c. 7^r.]

Fomentendēza queus ames e seruis
 Chaisi suises tut chuiç.
 De cor auos renduç.
 Caltra ioi nō manduç.
 Cuna non porta benda.
 Cui preses pes menda.
 Iauzer nim fes sos druç.
 pla uostra saluç.
 [T]ot ior magença lamor tant ma-
 bellis.
 La chatenenza de uos cui sui aclins.
 Seu p credença istes adeo tā fins.
 Uius ses falieça entreren pa radis.
 Caisim sui remasuz
 Franc efins ses aiuç.
 Uer uos q̄u nai pduç.
 Mainz dons chi uoiail prenda.
 Camiplaç meill catenda ses conuine
 sabuz.
 Uos don mes iois creguç.
 Auç che sencenda ēz elcor ladorors.

1) Corretto poscia in *poiāt*.

Mercei descenda dōne uos et amors.
 Qe iois merenda em long dire de-
 plors.

No"s mi defenda bellesa nirico's.

Coblidaç et tot bes.

Se nous enprent merçes.

Abella dolza res.

Mot fera grans fachesa.

Sal prin que uauc enq̄sa

Ma mases ononges.

Chera non sai com ses.

[N]on trob contend contra uostra
 ualors

Merce"s enprenda tal cauos sia
 hono's.

Ia no min tenda deus ni sos piadors.

Seu uoi la renda des catres reis
 maiors.

p cab uos nō ualghes.

Amors ebona fes

Car partir non pos ges.

De uos en cui ses mesa.

Mamor esifos preisa.

En baisan nius plages.

Ia non uolgra forses.

Anc res che uos plages.

Ualent donna cortese.

tēçō.

Dōna uos mauuez *et* amo's.

El uostre rix leials resors.

Cors cui cres edobla ualors.

P qe mos iois es restauraz.

Qar uos mauēç uostra merce.

Donat ses maltot ent be.

Ferme dutable piase.

Per q̄u me soi aseguraz.

Et au' mi dat tal poder.

Quanc mais nuls hom uol pogauer.

Qe tot es faiz . almeu plager

Lonc' mons en que uos estaç.

Et quan consir depon.

Merauell me q̄r hō delmon.

Pot auer fam ne frei nison.

Li ira que uos isiaz.

Et estau ben almeu talan.

Qeu ai to qāt uoil edeman.

[c. 7^v.]

E nō trag pena ni afan.

Aus estau cū sera saluaç.

Amors quare eulisoï leiaus

Humils efrāx fix equoraus.

Mames eson dig^e repaus.

Don soi de ioi enuo lopax.

Zan pon q̄n bñ mo' consir.

Soi en ioi qe nō pose essir.

Dōna q̄n esgar niremir.

Uostre cors cū es fai sonaç.

Iais gens gentil ioues ioios.

Frāx fis figels et amors.

Humils plaçens et orgolos.

On orgols et humilitaç.

An segnorage et poder.

Cumilitaç uos fai auer.

Merce laon escaer

Et orgols nous lassa uoler

Ren qe uos faire nō d'iaz.

Donna aq̄st aib son abuos.

Et ani(°am) māj autres debos.

Acollir es'uir edos.

Miels de null aut q̄n uos plaç.

Sabeç far edir etener

Si quals pros uos faseç uoler

Et als auols uos faiç temer.

Qus no uon auserer p'uaç.
 Non p zo qe cortes e prs
 Cuida qascus qnt es ab uos
 Esser qar ia hom nō er p uos.
 Sobre ps ni caisonaz
 Ren als aluostre dompneiar.
 No cogosc cū posca raptar
 Mas cascus uol abuos estar.
 Tant p q pautres nes blas maz.
 Mantas gēz uos ueno ueçer.
 Qe sen cui dan ades mouer.
 Quan uos ueço nō ā poder.
 Queu me soi pueç oblidaz.
 Tan fa gⁿ gaug ũre uerger.
 E diseç aumenç plaçers.
 Que grans coita sebla leçers.
 Adaqels ab cui uos estaç.
 Tant es ad reiçe conoissenz.
 Uostre clars cors cōuinenz.
 Qe bels noels nous gar mināç.
 Faiç soen egent entalaz.
 Amors ecoī desa egaieça
 E grans ualors ses en uos meça.
 Sens emesura e proesa.
 Largesei egenta foldaz.
 Res mai nō poğ es deuenir
 Aluostre cors cūplit cūplir
 Mas cel nō poğ eure falir.
 Qe uos fez ni uol qe siaç.
 Qar meller es de las mellors.
 Et ens genser d'las gensors.
 Et auta sobre las ausors.
 E bona d' tota bōtāç.¹
 Far sabeç . tals . d . honors.

Qe ses una delas menoas.
 No uoillr auer peiteus necors.
 Niesser coms dangu' clamaç.
 Per que am mais louostrē ono.
 Qe daut^a quē feçes ric do.
 E dir uos ai p qal rason.
 Qe nō deia esser blasmaç.
 Non uoil euges lo dō blasmat.
 Qar bel mester aen donar
 Maseu mi uoil mais fadiar.

[c. 8^r.]

Qem deç zo q pois metolaç.
 Qem remais grās iois nō es fals.
 Mas en amor qnt es laials.
 E da quo qe uos daz sil ualz.
 Non er ia hom deserataç.
 Qar tan ondraç es uostrē dos.
 Qe qī pot un dels es qalos.
 Poiar iamaiz nō sera ios.
 P deguna forza tornaç.
 Qatre escalos aen amor.
 Lo p'mers es de fegnedor.
 El segōs es de preiador.
 E lo ters es dentendedor.
 E lo quart esdruz apelaç.
 Qia bon cor d' dōpna amar.
 E la uasoen corteiar.
 E no lausa enrazonar.
 Fegneire es espauentaz.
 Mas sellal fai tanta damor.
 Qeli cresca ardit maior.
 E lausa dire sa clamor.
 Preiaire es endeuegnaz.
 E selal faitāt en pian.

1) Sull' ultima lineetta v'è un segno che potrebbe indicare che intenzione dell' amanuense era di sopprimerla.

Qel don corda cintura ogan.
 O nul son auer pauc nigⁿ.
 A etendedor es poiaz.
 Pero sil fai tanta donor.
 Qel plaç qel dō baises samor.
 El colc abse ios cobertor.
 La doncs es druz aordenaç.
 Dōna lo segner dorien.
 Uos don cor epoder esen.
 Qab aital aor de men.
 Uos d' me leial drut fassaz.
 Domna cor epoder esen.
 Euoluntat eardimen.
 Humilitat e cauçimen.
 Uos p eu qe domi aiaz.

tēqō.

De bergueda destas dras razos.
 Aluostre sen caus ezenla melor.
 Qeu matendrai tā genla sord'ior.
 Qeus cuit uençer qī dreit.
 Lam uol iugar si uol driaç.
 Mais desamaç¹ amar.
 O desamar e qe fosez amaç.
 Chaus ez uiaç cela qī plus uos plaç.
²Saimeric donc auriasen detos.
 Sieu lo miels nō chausia damor.
 Toç tems sapchaç qī uoil esser
 segnor.
 E qe desam eqom mitengacar.
 Qeu noueng ges en amor.
 P musar ni nō soi ges
 Daqels desfai sendaç.

Qel gaçang uoil de dōnas ede daç.
³O bergueda nuls hons desamo
 moros.

Almeu se'blant nō abenni honor.
 Quaissi consen ual mais sobre follor.
 Ual mais qī s'ue faimels adondrar.
 Qe cel qī sē uol prendre *et* nō
 donar.

P qī amais paubres esser omtaz.

Qe rix sex ioi edesenamoraç.

³Naimeric tot enaisi ofaç

Uos confes ramartz.

E quāt ac del frusabor.

Non sen laisegges p outra temor.

Mas nō poc su sel ciresier mōtar.

E blasme frug quan au'nimāiar.

Non pog euos es nab lui acordaç.

Qanço qe no pedeç au' blasmaç.

[c. 8^v.]

³De bergueda qar uos el malgi nō³
 cuidaz uos dunc qeu sia dai
 tal color.

Non soi qen loc de gaug prenla
 adolor.

Mas bos respeç ma iuda çfortar

P qeu uol mais ses çsegre en
 causā

Qe cōseguir ço don no fos paiaç.

Qe mil dautres ual us bes desiraç.

³Naimeric mainz d' galliaç.

E de ps naiuist fallir tot p aital
 error.

Qel cors donot de caual mil soldo^r.

1) Nel ms. piuttosto: *desaniac*.

2) Nel ms. si susseguono le strofi senza alcun segno che le distingua l'una dall'altra.

3) Si cfr. la nota precedente.

Ne fo uencuz qar nol laiset broca^r.
 E sil laissez d' p'm ben enanzar.
 Cel quel uenquet fora plui sobraq.
 P cum deu far qan pot sas uolūtaç.
¹Deb'gueda cela qeu teng plus car
 uoil milaitaç.

Mais amar de se maç . qab outra
 far totas mas uolūtaç.

Ua naimeric ianous cui deç gaba^r.
 Qe saguesseç 9ques zo q̄ cercaç.
 Nos foraç tan de tolosa loignaç.

UIraut de borneill si cu meteis
 mun defendiai

Ab mon sabbesai ues on uoles te nez
 P oben uos tēc asfollor.

Si uis cuiatz qe p maricor ua lla-
 mens.

A drut u'tadier aisiuos pagras un
 denier.

Ais max 9tra j marē darient
 Sim fal deus seigner mi pareis de
 dōna qn tent en ualex.

Qe ia nō failaz p auer ni direx
 Nidempador nō fara ia sō amador.

Somes uix ninoilla mestier.

Car uos ric home sobran siere.

Non uols mas lo iauzimē.

Sir aut en esta ienseis.

Silx rix sabonrar etemer

Si dōs elcor abloporder

Laiosta colten p seignor.

Praz aldoēs mens p saualor.

Se mal nō troba ni sobrier ia sol
 hom dir.

El repuiet car ser q̄ mais ual
 emiels p'n.

Se'g nex mot pñ grā mal dōn eis
 cant pt lacui elbon esper.

Qe trobual enans del iazer.

La fars delfin entend'dor.

Mas uos ric car ē maior demā daz
 loiaçer.

Premier edōnabcor sobre leugier.

Camaselui qe noi enten.

Siraut anc truep ric nō d'peis.

En bona dōna 9q̄rer mas ensami
 stat retener

Met ben la força e laualor.

Sil ric seson gualiator.

E tā nō amō oi 9ier d'mi n crezas.

Lauçēgier qieu amlas bonas fina
 ment

Seig' d'mō solaç d'qier uol g'n ben.

E dentopimer camesso donas apsē.

Giraut hoc ben.

[c. 9^r.]

tēcō.

Gauselin digaz mal ūre sen

Qals druz a mais de son plaiser

Cel qa sa bone donna iai

Tota una noit² enoil ofai

Ocel qi uen aparlemen

Enoia loger gaire

Mas qun duna uez faire

Eça qi meçeis torna sen.

Peroil al meu conoisemen

Cel cuna nuoit i pot iazer

Deu ben auer dos tan de iai

1) Si cfr. la nota precedento.

2) Forse *nuoit* per *nuoit*. La parola è guasta.

Qe cel qo fai e puois sen uai
 Qel iazer a placers tals cen
 Si qe bels en sapcha traire
 Cusqecs es meillor amaire
 Qel fais com en tal cocha pren.
Ganselin ben a gn^z espauen
 Aqel qes en altrui poder.
Qestra tota una nuoit iai
 Delunc celei qe plus li plai
 Enō pot auer son talen.
 Nisa uoluntat faire.
Duncs¹ trai ne gus peçaire
 Inz en infern ai tal tormen
Peirol molt uos razones gen
 Ester damorz no faiz parer.
Qen sapchaz qen eu ensai
 Disez com a si donz mal trai
 Abraïçan *et* baisan souen.
 Segon lo meu ueiaire
 Non es cortes amaire
 Cui tal mal traiz espauen
 Maiz eu nai bon razonamen
 Car sol mos consirs lenqerit
Dalphin pos tan auez emprez
 dirai qesser podez cortez
 de cantar e de doneiar
 Edissez qem uoil oblidar
 Car uos seria honorz e bes
 Mas eu pos be ses ai tals res
 Amas bonas dechas passar.
E car nous² pues plus enseigner
 ben deureiaz creire damar
 del chausir qeous al primer mes
 Labona el druz cortes
 Qa qi no fai res ad optar

Camors es qom no deu celar
 Doncz iras toz lo paes.

tēçō.

Degner bertram us caualers psaz
 Ama una dōna *et* es p leis amaz
Adreichamenz e senes trīchairia
 En ianz ioinz dura lor drudaria
 Mas il tan estat de lei ueizer
 p qe no ausa de nāç lei uenir
 Qe sel uien ben sap senes mētir
 Qe pdra la eram digaz lo uer
 Qal li ual mais qē aissi se re
 magna . o qe la an enpda sa
 compaigna.
 Nugo daicho qe uos me demādaz
 Sai qe fora toz atrom enybraz
 Mas demens dich q̄ si mes deuenia
 deus qi mē gart qe anceis lai uia
 Qeu remases en ai tal no chaler
 Qe ben sabes sen uoliaz uer dir
 Con plus nestauz mais dobla lo falir
 p qe pñç mais lanar qel remaner
 [c. 9^v.]
 Qe si lai nai *et* ella les estrangna.
 Greu er qe puois a mīce nos afragna.
Segner bertram sanc fos enamoraz.
 Em par ben qeos ensiaç laisaç
 Enō apro fin amics de samia
 Canc ses engan e qe ben amas sia
 Qe lo uezeirs remā p nō poder.
 De mi p'e deu qe ia tan nomaçir.
 Qeu al meu tort mā damidōz ptir
 E uos tenes lo partir a plaçer.
 p qamors fail qauos rics sans 9pāg^a

1) Ms. *duncs* forse.

2) Il ms. ha piuttosto: *nons*.

On plus uos fai de ben meīz Igaçaīg^a.
 Nugo ricor ni noz ni paubretaz.
 des qamors a los dos cors afinaz
 digaz mi donc seu midōz no uezia
 ni ella mi a qal ops lamaria
 aqest amor no uoil tener.
 Auos la lais qis en sauez iazir
 Qeu lai irai sin sinbia morir
 Clamar m̄ces sil plaz lē uoilla auer
 E si tā es qe m̄ces no si tagna
 Ai lo ūser si uals en qem refraigna.

tēçō.

Bernart de la bartal chausit
 Vol aiaiz de doas razons
 doas dōnas ualens *et* pros
 Son en gal de fais *et* de diz
 Egals de p'z *et* de iouen
 luna bel cors *et* couinen
 Mas outra beutas loblida
 Lautre es de beutas 9plida
 En la cara mas cors a mal tailat
 En qal deu meilz drut met^a samistat.
 Marnaut de iuoc cauez partit
 penrai lo meilz toz aestroz
 Eu preiç mais las bellas faiços.
 de lai on son tuit ben 9plit
 E la bella cara rien
 Qe qan lauez oil 9nisen
 E sal de ben dar graçida
 p tor e lautra eschernida
 Qel bel cors ten esçdut *et* celat
 Esil monstra serail a mal tornat.
 Bernard de la bart eu uos enuit
 Qel meus iocs es centan plus bos

dōna bel cors fait egeignos
 Graille gras plan *et* eschalfit
 Ual mais segon mon escien
 Qe dōna ab lait cors desplaçen
 Toz tēps mes mal abelida
 dōna de lait cors garnida
 Sitot a bel lo uis *et* gen format
 lo cors li fail lai on li maiorat
 Marnaut nō lais anz uos reuit
 Ab mil samblant amors
 Qel dolz esgart merauellos
 Mi son finamenz abelit
 Tot qan di ni fai li stai gen
 Eges bel edolz e plaicen
 Mas ual qi sera escalfida
 Negra e descolorida
 Car diçom nul gn^az ben per sa beltat
 Qe neguns del cors no son priuat.
¹Lernard fort deu esser graçit
 lo bel cors de dōna e ioios
 Canc lonc son amic a rescos
 Se met qe ren nō auestir
 Si qel ten amaneia e sen
 [c. 10^r]
 Son bel cors gras e plain e plen
 ço donc amors le conuida
 E çil qe uos aues chausida
 Torna son drut la mors endesbarat
 Sel cors nō es ço qel caramonstrat.
 Marnaut plus fort son enconbit
 Li plaçer e plus saboros
 Can hom uei los beilz oilz glotos
 Cab la beutat don son aiçit
 dopla lamor el iauçimen
 plus plas a tota bona gen

1) L'errore è del miniatore, poichè il copista aveva messo di fianco un b.

E lautra pos er uestida
 Nō gardes qil eissas guida
 Qe seus intrar nō cres fort gn^z
 bontat.
 Enuil castel sel cāp nes des honrat.
 Bernard sai lōcs tēps seruida
 Mi donz chai en cobida
 Sal iaçer rēdre mē des agrat
 fort aurai en il esperat
 Narnaut si tenes faillida
 ueiaz iqel cora guida
 E al samblan conoiscaz la u'tat
 Cai ço qom uei son tuit bon fait
 iuçat.

tēqū.

Gauselin fai diz eus deman
 Cal uos par qe sia maior
 o li ben o li mal damor
 E digas mē ūre samblan
 Qel bes es tan dolz e tan bos
 El mal tan fer *et* angoissos
 Qen chascus podes pro chausir
 Raison se uoles maintenir.
 Albert li mal traich son tan gran
 El bes de tan fina sabor
 Greu trobares mais amador
 Nō anes el çausir doptan
 Mas eu¹ dich qel bes amoros
 Es maier qel mals p un dos
 Az amics qi sap gen servir
 Amar *et* celar e sofrir
 Gauselin nous en creran
 Li conoisen entēdedor
 Qe uos eil autre trobador

Uei cades uan açclaman
 E pos eu aus dir auos
 E as autres a en lor çanchos
 Can no pogues zausir
 O sim a qest bes qeu uahuc dir.
 Albert man fin leial aman
 An fait p descusar clamor
 Qeu uei qill prendon gⁿ honor
 E grā ben ia sen e baisan
 E pois es en amor raçons
 Qel mal deu esser bes e pros
 Etot qan qen pot auenir
 deu druç en be penre e graçir.
 Gauselin cil qa mō ab enian
 No se ton mal traich ni dolor.
 Ni hom no pot fort grāz ualor
 Aues ses pena e ses afan
 Ni nuls hom no pot esser pros
 Ses mal trait ni fait messios
 Ez amor feç nandren morir
 Qanc bes qe fos nol poc garir
 Albert tuit li mal trait el dan
 pdon lor force lor uigor
 E tornan en dolça sabor
 lai u nuls bes se trai en an.

[c. 10^v.]

Qe ia amics pois er ioios
 Nō er iraz qan membraz fos.
 Aissi fal bes lo mal fugir
 Duncs es il manger ses faillir.

tēqō.

Dalphin sabriaz me uos
 monstrar razonal blemen
 Cant a pro dōna ualen

1) Ovvero: *en*. Le gambe di *n* son chiuse sopra e sotto, sicchè riesce difficile conoscere se il copista abbia errato no.

druz cortes *et* pros.
 Cora seschai.
 Qe lam plus a cor uerai
 Canc loi a fait o en an
 Digaz me *ure* samblan
Peirol len mes lo respos
 Car ben sai certanemen
 Qa mistat p iausimen
 Creis *et* es raços.
 Qe maior iai.
 Aduç pois si dons o fai
 El gras qa ses enian
 Fai ades lamor plus gran.
Dalphin ben sai *et* conois
 Com pos ama finamen
 Mor ades troi qel ioi pren
 Don plus coitos.
 E pois estai
 Lo desir coltra nouai
 No cre de nul aman
 Qe puous ama fin talan
Peirol aïço me reç ioi
 Ca prop la faire plaçen
 Troban fin aman souent
 Molt plus uoluntos
 Camors atrai
 A trop lo ioi grāz es mai
 E membre uos de tristan
 Qab yseut morit aman.
Dalphin uers es qel pois os
 Qe lor det beure baignen
 La nuoit p descausimen
 Lo faiz angoisos
 Mais de mi sai

Co chai sonaz en serai
 E ben leu aurai ne dan
 Car mantēig ma raçon tan.
Peirol remagnal tenços
 Car ben faç paruen comen
 Canaz fal setaç cobren
 Daz uos achoisos.
 Ja no crerai
 Qe druz cortes no am mai
 Si donz puous no uai gardan
 Uer lei (o: *loi*) de ren qil deman.
Dafin no sai
 Mas bon conseil uos darai
 Qe si ben no la ma tan
 Se uals faça lo samblan
Peirol ben sai
 E conogut uos ai
 Qe li als anaz iuzan
 Segon *ure* cor truan.

[c. 11^r.]**Almerico d'pigoglana.¹**

Toç² hom qaiço blasma q^e deu lauçar.
 laus atressi aço q^e deu blasmar
 Et eo diç p ço car es amors.
 Fors iuçada p nesis iuçadors.
 Q^e no sabon adreiç mostrar p qe.
 Mas er es tēps qe diçon de mal ben
 Eç autressi q^e del ben diç hom mal.
 P qe lor dis nō es cōdit de sal.
E stragnamen se deuria pēsar.
 Cel caltrui uoln reprendre uergog^r.
 Q^e u ai ço uist maIt pres repndedors.
 E maIt baissaç qestre cuidaun sors.

1) Nel margine inferiore della carta è pure scritto il nome del trovatore, forse perchè il miniatore se ne servisse di modello.

2) Il *T* è in oro e intorno è miniato.

Pca cel deu qī reḡn gardar se.
 Com no posca lui reḡndre de re.
 Cabanç deu hom semeteis far leial
 Caltrui appel traitor ni uenal.
 Amāç homes auç amors accusar
 Et el mal dir damor asottillar.
 Q° caualliers ai uist *et* raubadors
 Qe de baset feç auç *et* dauç auçors.
 Tan es laissaç q° no tenion fre.
 De dir damor tot mal senes merce.
 Aissi con es de traicion mortal.
 Aicel qai fait de nien atretal.
 Mas ges adreich no lo podō puar.
 Camors fa ben tot aiço qe d'u far.
 Qē amariç entre *et* ē amadors.
 Don nais *et* eis cortesia eualors.
 Etot aiço qē uerais pç pte.
 Nō es de plus amors creçut ço cre.
 Don pois lo ben lor mostra *et* il
 fon al.
 Car lan blasman fan pechat criminal.
 Per crist segon¹ ço camī par.
 Q° nō es reis qī puosca ben gardar
 Son regnesme toç sol ses baillidors.
 Deḷs qe troba sos uassals traidors.
 Dōc pois amors fai toç ço qes
 cōue.
 E cil qa faiç lor portan mala fe.
 Dic cō deu dir dels pdriç natural.
 Ço qilan diç damor se d'u mi sal.
 Una dōna sai qe nō troua par.
 Q° de beltat posca alei pareillar.
 E sa beltat est entre la gencorç.
 Çençer aissi con entres foillas flors.
 Eu am lei trop mas ela petiç me.

Mas ades nai un conort qī reue.
 Qal meīç sel tut desobre toç no ual.
 Tan nai donors qe ben cobril captal.
 Car conois plus dels autres e mâte.
 Sen *et* saber e tot ço qes de ben.
 Lempaire qe sobre ualenç ual.
 Conosera seu dic ben² o dic mal.

Aimirigo.

En greu pantais ma tegut lōgām.
 Cāc nō laisset ni nō retēc amors.
 Et am saīçat atotas sas dolors.
 Si qe del tot ma faiç obediē.
 E car mi sap esfortiu e soffren.
 Am si cargat de la moros afan
 Qe il meillor cen no sofririon tan.
 E amar mi fai ses mō grat finām.
 Leis qī ma fait chausir plas geçors
 E foram ops qē fes chausir aillors.
 Caissaç ual mais gaçagnar ni argen.
 Ca pdre en aur segon mō essien.
 Mas eu ofaiç alei de fin aman.
 Qe fug mō pro *et* uau segen mō dan.
 [c. 11^v.]

E seu com fol seg mon dan follam
 A toç lo meīç mes la foldaç honors
 Qeu ai uistas faire mātas folors
 Qe tornauon a folia trop gran.
 P qeu auch far sen can uau foleian.
 Mauos dōna qauēs ualor ualen.
 Aissi con es meillor de las meillors
 Menbreus merces *et* oblit uos ricors
 E noi gardeç raiços mas chausimēç
 Q° lus poia ço ce lautre deissen.
 Çho qe merces creis raços ua mermā.

1) Precede un' abrasione.

2) Ovvero: *len*.

Sios plaç aucir mi podes raçonan.
 Pauc uos chaura del meo enāçamen
 Sios remembra uostra ualēç lauçors.
 Nil dolç esgar nilas frescas colors
 Qenqerā fon al cor uostroilç riçen.
 Els cortes diç amors *et* plaçen.
 E qan eu plus souen uos uau de nan
 A pauc mei oils esters mō grat uoi
 uan.

Rei de ragon e flor densegnamen.
 Foilla de gauch fruich de bon faïç
 donā.

Uos es de preç mastre eses enian.

Aimerigo.

Car fui de dura coindança.
 Vas uos al començamen.
 Tan com prenda sueçamen.
 A brau respot o alança.
 Canç q^{us} ames mames uos ses
 enian

Et eu torn uos bela dona ensoan
 P tal qa ma trais ses defiança.
 Seus fui ala començança
 Fals era os am finamen.
 E sai qem direç souen.
 Q^o francura daltramança.
 Me fai uenir uas uos humilian.
 E qanc sios uau menten ni galian
 Non ges en faïç mas enulla sem-
 blāça.

De gran forfaich gran ueniança
 Ço diç dreïç de iuiamen.
 E merces diç eissamen.
 De granç tort grāt pdonāça

Car amdui emaiç loc dun semblan.
 Et emait locs se uan contrarian
 Car dreïç auçi e merces apitança.
 'Aōc si dreïç ni uostrom rança.
 Gardaç nil meu fallimen
 Ja no naureç chausimen.
 Qals mals da dreïç malanāça.
 Qel fallimen qeu fis uas uos tan
 gran.

El ourameç qa ueç sobre me tan.
 Cresson mamor e mermon mas-
 pança.

Pos conoissec ses doptança
 Qeu failli nessiamen.
 Nō sia lo mals en men.
 Mas del ben aiaç . mēbrāça.
 Si pro nō faç si uals nō faça dan.
 E del ben faïç sien uostre talan.
 Qeus atendrai senes desespança.
 Rei daragon qil uostre gai se'blan
 Uei ben pot dir de bon par bon
 enfan
 Car bon preç cuoil ce qe sesma
 hōrāça.

Aimerigo.

Cel q' si rais in gereia ab amors
 Ges qe sauis no fai al meo se'bla'.
 Car hom atar p de gerra etost dan
 E gerra fas . tornar mal enpeior.
 E gerra trob p qeu no la uolria.
 Uiltat del mal *et* de ben carestia.
 [c. 12^r.]
 E finamor si tot mi fai languir.
 De tant del ioi qē pot tost esiausir.

1) Il copista aveva scritto in margine un piccolissimo *d*, non un' *a*.

Qeil placers son plus qe le noi
damor.

Eil ben qeil mal el soiern q'il afan.
Eil ioi q'il dan el leu fais q'il
pesan.

Eil pro q'il dan son plus eil ris
q'il pros.

No dic aissi del tot qeil mal noi sia.
El mals qon na plus plaç qen sin
garia.

Car cel cama de cor nō pot garir.
Del mal damor tan es dolç psoffrir.

Enqer sai plus dautre bes en amor.
Q'il uil fai pro el neissis ben parlāt.

Elescarcs larc eleial lo truan

El fol sauis el per conoissedor.

Elorguollos domesca *et* homelia.

Efai de dos cor un tan ferm los lia.

P com nō deu ad amor contradir.

Pos tan gen sap emendar efenir.

Seu lai seruit eu nai cambi damor.

Ab qe ia plus nō feçes mais aitan.

Qe maint locs ma fait tan aut *et*
tāgⁿ.

On ia ses lui nō pograuer honor.

Emantes ueç me gart de uilania

Qe ses amor gardaz no mē sabria.

E maīt bes moç me fai pensar *et* dir

Qe ses amors noi sauria uenir.

Bona dōna de uos teīg *et* damor

Sen *et* saber . cors . *et* cor . moç
et can

Eseu ren dic qē sia ben estan.

Deueç auer lo grat *et* laualor.

Uos *et* amors qī daç la maestria.

E si ia plus de ben no mē uenia.

Pro nai cambi segon lo mei servir.

Mas se plus fos ben sabral plus
graçir

Chanços uaten de ma part e clamor.

Al bon . al bel . al ualen al preçan.

Acui seruon latin *et* aleman

Esopleian torn bon emberador.

Contral maior aura maioria

Conoissença largeça *et* cortesia.

Mesure *et* sen saber entendre dir.

Proeç cor ric . de preç enriquir.

Aimiricus.

Per solaç dautrui chan souen.

Mas po cora queu chantes.

Ni p bon respeich malegres.

Era uei queu chan p nien.

Esson amon dan chantaire.

Si cō lausel de bon aire.

Q' sap qes pres *et* p cho nos recre.

Qades nō chant . atretal es de me.

Qen amor ai lo cor el sen

Fermat . emeillor men ades.

Si poges trobar qī ma mes.

Aissi com eu am finamen.

Mas eu am lei ses cor uaire.

Don sui desamaç amaire.

Eon eu plus am de cor e de fe

Adōcs creis plus lamor qī laç em te.

No mes uis qāc plus folamen.

Nuls hom pamor foleies.

Queu am mais qessaltrā baisas.

Deleis ses plus lentendemen.

Qonors mes mais qet pot faire.

Ses emperi empaire.

Qē ual lonor nil preç dū mal mi ue

Si fai qel mal qe plaç es par de be.

Per chom fol mal qē uaic plaçen.

[c. 12^r.]

Canc no uic dōna lōg ni preç
 Meilç dises ni meilç respondes.
 Ni tan amesuradamen.
 Si qe chascus nes lauçaire.
 Pos es del mon la belaire.
 Cāc natura no mes en lei ço cre.
 Ni plus ni meilç mais aq° qei coue.
 Dōna p merce solamen
 Soffrises qeu uos merceies.
 Merces e qun pauc afrançes.
 Merceian uostre dire talen.
 Ves mi qì sui merceiaire.
 Toç iorn *et* merce clamaire
 E mēceian sui *et* serai iase.
 Vostrō claman merce merce m'ce.
 Lo pros guillelm mala spina soste
 Don *et* donei *et* cortesia *et* me
 Bel paragon qan hō plus souē ue
 Na beatrix dest plus lo uol de be.

Almiricus.

En amor trob alqes enq°m refraig.
 Cal meilç damor mal albe n sof°ig.
 Ni en pmal nō loig damar nī fraig.
 On plus mauci plus uas amar ma-
 fraig.
 Nieu damar nō ai poder qē fragna.
 Re nō sofraig sol camar nosofragna
 Car ses amar nō sai enqē refragna.
 Damars nō pose partir camar mi
 pren.
 E can mi cuich ēblar plus mi repn.
 Ab un esgar dō mō cor ses cōpren.
 Qē fai uenir celei en cui mespren.
 Mas ason dan nō cuit ges q° mes-
 p'nda.

Ni paltra mō fin cor ses cōprenda.
 Don hom per fals amador mi re-
 pnda.

Qē leis es toç sil plaç q°m lais om
 pnda.

Assi soi faig del tot al seu comāç.
 Q° nulla re nō de dic qel'a man.
 Po dun ben la prec qe nō desman.
 Cal comēçar mē pmes del de man.
 Don fai peccat oi mai car nō de
 manda.

E gran merces si uals car nō des-
 mada

Mas eu tēc be p des man si nom
 mada.

Po assaç qì nō desdiç comanda.
 En lei son tuch li bon aibs cō retrai.
 Esters qe greu pmet eleu estrai.
 P qeu nō pos sofrir lo mal qē trai.
 Si qalqe ben merces nō mē atraia.
 Soffrirai tot qe ia p mal qē traia.
 No mestrairai damar qiqē estrai.
 Mi ia nuls tēps no uol q°m mo
 retraia

Don en uos ai lo cors tau fin e ferm.
 Qe ges nō ai poder qe len desferm
 Enaç uos iur sobre saig eos aferm.
 Cō plus mē cuit partir plus mē
 referm

Mas si m'ces qel ptimēç referma.
 P chausimēç en uos plus nossaferma
 Toç mos afars se destrui e desferma.
 Caltra mas uos no uoil qes hestic
 ferma.

Na beatrix dest tan esfin *et* ferma.
 Q° uostre senç nos cania nis des-
 ferma.

Don uostre sen sameillore sa ferma.
E pos mos diç e mos chāç o re-
ferma.

Aimiricus.

Aissi con larbre qi p sobre cargar
Fraïg si meteis ept son fruic e se.
Ai eu pduda mabella madona eme
Emō enters sen frac psobramar.

[c. 13^r.]

Po se tut mē sui apoderaç.
Anc iorn no si mō dan ad essien.
Anç encuit far tut ço q° faç absen.
Mas ar conosc q° trop sobral foldaç.
Enō es bon qe hō sia trop sēnaç.
Q° asaços nō segual so talenç.
Esi noi a de chascun mesclamen.
Nō es bona sola luna meitaç.
Car ben deuen hō psobre saber.
Nessis en ua maïtaç ueç folian.
P q° seschai con auen loc mes clan.
Sen afoldaç qil sap gen retener.
Lais qui nō ai mi meteis empoder.
Anç uauc mō mal qeren *et* chercan.
Per qu uoil mais pdre *et* far mō dān
Ab uos dōna qab outra cōqerer.
Car eu cuich far ab aqest dan mō
pro.

E qe sauis abaquesta folor.
Po alei de fol sui amador.
Maueç adeiç on peiç mi fai plus bon.
Ne sai nulç hoc p qeu des uostre non.
Po souen torna mō ris en plor
Et eu cō folç ai ioi d' ma dolor.
E d' ma mort qan mir uostra faïçon.
Col baselisc cab ioi sanet aucire.
Qan el mirail se remiret esesui.

Tot eissamen es uos mirail abme.
Qe maucies qan uos uei nios remir.
Euos nō cal can mi uedes morir.
Abanç ofaiç de mi tot en aissi.
Con del enfan ab un maraboti.
Fai hom de plor laisser *et* de partir.
E pois qan es tornaç enalegrer.
Et hom lestrai ço q'il donet el tol.
Et el adōc plor e fai maior dol.
Mil aitan plus qe nō feç de primer.

Aimiricus.

Atressim pren con fai al iogador.
Cal començar ioga maistramē.
Apetit ioc pos se chaufa pden.
Qel fai montar tan ges en la folor.
Aissim mis eu pauc apauc en la uia.
Qeu cuia ua mar amaetria.
Si qē pogues partir qan me uolgues.
Er sui entraç tan qess ir nō pog ges.
Autraueç fui en la preson damor.
Don escapei mas aoram repren.
Ab un cortes engeïg tan subtil men.
Qē fai plaçer mō mal *et* ma dolor.
Cū laç me feç metre alcol abqēlia
Don p mō grat mais nō desliaria.
Enulç autrom qen fos liaç nō es.
Qil deslies qe ben ño li plagues.
Anc mais nulç tems nō trobei liador.
Tan ferm lies ab tan pauc liamen.
Qel liam fo curs dun braç solamen.
Don nō trob chai qī desli ni aillor.
En li amaç sui tan qē sim uolia.
Desliamar ges far nō opodia
Qa mors qil lai men liamet en ps.
Melliam chai plus fort pun tres.
A lei del fer qe uas ses tirador.

Ues la diman qel tira uau segen.
 Amor qī sab tirar ses tiramen.
 Mas tirat ma siuals p la meillor.
 Qe si dautra meillorar mi saubia
 Ian am lo meilç qe ben meillo-
 raria.

Mas meillorar no cre qe me pogues.
 Ueus p qe ma pert las meillor cōques.
 [c. 13^v.]

Na gentils cors format plus gē qe
 flor.

Aiaç de mi qal alcun chausimen.
 Qe muor p uos den ueia *et* de talen
 E podeç oproar ama color
 Qan uos remir qē trāsuaī echābia
 Efora grāt almosne cortesia.
 Cumilitaç merceian uos preses.
 Daquest cochhat sofratos de toç bes.
 Bem plaç giullemas malaspina marq^s
 Car conqer preç *et* preç alui cōq^s.
 Na beatrix dest lo ben qen uos es.
 Fai meillorar alas altras lor bes.

Aimíricus.

Amors auos metessa' clam d' uos.
 Car en me es entrada solamen.
 Enō entraç midoç eissamen.
 Si qella fan damdos comenal fos.
 Mas uos laissaç leis eretenes mi.
 Car mi trobaç senes tot en ian fi.
 Edaç alei gauch *et* ab mi dolor.
 Los oils uos entrac ad auctor.
 E fai ben pauc desforç ço sabes uos.
 E grant orguoi emal ensegnamen.
 Cel qui celui combat qe nous defen.
 Po es peccat *et* auol ueniasos.
 Mas uos ofaiç de mi tot autressi.

Cō cel qī pres repren emort auci.
 Auer uoleç laib debon seruidor.
 Qal seu deserf tan uol servir aillor.
 Mas tot me bel ps dōna tan am uos.
 Et amai uos anç q^{us} uis finamen.
 Eqan ui uos . amei uos pun cen.
 Echascus iorn creis la mors pun dos.
 Gen mi sebret ala uista em parti
 Lo uostre amors dun altra qē trai.
 Mas tolt mauas mal *et* donat peior.
 Samor ab uos *et* merces nō socor.
 Car puos pert leis e ges nō ai uos.
 Con cel qī uai sos qairels ptraien.
 Qe plun pert lautre tot aissim
 Emeron mal uostras bellas faichos.
 Uostra beltat blasmaç car ma beli.
 Apreç blasmaç amor camen ardi
 Esai ifaç nessieç ni folor.
 No blasmeç mi mas uos essa *et* amor.
 A com ma mort uostre bel oil euos.
 Ab un esgar qī feron simplamen.
 Qeu cuiuaa qe feisson ueiramen.
 E nō em mais engeīg otracios.
 Pauc fo lesgar qā me uis *et* eos ui.
 Dōna mas pois es creguç en aissi
 De pauc engran ede grant en maior
 Ede sospir em plaint de plaint em-
 plor.

Auc douçor pois del cor no missi.
 Desqeus baisei . las mas sim dolçe si.
 Per meus la bucha dis tan nac gran
 dolçor.

Canc nō tastet de tan dolça sabor.

Aimíricus.

Per raison natural.
 Segon ma conoissença.

Deu dir de maluolença.
Ben qi dis mal damor.
Per qes fol ce qi cre.
Lui qe de mal dis be.
E qan diç eissamen.
Del be mal fai nō sen.
Q' so blasme tem ni sa lausor blam.
Car noil ten prosos laus . ni blasme
dan.

[c. 14^r.]

Pauc noç dome ni ual.
Sos diç ama paruença.
Qan nō ade failença.
Uergogna ni paor
No noç ni ual ab me.
Ni entrels sauis re.
Qen lui meteis enten.
Lo dan daicel qe men.
El mal diç falç es laus al men
semblan
Eben diç falç blasmes qā mou de-
man.
Aigel qe diç aital.
Qel auia creçença.
Qe cel qil mal comença.
Fenis ben mes error.
Eparlet contra se.
Done autressi conue.
Debon començamen.
Auer mal finimen.
Enlui parer qal començar chantan.
Dis ben damor *et* alfenir mal gran.
Car apres diç mal.
Feç gran desconoissença.
Mas falsa mal disença
Mou de fals disedor.
Done no fail anç la ue.

Qan diç ço qil pte.
Mas leial fail menten.
El fals fail uer diçen.
Catressi fals fail leiatatmen.
Com lo leials qan sen uai desuian.
Una dōna leial
Sai eu qes de plaçença
Mas esta en ualença
P meil gardar san flor.
Emirabel qe te.
Cortes on per qe.
Gaçagna ben auen
Ebel ioc francamen.
Etengarda *et* uerona mandan.
Es bapteçet lo iorn de san ioan.
Qiqes crole ni estei entrenan
Malaspina esta ferm eniestan.

Aimiricus.

Anc mais de iois ni de chan.
Ni de solaç mantener.
Nō agui al meu parer.
Tan bon in tā ferm talen.
Ni anc mais nom plac tan.
Com eram plaç damor sa mätenēça.
P qeu la uoil mantener *et* honrar.
E contra cels defendre araçonar.
Qin fan clamar alqes p nosabença
Egalqes se uan claman.
Damur a pauc de saber.
Car segon raçon euer.
Eu uençerai raçonan
Cels qi sen uan rācoran.
Camors no fai mal ni desconoissença.
P qe nulç hom sen deia rancorar.
Ni ges amors nō pot apoderar.
Neguna re ses grat daltra ualēça.

Ni finamors ço nos man
 Nō uai ni nō pot auer.
 Absi força ni poder.
 Ni nulç conseil pauc ni gran.
 Sil oils el cor noli dan.
 Mas ço qals oilç plaç *et* alcor agença
 Uol fin amors qe noi pot cōtrastar.

[c. 14^v.]

Per ço nō deu amor occasonar.
 Tan qan los oilç el cor ama par-
 uēça.
 Car li oilç son drugoman.
 Del cor eil oil uan ueçer.
 Ço qal cor plaç retener.
 E qan ben son acordan.
 Eferm tut trei dun semblan.
 Adūqas pren uera mors ualença.
 Daq° qeil ueil fan acor agradar.
 Qesters no pot nasser ni comēçar
 Mas plos grat delç treis nais e
 comça.
 Per lo grat a pel coman.
 Dels tres eplor plaçer
 Nais amors qem bonesper.
 Uai sos amics confortan.
 P qe tuit lifin aman.
 Sapchan camors es fina benuolença.
 Qe nais del cor *et* dels oilç ses dop-
 tança.
 Qe lu oil la fan florir el cor granar.
 Amors qes fruich de lor uera semça.
 Per qeu aclin merceian
 Mos oilç el cor ses tener.
 Et amor qab ferm uoler.
 Seuan trastuit pçaçan.
 De mas honors traire enan.
 E de mos bes ses geIg eses temēça.

P qeu los dei graçir emerceiar.
 Car il man fait de tal enamorar.
 Don sui pagaç ses plus ablentendēça
 Chançon uai dir emblancaç Ipença.
 Qel fai ualor ualer . *et* preç preiar.
 Com lui lauçam nō pot sobre lauçar
 Tan es ualenç *et* fina sa ualença.

Aimiricus.

Mantaç ueç son enqeiriç
 Encorç cosi uers nō faç.
 P qeu meil sia pellatç
 E sia lor lo chausiç
 Chanços ouers aqest chanç.
 Erespon als demandaç.
 Com noi troba ni sap deuision.
 Mas sol lo nō entrē uers e chanson.
 Qeu ai motç mas cles auçit
 Enchançonetas asaç.
 E motç fe meIç trobatç
 Enuertes bonç egraçis.
 Etortç sonetç e toçanç.
 Ai auzit enuerteç maiç.
 E açida chançoneta ab lonc son.
 Els motç damdos dū gran el chan
 el son.
 E si eu en sói desmētiç
 Caissi nō sia uertaç.
 No uerom pmi blasmat.
 Si p dreic nō contradiç.
 Anç ner son sabers plus gratiç
 Entrels pros el mieo mer mäch.
 Si daisom pot uençer segon raçon.
 Com nō ai ges tot lo sen salamon.
 Cares de son luoc pertiç
 Dōneis qe ia fon preiatç
 Mi soi alqes desuiatç.

De ioi tant estauch marriç.
 Qentra mairiç *et* amâc.
 Ces mes us pales enianç.
 Qē ianan crelū lautre far son prō.
 Enoi garda tend . ni pqe . ni con.
 Qeu ni anç qe fos faidiç
 Sius fos p amor donatç.

[c. 15^r.]

Uns cor dons ca ding solatç
 Neissira cortç econuitç.
 Per qim par qe dur dos tans
 Un mes no façia unsanç
 Can reinana dōneis cestracion
 Greu es qi ue comes *et* sap com fon.
 Abels cors cars genç noiriç.
 Adreich e ben fachonaç.
 Ço qeus uoil dir diuinatç.
 Qeu no sai ges tan ardiç.
 Qeus prec qe ma mas abanç
 Uos qer merce merceians.
 Sofreç qeus am q^eu nous qer autre
 don
 Ni ia de chest non deueç dir de non.

Aimirieus.

Si sofrir sem pogues.
 Bē fora cō se stes.
 Qe ia puous nō blasmes.
 Ço qe lauçat agues.
 Pero cestot prodan.
 Esses seiorn afan.
 Eses aiuda fais.
 Uolri eu portar dan.
 Ci des honor sofrir.
 Don nō pogues cobrir.
 Ni men auçes uençar.
 Non opoiria far.

Esia pro ueniança.
 Qis part de falsamança.
 Son me partiç nō ges.
 Anc mi souen ades.
 De lei tã mesa pres.
 Del cor ço ca mes pres.
 Si cō partiç dai tan.
 Ca tot lo men pensan.
 Menç pres sos faç sauais.
 Cū outra creis *et* nais.
 Bes plus cū nō pot dir.
 Iam fa des abelir.
 E de mō cor lognar.
 Esi tã ben amar.
 Canc eu plus greu balança.
 No fon nādrieus defrança.
 Caissi cō sers o pres.
 Soi sieus liges cofes.
 Et anç nulç hom comes.
 Nō fo plus leu cōques.
 Caltraire de son gan.
 Sabella man baisan.
 Intret tant aqil bais.
 Qel cor del cors mi trais.
 Al retorn del sospir.
 Per qel uiure murir.
 Me fai ens ems mesclar.
 Et om nō pot gardar
 Ni cobrir de sa lansa.
 Damor . pdreich la lansa.
 Ia non er ni nō es.
 Ni aig qamas trobes.
 Eudōna qāc mais nasques.
 Cestors malç talç de bes.
 P qades on qe uan.
 Humilç *et* merceian.
 Li son fin *et* uerais.

Si qe mē nō biais.
 Esi eu abgen servir.
 Silfren ni abblandir.
 Noi pose merce trobar.
 [c. 15^v.]
 Ranos deu hom fiar.
 Mais en bella semblança.
 Ces pech oses fermança.
 Dona sa uos preçes.
 Come pres nius for ses.
 Amor *et* merceies.
 Si com sol far merces.
 Uos magras fin talan.
 Non teignas ensoan.
 Si tot mai lo pel saïs.
 Qel es *et* frech *et* gais.
 E sai ben fag graçir.
 E leaumen gauçir.
 Eso qe taïg selar.
 De sol aqel peçar.
 Me fesese perdonança.
 Canc mais nous fi pdonança.
 La reina qeus par
 Elienors sap far
 Edir sodon se nāsa.
 Toç iorns ecreis se'rasa.

Aimiricus.

Ses mon apleig . nō uauc
 Ni ses malima.
 Abqe fabreg . motç *et* a
 plan *et* lim.
 Qeu no uieg
 Dobra sotil ni prima.
 De nulla leg.
 Plus sotil ni plus prim
 Ni plus adreg.

Obrier ni cara rima
 Ni plus peseg.
 Sos ditç ni miels los rim
 Mas el destreg.
 Damor tan no mes crim.
 Son fe qeus deg
 E no me ual escrima.
 Si p mer se feçes amors psebre.
 La bella qe mos precis nō apcep
 Qe degnes me p seruidor resebre.
 Mout fera be . *et* fail ca nō percep.
 Nō sai p qe . mauci nī uol decebre.
 Qi bona fe lai on plus me decep.
 Nō a ense . merce se nō soi sep.
 Mas orgueil cre qe noli cal soisebre.
 Benes amor . nueia de merce sema.
 Las per qe plor.
 Qel cor ma de ioi sem.
 Qe nom socor.
 Anç se logna ese strema.
 De mi caillor.
 Uol qem mut e me strem.
 Non a paor.
 Ni tāt niquāt nō trema.
 De la dolor.
 Don eu fremisc etrem.
 P qai maior.
 Mal em par qe plus crem.
 Car de lardor.
 Qe mart ella nō crema.
 Tan dolsamen.
 Me uen afar e pogner
 Qe non osen.
 Ni no sai abqē poig.
 Pois ses enguen.
 Me sap garir *et* ogner.
 Ab un plaz en esgart ueus ab qē ūg.

[c. 16^r.]

Qe fa mon sen.
 Ab ma uolentat iogner.
 Qi dun talen
 Lo trob qils liels iong.
 P queu coren
 Ueig uas lei don me loig
 Tan pmet len.
 E fa de loignor loig.
 Senes mangar.
 Dõnam poirias paier.
 Ab ien parlar
 Qel cortès diç me pais.
 Cabels chiuar.
 Me tornaç en irasser.
 Per com blasmar.
 Nõ deu se men irais.
 Neus les graisar
 En pt queu fora graiser.
 P outra far
 Nõ fail lan car nil grais.
 E sap preiar.
 En uos merce non nais.
 Foram so'n par.
 Meilç qe foiseç anaiser.
 Ab dous exgar.
 Sap so foçedors paier.
 E ab^emar, ne nulla cui iois pais.
 Conor ten car.
 Epreç cablei renais.
 E done iar.
 Sofrel famor enais.

Aimiricus.

Qui lam endiç
 Pois dieus imes
 Bes . en na beatriç.

no ma merces

Ges . car tan ben noiriç.
 Sos gais cors cortès.
 Es . qe sera failliç.
 Jois . qe nollagues.
 Res . le seus dous esgars.
 Clars . corals delgençors
 Flors . rendreièl parlars
 Cars . gughtan es dousors.
 Puois lontaç onraç.
 Pars qes qes autç plus conors.
 Sors . plas el condeiraç.
 Dars . nõ ual tât doi lors.
 Tant diria.
 Sin creçia.
 Mom cor de lei chan.
 Tan qe nemia.
 Mẽ şe feria.
 Labella caman.
 Blan . qel ualria
 Si en perdia.
 Leis cam ses enian.
 Tan . qil penria.
 E mamia.
 Destric el miu dan . gran.
 Anc de nulla gen.
 Nõ fon hom trobaç.
 Naç . qe tan finamen.
 Ames desamaç.
 Faç . son pos nõ aten
 Joi ni nõ es daç
 Graç . segon fallimen.
 Sai qe sum senaç . paç.
 [c. 16^v.]
 En uol geça cort . fort.
 Tan son angoissos . blos.
 Eses tot deport . tort.

Non gran sa faissos.
 Qan luec de confort . port.
 El cor abedós . sos.
 Uels neus lo conort . mort.
 Mai lo bel respos.
 Qe damansa.
 Fe semblança.
 Can son gai cors fi . ui.
 E ses lansa.
 Sos ueilç ni nō ri . ni.
 Uol mon ransa.
 Ni me nansa.
 Anç luença.
 Si de mi.
 Ses doptança.
 Na mer mança.
 Sos preç car mauci . cli.
 Pos ma tot conqis
 Qa re nom biais . uais.
 Lei eli son aclis.
 Ni dals no ma pais . mais.
 E car sos precis fis.
 Es dels plus uerais . rais.
 Uolgues e sustris.
 Cal foral sauais . fais.
 Ca plo si eu uoler.
 Per so qe lur peçes.
 Delme . luee.
 Eleçer . ner.
 Sol qe la pres.
 No uolgra auer . er.
 Dautra qem tolgues.
 Pres dese ni iases.
 Ser tan qem baises.
 Si eu au aire
 Ses estraire.
 Li son . ni lials . cals.

Bortoni, Canzoniere.

Nom puosc faire
 Pauc ni gaire.
 Tan li on ceu fals.
 Als . ar can iogare.
 Ni trichare.
 Nol son ni uenals . fals
 Falç mes ueiaire.
 Per mo paire.
 Qē nes plus corals . malç.

tēço.

Segner ponz de mon laur p uos
 Uoil saber de dos raçons
 La qal ual mais ad ops damar
 Toseta qes p meillorar
 E es bella conida epros
 E dōna de p̄z cabaillos
 Abriuada de dōnoiar.
 Nes pdut ben es de senblos
 Eno par ges q̄i isia amoros
 Qe la mellor no sap triar
 Qeu am mais dener qe sperar
 Auer qant es eleiz e bos
 Qe no faz cel don sui de pros
 Euus estorber en pot cen far.
 Segner ponz molt mes bes damor.
 Cant es bona e aten mellor.
 E sai respit de meillorar
 Qe dōna nq pot plus mōtar
 Ainz ai del descendre paor
 Qeu ai uist caualchaz mil soldor
 Em p'z de trenta solz montar.

[c. 17^r.]

Folchetl d'e marsilia.

Per deu amor bem sabes ueramen
 Quant plus deiscēt plus poia humi-
 litaç

Et orguyl chai on plus aut set poiat
 Don dei auer gauç *et* uos espauent
 Can se mostraç orgoil¹ cōtra mesura
 E brau respos amas humils chançōs
 Per q^{es} semblan q^l orgoil caia ios.
 Ca pres bel iorn ai uiç far nuiç
 obscura.

Mas no uos par poscaç far fallimen.
 Pero qan fal cel qes pros ni presaç.
 Tan con ual mais tan nes plus en-
 colpaç

Qen la ualor poial colp *et* deiscen
 E qant hom tot per don la forfai-
 tura.

Ia del blasme noller mais faiç perdos
 Car cil reman en mala sospeiçons
 Qa mult met cel qⁱ un eu desme-
 sura.

Blasme na hom ecascu se lassen
 Per q^{es} en el len ian plus galiaç
 Acel qel fai ca cel q^{es} engānaç.
 E uos amor per qel faiç tan souen
 Qant plus uos serf cascuns plus se
 rācura

Mais de servir tang calqe gederdos.
 Preç o amiç milloramen au dos.
 Mens dunda qest par fol qⁱ se atura
 Bem fui eu folç qant mis lo cor
 el sen

Senç no fo ges enāt fo grāt foldaç
 Mas cel es folç qⁱ cuiça esser senas.
 Esab om mielç ades q^{ant} plus apren
 Qanc pos merces q^{es} meillers q^o
 dreittura

No ualc ami ni apoder enuos.

Pauc mi sembra magues ualgut raços
 Per qeu fui fol car anc de uos ac
 cura.

Mais ar sui ricç pos en uos nomaten.
 Qen cuiçar esricq^{sa} au paubertaç
 Qar cel es ricç qⁱ sen ten per pagaç
 E cel paubre qant enant cor enten.

Ar sui bem rix tan gran gauc ma ...
 Qant pens qe sui tornaç desamoros.
 Qadonc era marriç ar sui ioios.

Per qe mo tenc agran bona uentura
 Cortesia nō es al ma mesura.

Mas uos amors nō sabeç anc q^o fos.
 Mais eu serai tan plus cortes de uos
 Qe maier brieu calarai ma rancura.
 An aiman *et* entoç tēps tatura.

Ten uai chanchos qar iest de lor
 raços

Cal tressi son com eu pauc amors
 Mas se'blan fan de ço don nō an
 cura.

folchetel.

Sal cor plagues ben for ormai saçon
 De far chançon p ioa maintenir.
 Qe trop mi fai ma uētura doler
 Qant eu regart lo ben el mal q^u ai.
 Qe rix diç hom qeu sui *et* q^o bē uai.
 Mais cel qo diç nō sap ges bē louer.
 Car bēnenaça nō pot lom auer
 De nulla ren mai de ço q^l cor plai.
 Per qe na mais un paubre ses ioios.
 Cun ric ses ioi qes tot lan consiros.
 Esseu anc iorn foi amors.
 Ar nō ai ioi damor ni nollesper.

1) Nel ms. *orgoilç*, ma la -ç pare raschiata.

Ni altre isi nō pot alcor plaser.
 An mi se'blon tūt autre ioi esmai.
 Pero damor loue uos en dirai.
 Nō lai del tot ni nō men posc mouer
 E nan nō uauc ni nom posc remaner.
 [c. 17^v.]

Aissi com cel q^e mei del albre stai.
 Qe stant poiaç q^e nō pot tornar ios.
 Ni sus nō uai tanli par temoros.
 Pero nō los se tot ses perillos
 Cades nō poie sus amon poder.
 E deuriam dōnal fis cor ualer.
 Poys conoisseqe ia nō recrerai
 Cab ardiment appodero les glai.
 Ni nō ten dan q^m mē posca escader.
 Per qeus er gen si' deignaç retener.
 El gierdos er aitals cō seschai
 Qen eus lo don len es faiç giardos.
 Acel qi sap dauinēt far ses dos.
 Esi merce anul poder en uos.
 Traia se nan se iā uol pro tener.
 Qeu nō menfi empreç ni ensaber
 Ni en chanços car ben conosc *et* sai.
 Qe merce uol ço qe raisōs dechai
 E deuria os ab merce conquerer
 Qe mes escuç contral sobre ualer
 Qe es en uos em fai metre en essai
 De uostramor ço q^m ueda raisos
 Mais il mi fai cuidar qa uinēt fos.
 Aço par ben qeu sui mens paoros
 Qar alcomençamen me desesper.
 En mas chanços pos nō pot pro tener.
 Farai eu doncs aisi col ioglar fai.
 Qaissi comou lo lais lo finerai
 Desesperar mai pos noi posc ueder.

Raisons p qel degnes de mei chaler.
 Se ual almens aitant en retērai.
 Qinç el cors lamarai arescos.
 E dirai ben de lei en mas chāços.
 Ge¹ naiman sabia ço q^e sai.
 Dir porria cuna pauc ochaisos
 Nos en amor mais qe no ual raisonç.

folchetl.

Amor merce no moira tan souen
 Qe iā podeç uiaç del tot aucire
 Qe uiurem faiç *et* murir mesclamēç
 Et enaisi doblades mon martire
 Peromeu mort uos sui hom *et* seruire.
 Loseruir mes al cor mil tant plus bos.
 Qe de nullautra.
 Per qes peccaç amor ço sabes uos.
 Qe maucigaç uegāt uos no mi aire
 Lo trop seruir ten dan mainta sasos.
 El seu amic p hom ço audi dire.
 Eus ai seruit nes ancar nomen uire.
 Ecar sabes qⁿ giderdon entent.
 Perdut ai uos el seruir ensement
 Mai uos dōna q^e aues mandament.
 Forchaut amor e uos qeu tan desire.
 No ges p mi ma p dreit chausimēt.
 Qe tos plagnāt uos prec o mil sospire
 Qel cor plora q^{nt} uedes los oils rir.
 Mais p paor nō resemble noios.
 Eu sen ian mi etrac mal en perdos.
 Anc n cuigei uostre cor orgoillos
 Qal meu pogues tan lonc desir assire
 Mais p paor nō feses dun dan dos
 Uos cuiaua tos mos mals traich de
 uire.

1) Di fianco, in luogo di *g*, il copista aveva proposto al miniatore una *s*.

Ha car uostre oil nō ueston mō
cossire.

Adōc nagra merce se ie no ment.
Li dolç esgar q^m fai uostroil pa-
ruēt.

Auos uolgra mostrar lo mal q^u sent.
Et als autre celar *et* escondire.
Qanc nō uole dir mō cor celadamēt.
[c. 18^r.]

Qe seu cobrir nō sai qⁱ mer cobrire.
Ne qⁱ merfis seu ues mi sui traire
Qⁱ si nō sap celar nō es raisos
Qe celon cels acui nō es nul pros.

Folchetus.

Tan ma belis lamoros pensamenç
Qe ses uenguç en monfin cor assire.
Per qe nō pot nullautre pes caber
Ni mai negus nomes dolç ni plaisēç.
Qadōç uiu sains q^{nt} mauciol cossire.
E fin amors me leuça mō martire.
Qem pmet iois mas trop lem dona lēt.
Cab semblant ma trainat longamēt
Bem sai q^e tot cant faiç es dreïç
niēt

Eu qem posc mais samor mi uol
aucire.

Cant escient ma donat tal uoler
Qe ia nō er uencut ni el nō uenç
Uencut si er calcir man li sospire.
Tan dolçamēt qar delei cui desire.
Nō ai secor ni daillors nō la tent
Ni dautramor ni posc auer talent.
Pero dōna nous am sauïament
Ca uoi sofis *et* ami suj traire.
Uos cuit pdre *et* mi nō posc auer.
Eus pens noser . *et* ami sui nosenç

Pero nol aus mō mal mostrar ni dire
Mais al esgart podes mō cor deuire
Qeus cuidei dir mas era men repēt.
E port els oils uergogna . *et* ardimēt.
Bella dōna sios plaç sias soffrēs.
Del ben qeus uoil qeu sui del mal
soffrire.

E pos lo mal nō porra dan tener.
An mer semblāt q^l partā egalmēt.
Esauos plas qen altra part me uire.
Ostaç deuos la beltat el gent rire
El bel semblā qe ma folis mō sen.
Partir mai pois dauos mō esciēt.
Tutiorn mi es plus bel *et* plus plasēs.
Per qē uoil mal ails oils ab q^e uos
mire.

Car amō pro nō porrion ueder.
Et al meu dan ueçon trop suttilmēt.
Mos danç nō es dōna p qeu naire.
Ains es mō pros dōna p qeu maibire.
Se maucies qe nous estaura gēt.
Car le meus dāç uostre ser eissamēt.

Folchet'.

Molt ife grāt peccat amors.
Qant li plac q^s meses en me
Qar merce noi adus abse.
Ab qe sa leuges ma dolors.
Camors pert sa nom es dement
Et eis de samors plaina ment.
Pois merces noi pot far soccors.
E sil fora preç *et* honors.
Pos qⁱ uol uencer tottas res.
Cuna ueç la uenques merces.
Sar nous uenç uencut sui amors.
Uençer nous posc mas amerce.
E sentre tanç mals nai un ben.

Ja nous er danç ni des onors.
 Cuias uos dōç qeus estia gent
 Qar mi faiç planger tan souen.
 Ans en ual mens uostra laodor.
 Perol mal me fora dolçors.
 Se laut ram aqe ram sui pres.
 Me pleies merceiam merces.
 Mais nō pot esser pos amors.
 Non ouol ne midon ço cre.
 [c. 18^v.]
 Pero de midon nōsai re.
 Canc taut me nō me foli follors.
 Qeu li aues dir mō pensament.
 Qas cor ai qem capdela absen.
 Et ardimens qem tol paors.
 Pero esperar fai la flors.
 Tornar fruiç *et* damor sun pes.
 Qe sperau lam uenq's merces.
 Mas trop ma airat amors.
 Qar ab merce sen de saue.
 Perol miels del mon q't hom ue.
 Midonç qe ual mais qe ualors
 En pot leu trar accordament
 Qar magerna fai p un cen.
 Qi ue cō la neus el calors.
 Cho es la blanqeç el colors.
 Saccordon enlei semblanç es
 Ca mors si acort *et* merces.
 Ester nō pot durar amors.
 E no sai p qe ses deue.
 De mon cor qe si osa eos te.
 Qe re nō par qe naia allors.
 Qe si beus es granç eissimen.
 Potç enmi caber leumen.
 Cous deueçes . una grant tors.
 En un pauc mirail el largois
 Es tan granç qe si os plagues

Enqar nensi caubra merces.
 Mal mi so gardat pnosen.
 Qa mi osma emblat amors.
 Ar qer estors de sa dolors
 Mas dir pot qeu ues mi sui pres.
 Neus nō men ual dreit ni merces.

Folchet'.

Uermillon clam uos faç.
 Dun auol pega pemcha.
 Qe ma una chançon
 Degolada et estencha.
 Qe di qe fi de lei
 E ses uanada et feimcha.
 Qeu lappellei aut ram
 Don il ses aut empencha.
 Il men qeu nō plei ram
 Qi tan leu fraing ni trencha.
 Ni uol branca tochar.
 De qe leu ma man tencha.

Folchet'.

A quant gens uenç . *et* a qant pauc
 daffan.
 Aicel q's lassa uencer amerce.
 Qar en aissi uenç hom autrui *et* se.
 Et auencut doas ueç sen esdan.
 Mas uos amors nō ofaiç ges aisi.
 Canc iorn merce nō poc ab uos
 ualer.
 An maués tant mostrat uostre poder.
 Qara nous ai . ni uos nō aues mi.
 Per çom par fol qi nō sap retener.
 Cho com conq'r qeu pres ben atestan.
 Qi ço reten com aconqist enan.
 Per son esfors com faç lo cōquerer
 Qar aissim retēgraç cō fol rete.

Les pa·uer fer q' tem q' ses delli.
Qel estreïg tant el poing tro q' l-
lauci.

Mas pos estorç uos sui uiure pos be.
Tut ço qe ual pot noser atressi.
Dūc se os tenc pro bem porai diu
tener.

Et er merce sabeus uostre saber
Qe maueç dat pos nō iaudi de re.
Uos men tençon nios dic mal en-
chatan.

[c. 19^r.]

Mas nō er faiç qe chausimēt mē te.
Enanç uoil mais mō dan sofrir ia se
Qels uostres tors arreturiers claman.
An trobares mais tant de bona fe.
Qanc mais nulç hom si esteus nous
traï

Son esciēt si com eu qi os serui.
Tan longamen qanc nō iaudi de re.
Ar qer merce ço faria parer.
Car qi trop uai seruise repchan.
Ben fai parer qe giderdon deman.
Mas ia demi nō cuiges qeu uesper.
Mas qil bon rei Richart qi uol q' u
chāt.

Blasmet p ço qar nō penssei de se.
Ar len desmen si qe chascus oue.
Qa reires trais p meil saillir enan.
Qil era cons ar es reis . rics ses fi.
Qar bon soccors fai deus abon ualer.
Esen dis ben alcrosar . em dis uer.
Et ar uei ben per qa doncs nō mēti.

Folchet'.

Ben an mort mi *et* lor.
Mei oil galiador

Per qem plaç qab els plor
Car aiço an merit
Qen tal dōnan chausit.
Don an fait fallimēt.
Car qi aut poia bais deiscent.
Pero ensa merce ma ten
Car eu nō cre qe merces aus faillir
Lai on deus uolc toç autres bes aisir.
Pros dōna cui ador.
Restaurat en ualor
Mi *et* uostra laudor.
Candui nem afreolit.
Car meteç en oblit.
Mi qeos am finamen.
Qe cil qi osabon uan disen.
Qe croi servir fai mantagen.
Et eu qios am tant q' dals nō cossir
Pert mi *et* uos gardaç sim dei mairir.
Pero conosc damor.
Qe mon dan la sabor
Qe ço don ai largor.
Me fai presar petit.
E pogner aestrit.
En tal qe se defen.
Ço qem chauça uau fugen.
E ço qem fuç en uau seguen.
Aiço nom sai com sim posca sofrir.
Qeu nō posc ges enchauçar *et* fugir.
Ara auiaç grant folor.
Cardiç fuj per paor.
Mas tan tem la dolor
Damor qe ma saisit.
Ca çom fa plus ardit.
De mostrar mon talen.
Uas lei qem fai uellar dormen.
Doncs ai p paor ardimen.
Aissi com cel qester nō pot gandar.

Qes uai tot sol entre cincent ferir.
 Mas ges oian per flor
 Nom uiras chantador
 Mas pre de mon seignor.
 Lo bon rei cui deus git.
 Da ragon ma partit.
 Dir e de marrimen
 Per queu chan tot franchamen.
 Mas al seu plasen mandamen.
 [c. 19^v.]
 No deuon ges ses amic cōtradire
 Qals enemics ueiqes fai obeçir.

Folchet'.

En chantan mauen amenbrar
 Ço queu q't chantan oblidar.
 Ca pço chant qoblides la dolor
 El mal damur.
 Mas on plus chant plus mē soue.
 Cala bucha nulla res no maue.
 Mai sol merce.
 P qes semblās *et* sembra me
 Qinç el cor port dōna uostra faizon.
 Qen chastia queu nō uir ma rason.
 E pos amor mi uole onrar.
 Tant q'l cor uos mi fa portar.
 P merce os prec qel gardes del ardor
 Queu ai paor.
 De uos mul mager qe de me.
 E pois mō cor dōna uos a dinç se
 Si mal lin ue.
 Pos diç es soffrir lous con ue.
 P aiço faç del cors ço qeo fer bon
 El cor gardaç si cō uostra maison
 Qel garda uos eus ten tan car.
 Qel cor enfai nesi semblar.
 Qel sen imet lençeng *et* la ualor

Si qen error laissal cor.
 Pel sen q'n rete.
 Com mi parla mentas ueç sas deue.
 Qen nō sai qe.
 Em saluda queu nō aut re.
 Pero iamaïs nuls hom nō mochainson
 Sem saluda *et* eu mut nō li son.
 Perol cors nō se deu blasmar
 Del cor p mal qel sapcha far.
 Qe tornat la au plus onrat seignor.
 E tout dallor
 On trobaua en ian *et* no fe.
 Mas dreich torna asson seignor anc se.
 Per qe nō cre
 Qem deing se merces nō rete.
 Qel intrel cor tant qn loc don ric
 don.
 Deng escoutar ma ueraia chançon
 Qar se las degnaç euscoutar
 Dōna merce deurai trobar
 Pero obs meus coblides la riccor
 Mais la lauçor
 Queu nai di tan dirai iase.
 Po ben sai mos laudars pro nō te.
 Cū q'm malme . car laudors me ci's
 ē reue
 El focs qil mou sai q' creis abaudo.
 E col nol toc mor en pauc de saïço
 Morir pois be.
 Naiman queu nō plang de re.
 Nissemlauual mals daital saïços
 Com doblal poinç del taulier p raisos.

Folchet'.

Se tut me sui attart apercebuç.
 Aissi cō cel qatut pdut *et* iura
 Qe mai nō ioc agrant bonauentura.

Mo dei tenir . qar mi sui conoguç.
 Del grant enian camor ues mi fasia
 Cabel semblant ma tenuto en faidia
 Maiç de deç anç . ale del mal deutor
 Cades pmet *et* ren nō pagaria.
 Al bel semblant q^l falsamor aduç.
 Satrai ues lei fol amant *et* satura
 Col parpaillon ca tāt fola natura.
 Qel fer el foc pla clartat qe luç.
 [c. 20^r.]

Mais eu men part *et* segrai outra uia
 Sos mal pagar ester nō mē partia.
 E segrai laib de tot bon soffridor
 Qe sirais fort si cō fort sumilia.
 Pero amor mē sui eu recreuç.
 de uos amar nō aurai iamaiz cura.
 Caissi cō mais preç hō laida pētura.
 Qāt es de loing q^o qant es pres
 uēguç.

Preiaue uos ca noue conossia.
 E seu rē nai mas nai qeu no uolria.
 Caisi mes pres cō al fol qeridor.
 Qe dis caurs fos tut cant el tocharia
 No muderaï si ben sui irascus
 Ni fas de lei en chantan ma ran-
 cura.

Ni diga re qe no semble mesura.
 Mas sapchaç ben qa son ops sui
 pdos.

Cāc sobre fren nō uole menar un dia
 An me fes far mū poder tutta uia.
 Et anc sempre caual de gran ualor
 Qil baorda trop souen col feoneia.
 Fel fora en trop mais mē sui re-
 tēguç

Car cel qī plus fort dese desmesura.
 Fai grāt foldaç qar egreu auētura.

Es de son par qester nō pot uēcuç.
 De plus fieble de se es uellania.
 P qe nō plaç amors sobrēceria.
 Po ensen det hō gardar honor.
 Car sen oniç nō ual mais qe folia.

Folchet'.

Greu fera nulç hō fallença.
 Se tan temses son bon sen
 Com lo blasme de lagen.
 Qe iuça desconussença.
 Qeu fail qar lais ptemēsa.
 De blasme desconoissent
 Car contramors nō me pren
 Qeissimēs noi trop soffrença.
 Cō leus cor ses retenença.
 Qar enuotra mantenēca.
 Amor me mis franchemen.
 E forai mort ueramen
 Se nō fos ma conoissença
 Dōc no aiaç mais pliuença.
 Qeu man si com eu soil plagnen.
 Ne mor oi mais tan souen.
 En mas chançoç qa parueça
 Ne aurion mens de ualença
 E ia merces non uos uença.
 Per mi qeu no lau aten.
 Anç me stau planamen.
 Ses uos pos tant uos aiença
 Franc de bella captenēça.
 Seu posc en aiço enten.
 Mais cel soffron lo tormen.
 Qe fan p folantendença.
 Anç del peccat penedença.
 Mas eu auia credenca.
 Tant qant ame folamen.
 En aiço cō uai deisen.

Ben fenis qi mal acomença.
 P' qeu auia entendença
 Qe per prouar mon talen.
 Mac ses mal començamen.
 Mas pois conuc apresença.
 Qes toç tēps magra tenença.
 Esim degaç dar girença.
 Qar meil gadaig *et* plus gen
 Qi dona qai cel qi pren.

[c. 20^v.]

Si preç na ni benuolença.
 Mas uolt es en uil tenença.
 Uostramr *et* enien
 Com uos soldar ar uos uen
 Mais lais mē qeu ai sabença
 De mal dir *et* astenença.

Folchet'.

Chantar mi tornada fan.
 Qan mi souen den baral.
 E pos damor plus no min cal.
 Nō sai com ne de qī chan.
 Mas qex demanda chançon.
 E nos cal de la rason.
 Qeissemenç mes ops la faça.
 De nou com los moç el son.
 E pos forchaç ses amor
 Chan p' depte de folor.
 Pro er mos chāç cabalos.
 Si nō es auol ni bos.
 Amador son dun semblan.
 El ric cobet atretal.
 Cades ab dolor coras.
 Merma lo gauç on plus an.
 Qen loc de fenestra son.
 Qemerma som ia pon
 On plus pron qe ço qe chaça.

Mais a de segre chanson.
 Per qeu teIg cel p' meillor
 Qe rei ni empador.
 Qaqels mal abs uenç amdos.
 Qe uençon plus des baros.
 Bem fora som preieç tan.
 Deu cō si *et* ben com mal.
 Mas ço preç hom qe nō ual.
 Eson pro ten hom adan
 P' qeu nō aus uostre pro
 Dir chantan car nol sap bo.
 Al segle ne cre qel plaça.
 Qeu diga rē se so'l mal non.
 Mais si ual adesonor.
 Pos dir li ture entre lor.
 Son uencut nibaissat ios.
 E tut uencut uençen nos.
 Bes uençon pos mil de man
 Nols fam de lança mortal.
 Esse nos fosse leial.
 Torneran adhonor gran.
 Cus cortes genç de deu fo.
 Col ric trobesson per don.
 Qel fan plus freuol qe glaça.
 Qi dastenençal somon.
 Mas combatten ab laudor
 Elsa deus en son labor
 Mainç cuiça cōfessios.
 Nos plagra sai ço nō fos.
 Donc nostre baron qe fan.
 Uel rei engles cui deu sal.
 Cuiauer fait son iornal.
 Mult iaura laiden ian.
 Sil affait la mession
 El outra la partison.
 Qe lempaire pchaça
 Com deu cobre sa reion.

Car p'mies cre qi soccor
 Si deus li ren sa honor.
 Bes tang tāt es rics lo don.
 Qaitals sial giderdon.
Al Rei frances lo refon.

[c. 21^r.]

Tornar cō uol tenga bon
 P qeu dic serai secor.
 Qel ops qe nos don paor
 Esar noi uai qe saisos
 Dic qau nit es p un dos.
 Naiman molt mi sa bon
 E molt en preç mais ualor
 Cab embarral mon segnor.
 Es mors pres e messios
 Ai si com sanc rē nō fos.

Folchet'.

Si com cel qes tant greuiaç.
 Del mal qi nō sent dolor
 Nō sent ira ne tristor.
 De gisam sui oblidaç.
 Ca tant sobre poial danç.
 Qe mō cor nō sap pessar.
 Ne nuls hom tro al prouar
 Nmo pot saber com ses grāç
 Den barral lo meu bon segnor
 P qe ser chant o riu oplor
 No mo preç plus qe fer enāç.
 Œeu pes si sui enchantaç
 Osun echauç en error
 Quāt nō trob sagrāt ualor.
 Qaisi nos tenia onraç.
 Qeissemeç cō laimāç.
 Tiral fer el fai leuar
 Faisi el māç cors dreïçar.
 Uas preç forchaç *et* pesanç.

E qi preç *et* gaug *et* honor.
 Senç largesa astre ricor.
 Nos a tolt pauc uolt noste nāç.
Ha q^{nt} na deseretaç.
 Qeron tut ric ensamor.
 E qant en morirol ior
 Qi fo mors *et* sotterraç.
 Qe un sol no ui mors tanç
 Neus cels qi laudion nomar.
 Nentendion accaptar.
 Tant era sos preç presanç.
 Qai si sap son nom far auctor
 De pauc grāt *et* de grāt maior
 Tro nol poc enlaure garanç.
Ha segnor dolç *et* priuaç.
 Com pose dire uostra laudor
 Ca leis de uiu forcedor
 Qi eis mais on plus es poiaç.
 Creis uostre laus en penssa'ç
 Ei trop ades mais qe far
 El semblal uostre donar.
 Dont uos cressial talanç
 On mais uenion qeridor
 Mas deus con abon donador
 Uos donaua des mil aitantç.
Et ar qant fois plus poiaç
 Falis en gisa de flor.
 Qe qant hom la ue gensor.
 Adūc il chai plus uiaç.
 Mas deus nos mostrab semblāç.
 Qe sol lui deuem amar.
 El chattiu segle adirar
 On passam com uianāç
 Qaltre preç tornem deshonor
 E toç autre senç es folor.
 Mais de cels qi fant ses comāç
Bel segner deus cui nom plaç.

Mors de nigon pechador.

[c. 21^r.]

Ainç p aucire la lor
 Soffris uos la uostra empaç.
 Faiç lo lai uiure absolaç.
 Pos chai nol uolgues laisar.
 E degnaç le uos preiar
 Uerges qe preiaç p manç
 Uostre fils p qe lor socor
 Qe sperança tut li meillor
 Els uostre cars precis merceianç
 Segner merauelles qar
 Eu de uos posc chantar.
 Ar qât mils degra plorar.
 Po tan plor empessanç
 P qe ben leu maît trobador
 Diran de uos main de laudor
 Qeu qen degra dir mil tans.

Folchet'.

Tant a soffert loniamêt grât affa'
 Qe seustes mais qe no mē psebes
 Morir pogra tost *et* leu seu uolgues.
 Qa la bella nō pēra ia dolors.
 En cui mala fos beutaç *et* ualors
 Dût regardât parforça mō corage
 E poi li plaç segrai autre uiage
 Mas lei nō cal ne no se ten adan.
 De pdre mi nil ben dir de mō chan.
 Pero tal ten ten hom uil qes preian.
 E tal rem pt cō diç qe ne ben pres.
 Qe poi fa grant soffratta mēre bes.
 Mai de midon essi grât sa ualors.
 Qe re nō tem sim pt nē uir aillors.
 Dun bē feçi oltra cuidar folage.
 Qât pchachai mamort *et* mō dānage
 Amō fol cor qē fe dir en chantan.

Ço dunt degra gēt cobrir mō talen.
 Dūc poi mō cor *et* mos oils trai man
 E ma mala dōne ma bona fes.

Si qe cascus magra mort si pogues.
 Clamar mē dei cō de mals bailidocs
 Eia mei oil uertader traidors
 Nō crerai mai nes fisança ses gage.
 Car celes fol qi fai fol uassallage.
 E fol qi cres auer asson comât
 Tut ço qe ues plaisen ni ben estan.
 Bem mirauil pos en mi don estan
 Preç *et* ualor plaser *et* diç cortes.
 Com pot estre qe non ies merces
 Em mirauil de lei on es honors
 Beutaç *et* sen cō nō ies amors.
 Em mirauil de dōna daut parage.
 Frac *et* humil *et* de mal signorage.
 Ni com pot far contra sa ualor gran.
 Qe desmēta son frâc humil semblât.
 De tut aiço ai mirauilla grant
 E pos lei plaç qe nō sen canie res.
 Nō tēra mais affrenat son mal fres
 Qera mē part se tut mes desonors.
 Par ops magra qeu fos del mal trait
 fors

E pos aillors uai mudât mō estage.
 Bō encontrē don deus *et* bon estrage.
 Em lais trobar dōna ses cor truan
 Qa mal segnor sui estat aqest an.
 Am tot aital mal *et* brau *et* tiran.
 Uolgrestar uolentiers sil plagues
 Cab outra qe mager bem fases.
 E pos nol plaç ai tal uai p socors
 De qi me uen alcor plaisent dolçors
 Franc *et* humil bon *et* de bel estage.

[c. 22^r.]

Et am mandat p un cortes message.

Cum pauc ausel emū ping qe nō an
Am mai qal cel una grua uolan.

Folchet'.

Us uolers outra cuidaç
Ses mis en mon cor aders
Pero non diç mon espers.
Ia posca esser acabaç
Qan aut ses enpenç.
Ni mautreia mos senç.
Qen siades esperaç.
E son aissi mitadaç.
Qi nom desesper
Ni aus esperança auer.
Carrant me sen aut puiat.
Uas qe^s petit mos poders.
Perom castia temers.
Car aital ardimēç faiç.
Noç amantas ienç.
Mas dun conort sui iauseç.
Qi uen deueç autre laç.
E mostram cumilitaç.
La tam en poder.
Qe ben me pot escaçer.
Tant ies mos cors paiuaç.
Qi mosçom iam sempla uers.
Caitals mals trait es leçers
Pero si sai qes uertaç.
Qi bos autors uenç.
Per qeus prec dona ualēç.
Qe sol daitan me soffraç.
E pois serai gen pagaç.
Qim laisses uoler logauç.
Qeu desir auer.
Bem paret nescietat.
E trop sobradiç uolers.
Can solamen un ueçers.

Mac discubut tan uiaç.
Quis condudamēç.
Mi uēc alcor us talenç.
Tal don sui e'namoraç.
Mais pueis ses tāt fort doblaç.
Q^o matin esser.
Mi fa douçamen doler.
Car aissi chantar nō plaç.
Si me ualgues esteners.
Pero laisser nō chalers.
Men fora iois e solaç.
Omais pos nes menç.
Lemperariç cui iouenç.
A puiat els auçors graç.
Esil cor non fos forçaç.
Eu fera saber.
Com fol si uol dechaçer.
Douça res couinenç.
Uença uos humilitaç.
Pois nuls autre ioi nō plaç.
Ni dautre uoler.
Non ai ençiēg ni saber.
Qe tanç sospir nai gitaç.
Per qel iorns el ser.
Perd sospiran mon poder.

Folchet'.

Ia non cuig hom qeu change mas
chāço^s.
Pos nō cang mos cor ni ma raisos.
Qē sem çausiç damor eu mē lauçera.
Mas seu mentis nō seria nuls pros.
Catresim te com sesol enbalaça.
[c. 22^v.]
Pero nō uoil del tot laisser morir.
P qe posca plus souē auenir.
Mas era uei cāc nō cuigei qe fos.

Qē soi tornat de mimeteis çelos
 Cōtra midon q^u nolla corteiera
 Mas tot conseil caçamors sia bos
 Nai assaiat *et* pos re no menāça.
 Tol li farai de samor sembla'ça.
 Ailas qai dig iā cuidaueu cobrir
 E dōc oi mais ia sab tot mon albire
 Dona speranza epaor ai de uos.
 Ar men conort *et* erā sui doptos.
 Pero paors tem qe ma poderera
 Mas un conort ai damor asaços.
 Cab tal poder mi mostra sa cōdāça.
 Qe plus nō pot mostrar de malestāça
 E fai esforç qⁱ pot esser soffriç.
 Ira e poder de cel qel uol delir.
 Esi nō fos qe gran meilloraços.
 Es del tort fait cāt hom nes oblidos.
 Iamais amors aital tort no mē era.
 Si ia pogues tornar desamoros.
 Pero leus cors tol manta benēnança.
 E ueich faillir era p qe nai doptāça.
 Qel faillimen dautru tan conse mir.
 P com se gard si meteis de faillir
 Dōna bensai qe nō ual occasos.
 Camor nō uol qe iā sia ioiōs.
 Mercies uos clam qe no me lais
 ēquera.
 Tanes mos cors de ūamor sobraç.
 Si os plaç complir la diuināça.
 Com dis qe uai dautra mabenēnāça.
 E qeus pogues cubertamēç iausir.
 El bruich uengues de lai on sol uenir
 Dōna ponça tan sui forças p uos.
 Cas era chan enai nulla alegrança.
 Qel mort de mō segnor me des enāça.
 Qe uos sabeç qel solia chausir
 Cui de ui hom onrar ni enançir.

Ver naiman tem peim e enāça.
 E atoç tēps e dilor ses doptança.
 Qe toç aitals foi cū eis malbir.
 E no men pot nul fait enfadeçir.

Folchet'.

Oi mais nō conosc raço.
 Ab qe nos poscam cobrir.
 Si ia deu uolem seruir.
 Pos tan enqer nostre pro.
 Qe son dan en uolc sofrir.
 Qel sepulcre pdet primeramen.
 Et er sofre qe spagna uai pden.
 Pço qe lai trobauon occasion.
 Mas çai si uals nō temē mar . ni
 uen.

Las com nos pot plus fort auer
 somos.

Si donc nōfos tornat morir pnos.
 De si meteis nos fes do.
 Cant uent tort delir.
 E fes so sai agraçir.
 Can sim det p reçenço
 Dōcs qⁱ uol uiuran morir.
 Edōc p deu sa iude la preçen.
 Qel la donet ela rendēt moren.
 Qatressi de hom morir nō sab co.
 Ha qant mal uiu qⁱ nō a espauen.
 Qel nostre uiure don e cobeus.
 Saben qes mals *et* ab qel uiure bos.
 Quiaç en qal error so.
 Las genç ni qe por tan dir.

[c. 23^r.]

Qel cors com nō pot gandar
 De mort p auer qei do.
 Uolqes gardar e blandir.
 E del arma nō a nul espauen

Con pod gardar de mort e de tormē.
 P qes de cor seu dic uertat o non.
 E pois aurea danar meillor talen.
 E ia noi gard paubreira nuls hō
 pros.

Sol qe comēç qe deus es pietos.
 Cor sinals pot auer bo.
 Daitan poiria sen garniç.
 Qe lalspot dieus tot complir.
 E nostre rei darago.
 Qel non cre saubes faillit.
 Anul home qei an ab cor ualen.
 Tam pauc ueçen qī failla lautra gen
 Nō deu adeu ges far peiu raço.
 Qil onrara¹ sil serf onradamen.
 Cogan sis uol ner coronaç çaios.
 Osus el cel us noil fail daquest dos.
 Eia nō preç fol re so.
 Lo reis castellāç ni uiç.
 P perdre canç d'u graçir.
 A deo qel mostrel somo.
 Qen luj si uol enançir.
 Ecautres forç ses deu torne nien.
 Caisi uolgra sosbos preç pun cen.
 Si acoil dieu oimais acompaigno.
 Qel no uol ren mais reconnoissimen.
 Sol qe uas dei nō sia orgoillos.
 Mout es sos preç onraç e enueios.
 Uida epreç com uol de follagen.
 On lus aut son caçon leieramen.
 Bastiscan dōcs en ferma pensaçon.
 El pres qes ten can lautre uan caçen.
 Q° tot sos preç sos gauç esos laus fos.
 En pensar fort cāt a d'us faiç pnos
 Bels aiman deu ueçem qeus aten.

Qeus uolria gaçagner francamen.
 Conrat uos ren tan qe ami sa bo.
 Non fassaç donc caniar son bon
 talan.
 Anç camçaç uos qe mais ual p
 un dos.
 Con safragnas qel forsaç caia ios.

Folchet'.

Merauil mi cō pot nuls hom cantar.
 Si cō eu faç plei qī fai doler.
 Qe ma chançon nō posc apparellar.
 Dos moç cal terç nō lais marriç
 caçer.
 Car nō so lai oestai ses cors genç.
 Donc es plaisenç . qe mauci desiran.
 E nō pot far morir tā fin aman.
 Ecar nō posc nulla ren tāç amar.
 Ges salei plaç nō deu ma mort
 uoler.
 Cāc pos la ui nō puec dautre pēsar
 Mas com pogues far *et* dir son plaçer.
 Et es ben dreिç callaus desconnoissēç.
 E plus ualenç . p qeu uam mais
 lafan.
 De lei soffrir qe dautrauer ioi gran.
 Las qeu nō laus mō messagen uiar.
 Ni tan ardit nō soi qe laus ueçer.
 E no olais mas car uoil far cuidar.
 Als fals deuिnç caillors ai mō esper.
 Pol desirs mes ades plus coçenç
 El pensamēç car eu noil soi de nāç.
 Maïs ioiнç aclinç p far tot son
 deman.
 Lo mal qeu trac nō pot desconortar.

1) Sino dubbioso se in luogo di *onrara* convenga leggere *ontara*.

Tan lafai pç sobre totas ualer.
Ni negus hom nolla pot trop lauçar.
[c. 23^v.]

De donc qí uoilla humilitaç auer.
Si com en lei especa e iouēç.
Beutaç e sen cāc dōna nō ac tāt.
Donc cal cor ai qe nullautra nī blā.
Bella dona tan uos am eus tē car.
Qe mantas ueç lo iorn nō pose
tener

Caç una part nō anc tot sol plorar
Si qeu nō pos duna pessa mouer.
Tal paor ai nō uailla chaximēç.
Car plus mes greu ūra amor^e so-
spirāç.

Q^u nō sai dit ni retrairen chātan.
Qeu soi garēç plus uos am ses enian
Nō fes ysold son bon amic tristan.

Folchet'.

Chantan uolgra mō fin cor allegr
Lai on magrops q^e fos saubuç mō
uers.

Mas p dreïç gauch mes faluç mos
sab's.

P qⁱ paor qe noi posca uenir.
Cus nouel ioi encui ai mes spança
Uoil qe mō chant sia plei aders.
Ecar li plaç qíu enāç sa lauçor.
En mō chantar don ai gaug *et* paor
Car sos preç uoïl¹ trop sauis lau-
çador

Per qe nō par qe pogues deueçir
Son cortes preç qí tāt aut es aders
Com nō dis uer qe nō se'ble plaçers

Etrop aitan enlei deben adir.
Qe soffrachos mefai trop auōdāça
P qe mē lais car nō dic mō sabers
Com ia pogues retraire sa lauçor
Qe del bos preç atriāt lo meillor.
Edels amāç lo plus fin amador.
Pero ren als nō ai mas lo desirs.
Non ai dōc *p* . mot es grāç mo^e
pod'rs.

Senes daitāt me nes donat leçers.
E donc p qem uoil del plus enātir.
Car sos bels ris ab sa douça se'-
bla'ça.

Mi pars mos oils tan magradal
ueçers

Mas un conort ai qí mou de folor
Cades mi par qē uoilla dar samor.
Qan uol uas mi sos oils pleiç d'
douçors.

E dōcs dōna pois mais nō pose
sofrir.

Lo mals qeu trac p uos matis e
sers.

Mercers nafaç qel mon nō es auers
Qe senes uos me pogues enriqir.
Ecar uos uei souen nai gran dop-
tāça.

Car uos mi faiç oblidar mō caler.
Mas eu qen sen lapena ela dolor
Nous oblit ges ainç uos teïg noiç
e iors.

Les oils el cor si qe nols uir aillor
Anc ren no cuit don nō temas fallir
Ues leis tantes auraç mō uolers.
Mas eroimais no mo tolra temers.

1) Vi può essere dubbio circa il puntolino sotto l'í.

Qeu sai qe fueç la briça p qo brui.
El dieu damors . manafiat de tal
lāça

Don nom ten pro so iornar ni iaser
Anç des empar p midon qī ausor
Tal qī ma fait gran ben e grād
honor

E ben deu hom caniar bon p meillor.

Folchet'.

Finamor acui me so daç.
E genç terminis amors.
Chascus de qest mes occaisos.
Don dei esser enamoraç.
Per qe dreç cab lo lur auon.
Faça cōqerer en chantan.
Com eu fui fait alluj comā
Car meil fai soffrant em paç.

[c. 24^r.]

Si qe mos uolers nos descus
E par ben ia p als nō fos.
Mas car am *et* nō sui amaç
Eia sidon sant no maon
Satoç iorns nō uauc meilloran.
De leis amar ses en ian.
Per qeus prec q^e merces naiaç.
Ses tort qeu anc nō ac de uos.
Esil deignaç qes tan cabalos.
Ni pot ualer . humilitaç.
Mi uailla auos dōne maon.
Car nuls dreich nō a ualor gran
Lai on força fai son talan.
Caisi mes alcor segelaç.
Uostre rics preç . uerais e bos.
P qeu mi sui genç poderos.
Qem bias uas autre laiç.
Ni nō uolria cautra maon.

Mas uos dōna de cui eu chant
Eam e desir travailam.

tēçō.

Gauselin tres ioecs en amoraz
Ptis auos e anugon.
De cascus prendes lo plus bon
Elaissaz qal qeus uoillaz
Cuna dōna a treis amadorz
E destraig lor amorz
Qe qan trei li son deuan
A cascus damor sen blan
Liuns esgarda amorosamen
Lautre estraig la man dolçamen
Altierz calcial pe rien
Digaz al qal pues aissi es
Fai maior amor de tos treis.
Segner emsauaric sapchaz
Qe lamie receu plus gen don
Qes franchamen ses cor felon
Des bels oilz plaçens esgardaz
Del cor mou a qella douchorz
P qes cen tanç maior honorz.
E de la man tenir dic tan
Qe no li ten ni prou ni dan.
Qai tal plaicer comunamen
Fai dōna p acullimen
Edel calciar no en ten
Canc la dōna amor li feçes
Ni deu p amor esser pres.
Gauselm uos diçes cho qeus plaz
For qe no mantenes raçon
Qen lesgardar no conois pro
Alamics qe uos raçonaç
Mas lo tiēg atrop g^{anz} folors
Com il esgardo luj *et* aillors
E nuill autre poder nō an

Mas qan la blanca mǎ ses gan
 Estreïg son amic douçamen
 Lamors mou del cor e del sen
 En sauariç qar par tan gen
 Mantēgnal calciar cortes
 Del pe queu uol mǎterai ges.
 Segnor puois lo meilz mi laissaz
 Mantirai len ses dir de dē non
 Donc dic qel chauciar qe fo
 Fais del pe fo finz amistaz
 Celada de lausenjadors
 E par be bos ai tal socors
 Pres lamics ri en calcian
 Qe lamor es ses tot enjan
 [c. 24^v.]

E qil tener de la man pren
 P maior amor fai non sen
 Edaiauselm no mesparuen
 Qe lesgart p meillor preses.
 Si tan comdis damor saubes.
 Segnor uos qi lesgart blasmaç
 Des oills e lor plaçens façonç
 No sabes qe mesagier son
 Del cors qes ia enueiaz
 Quo ill descobren alsamadors
 Co qe reten el cors paours
 Dunc toz lo plaçer damor fan
 E mantas ueiz ri en gaban
 Calcial pe a mante gen
 Dōna ses autre entendemen
 En ugo manten faillemen
 Qel tener del man no es res
 Ni no cre canç damors mogues
 Gausselin en cōtramors parlaz
 Uos el segner de mal leon

E pareis ben a la tençon
 Qelz oilz qe uos auez triaz
 Ege razones p meillors
 An traiz maît entendedors
 E de la dōna ab cor truan
 Sim calcial ual unan
 Nō auria mon cor iausen
 E del man es senes conten
 Qel estreïgner ual p un cen
 Car ia si al cor nō plaghes
 Lamors noi agrał mǎ trames.
 Sausselein uencuç es el cōten
 Uos enego certanamen
 E uoil qe façal iuçamen
 Mos gardacors qe ma conqes
 En amaria o bos pres es.
 Segnor uencuç no sui nien
 E al iuiar er bon paruen
 P qe uoil qil sia eissamen
 Na guillelma de ben augues
 Ab sol dic amoros cortes.
 Gausselin tā ai raçon ualen
 Cab dos uos forç emi defen
 Gausselm ai ci nona conten
 Qa dreich nol posca mǎtener
 Sel far enoi eqan seschai
 benes qautres plaçer li fai
 O qi receup son ioi breumen
 En ab anç qen repaire
 Aqel ior doner laire
 Li dura puois al lonaimen.

Amor mai pres per la uentalgha tener.
 Q' streg plus fors catenalgha.
 Non uals merci¹ ni gur d' gralgha.

1) Il -c- non è ben chiaro.

Ca des nō trabuch echaia.
Aisi cō fai logran la palgha
[c. 25^r.]

Ber.

Ab ioi meu lo uers el començ
Et ab ioi reman *et* fenis
E sol qe bona fos la fis
Bos teng qe sial començamenç
Car de la bona comenchança
Mi uen iois *et* allegrança.
E pço dei la bona fin graçir
Qe toç bos faç uei laudar al fenir.
Si ma podera iois em uenç
Qem merauil cōsil soffris.
Car nō dic *et* nō es bruis.
Ço don sui tan ric *et* iausenç
Mas greu ueireç finamança
Ses paor e ses doptança.
Qa des tem hom ues son amic fallir
P qeu no maus de parlar en ardir.
Duna ren auonda mon senç.
Qanc nuls hom mō iois no mēquis
Qe uolentiers nolen mētis
Ne nō par bon ensegnamēç
Anç es folia *et* enfança
Qi damor abenēnança
Qi uol ad autre tuç son cor descobrir
Sil nollen pot oualer oseruir.
Ben se schai adōnardimēt
Entrauol genç *et* mal uesis.
E sardiç cor nola fortis
Greu pot esser pros ni ualenç
Dūt prec qe naia mebrança
La bella en cui ai fiança
Qe nos camge p paraulas ue uir
Me nemis qai faç dē ueia morir
[A]nc sa bella bocha ridenç.

Non cuçei baisan me trais.
Car ab un dolç baisar mauais.
Se ab aultre no me stai garenç
Qatretal feçes p semblança
Come de piraus la lança
Qe dun seu colp nō podia hom garir
Si outra ueç nō sen fedes ferir.
Bella dōna uostre cors genç
E uostre beus oil ma conqis.
E le dolç baisar el gent ris.
E la bella bocha ridens
Qe qant il men pren esmança
De beltat non trob esgança
La genser es cō posca el mōt chausir.
Au nō uei clar des oils abqeos remir
Non es ēnoi ni fallimenç
Ni uellania ço mes uis
Mais domes qant se fai deuis
Dautrui amor e conoissenç.
Enoios aqe os enança
Sim faiç enoi *et* pesança.
Cascun se uol de son mester formir
Mi cōfondeç *et* uos no uei iaudir.

Bernardo.

Bel mes qeu chant en aqel mes.
Can folla *et* flor ueu parer.
Et alt lo chant p broil espes.
Del resillol maitis *et* ser.
Adonc me par qeu naia iaudimen
Dun ioi uerais en qi mō cor enten.
Essai de uer qe p aqel morrai.
Amor qal honor uos es
Aqal pro uos en pot chauser.
Saucie cellui qa ue pres.
[c. 25^v.]
Qe uer uos no sausa mouer.

Mal uos estai qe dol demi nous pren
 Camar aurai empdon longamen
 Cella qí merce noi troberai.
 Pos uei qe preiar ni merces
 Ne seruir nū pot pro tener.
 Per la mor de deus me fedes.
 Ma dōna qalqe bon saber
 Qe gran ben fai un pauc de iau-
 dimēt.

Acels qí trai tā gran mal cō eu sen.
 Se aissi mauci requerēt len serai.

Garit magra si maucies.

Ca donc agra fais son plaser

Po le seu gai cors cortes

Lo genser cō posca ueçer

Nagra esmai *et* pen *et* ir *et* sen.

Ia nō creirai noman cobertamen
 Mais cella sen uas mi p plan *et* sai.

De el mager tort qe anc agues.

Se uoles uos dirai lo uer.

Amerai la se li plagues

Esseruirail de mō poder.

Mas nosseschai qil am tā pauramen

Po ben sai qe assai for auinen.

Qe ges amor segon riccor nō uai.

Grāt mal ma fait ma bona fes

Qem degrauer mi don ualer

Mas arai fallit *et* mespres.

P trop amar *et* p temer

Dūc qe feirai eu las chattiū dolen.

Qa toç esmais de bella coillemen.

Mais mi tut sol el air *et* deschai.

El mon nō es mas una res

P qe ioia pogues auer

E daqella non aurai ges.

Ni dautra no posc ges uoler

P cho si ai ple ualor *et* sen

E son plus gai e ten mō cors plus
 gen.

E sil nō fos eu non amera mai.

Bernardus.

Qant ueu la laudetta mouer.

De ioi sal alas cōtral rai

Essoblida *et* laissa chader.

P la dolçor qal cor li uai

Ai tant grant en ueia men ue.

De cui qeu ueia iauçion.

Merauella mai car dese.

Lo cor de desirer non fon.

Hai las qant cuidaua sauer.

Damor *et* qant petit en sai

Car eu damar nū posc tener

Cela onc ia pro nō aurai.

Qe tolt ma cor *et* tolt ma me

Etol me si *et* tut lo mon

Epoi sim tol nō laissa re.

Mais desirer *et* cor uolon.

Anc pos nō ac demi poder

Ni non fui meu des lor enchai.

Qant me laisset sos oils ueder.

En un mirail qí trop mi plai.

Mirail pos me raire ente

Ma mort li sospir de prefon.

Qaissim pde com pdi se

Lo bel narcis en la fon.

De las dōnas me desesper.

Iamais en lor nū fiarai.

Aissi com les soil char tener

En aissi las deschar tenrai.

[c. 26^r.]

Pos uei qenulla pro nom te.

Per lei qem destrui em confon.

Totas las dot *et* las mescre

Car eu sai catre tal si son.
 De ços fai ben femna parer
 Madōna p qelle reirai.
 Qe uol ço qe nō de uoler.
 E ço com le deuea fai.
 Hai com mal sembra qī la ue.
 Asses oils chattiu desiron.
 Qe senç le nō aurai mais be.
 Lais mor sera nō ma bon.
Merce es pduda per uer
 Mais eu no lo sabia mai.
 Qar sil qī plun degues auer
 Et eu ola ia qeirai
 Chauç sui en mala merce
 Et ai fat ben de fols un pon.
 Ni nū sai p qe me de ue.
 Mais qa poiāi trop contra mon.
Enuer midon nō pot ualer
 Deu nī merce nil dreit qeu ai.
 Ne ale nō uen aplaser.
 Qe mam ia plus nollet dirai
 Aissim part de le em recre.
 Mort ma *et* p mort li respon
 Euaumen sela mī rete.
 Chattius en aissi nō sai on.
Tristeça non aue de me.
 Euau men marriç non sai on.
 De chantar me tol em recre.
 E de ioi *et* damor mescon.

Bernardus.

Qan par la flor iostal uer foil.
 E uei lo tēps clar *et* sere.
 Au delç chant dels ausels p broil.
 Mallegra mō cor *et* reue.
 E lausel chanta en lor for.
 Eu cai tant de ioi en mon cor.

Deu ben chantar car tot lo meu
 iornal.

Sol de ioi chant qeu nō pes de
 ren al.

Cella del mont cui eu plus uoil.

E mais lam de cor *et* de fe.

Au ben mos diç e los acuoil

E mos prec̄s auscolta e rete

Cora qeu fos damor aillor

Or sui daillor uenguç alcor.

Dōna merce non ai par nī engal.

Ni nō sui francs tro qe deu mi
 uos sal.

Talia qant ama dorgoil.

Qe grant ioi *et* grant ben liue

Mais eu sui de mellor escoil.

E plus franc qa deu mī fai ben.

Dōna p cui chant e demor.

P la boccam me teç alcor

Un dolç baisar defin amor coral

Qī manten ioi e get ira mortal.

Ben sai la noit qan me despoil.

Elleit qī non dormirai re.

Lo dormir pt car lo mī toil.

P uos dōna don mi soue.

Qe lai o lom a son tresor.

Deu lom ades tenir lo cor.

Car nous uei domna de cui pluim cal.

Negun ueder mō bon pessar noual.

Domna se nous ueson mei oil.

Ben sapchas qe mō cor uos ue.

E nous doleç plus qeu mī doil.

[c. 26^v.]

Qeu sai com uos destrēg pme

E sel gilos uos bat de for

Gardaç qe non uos battal cor

Si os fai ēnoi uos allui atretal

Qe ia en uos nō gadāg rē pmal.
 Qant mi menbra com amar soil.
 La falsa de mala merce
 Ben uos dic tal ira ma coil
 Qe p pauc de ioi nū recre.
 E se om per ben amar mor.
 Eu ne morrai car en mon cor
 Li port amor tan fis *et* natal.
 Qe tot son fals uas mi li plus lial.

Beradus.

Conort ara sai eu ben.
 Qe ges de mi nō pensaç
 Pos saluç ni amistaç.
 Ni message nō men ue
 Trop cuit cai fait lonc atten.
 Et es ben semblant oi mai.
 Qeu chauche ço cautre pren.
 Pos nomen uen auentura.
 Bel conort qant mi souen
 Cant gent sui p uos onraç
 E qant ora moblidaç
 P pauc qeu nō men dessen.
 Qeu me es me uau qeren.
 Em met de foldat em plai.
 Qant eu mi don sobre pren.
 Dela soa forfaitura.
 Qeu len colpei de tal re.
 Don mi degra saber graç.
 Mas fe qeu dei laruernaç.
 Tot ofi pbona fe.
 Eseu en am ar mespren
 Tort es qī colpamen fai.
 Qe cel qen amar qer sen.
 Non ages sen ni mesura.
 Tant es genç seruiç p me.
 Sos fer cor dur *et* iraç.

Tro qe tot sia dolchaç.
 Abeldiç *et* amerce.
 Qeu ai ben trobat legen.
 Qe gotta daiga qe chai
 Fer en un loc tan souen
 Qe caua la peira dura.
 Qi ben remira *et* ue.
 Oil *et* gola *et* front *et* faç
 Caissi affina beltaç
 Qe mais ni men noi coue.
 Cors lonc dreïç *et* auinen.
 Gent affibat coint *et* gai.
 Hom non pot laudar tan gent
 Com la sap formar natura
 Per ma colpa mes deue
 Dūt ia non sia priuaç
 Qeu nō fui uas le tornaç
 P foldat qe men rete
 Trop nai estat longamen
 Qe deuergogna qeu nai.
 Non aus auer ardimen.
 Qei torn se no massegura.

Bernardus.

Eram consillaç signor
 Uos ca ueç saber *et* sen
 Cuna domnā de samor.
 Cai amada loniamen.
 Mas era sai de uerdat.
 [c. 27^r.]
 Qella autramic priuat
 Ni anc de nul cōpagnon.
 Compagna tan greu nō fo.
 Auna ren sui en error.
 Essui en greu pessamen.
 Qallongat ma dolor
 Si aqest plait li cōssen.

Essai sil dic mon pessat
 Ueu mon dānage doblat
 Qalqen faça an qalqen non
 Ren nō pose far de mo pro.
 Esseu lam a des onor
 Escarniramen la gen.
 Etendramen li plusor
 Per cornut *et* p suffren.
 E sai seu pert sa mistat.
 Bem teng p deseredat.
 Damor *et* ia deu nō don
 Mai fare uers ni chançon
 Pos uolt sui enla folor
 Ben serai fol seu no pren.
 Daquest dos mals le menor
 Qe mais ual mon essien.
 Qeu naia en le la meitat.
 Qe tut pda p foldat
 Qanc anegun dru felon
 No ui damor fat son pro.
 Pos il uol outra mador.
 Ma dōna nollel de fen
 E lais lo mais p paor.
 Qe p autre chausimen.
 Esanc hom de auer grat
 De nul seruisi forçat.
 Ben degrauer gierdon.
 Eu qe tant greu tort perdo.
 Li seu fals oil traidor
 Qem regardauon tan gent
 Esai se gardon aillor
 Molt gran faillimen.
 Mais de tant ma molt onrat.
 Qe seron mil aiostat.
 Plus gardauon lau eu son

Qe toç aicels de uiro.
 Del aiga qe dels oils plor.
 Escriu saluç mais de cent.
 Qeu tramet alla gensor.
 Et alla plus auinen
 Qel mes pois cent ues menbrat.
 De ço qem fes al coniat
 Qeul ui cobrir sa faichon
 Si qanc no sap dir raiso.

Bernardus.

Ben man pdut lai deuer uentador.
 Toç mes . amis pos madona no mama.
 Ne non ai cor qen iāmai uer lai cor.
 P qen uers mi se stai saluaç *et* grama.
 Em fai tot iorn semblāt pensis *et*
 morn.
 P qem samor me delet em so iorn
 Ni de ren als non rancora ni clama.
 Caissi col . pes qi se laissal iasorn.
 Qil non sa mot tro qelles pres alama
 Melassai eu trop uos amar un iorn.
 Ni nū gardai tro qeu fui en la flama
 Qe mart forces qe no fai foc deforn.
 Ni mon cor ges nō pose partir un
 dorn.
 Aissim ten pres samor *et* sa liama.
 Nome merueil si sa mor mi ten
 pres
 Qe genser cors non cuit qel mōt
 se mire.

[c. 27^v.]

Bel es *et* gent *et* blancs *et* clar¹ *et* fres
 Ecut aital qal eu uoil ni desire
 Mas non iposc eu dir qel noies

1) *clar* è corretto.

Eu lagra dit de ioie seu sabes
 Mais no lo sai pcho lo lais dedire
 Tot iorn uoldrai la honor *et* ses bes
 Esseraillom *et* amic *et* seruire.
 Et aimeraila si ben li plaç au pes.
 Com nō pot cor destregner ses
 aucire.
 Qeu nō sai dona uolgues au nō
 uolg^{es}.
 Qē sem uolia camar nolla pogues.
 Mas tottas res pot hom ē mal es-
 crire.
 Alas autras me sui si eschauç.
 Qe qal qes uol mi pot asson ops traire.
 P tal cōuen . qe nū sia uenduç.
 La honor nel ben q^e mā encor de
 faire
 Qe re nol ual preiar q^{nt} es pduç.
 Nieu nol uol qe mal men es uenuç.
 Chastiat ma la bella de mal aire.
 En proenza mant eu mos *et* saluç
 E mais de ioi com noli sap retraire.
 Effaç esforç miracla e uertuç.
 Car eu li mant de ço don ai gaire.
 Qeu nō ai ioi mais tant comē aduç.
 Mon bel conort enaiman mos druç.
 E mos amic lo segner de belcaire.

Bernardus.

Lo reissegnol ses baudeia.
 Iosta lafflor el uer chan.
 Epres men aital enueia.
 Qeu non posc mudar nō chan.
 Mais nō sai de qe ni de cui.
 Car eu non ai me ni autrui.
 Mas faç esforç ca sai faire.
 Bos uers pos nō sui amaire

Pliu edamor qi domneia
 Ab orgoil *et* ab enian
 Qe cil qi tut iorn merceia
 Ia ni uan trop humilian
 Capena uol amor celui
 Qes francs *et* fis si com eu sui.
 E ço ma tolt tut mon afaire
 Qeu anc nō fui fals ni trechaire.
 Aissi com lo ram se pleia.
 Lai ol uent lo uai menāt.
 Era ues lui qem gerreia
 Aclis p fairel seo coman.
 Mas aiçom seca *et* destrui
 Qar amallegnai redui.
 Ont mos oils li don attraire.
 Sautre tort mi sap retraire.
 Nuls hom non diç qe sol ueia.
 Sos bels oils el son sembran
 Qe cuit ia qella uerdeia
 Fellon cor ni mal talan
 Mas laiga qe suau ses dui
 Es pes de cella qe brui.
 En ian fai qi de bon aire
 Sembla *et* non o ses gaire.
 De tut loc on ella steia
 Mi destoil en uau longnan.
 E p ço qeu nolla ueia.
 Claus mos oil li pas de nan.
 Mas asson ops mesgai emdesdui
 Esamic non esm ambui.
 Daltramor nō mes ueiaire.
 Qe iamamais mon cor sesclaire.
 Tut iorn me ten em plaideia.
 [c. 28^r.]
 Em uai occasos trouan.
 Et qant ill refeoneia
 Uer mi uersa tot lo dan

Gemgaba de mi es desdúi.
 E del seu tort me cōdúi
 E ço es ben uer qe laire
 Cuidan qe tot sion sos fraire.

Bernardus.

Quant par la flor lerba fresca *et*
 la folla
 Et aut los chant dels auses p bos-
 cage.
 Ablautre ioi qeu ai en mō corage.
 Dobla mos iois em nais em qis em
 brolla
 Qe nō es res qe molt posca ualer.
 Sella nō uol amors *et* ioi auer.
 Q^e tut cant es sa legra *et* ses bau-
 deia.
 Ia nō cuidaç qeu de ioi mi recreia
 Nim lais damar pmal qí auer isolla.
 Qeu nō ai ges empoder qeu mē
 tolla.
 Camor massal qē sopra segnoreia.
 Em fai amar lai ol plaç e uoler.
 Esseu am ço qe nū deues graçer
 Força damor mi fai far uassalage.
Mais en amor nō alom signorage.
 E qí lenqer uillana mēt dōneia.
 Qe ren nō uol amor qesser nō deia.
 Paubres *et* ríx fai amor dun parage.
 Qant lus amicx uol lautre uil tener.
 Greu pot amor ab orgoilç remaner.
 Orgoilç dechai *et* finamor capdoilla
Eu sec cele qe plus uer mi sor-
 goilla.
 Ecele fo qim fa de belestage.
 Canc pois nō ui ne lei ne mō mes-
 sage

P qe mal sap qe ia dōna ma coilla
 Mais dreit len faç qeu me faç fol
 parer.

Quant p cele qem torna en nō
 chaler.

Estai aitant de le qe no la ueia.
Laiga del cor camdos los oils mi
 molla

Mes ben girens qeu penet mō dāp-
 nage

E conosc ben dōna qai fait folage
 Car auoi ço qe uostramor mi colla.
 Mas dreit uos faç qem faç p fol
 tener.

Car p celui qim tenen ennō caler.
 Estau aitant qe uos dona non ueia
Mas costumes qe fols tos tēps foleia
 Eserai qeíl qíl eis lo ram nō coilla.
 Qel bat lo fer pqe ai raison qē
 dolla.

Car anc mi pres dautrui amor enueia.
Mais mains ionchas mi ren asson
 plaser

E ia nō uoil mais de sos pes mouer.
 Tro p merce ni men lai os despoilla.

Bernardus.

Non es meruella seu chan
 Miell de nul autre cantador
 Qe plus mi trail cors ues amor.
 E meil sui faç al seo coman.
 Qe cor *et* cors saber *et* sen.
 E forca *et* poder ni ai mes.
 Esim tira en uer amor le fres
 Qe ues ren altra nō ma tent.
Ben es mort qí damur nō sent
 Al cor qalqe dolçe sabor.

Ege ual uiure senç amor.
 Mais p' ēnoi far allagent
 Ia dame deu nōmair tant
 Qeu ia uiua pois iorn ni mes.
 Qant eu serai de noi repres.
 E damar nō aurai talan.
 Abona fe e ses enian.
 [c. 28^v.]
 Am la plus b¹ *et* la meillor.
 Del cor sospir *et* des oils plor
 Car trop lamei p'qeu nai dan.
 Eu qen pose mais samor ma pres.
 En le chartre en qe ma mes.
 Nō pot claus obrir for merces
 Eda qella no trob nient.
 Bona dōna plus nous deman
 Mais qem prendaç p' seruidor
 Qeus servirai com bon segnor.
 Qalqe sia giderdonan.
 Ueus mal uostro mandament.
 Bel cors gentil franc *et* cortes.
 Ors ne lion non es uos ges.
 Qe maucigat sa uos mi rent.
 Aqest amor mi fer tan gent
 Alcor duna dolça dolor.
 Cent ues muor li iorn p' dolçor
 E reuiu de ioi autres cent
 Tant es mon mal de bel semblan.
 Qe mais ual lo mals qautres bes.
 Epos los mals aitant bos es.
 Molt ual tal bes apres la fan.
 Hai deus qar se feson trian.
 Dentres falson li fin amador.
 Qe lausengiers el bausador.
 Portes un corn el fron de nan.

Tot laor del mont *et* tot largent.
 Uolgra uer dat si eu labes.
 Sol qe mi don conoges
 Aissi com eu lam finament.
 Qant eu la uei ben mes paruent.
 Als oils al uis *et* al color.
 Car aisi tremblei de paor
 Com fai la foilla en contraluent.
 Non ai de sen plus dun enfan.
 Tant sui damor formēt espres.
 Hom qe damor cossi conqes.
 Pot dōna auer almosna gran.

Bernardus.

Lo tēps uai *et* uen *et* uire.
 P' iorn *et* pmes *et* panç.
 Et eu las nō sai qe dire.
 Qa des es us mos talans.
 Ades es us *et* nous muda.
 Cu nan uoil *et* ai uolguda.
 Don anc nō ac iaudiment.
 Pos ela non part lo rire.
 Ami enuen edols *et* danç.
 Qaital ioc ma fait ajsire.
 Dont ei lo peior dos tanç.
 Qai tals amors es p'duda
 Qes duna part mantenguda.
 Tro qe fai accordamēt.
 Ben deuria esser blasmair.
 De mi meteis arraison.
 Qanc nō nasqet cel de maire.
 Tant seruissa empdon.
 Esella no mē chastia.
 Ades doblaral folia.
 Qe fols nō ten pro qe prent.

1) Le lettere, che seguono, non si distinguono più.

Iamai nō serai chantaire.
 Ni de lascola neblon.
 Qe moschantars nō ual gaire.
 Ni mas uoltas ni mei son.
 Ni res qeu faça ni dia.
 Nō conosc qe pro mi sia.
 Ni nō uei meilloramēt.
 [c. 29^r.]
 Si tut faç de ioi paruença.
 Molt ei dinç lo cor irat
 Qi ras anc mais penedença.
 Faire de nan lopeccat.
 On plus la prec plus mes dura.
 Mai senbreu nos mellora.
 Uengut era al partimēt.
 Pero ben es qellam uença.
 Atotta sa uolentat
 Qe sella tort obistença
 Ades naura pietat.
 Qe cho mostra lescrittura
 Causa de bona uentura.
 Ual un sol iorn mais qe cent.
 Ia non partrai amauida
 Tant com sia saus ni sains.
 Qe pos lalma nes eissida.
 Balaia lonc tēps . lo grans.
 Esi tot no ses coitada
 Ia p me nō er blasmada.
 Sol deus adenan se ment.
 Hai bon amors en cobida.
 Cor ben fait de liat plams.
 Hai fresca carn colorida
 Cui deus formet ab las mams.
 Toç tēps uos ai desirada.
 Qe res altra no ma grada.
 Altramor ni uoil nient.
 Dolça res ben ensinada

Cel qios a tangent formada
 Men don cel ioi qeu natten.

Bernardus.

Ara non uei lu ser solet.
 Tan se son escoriç li rai.
 E ges p aiço no mes mai
 Cuna clartat me solella.
 Damor qinç el cor me raia
 E quant outra gent ses maia
 Eu millor ab anç qe sordei
 Per qe mos chanç non sordeia
 Prat me son groc uert *et* uermel.
 Autressi com el tēps de mai.
 Sim ten finamor coínt *et* gai.
 Neu mes flor blanc *et* uermella.
 Et iuers chandela maia.
 Qel genser *et* la plus gaia.
 Ma mandat qe samor mautreï
 Sencar nollam desautreia.
 Paor mi fai maluas conseil.
 Per qel segle mor *et* deschai.
 Qera sa ioston li sauai.
 Elus ab lautre consella.
 Com si fina amor dechaia,
 Ha maluasa gent sauai.
 Qi uos ni uostre conseil creï
 Dam le deus pt *et* descreia.
 Daqels me rancur em coreil
 Qira me fan dol *et* esglai
 Qar pesa lor del ioi qeu ai.
 E pos chascus se corella.
 Del autrui ioi ni ses glaia.
 Ia eu autre dret nō aia.
 Cam sol deport uenç e gerrei.
 Aquel qi pluï me gereia.
 Ia madōna nos meraueil.

Sel qer samor ne dic qem bai.
Contra la foldat qel retrai.
Fara genta merauella

[c. 29^v.]

Se iam p cola ni¹ baia
Ha ser ia ccom mi retraia
Qal uos ui *et* qal uos uei
Per benenança qem ueia.
Nuit *et* iorn plang . sospir *et* ueil
Pes *et* cossir *et* pos ma pai.
Ont miel me uai *et* eu mal trai.
Mas un bon respit mes ueilla
Dont mon corage sa paia.
Fol sui qeu dic qe mal traia.
Qe pos tan riccamenç en uei
Pro nai amsola len ueia.

Bernardus.

Est ai cumhom espduç.
P amor un lonc estage
Mas aram sui recõnoguç.
Car auia faiç folage.
Qa toç era de saluage.
Caisim fos de chant remasuç.
Et on eu plus estera muç.
Mais fera de mon dånage.
Atal dõna mera renduç
Qanc no mamet de corage.
Esui men tart apercebuç.
Qar trop ai fait lonc badage.
Oi mai segrai son osage.
Esserai cui qeus uollaç druç
Etrametrai ptut saluç
Et aurai mais cor uolage.
Truans uoil esser psa mor.

Car dreich es cab leis aprenda
Po no sai doneiador
Qe meins de mi sesi entenda.
Mais bel mes cablei contenda.
Qaltra nam plus bella *et* millor
Qem ual emaiut em soccor.
Em fai de samor emenda.
Aqesta ma fait tant donor.
Qe plaç li qe mercẽ prenda.
E prec la de son amador
Qel ben qel fara nol uenda.
Nim faça far lonc attenda.
Qe loncs termini fai paor.
Qanc non ui maluas donador
Cab lonc respit nos defenda.
Ma dõnam fo alcomençar
Franc *et* de bona compagna.
Per ço la dei eu maisamar
Qe sem fos mala *et* estragna
Car dreich es qe dõnas fragna.
Uas celui qi a cor damar.
Qi trop fai son amic preiar.
Dreich es q^amic li so fragna.
Dõna pessem del en ianar.
Lausenger cui deus contragna.
Cai tant qant hom lor pot emblar.
De ioi ai tant sen gadagna.
Sol ab qe iaus nō sen plangna.
Pot lonc tēps nostramor durar.
Sol qant lox er uollam parlar.
E qant lox nō er . remagna.

Bernardus.

Per escobrir lo mal pes el cossire.
Chant *et* deport *et* ai ioi e solaç

1) Ovvero *mi*? Non è ben chiaro.

E faç esforç qâr sei chanter ni rire.
 Careu mē mor *et* nul semblant nō faç.
 Epamor sui si apoderaç
 Tut ma uencut aforça *et* abattalla.
 [c. 30^r.]

Anc deus no fes traballa ni martire
 Sens mal damor qî nō soffris empaç
 Mas aqel mei si ben mes assofrir
 Camor mi fai amar la oli plaç
 E di uos tant qe seu nō sui amaç.
 Il nō roman ella mia nualla.

Mi don sui hom *et* amic *et* seruire.
 Ni nollen qer mais des autramistat.
 Mas qa celat lo seu bels oils mi
 uire

Qe gran bem fai les garç q^ant sui
 iraç

E ren len laus ab merce de bon
 graç

Qel mōt nō ai amic qî tan mi
 ualla

Molt mi sa bon li iorn q^ant la re-
 mire.

La bocha . els oils el frūt . el mā .
 el braç.

El altre cars qe ren nō es adire.

Qe nosia bellamēt façonaç.

Genser de le nō pot faire beltaç.

Eu men ai grant pena *et* grant tra-
 ualla

A mō talant uoil mal tan la de sire.

Epreç men mais q^ar eu fui tã ausaç

Qen tant aut loc ause mamor assire.

P qeu mē sui cointes *et* ensignaç.

Eqant la uei sui tāt fort enuersaç.

Ueçaire mes qel cor ues cel mi
 falla.

Dinç de mō cor me corroç en aire
 Car eu sec tant la mia uolentaç.
 Ne negus hom nō dec aital res dire.
 Comr nō sa ges cui sea uenturaç.
 Qe fare donc del bel semblāt priaç.
 Faliraile miel uoil qel mō mi falla.
 Alausenger nō ai ren adeuire.
 Car anc plor nō fon ric ioi celaç.
 Edi uos tant qe pme escondire
 Al metir lor ai cambiaç los deç.
 Ben es tut ioi apore destinaç.
 Qe se pdon ca la lor de uinalha.
 Corona mant saluç *et* amistat
 E prec mi don qe maint *et* mi ualla.

Bernardus.

Pel dolç chant qel resignol fai.

La nuit qant mi soi adormiç.

Reueil de ioi tut esbaïç.

Pensiu damor *et* cōsiranç.

Cai ço es mos meillers mesters.

Qanc se amei ioi uolentiers.

Et ab ioi acomença mos chanç.

Ai sabia lo ioi qeu nai.

Nel ioi fos tals qem fos aisis.

Toç autres ioi fora petiç.

Uas qe lo meu ioi fora granç

Tal sen fai cointes *et* parlars.

E cui desser rix e obrers.

De finamor qeu nai dos tanç.

Suuent li remir son cors gai.

Con es ben faic e gent chausiç.

De cortesia *et* de bels diç.

Esi de plus mi pren talenç

Ob si auria usanç entiers.

Si uolia esser uertaders.

Tant es cortes . *et* ben estans.

Dōna uostrom sui *et* serai
 Al uostre seruise garinç.
 Uostre sui iuraç *et* pleuiç.
 Euostres era des enanç.
 Euos es lo meu iois primers.
 E si seres uos lo derriers.
 Tant q̄nt la uida mer duranç.
 [c. 30^v.]

Bernardus.

Loncs tēps a qeu nō chantei mai
 Nen saupi far captemen.
 Era nō tem ploia ni uen.
 Si sui entrat en cossire.
 Com pogues bon moç assire.
 En est son qai aperit
 Se tut non uei flor ni foilla.
 Meil me uai qel tep florit
 Qe lamor qeu plus uol mi uol.
 Tut me desconosc tã ben uai.
 E som saupes uas cui maten.
 Ne laus es mon ioi far paruen.
 Del miel del mont sui iaudire.
 Esecu anc fui bon soffrire.
 Era me tenc p garit.
 Qe ren nō sent mal qem dolla.
 Si ma iois pres *et* saisit.
 Nō sai sem sui aicel q̄ sol.
 Al mont tã bon amic nō ai.
 Fraire ne cosin ne paren.
 Si de mō ioi me ua qiren.
 Qinç el mō cor no laire.
 E seu mē uoil escondire
 Non sentegna p trait.
 No uol lausengier mi tolla.
 Samor nē le uon tal crit.
 P qeu mi lais morir de dol.
 Si nomasis lai on il iai.

Si qeu remir son bel cors gen.
 Dōc p qe ma fait de men.
 Ha las com mor de desire.
 Uol me dūc mi don aucire.
 Qar lam au qeu lai fallit.
 Eran faça ço q^es uoilla
 Madōna el seu chausit
 Qe nōcam plaīg situt mi doil.

Bernardus.

Lā qant uei foilla
 Ius dels albres chader
 Cui qen pes ni doilla
 Ami deu bon saber.
 Non credaç qeu uolla.
 Flor ni folla ueder.
 Qant uas mi sorgoilla
 Cho qeu plus uol auer
 Cor ai qen men tolla
 Mai nō ai ges poder.
 Cades es q̄i ma colla
 Con plus mi desesper.
Estragna nouella.
 Podes de mi audir.
 Qant eu uei la bella.
 Qim ia solia collir.
 Ela nomapella
 Nim fai asse uenir.
 Lo cors soç laiscella.
 Mi fai de dol partir.
 Deus qel mōt cabdella.
 Mi don de lei iaudir.
 Qe se aissim reuella.
 Non es mais de morir.
 Non ai mais fiança
 En augur ni en sort.
 Ma bona esperança.

Ma confondut emort.
 Ai tant lonc mi lança
 [c. 31^r.]
 La bella cui am fort.
 Qar li qer sa mansa.
 Com seu agues gran tort
 Tan nai de pessança.
 Qe tot me desconort.
 Mas non faç semblança.
 Ca des chant *et* deport.
 Non sai mais qe dire.
 Mas mult faç gran folor.
 Car am ne desire.
 Del mont la belasor
 Ben faria daucire.
 Q' anc fes mirador
 Qe qant mo cossire.
 Nō ai gerrer peior.
 Qe quant la remire
 Ni pes de sa ualor.
 No sarai iaudire.
 De les ni de sa mor.

Bernardus.

En cossirer *et* en esmai.
 Sui dun amor qī laissa emte.
 Qe tant nō uau ni chai ni lai.
 Qil ades nom tenga en sofre.
 Ara ma dat cor e talen
 Qom lem qeses si podia.
 Tal qe sil rei len qeria.
 Auria fat grant ardimen.
 Ha las chatiu eqen farai
 O qal consil prendrai de me.
 Qella non sap lo mal qeu trai.
 Ni eu nō laus clamar merce.
 Fol nesci ben ai pau de sen.

Qela nōca ma maria
 P non qe p drudaria.
 Qanc nū laises leuar aluen.
 Dunc issament mi morrai.
 Dirai li la fan qe me ue.
 Eu uac ades lo li dirai
 Non farai allamia fe.
 Si sabia qen tenemen.
 En fos tuta espagna mia.
 Mai uol murir de feonia
 Qe mi uengess en pessamen
 la p me nō saubra qe mai
 Ni ad autre nō dirai re.
 Amic nō qer ad aqest plai
 Ainç pga deus qui pro mē te.
 Qeu nō prec cosin ni paren
 Qe molt es gran cortesia.
 Ca mors per mi don maucia.
 Mas ale nō stara gen.
 Edūcs ela qal tort mi fai
 Qil nō sap p qe mes de ue.
 Mas deuinar degra omai
 Qeu mor p sa mor *et* aḅ qe.
 Al meu nesci captenemen
 Et ala grant uilania.
 P qe lenga me trelia
 Quant eu de nant le ma presen.
 Pos messagier nol trametrai.
 Ni ame dire nō con ue.
 Negun conseil de mi nō sai.
 Mas en aço me conort be.
 Qella sab lettras *et* enten.
 Et agram qeu escria
 Los moç esale plasia.
 Legis los al meu saluamen
 [c. 31^v.]
 Esale autre dol non pren.

Per deu e per mercil sia
 Qel bel solaç qil mauia
 Nō perdes ni son son parlamen.

Bernardus.

Pos mi preiaç segnor
 Qeu chant eu chanterai
 E q^ant cuit cantar plor.
 Cora qeu o essai
 Greu ueres chantador
 Ben chant qant malli uai.
 Uai mi donc mal damor
 Ainç miels qe nō fe mai.
 E dōcs p que mes mai.
 Grant ben *et* grāt honor
 Conosc qa des mi fai.
 Qeu am la belesor
 Et il mi ben osai.
 Et eu sui sai ailler
 E no sai com lestai.
 Ço mauci de dolor
 Car occason nō ai.
 De su uent uenir lai.
 Mais po tant mi plai
 Qant deli mi souen.
 Qem qim crida nim brai
 Eu nō au nulla re.
 Tan dolçamēt mi trai.
 La bellal cor dese.
 Qe tal diç qeu sui çai.
 Qel se cuija el so cre.
 Ges des oils nū ue.
 Amor eu qeu farai
 Seu ia garrai ab te.
 Cades cre qeu morrai.
 Dol desirer qem ue
 Ses bela lai ongai.

Non mallegra lonc se.
 Qeu la braç ellabai.
 Elam tegna lonc me.
 Loseo cors fresc *et* le.
 Bela dōna merce
 Del uostro fin aman.
 Qeus am p bona fe.
 Qanc re non ame tan.
 Mans iontas ab cor clui(?)
 Mius rent emius coman.
 Ese loc ses de ue.
 Faç me un bel semblan
 Qe mult nai gran talan.
 Ges dōna no recre.
 P mal ni p affan.
 Ainç qan deu mi fa ben
 Nol refug nil soan.
 E qant ioi no men ue
 Sai gent soffrir mon dan.
 Ca la cor sa coue.
 Com se ane lognan.
 Per miel saillir enan.

Bernardus.

Qan lafoilla sobre larbre sespan
 Edel soleil son esclariç li rais.
 Eli ausel sen uau enamoran.
 Lus p lautre e fan uoltas e lais.
 Etot qant es sopleia ues amor
 Mas sol auos qes greu p conuertir.
 Bona dōna p cui plaİg e sospir.
 Euau meiç mors entrels ioios ploran.
 [c. 32^r.]
 Ha coman mors fols amaor truan.
 Qe p un pauc de iois se fan trop
 gais.
 E car ades tut lor uoler nō an.

Il uau disen camors torn embiais.
E dautruï iois faisen deuinadors
Ecar son mort uolon autruï aucire.
Mas de mi dic qeus no mē pose
partir.

La gençer am ia noi anes doptan.
Souen la uau entrels meillors blasmā.
Et en mos diç tut sos affars abais.
P es proar des cascus son semblan
E p sauer de son preç qes uerais
Si es tengut per tan bon entrelor.
Mas trop oposc de mandar *et* auçir.
Qadonc nau tan acascun de ben dir.
P qe nai peis de leis muor desiran
Anc mais nuls hom nō trais tã grā
afan.

Com eu per leis mais leugier mes
lo fais.

Can eu esgar son gen cors ben estan.
El gen parlar ab qe suau ma trais.
Eil seus beïls oïls esas frescas colors.
Molt se sap gen beltaç enlei aisir.
Com plus lesgard mais la uei em-
belir.

Deus men don ben cāc ren nō
amei tan.

Bernardus.

Tuit cil qe preion qeu chan.
Uolgra saupesson lo uer
Seu nai aise ni leser.
Chantes qī chantar uolria
Qeu nō sec ni cāp ni uia.
Pos perdi ma ben enança.
P ma mala destinança.
Alas com muor de talan.
Qeu nō mou matin ni ser.

Ela nuoit qan uau iaser.
Lo ressignols chant e cria
Et eu qī chantar solia
Muor de duol e de pesança.
Can au ioi ni alligrança.
Damor uos dirai ben tan
Qī ben lo saupes tener.
Res plus no pogra ualer.
Certes bona foral mia.
Mas non duret fors cun dia.
P qes fols qī senç fiança.
Met en amor sa spança.
Amors ma mes en soan.
E tor nat anō calet.
Mas seu lagues empoder.
Certas eu feira fel nia.
Mas il nō uoil camors sia.
Res dūc empregna ueniança.
Ab es pada ni ab lança.
Amors eu prec de mon dan.
Caltre pro noi pose auer
Blandir iamaï ni temer.
Nos qerrai cadōcs uos perdria.
Molt es fols qī uos se fia.
Cab una bella semblança.
Maues trait ses desfiança.
Pero p un bel semblan.
Sui enqer en bon esper.
Mon conort deigrat saber.
Cades uol qeu chant erria.
Edic uos qe si podia.
Eu siria reis de frança.
Car al plus qī pod me nança.
Le moçin adeu coman.
[c. 32^v.]
Lei qī nom uol retener.
Qera pot il ben retener.

Ses uers aqo qil diçia.
 Qeu terra estragna niria.
 Pos deus ni fe ni fiança
 No me poc far acordança.
 No mo tenc auillania.
 Seu machai bona espança.
 Pois il ai ren nomen ança
 Romeu mât p ma mia
 Eplui farai semblança.
 Qeu ai chai bon espança.

Bernardus.

Lan qe uei p mei la landa.
 Dels arbres chair la foilla.
 Anç qe fredura ses spanda.
 Nil gēç termini sasconda.
 Mes bel qe sia auçis mōs chanç.
 Qe stat naurai mais de dōs ans.
 E conue qen faça esmenda.
 Molt mes greu qe reblanda.
 Celei qi ues mi sorguoilla.
 Car se mos re il demanda.
 Noil plaç qe mot mi responda.
 Ben maucit mos nescis talanç.
 Car set damors lo bels semblanç
 E no ue qa mors lan tenda.
 Tan sap dengin *et* de ganda.
 Cades cuit qa des mi uoilla.
 Ben dolçamen ma reuanda.
 Ca bel semblan mi cōfonda.
 Dōna conoiscenç nuls enanç.
 Qe ben tenc qes uostre lo^s dāç.
 Coissi qe uostrom mal prenda.
 Deus qe tot lo mont garanda
 Li meitta en cor qe ma cuoilla
 Car me nō ten pro uianda.
 Ni negus bes no ma onda.

Bertoni, *Canzoniere*.

Tan sui uas la bella doptāç.
 P qem ren allei merceianç.
 Sil plaç qem don e qem uenda.
 Mal o fora si no manda
 Uenir lai o se despuoilla.
 Qeu sia psa comanda
 Pres de lei iusta lesponda.
 Eil traial solars ben chalçant.
 Agenuilç *et* humilianç.
 Sil plaç qe sos peç mi tenda.
 Faiç es lo uers tot aranda.
 Si qe moç noi descapduoilla.
 Oltra la terra normanda.
 Part la fera mar preionda.
 Esi sui de midonç lognaç
 Ues sim tira com adimāç.
 La bella cui deus defenda.
 Sel reis engles el duç normanç
 Lo uol eu lauerai abanç.
 Qel iuers nos sobre prenda.

tēçō.

Segner qal penriaç uos
 De doas dōnas ualens
 Oregne iois *et* jouenz.
 E gais talanz amors
 Luna aures sius plaz
 Tout leu *et* en paç
 Come de bon aire.
 E lautra greu e tart
 Ez a granz reguart
 Er uos en mal atraire
 [c. 33^r.]
 Peirol setot soi coichos
 Daise ni dajauçimen
 Damor faillir ma
 Druç trop açinaç

Se . . . auiaç
 P qen fis amaire
 . . . mais a ma part¹
 Ab geïg *et* ab arc
 Esser ardiz laire.
 Segner trop sias bos
 Lo ũre raçonamenz
 Mais qan chai la pluoia el uenz
 El freid destreïg los boisos
 El amics aten
 Ason parlemen
 Qeill fai afaire
 Ben conosc e cre
 Si demanz len ue
 Qi irai sen repaire
 Peirol sis druz engïgnos
 Ben esperanz ni souffrens
 Fai tan qa sa guisa uenz
 Lo fol a gauch del gelos
 Adonc es e clers
 Qan ausors uolers
 Qe noilles ueiaire
 Aja tan donor
 Ni tan de ricor
 Reis ni empaire.
 Segner p ma fe.
 Mais namera be
 Qe toz tēps mal traire.
 Peirol par ma fe.
 Mas nam mal ses be
 Qe del sen mal traire.

tēçõ.

Em rābaut pros dōna daut līgnage
 Belle *et* plaçen p^ogon pdrudaria.

Du caualier qi son degal page.
 Mas lus ag^{anz} p^oz de caualaria.
 Mas el no fait nulz autre ualen
 Elautres a toz autrez bes enteramen
 Mas uolpiz es digas mal ũre sen
 Al qual deu meilz li dōna esser amia.
 En guionet molt meilz e de gradage
 Amon samblan a pro dōna 9plida
 Cel qes cortes franc e de bel estage
 Larcs e metens esenes uilania
 A cel uos dic qeu p^oz mais p un cen
 Ala dōna *et* es plus auinen
 Qa mi no par p qe p sol ardimen
 Deion auer bona dōna enbailia
 Em rambaut lamics dardi corage
 Met p si donz son cors ensanblaria
 Qil imesist lauer car plus car gage
 No pot metre com lauçà cascus dia
 Rolant pels colps e p la fortimen
 P qe deu meilz iaçer ab son cor gen
 Lamics hardiz cel qe uau fugen
 Car de uulpiz no taing ges qe drut sia.
 En guionet dōnas ā ira usage
 Cab gen parlar *et* ab bella paria
 Las 9qer hom *et* ōrat barnage
 E noil ual ren orgoiz ni felonia
 Ni anc nulz hom p ferir mātenen
 Se als nō fez nō ac nul iauçimē
 E ceu osai p qeu uos o conten
 Qe ardimenz solez ren nō enbria.
 [c. 33^v.]

tēçõ.

En maenard ros ab sanbuda
 Sai doz caualers p^oizanz.
 Don largeça nos remuda

1) Lettura non sicura.

Mas lus a terra dos tanz
 Eç es ses raubor graçiz
 Lautre es p raubaria aiçiz
 Chausez al qal fai grazir mais
 Mester uos aura aiuda
 Guionet al mens samblanz.
 Co es paraula saubuda
 Qel graz ual mais el talanz
 Da qel qenes de deu partiz
 Ecel cui otol faidiz
 Dōna souen paor e fais.
 Maenard cel qe ses uertuda
 De dar e nō ua clamanz
 Es ben raçon conoguda
 Qel graz ual mais el talanz
 Si lautre na dos en requiz
 Para qel na cinc cenz deliz
 Ez anc de mal bos p^z uoltaiz
 En gui de chausida tolguda
 Ai uist rics māz mal nāz
 Es charles nintret enbruda
 P tolre *et* en bolanz
 Tolre mot de plus aforciz
 E p tolre es hom plus hardiz
 E tolent es hom druz e gaiz.
 Maenard ducs es p^z deliz
 Si tolres era plus graçiz
 Qe donars don proeça nais
 Gui alexandres fo aissiz
 P tolre edes oz 9quis
 Fez doçe reis p qe ualc mais.

tēçō.

Segner jaufre respondez mesius pla^a
 Qal amor ual mais al ũre ueiare
 De dos amanz lus es tan aut poiaz
 Qa ma dōna rich *et* de g^anz afaire

Tal qa pēna cuida samor auer
 Mas honor les sol car lo fai doler
 Elama tant qe no sen pot astraire
 Elautres a de si donz son uoler
 Si qe de ren uoill deffenson plaçer
 Mas hom nō a en amor honor gaire
 Segner rainaut toz me sui 9sellaz
 Aital dōna no uoil uas mi atraire
 Car tot foron duna raiz
 E dōna cui p^z es guiz
 Deu amar lo pro el p^oçan
 Qe mil son espechat del bran
 Qe fai meillor baisar un ors
 Segner greu mes e saluage
 De ço qeu auch dire uos
 Qe un uilam paraïos
 Disez qel dōna senz gaçe
 Mas si pel uilan mestic
 Es lo caualer gençiq
 Lanom de la dōna desman
 Qel nol pt pois met en soan
 Caualers don lo noins li sors.
 Perdignons ũre dāpnage
 Raçonaç ab fals respos
 Cois cortes es pdigos
 Adoncs noins tan dauantage
 Cuns mal autaz auniz
 Sera p dōna acuelliz
 Col plus ni atrestan
 Pois dun Paire fon lenfan
 Donc ual lo noms mais qe loçqors .
 ualors.

[c. 34^r.]

Or entendaz mon lengage
 Segner si am danz o pros
 Huoi tan uilas nos feIg bos
 Qal ops nō pda barnage

Qaissi colgaç gen noriz
 Sespdet p la sorian
 Sespdon lai on mester an
 E plus uil caualiers qe an
 Ual puos donal uol far socors
 Perdignons Gausselin fai diz
 Inge segon üre diz
 Car sil son ric e pro cor an
 E dōna qe chascus deman
 Ausi se gardaz sel ner sors
 Segner sol p uer sel diz
 No tenga el pe muilliz
 Si tot ses ualenz uol scan
 Qe done caualier se fan
 Ecal uilan taīg us ses forz.

tēçō.

Peire uidal pos far mauē tēçon
 Nous sia greu seus demā p cabal.
 P qal raçon auēç sen tā uenal
 Emainz afarz qe nos tornon apro
 Esen trobar aues saber e sen
 Eqi aneil en aital luec aten
 Enz en iouen nes autressi passaz
 Meīz na de be qe se ia no fos paz
 Tlançaz nō tēg ges üre sen p bon
 Car anc partis plait tāt deymunal
 Qeu ai bon sen e fin e natural
 En tot afar p qe par ben qi son
 Eza mamor messa e mō iouen
 En la meillor *et* en la plus ualen
 No uoil pdre lo guiardos nil graz
 Car qis retre es uilans e maluaz
 Peire uidal ia laura raçon
 No uoil auer amidonz qe fa ual.
 Qeil uoil servir atoz iors p egal
 Edelam plaz qem faça Guiçardon

Eça uos lais lo lonc atedemen
 Senes iauçir qeu uoill lo iauçimen
 Car locs atēdres senes ioi ço sapcas
 Es ious pduç canç us no fo cobraz
 Plançaç nō sui eu ges daital façon
 Con uos autres a cui damor no cal
 Gran iornada uoil far p bon ostal
 Elonc servir p recebre gen don
 Nō es siz druz cel qes cama souen
 Ni bona dōna cela qi lo cosen
 Nō es amors anz enganç puaç
 Soi enquieres e deman o laisaç.

tēçō.

Segner en blancaç de dōna pros
 Bella e plaçen ses cor uaire
 Daut parage e de bon aire
 Aurez toz bels plaçer damor
 Sel far o de tan gran ricor
 Uos rendra p drut baisan
 Sa donçella e de mais re
 Nouenz luna lautre en oil be
 Qe pgnaz a üre talan
 Guillem qim part tota saço
 Sai chausir al meu ueiare
 Lo meilz mas no sabez gaire
 Qar partes plait daital error
 A nul fin leial amador
 Per qeu la donçelaus so an
 [c. 34^v.]
 Pos ma bella donam mante
 Abels plaçer ges nos coue
 Qeu an ad altra preian
 Segner en blacaç molt mi sap bon
 Car daiço mes contrastaire
 Qeu uoill mais dun u'çer traire
 Dolz fruit qe fuoilla ni flor

Emais diuern de fuoc calor
 Qe solius lautre qei resplan
 Emors damor auer iase
 Fin ioi cōplit de plaçer ple
 Qe senz trobar anar cercan
 Guillem de la ũre raçon
 No uoill esser raçonaire
 Qe maît fruit pot pēre laire
 Qe nō a tant dolça sabor
 Qil p'u bas com aut ni dolçor
 TaIg dunc com sa dōna desman
 Nō ges qen lam p bona fe
 Esil en basan mi rete
 No uoil ũre seruit nil deman
 Segne en blacaç la tençon an
 A en reforçat qe sis uol be
 Juialar con oill cel re
 Ni cobra al iuçar son talan
 Guillem en iaufre nosoan
 Mas la bella capa coue
 Qil iuçel uer sicum perse
 Si dōnas ni donçellas fan.

tēçõ.

Em ranbaut ses sas ben
 U' fara pros dōna amor
 Conplida *et* p ũre honor
 Fara cuidar a la gen
 Ses plus qil es ũre druda
 Esar no sabez chausir
 Lo meilz segon qauser dir
 Uŕa raços es uencuda.
 Blancaç da qest ptimē ... lo mellor
 Aleu defin amator. Mais uoil auer
 iauçimō
 Tot soauet e ses bruda de ma
 dōn ... desir

Qe fols crerej ses iauzir
 Qe longa mors es refuda.
 Rambaut li conoissen uos oteran a
 folor
 Ez a sen li sordeior qe p iausir
 solamen
 Laissaz honor mentaguda
 Ai tan no podez es dir
 Qe p'z no face agraçir
 Sob autres fais asaubuda.
 Blancaç tan mes auinen
 Can amidonz cui ador
 Pos iacer soz cobertor
 Rainaus nō mes tan placēs
 Cum qan la puois tener nuda
 Donc cum par cab fols mentir
 Poscas ma raçon delir
 Mil tans ual saber qe cudan
 E donra son iōignador
 Qil ual si nona lausor
 Ni no pot auer garen
 Nō prec honor esconduda
 Nis carboncles ses luiçir
 Ni col qi no pot auçir
 Ni oilz sec ni lenga muda.
 Blancaç ben dic ueramen
 Qeu am mais trop fruit qe flor
 E mais ric don de segnor
 Qe sim pagaua del uen
 Ia al promessa perduda
 lons tēps no pot retenir
 Cel q per cui plang e sospir
 Sab gauç enter nomaiuda.

[c. 35^r.]

Gulduŕ duxelus.

Se hem partes mala dona deuos.
 Nō es raçon qeu mi parta de chā

Ni de solaç . qeu faria semblan.
 Qeu fos iraç . daizo don sui ioios
 Ben sui iraç . mas ara men repen.
 Car enpres ai del uostrensegnamē.
 Com posca leu chançar ma uolūtāt.
 P qera çan daïço don ai plorat.
 Plorat nai eu e la meillor chasos.
 Uēc mi daital qe nō ira chātān
 Qa mi nō es se tut sen uai gaban.
 Anta ni dan ni leis honors ni pros.
 Car sim camies p un nessiamen.
 Esi faireç plus leu plus folamen.
 P qeu noisai daq^est canie mal grat
 Car camiareç tro cançat toç cāiat
Mala dōna faiç ma ues enueios.
 E mal disenç don nō agra talan.
 Et eu sai ben camal mi tornaran.
 E qe ner meïç prisada mas chāços.
 E qe pois mais car tan ai loniamē.
 Uostre uoler uolgut enteramen.
 Caissi mera de cor en uos tornat.
 Non sai dir sen qeus façaç o foldaç
Mala dōna ia nō cuidei q^e fos.
 Qe seus pdes nō mo tengues adan.
 Calacoillirs don uos sabias tan.
 El gen parlar elauinen respos.
 Uos façian sopra totas ualen.
 Mas ar aus tolt foldat sacoillimen
 El gen parlar q^es mesclat abarat.
 P qem breus tēps pderes la beutat.
 Tan qāt lom fai ço q^edei elom pros.
 Etan leial con sengarda denian.
 P uos lo dic car seu lauçaua tan
 Can eral diç uertaders el faç bos
 Ges paicho non deueç dir q^eu mē.
 Se tut era no uos tēg p ualen.
 Car qi laissa ço qa ben començat

Nō abon preç . per aicho q^es passat
Adreïç fora se tot nō es raïços
 Qe si donç feçes ren mal estan.
 Con la celes el be tragues enan
 Mas era no mes aqel sasos.
 P qeu deus hom gardar de fallimē.
 Per uos lo dic de totas o encon.
 Qe se failleç no uos ia celat.
 Ainç en uolon mais dir de ueritat.
Qe de ragon don iam *et* meten
 E conqerē cōqereç preç ualen.
 Sai si lo faiç . com laueç començat.
 O si se non . perduç aues lograt.

Guldus duxelus.

Anc de chantar nō fail cor ni raços.
 Nim fail sabers sil chanç mera graçis
 Mais eu era tan ues amors failliç.
 P qai estat mariç e uergognos.
 E pois faiç mes del faillimen pdos.
 Des era enan mi conuen achantar
 Con eu mi don posca toç iorn trobar
 Nouel sens e nuuella ualor
 E beutat plus fin emaior.
 Tan son plaisenç e bela sas faiços
 E la dreich cors el bel parlar chausiç.
 Qe can la uei men cuit far eisserniç.
 E pos esper on plus ma franc respos.
 E de paor uauc qeren ochaisos.

[35^v.]

Com seu era uēguç p altra far
 Aqel temers . . . ualer preiar
 Qe ia nō feira tal paor
 Si nō uengues de fin amor.
 Tos tēps serai de pre iars temoros
 Sabes p qe qar sui damar ardiç
 Qe meils qer hom un dos q^en es petiç

Nō fai un grāç don tut son enueios
E paicho car es tan rix lo dos
Seo tot lom uoil noli laus demādar
Po ben sai si lo uolgues donar
Qeo agra del mon la meillor
Et il al plus fis amator.

Ben pogra far ab meiç de be ioios
Mais mi nō es tan rix ioi escariç
Ni eu uoil qer car nō serai aiçiç.
Mais partraimen cā en sui d'siros.
Cu sages esdomen q's amoros.
Qant als nō pot d'leit el parlar.
Esi mais nō pos al nō puous far.
Tengran lo parlar ad honor
Mas paor mi fan parlador.
Siuais daitan dirai en mas chāços
Col seus cors gēs es de beltat garaç.
Sei fos merces q's de toç bes
Mas ellam fail *et* eu uolgra q° fos.
Car trop iai grās dāc maïtas sasos.
Et eu q°r mes plus greus asofertar
Com eu midōç trop ren q° amēdar
Mais ia noil calgra mendador
Seil preses dol de ma dolor.
Naçalais tan uosfaiçes laudar
Atot lo mon ca mi nō cal parlar.
Mas ia eu nō gauç damor.

Guldus.

Siu non am plus bel emeillor.
Ben feira chanços plus souen.
Mas enoiam tot iorn adire
Qeu plaig p amor *et* sospire.
Car o sabon tut comenalmen.
Mas eu uolgra mous nous ab so'
plaisen.
Mas re nō trob cautraueç diç nō sia.

De qal caus aus pregarai dōcs amia
Ago meiçeis dirai dautre semblan
Esi farai nouel semblar mō chan.
Amada uos ai loniamen
Et enqer nō ai cor qē uire.
Dōcs si pchom uoles aucire.
Nō aures ges de bon raçonamen.
Anç sapchas be qe maior fallimen.
Uos er tengut cas outra nō seria
Eusages es *et* adurat mainç dia.
Com blasma plus can fail cel q°
ual tan

Qe dels maluas . no so ten hom
adan

Dōna ben sai certanamen.
Qel mon uō pos dōna eslire.
Don qalqes bes nosia dire.
O qom pessan nō formes plus ualen
Mas passaç sobre toç pessamen.
Eatressi dic uos qom no porria.
Pessar amar qe fos par alamia.
Si tot nō puos auer ualor tan gran
Endreit damors siuals noi a engran
Esters sol car uos esteç gen.
No trob raison qā mocoissire.
Si ma faiç mal q°iam naire.
Tan gen lom faiç ses far açiramen.
Abel semblan *et* ab cuoillimen.
Qem remembra mos fols cor cas-
cus dia.

[c. 36^r.]

On plus mos senç mo blasma em
chastia

Mas eu sai ben comes de fin aman
Qel senç nō a poder cōtral talan
Dōna ab un baisar solamen
Agreu tot can uoil ni desire

E prometes lom e uos tire
 Si uals p mal delenoiosa gen.
 Qaurion dol sim ueçion iauçen
 E p amors dels ualens cui plairia
 Car engalmen sataïg acortesia.
 Com faça enoi als enoios q'l fan
 Et als adreich faïçon tot q*nt uolrà
 Ues albuço chanchos tentost tã uia
 Alla meillors fors una . q'el mō sia
 Qen leis pot hom apenre cosisfan
 Jois *et* solaç ab gais cors benestan.

Guidus.

De tantam gisam menamors.
 Capenas sai si deich cantar.
 On dei plagner o plorar.
 Tan mi dona gauch *et* dolors.
 Po qin uolgues dreïç iuçar.
 Mais nai mal qe bes *et* maiors
 Mas tan am finamen.
 Qel mal teïg anien.
 Egraçisc *et* enanç.
 Los bes p qem plaç chanç.
 Bona dona preç *et* ualors
 Ecortesiab gen parlar.
 Oi rien amoros *et* clar.
 Egens cors afresca colors.
 Et agraç don nō aueç par.
 Sobre toç autres faïç meillors.
 Uos fain enteramen.
 Sobre totaç ualen
 P qeu sui ben amanç
 Q' sui damors clamaç.
 Getas maués des las clamors.
 Ab prex *et* ab merces clamaz.
 P qem deueç tenir plus car.
 E fugir feignēç preiadors.

Qa dōna fai bon esqíuar.
 Lobruit dels fals deuïnadors.
 Qe p un mal disen
 Qen bel semblan senpren.
 Sen leua bruiç tan granç
 Camors en senblanganç.
 Eses gen de dos amadors.
 Qan façon qes taïg ad amator.
 Car trop pot hom amor doptar
 Si lai enblasmes es paors
 Nō es ola obra noi par.
 Qe greu er de doas colors.
 Cors e faich longamen
 Sabeç qeu uau uoluen.
 Tem qe sial talanç
 Lai on es lo semblan.
 E cho es lenuei el paors.
 Qe magra faïç . desespar.
 E partir de uos elognar.
 E uirar si pogues aillors.
 Mas tan sabes los bens triar.
 Dels mals els senç de las folors.
 Qes aman e temen.
 E celan e sofren
 Men iauçira euanç.
 Qe simera clamanç.

[c. 36^v.]

Guido.

Estat aurai de cantar.
 Per sofracha de raçon.
 Canc no poguï encontrar.
 En faire bona chanço
 Mas er ai cor qe nessai.
 De far bos moç ab son gai.
 Car ben estai qi sap apauc de dire
 Genç raçonar leis de cui es obedire.
 Daitan la pois raçonar.

Leis cab mon cor el so.
 Com gençer nō pot trobar
 En senblan ni en faïço
 Ni neguna ableis nos fai.
 Ni non adreich tan gran iai.
 Ni no ses chai de solaç ni de rire.
 De toç bos aïbs sap lo meillor eslire.
 Can eu mir sos gēç cors car.
 Esai qe nos taïg qem do.
 Samor ami ni almen par.
 Can es daut luoc *et* de bo.
 Ni mais altra tan nom plai.
 Aqest uoler mi deschai.
 Car eu nō ai tan dardir q^e laus dire
 Com de bon cor eu lam e la desire.
 Pros dōna ab un dolç esgar.
 Qem feiron uostroil lairo.
 Mi uengues mon cor emblar.
 Eç anc nous fi mespreïçon.
 E pois mon cor teneç lai
 No cuit lauçias huei mai.
 Po ben sai qe sil uoleç auçire
 Nom poc morir ab tan onrat martire.
 Segner nermita nom plai
 Cars es pres ab na esmai.
 E pesam mais car eu nō sui iau-
 çire.
 De lei qim fai souen plorar erire.
 Denna qe de cognat fai drut
 e de marit sab far cognat.
 A ben dami deu renegar
 Car il nos ab nion per lui.
 Cuil son fill ni marit cui.
 Per qeu los apel . mesclaç eneboç.
 Uilan dic qes de sen isiç.
 Can se cuida de uolupar
 De la pelen queles noriç.

Ni lauor p altra caniar.
 Qeu sai etoç lomond' odiç.
 Cades retrai dones eissiç.
 E qⁿ uilan se cuida cortes far.
 Per plus follai q se amaua urtar.
 lo sen uolgra de salomon.
 E de rolan lo ben ferir.
 E lastre de cel qe pres tir.
 E la grā força de san son.
 E qe senbles tristan damier.
 E galuain de caualaria.
 El bon saber de merlin.
 Uolgra mai.
 Qeu feira dēiç del tor
 Qeu uei com fai.
 Dons granç con qer hom abundō.
 Qui ben lo sap far p façon.
 Lun p auer lautre car fai.
 Al se planc qel donar li plai.
 Mas cel q promet calōgna.
 Son don uai di sen mençoçna.
 Fai semblāç qe sia forçaç.
 Per qes pduç lo dons el graç.
 [c. 37^r]

Nuc d' brüdel.

Cortesamen mou amō cor mesclāca
 Q^m fai tornar enlamoros d'sire.
 Ioi me pmet *et* maporta cossire.
 Car en aissi sap ferir de sa lança
 Amors qe es us esperiç cortes
 Qe nos lassa ueder mais p se'bl'aça
 Qe doil enoil fail efai son dolç lāç.
 E doil en cor ede coraç en pes
 Qen aissim uenç em destreIg e so-
 brāça
 Cel qa son ops sap triar *et* eslire
 Mas aici a un pillos martire

Qe la dolor uol qe sia allegrança
 Edel seu tort qe il refera merces
 E controlgoil seaç humilianç.
 Camor no uenç menaça ni bobaç.
 Mas gēç servir eprec ebona fes.
 Mais ami fai sobra tot un onrāça
 Canc mō uoler nō uole en dos uoler.
 Qe quāt sen uai en mō fin cor assire.
 Tot autre pes geta de for elança
 P qei celei acui ops ma cōques
 Tang q^a mos pres adinç so' cor
 p^osāç.

Tro sial cor ab los oils acordāç.
 Qals oils pareis q^l cotage plagues.
 Mas ma dōna sap far ioi *et* pesança
 Eson uoler gander *et* escondire.
 E pos semblā cortes ab son dolç
 rir.

P qeu nō sai cor iuçar assemblāça
 Mas si ben uol ad hora parogues
 Car li sui fiç elials ses enganç.
 Qeu no pes al mas de far toç ses
 māj.

Qē dones cor qil a lo meo conques.
 E pos no part de sa bona espança.
 Ues mon desir adolç son cor e uire
 Qe cor nol pot pessar ni bocha dire
 Lamor qem ten ala gran amistāça
 E pos mon cor li tēc aissi defes
 Qe nois las entrar altres talanç
 Sia de me souinēç *et* mēbrāça
 Car mil mal trais damor plaideia us
 E sol qel cor aia de mi mēbraça.
 De plus serai entenç e soffrire
 Ab qe lesgart se baissou li sospire
 P qel desir amoros no sescança.
 Ab aiço ai tut qant q^o mester mes

Et el serai placēs e merceianç
 Camor non uiu mas de gauç ede bes.
 Eia parlar nolen façon doptança.
 Qeu ai uas lor engeīg pris *et* albire.
 Cab los oils bais eu son gēt cor
 remire.

Et en aissi celo ma benēnāça.
 P qe no sap de mon cor neson ses.
 Ainç qi me qer de cui se feīg mō
 chāç.

Als plus priuaç nestauc cees e celāç.
 Mas q^olor feīg aiço qe uer non es.
 Glorietta entre uos e merces.
 Macaptaç iois ablei cuisoun comāç.
 Edigaç li cab samistat menanç.
 La mor qel port el ioi ebona fes.

Nuc.

Qant lo dreig tēps uen gaban eriden.
 Gais efloris e iais de bel semblāt.
 Bel deuem dūcs acoillir en chantan.
 Pois il no^s fai de ioi tam bel presen.
 Qe iois non es donaç p allegrar.
 E qi no la sil deu far aparer.

[c. 37^v.]

Car de conort naissou gauç eplaiser.
 P com sen pren ades e son meil far.
 Esi fos bon ço qe sol esser gen
 Ni agradeç ço qe fo ben estāt.
 Eu cre qel tēps ualgrā q^{is} a
 Con anc se feç segon mō essien.
 Mas qex apren ço qe degra oblidar
 Et oblida ço qe degra saber
 E leuon sus ço qes fera chader
 Ebaisson ios ço qes fera leuar.
 Tot aiço fan li ric desconoissen.
 Can mes de rer ço qanaua denan

Don en conduiç çoi e solaç e chan.
E cuidon preç auer pdreit nien.
Mas p raçon no! nel poden portar.
Canc hom no fo pros senes pro
tener

Ni no ac nom ualen senes ualer
Ni bon ses ben ni larc senes donar.
Qet en aissi an trastornat iouen.
E preç e nom . eualor . eboban.
El gai dōnei com teni entrenan.
Abli plusor uolt endechauçimen.
E pos amors ten uil ço q^s plus car.
Nō pot adreit leial nom retener.
Car qi despen tot son preç en un ser.
Pois de cēt nō pot tan recobrar.
Qeu ui damor qel gauç el ris el sen.
Coblas emoç cordas anel e gan.
Solion pagar los amadors un an.
Ar es plūt qi de se nō opren.
Qe façon fo qel maior don damat.
Uolion mais espar qet auer.
Qe pos hom na cōplit tot son uoler.
Morol desir qe sol lo dos nafrat.
Per qe ual mais damor ço com naten
Qel cortes con desauinen nō fan
Qel mal nes bos eplasenters li afan
E il sospir dolç eil maltrait eissamen
Epo amors nō pot lognes anar
De qi enāc torna enō caler.
E mudon cor euenon desesper.
Edruç repren ço qe sol desirar.
Deu sal rodes qar a seignor ualen
Larc et ardit iouen egen parlan.
E de donar atrob . maior talan.
Qe de tener nō acel qi opren
Cab plaçer sap toç sos bels dos dar
E deus don len bona uia tener.

De força en cor . ede cor en poder.
Si qel rics faiç depreç posca eritar.
Pen en guillelm re noi pot meillorar.
Lo plus sauis en uostre captener
Qar gauç de cor euida de plaser
Aqi ab uos pot caber ni regnar.
[]as amdusa uoil mon uers en triar
Qe talant ai de mō seignor ueder
Qar ten e creis enpreiç *et* en poder.
Euiu ioios e uoil ualenç estar.

Nuc.

Aram nafron li sospir.
Damor qeu al cor lo sen.
E si merces noi deiscen.
Per adolcar mon cōsir
Mala ufson dolç ni fages.
El bel semblanç ab qem pres.
Cil qi samistat mi mes.
El cor ab un foc uolage.
Qant uēc mon cor assailir
[c. 38^r.]
Amors al començamen
Me diç em feç entendenç
Cab mi partrial desir
Mal ar uei qe segnorage.
Ai dels mals e pauc del bes.
Qen aissi soaasses.
E' son costumer usage.
E dūcs eqem uolon dir.
Seil oil ne qem uau qeren.
Pos ma dolor non enten
Ni mos precis non uol auçir.
Molt son mesongiers message.
Li dolç esgart qem trames.
Mas pcris seosabes
No lor obtiral corage

Cara nō uolon eissir.
 Per negun autre talan.
 E qan cuit mon pessamen.
 Uirar en nul autre albire
 Amors ab son poderage
 Uai adōcs saçir mon pes.
 E tolme ço qai empres
 E tornam el seo uiage
Qil sab tangen acuellir
 Ab son amoros preisen.
 Com de nan lo seo cor gen
 Nom pot sos plaçers partir.
 Al fol fai cuidar folage.
 Et al nesci nescies
 Et al entendēç apres.
 Feïg abel diç son pessage.
Ben deuria souvenir
 Ço qellam diç en riçen.
 Qe nuls hom ses ardimēt
 Nom pot gaire conqerer
 Aqest moç mes pres estage
 Al cor ab semblan cortes.
 P qeil prec eil clam merces
 Qe madolç son cor sauage.
Can sa granç beltaç remir
 Tal ioi ai nol sai nim sen
 Caissim uail plaçer plaçen
 Al cor ab dolçor ferir.
 Res tan nomes degradage
 Tan qan lo ioi ab me es
 Rei oduc cuit omarques.
 Ualer o dauçor parage.

tēçō.

Dalphin respondes moi sius plaz
 toz sabiz *et* a consellaz.
 E sauez bone entention.

Or entendez ama chançon
 Qeous part e uos auez los daz
 E chausez de quatre amistaz
 La qal ual mais segon raçon
Qan bona dōna e druz pisaz
 proz *et* aisiz en uez toz laz
 E larcs e de gran mession
 Samon de bon cor abandon
 Ab cor tozia *et* ab solaz
 E cascus es toz enseïgnaz
 donor e de p̄z e de don
O qan pros ceualiers ualenz
 Met en toseta son entenz
 Eill en uail far Guïardon
 Tal qe de ren noil diç de non
 Et es bella conde rienz
 Et en lei es lo p̄z lauçenz
 Qes gart amdos de mes p̄ison.
 [c. 38^v.]

Qan bona dōna auinenz
 Azida e proz p amor uenz
 Tant qama bel toset e bon
 On tota genz asospeichon
 E es larcs *et* ardiz e genz
 Et en lei es lenseïgnamenz
 Qel deu faire ardiz e pron
Qan tozeta a gⁿz beutat
 Met em bel toset samistat
 E lor bel cors son de saçon
 E nouella amors los somon
 E lai regna amors ab son grat
 Segon son cor e son pensat
 E quens ab son compaignon.
Bauchan car mauuez enseïgnat
 Troberai len seïg a nostrat.
 Qe daicho don ses en error
 Uos esclarirai la brunor

Qeu ai lo mestier ueçiat
 Damor e uos tot oblifat
 Qe ren nō sauez uers en cor.
 Qe qatre deuissas damor
 Me mandas chausir la meillor
 Et eu ferai o uolentierz
 ben estai qan pros ceualierz
 Conquier dōna de g^{nt} ualor
 Mas caschus o fai p honor
 E senors es come leugiers
 O qan druz a toz p'za entiers
 Es p pidesa lausengiers
 Uers toseta tan qab lei iai
 ben leu ni bon nis plai
 Mas cab loi sab ualens mestiers.
 Qan bona dōna al preiz uerai
 Uer amor de toset se trai
 Lei sambla qen força talanz
 E lor amors nō es duranz
 Qel toset uemes dōna uai
 Eu sai ben qanemics naurai
 Car es uertaders mos chanz.
 Mas qan fis cors e bel samblanz
 Sacorda e iouenz ben estanz
 Lors sa iosta amorz finamenz
 Sen retraits de piz e de sen
 Et es sis iois ses tot enianz
 Et amors cui pz es comanz
 Fai chascus p amors ualenz
 Euan tot amor auinen
 baucan mas la plus iouen pren
 E nos aues daitan mal dit
 Qe la gerei ona¹ ai faillit
 Car les loigna de fira gen.
 E sai nuna ab gai cors plaçen

En qel iuçamen fora mes
 Mas pro uei qe nia de trez.

Na maria es gent e plansentera.
 Francha humils edauēnē sēblança.
 E fai honor eacuoil uolentera.
 Los bos elor mōstra bela coīdança.
 E sos cors es iouens ebel ebons.
 E il diç ill faich el senblāç amors.
 Per qe lunes de ben dir far onrança.
 [c. 39^r.]

Narnart daniel.

Lo ferm uoler qinq el cor mintra
 Nom pot ges becs escōscēd^e ni ūgla.
 De lausenger q^e pert pmal dir farma
 Ecar nolaus batre abram ni aueria
 Siuals afrau lai on non auria rende
 Jauçirai çoi uerçer odiç chambra.
 Qan mi souen de la chambra.

On al meo danç sai qe nuç hō nō

Itra

Ainq me son tuit plus qe frare ni
 ūcle

E nō ai mēbre nō fremisca ni unglā.
 Plus qe no fai le'fes denā la ueria.
 Tal paor ai qel sia trop de marma.
 Del cors li fos nō del arma
 E consentis acelat dinq sa chābra
 Qe plus mi naurai cor qe colp de-
 ueria.

Qar lo seus sers lai on il es noil
 intra.

De leis serai aissi cō charç et onglā.
 Ni no crerai castic damic ni doncle.
 Canc la seror de mon oncle.

1) Fra gerei . . . ona vi sono due lettere. Forse *ul'*?

Non amei plus ni tan paquest arma.
 Caitaç ueçis con es lo diç del ungla.
 Sa lei plagues uolgresser de sa chābra
 De mi pod far damors q'ñç elcor mīt*.
 Meilç tot qe uol com fort d' freuol
 ueria.

Puois florit la se traueria
 Eden adam foron nebot et oncle.
 Tan fin amor cō cela qel cor mītra
 No cre qe fos encors ne neis en
 arma.

Oqil estei fors enplaça odīç chābra.
 Mes cors nos part de leis tan co-
 tēlōgla.

Caissi sen pren esen ungla.
 Mos cors enleis cō les cors en la-
 ueria

Qil mes de ioi tors e palais echābra
 E nō am tan fraire parēt ni uncle.
 Qen paradis naura doble ioi marma.
 Se ia nuls hom per ben amar lai
 entra.

Narnaut tramet son chantar dongle
 iōgla

Ab grat si donç qe desaueria larma.
 Son desirat cui preç en chambra
 intra.

Narnart.

Cançon dolç
 Moç son plan eprim.
 Faç pos era botonoillom
 E il au auchor cirn.
 Son de color.
 Demanta flor.
 Euer de iar la fuoilla.
 Eil chant eil brail

Son allobrail.
 Dels aucels pla broilla.
 Pels broç.
 Auch los chanç el refrim.
 E per qom no men faça crim.
 Obri elim moç de ualor
 Ab art damor
 Don non ai cor qem tuoilla.
 Ainç si ben fail
 Lasec atrail.
 On plus uas mi sorguilla.
 Petit ual orgoilç damador.
 Qades trabucha son seignor
 Deluoc auçor.
 Bais e terail.
 P tal trebail.
 Qe de ioi lo despuoilla.
 Dreiß es la grim
 Et art e rim.
 [c. 39^v.]
 Cil qi damor ianguoilla.
 Bona dona uoscui ador
 Ges porguail non uai aillor
 Mas p paor del deuinail
 Don iois trasail.
 Faç semblan qe nos uoilla
 Canc non iausim
 De lor norim
 Malmes qe lor acuoilla.
 Si ben uai ptot aesdail.
 Mos pessamēç lai uos assail.
 Qeu chan e uail.
 Per el ioi qenç fini
 Lai on partrai.
 Mas souēç loilç mi muoilla
 Dir e de plor
 E de dolçor.

Car p ioi ai gem doilla.
Er ai fam damor don badail.
 E no sec misura ni tail.
 Sol mo egail.
 Canc non aucim.
 Del tēps caim.
 Amador mainç acuoilla.
 Cor trichador
 Ni bausador
 P qe mos iois capduoilla.
Bella qiqes destuoilla.
 Arnauç dreïç cor
 Lai on es honør.
 Car ùre preç capduoilla.

Naruat.

Ar uei uermeilç uers blaus bläcse
 grox.
 Vergers pla's plais tertres e uaus.
 El uoç dels ausels sone tuit.
 Ab dolç acort matin e tart
 Çom met encor qeu colorï mō chan
 Duna tal flor don lo fruiç amoros.
 Elo granç iors elo lors de nui gädres
Damor mi pren pessan lo fox
 El desircus dolç e coraus.
 El mals es savoros qem sñut
 El flama suaues on plus mart.
 Qamors enqer lo sens de tal semblan.
 Uerais fräcs fis merceianç partidors
 Car asa cort uoç orguoiç eual bla'-
Mas mi nō cania tēps ni luox. [ders.
 Conseilç açina bes ni maus.
 E seu almeu entent uos mñt.
 Iamais la bella nom regart.
 On mestal cors dormen pensan
 ueillan.

Qeu no uoil ges q^an pensas grāç
 ualor.

Esser ses lei on plus ualc alexandres.
Mantas ueç mes solaç en uox.
 Ses lei mais . deleis uoil siuaus.
 Ades dir lo q^{rt} mot ol qint.
 Qel cor non tengues altra part
 Pcho nai dal pessamen ni talan.
 Qil mos de toç lo bos sabers sabors.
Eteïg len cors ser en puoilla oen
 fla'dres.

Molt desir qanqer fos sos e uox.
 Emauengues aitals iornaus
 Qen moria ben danç plus uint.
 Tant metel cor baut egailart
 Ua ben fui fous qeu uau dñcs als
 cercan

Qeu nō uolges mais p geinç tra-
 baillos.

Baillit qe clau tigris emenandres.
Entrels tres faiç souen fe'g iuox.

[c. 40^r.]

El iorn senblam us amiaus.
 E pesam car deus non cosint.
 Com pogues tēps breuiar ab art.
 Car lōcs respeich fan languir finamā
 Lunc soleiç trop fai lūcs uost^e cors.
 Pessam car plus souē nous fail res-
 pla'd's.

Naruat.

Anc eu nolac mas ela ma.
 Toç tēps enson poder amors.
 Efai mirat lei saui fol.
 Con celui qen ren nos torna.
 Qom nos defent . qⁱ ben ama.
 Camors comanda.

Com la serue la blanda.
 P qeu naten soffren bona partida.
 Can mer escarida.
 En dic pauc qinç elcor mesta.
 Qestat mi fai temen paors.
 Las lengas . plaïg mais lo cor uol.
 Cho don dolent se soïorna.
 Gen langis mais nō sen clama
 Qen tant amanda.
 Cum mars entra garanda.
 Nona tan gen presen.
 Cum la chausida.
 Qeu ai encobida.
 Tan sai son preç fin *et* certa
 P qeu non puos uirar aïllors
 P cho faç eu qel cor mi dol.
 Can soleiç chan ni soïorna.
 Eu nō aus dir qì ma flama.
 Lo cors ma branda
 E loil nan la uïanda.
 Car solamen . ueçen
 Mestai açida
 Ueus cum ten a uida.
 Fols es qì p parlar enua.
 Qer cossi iois sia dolorçs.
 Car lausengers cui deus afol.
 Non au ges lenga ta dorna.
 Lus conseilla lautre brama.
 P qes demanda amors tal fora g^{nda}.
 Mas em defen . Feignen
 De lor bruçida.
 Et am senç folida.
 Pero iauçen mi ten ensa.
 Ab un plaçers de qe ma sors.
 Mas mi nom passara ial col.
 P paor qil me fos morna.
 Qenqera sint de la flama.

Damor qim manda.
 Qe mon cor nospanda.
 Si faç temen. Souen.
 Qeu uei per crida
 Mant amor delida.
 Mant bon chantar leuet epla.
 Na greu plus faiç se' fes socors.
 Cil qim dona ioi el mi tol.
 Qer sui leç . ara motrastorna.
 Car ason uoil malïama.
 Ren noil demanda.
 Mos cors ni noil fai ganda.
 Anç francamen. Lī ren
 Dōc si moblida.
 Merces es pida.
 Meilç de benren. Sic pren
 Chançon graçida.
 Car nauç non oblida.
 [c. 40^v.]

Arnaut.

Si fos amors de ioi donar tā larga
 Con eu ues lei auer fi' cor *et* frāc.
 Ia p grāt ben nō calgra far embarc
 Car am tāt aut q^e sper me poia
 ēplūba.
 Mas q^{nt} marbir cō es depreç alsū
 Molt mē am mais car anc lausei
 uoler
 Ara sai eu q^e mō cor *et* mō sen.
 Mi faran far lor grat rica cōq^{sta}.
 Po se' faç l'c esp no mē barga.
 Qē tāt ric loc me sui mes emestauc.
 Cab sos bels diç me tenra de ioi
 lare.
 E sigrai tāt tro me port alatūba.
 Qeu nō sui ges cel q' lais aur p plūb
 E pos enle nos tā cō ren mier.

Tan li serai fis *et* obediēs.
 Tro de samor sil plaç basan mi uesta.
 Cun bon respeiç mi reue em des-
 carga.
 Dun dolç desir dun me dolon mei
 fla'c.
 Car empaç pren la fan el sofre el
 parc.
 Pos de beutaç son las autras encūba.
 Qe la gēser par q^aia pres un rum
 Plus bas de lei qi laue *et* es uer
 Qe toç bon aib . preç esaber esenç.
 Reignon ableis cus nō es meiç ni
 resta.
 Ha meils de be ia nō siaç auarga.
 Qen uostramor me trobareç tot blāc
 Qeu nō ai cor ni poder q^m descarc.
 Del ferm uoler q^e nō es pas retūba.
 Qe qāt mesueil me lau los oils desu'.
 Auos mautrei qⁿ leu ni uau iaser.
 Eno cuies qes merme mos talenç.
 Nō fara ges q^{al} sent enla tesra
 Fals lausengers foc las lengas uos
 arda.
 Au qe pgaç toç los oilç de mal crac
 Qe p uos son estrait caual e marc
 Camor toleç qa pauc del tot nō . . .
 Confundaos deus eia nō sabreç cū.
 Uos faiç alç druç mal dir ni nil
 tener.
 Malsastres es qiosten desconoissenç
 Qe peior es qant hom uos āmonesta.
 Naruaut afaïç e fara lonc attenç.
 Qespan fai pros hom cūca cōqesta.
 Epos deus la messa ental carreïā.
 Q^e snualor auen tuichiç espança.
 Precla qe port tā dreita sa segrem.

Bertonl, Canzoniere.

Ca sos amic nō dō dol ni pesança
 Qe pos uira ni chai . nuls cōfanons
 Non ten hom pois lui ni sos cō-
 pagnos.
 Eill enemic donan sen alegrança.
 Na maria ueiaç abcal raços
 Ni abqal sens se fai amar als bos
 Na maria nis fai creisser sonranza.
 Un caualer conos qe laltre ui.
 Una dōna bel epşços afi.
 E plaç liben qā lo mantel lobrī.
 Eui son cors sacara e sacri.
 E son get la lanoit cā dormi.
 E dirai uos com del soni gari.
 Ab un altra qe staua pres d' si.
 Desirat ai enqer desir.
 Euoil ades mais desiral.
 Qa tener madona ea baisar.
 Eluec on mē pogues iaucir.
 Qeu lamo edic ço qe dir dei.
 E del cinc nō mē tendon trei.
 [c. 41^r.]

Gullem de lelsdet.

Pos tan mesforça amor
 Qe ma faich entremetre
 Ca la gençor del mon
 Aus mas chanchos trametre.
 E pos nom posc aïllor
 Mou fin cor es demetre.
 Ben deurian emplegar
 Mon soptir sen emetre
 Sil plagues qim laisses.
 En sun seruiçi metre.
 Cil qi hom liges sui
 Ses dar e ses pmetre.
 Lo prometre amer eu
 E fos fal sa promessa.

Mas qes altra del mon.
 Magues ioia tramessa
 E si neguna ses dema
 De mamor entremessa.
 Entenda sen altrui.
 Queu sec dreiches demessa.
 Mon ferm uoler uas tal
 Que sim sal sainç ni messa.
 Eu noil aus descobrir
 Qen laia mamor messa.
 Messa ia si mamor
 Que nomen pois estraire.
 Ni nul outra del mon
 Nō pot gran ioia traire
 Esters qe rien noil dic
 Ni no li aus retraire.
 Mas tan qen mas chanchos.
 Dic aital contraire
 Si qil sol o emten.
 Com non pot plus mot traire.
 Per paors den ueios.
 Qi lam cuion far traire.
 Fort trait ma si mon cor
 Non sai uas on me tegna.
 Ni partir nomen posc
 Ni cuit qe ia iategna.
 Nuoil enoi seu dic be.
 Ni amal no so tegna.
 Et aissi soffirai
 Tut ço qemen auegna.
 Epos aurai respich.
 Qe per merce retegna.
 Fetener nō pos mais.
 Lo desir ni es batre.
 Ca toç iorn creis e nais
 E nol posc es combatre
 Trop me feç enfol plaiç.

Mon ferm uoler debatre.
 Mas negus hom nō pot
 Cor destregner ni batre
 Qe farai donc seu lam
 Eno la puosc abatre.
 Langirai desiran.
 Cab leis nom pos combatre.
 Combatre nol pot hom
 Qeils gençer elç meilç feita.
 Es qe sia el mon.
 E qi gençer sa feita
 Tot qan draiç abon preç
 Qe ren non desafaita.
 E samor en sen luoc.
 Mes pressa ni mes feita
 Sol qa lei façamar.
 [c. 41^v.]
 Es dersa es refaita.
 Refaich fora e reders
 Sella uolgues emprendre.
 Un iorn queu la uengues.
 Em foçes des aprendre.
 Lo mal queu ai p leis
 Qes hom nompot aprēdre
 Car noia negus
 Qe si auses aprendre.
 Ma tan ueison ric preç.
 P tot lomom perpendre.
 Qen leis es lo chausiç
 Cuisi uol si pot prendre.
 Amis bertram eu faria reprēdre.
 Sil mēçonia fos uers allors.
 Ferat reprendre.

Gullem.

Dona eu uos sui messagers.
 Et el uers entendas de oui.

Esalus uos de pars celui
 Cuil uostre iois alegre epais.
 E sapchas ben desoramais.
 Qel seu messenger uertaders.
 Serai del uers q̄i qel uos chan.
 Non sai qals es lo caualers.
 Mais seu enprec ges nous ên ui
 Delira qa uiaç ab lui
 Qe p mamor nō sia mais.
 Ainç prec qe sia fis e pais.
 Tan son uostre bon consiller.
 Noi dopteç enre qeu uos man.
 Tant es enuos ses consirers.
 Qe tot autramor endefui.
 Ni autre uoler no ladui.
 Del desir qil ten em pantais.
 Desiran cre morir se lais.
 Caltra peis dautre carcerers.
 Qil nomor mais languis cuidan.
 Lamors qil ten el desirers.
 Lasi destreich qe senç altrui
 Parlautressi con seron dui.
 Qaissi meteis diç can sirais.
 Ai cor per qe maucis nī trais.
 Qe fals faras eqe leugiers.
 Sen aissi maucis desiran.
 Ges p enueios lausengers.
 P cui amors bais en destrui
 Nol tollaç lo ioi qel condui.
 Nil bon respeit per qel es gais.
 E pos anc nos baisset nis frais.
 Uostre preç qes atuç sobriers.
 Nō comences enluf engan.
 Que niêç es cor uolagers.
 Eblasmes don tut lo mon brui.
 Damor qan sen feIg ni ses dui
 Uas celui qe plus les uerais.

Canc noi dis feonia ni trais.
 Ainç es humils *et* gēç parlars.
 Atuç cus nolentenga danç.
 Sabes qals es lo lo repuers.
 Qe sobre laur staIg endui
 Lamors se soiorn eses dui.
 Esi res li torn enbiais.
 Ni aprob lo ben uen lesmais.
 Lo ric ioi qes uengut primers
 Sobreuenç lira eual falsan.
 De toç los autres caualers
 Uos uet amor mas q^{nt} delui
 [c. 42^r.]
 Qel es de ric preç epastrui
 Esa proessa creis enais.
 Ese amar uoleç iamaïs.
 Lui prec q^e amaç uolunters.
 Qil non a p com lo soan.
 Bon uers sab merce lâ cōquers
 Plus serai seus q^{nc} mais nō fui
 Qen aitant com soleiç lui
 Es la meillor qel mō se pais
 Egenser ecel qe ual mais.
 P qeu remir plus uolentiers.
 Son pais qe toç mi resplan
 Per sol lo bon pensar engrais.
 El uolers es tan sobrancers.
 Qe nullautramor num reblan
 Bos faiç qe mos ami euerais.
 Tramet lo uers el moç enters
 E noil trametrai plus ioian.

tēçō.

Segner naesmar de chausez
 De tres baros. Cal p̄isaz
 mais . e respondes p̄imers.
 Et ab prop uos ressonda en p digons

Qe lus es lars e gais eufaners
 El segons es a dreich ebos terres
 Es auques larcs mas nō daital senblāça
 El tiers eb bos p conduich e p lança
 Egenz garnenz qals a meillor mes-
 ters.

Em raubaut aicel dic qes plus pros
 Cab mesura fai toz ses faiz enters
 En es sos p'z plus caibailoz
 En pot esser abs anemics sobres
 Si les adreiz cortes e plaxenters
 Donc ual il mais segon la mia esmāça
 Qel autres dos atan de peiorança
 P qe negus nolles de p'z parers
 Baron eu sai qes uençerai andos
 Car mantenrai don sui plus ga-
 laubres

Adufana qes caps ab messios
 De proeça e p'z plus uertaders
 E mon segnor aia terra e deners
 Pas¹ peça noil plaz ne noli enāça
 Ezem rambaut maitegne caldes*ança
 Qarmas e uins es toz lor consirrers.
 Perdignons trop a granz meillorasos
 Cel qui ten gen les seus eles es-
 trāgers

E ses ten sus mais ab cen cō-
 païgnos

Qe sus autres nauia dos meill'ors
 Ezufana nō es mais cors leugiers
 Efols p'z uans cab no poder balança
 E rics escars nō pot auer honrāça
 Ab menus des p parer mençongers.
 Em rambaut rics hom brau orgeilloz
 Es lo ūre car es bos caualiers

P qe no ual tan la ūra raços
 Qi pauc ni pro no met mais
 E pdignons p'n com ioglars laners
 Qen penre auer a tota sespança
 El meus es gais e de bella sen-
 blança

Si nō ual p'z dorbs ni descarsers.
 A mon segnor uoil qe uēgne al
 tençons

Qadementen lo seus fais menudiers
 E uoil proeça e bon p'z metre ios
 Sol car nō sap ni no es costumers
 Eçen ranbaut manten los cors ple-
 ners

Qen pro māiar a tota sa fiança
 Mas sil marques li fos dital sen-
 blança

En cara ioglars o escuders.

[c. 42^v.]

Donna mesaç eu sui.

Be sapçaç de celui.

Qe uos ama soleia.

Eno aueç dona pareia.

E manda uos salueç.

Qe deus p sa uertueç

Uos mantegna en tal guisa.

Tot aissi couisa asisa.

Car de meilloram̄.

Noil faiç mot d' nien.

Qen uos es tota ren.

Con sap pensar de ben.

Bōna dona urē pç fo triaç.

Plus fo traiç lo iorn et ēganaç.

Nō fo t'stan qe damor fo tēptaz.

E çeu qe bic del uin qe fo tēpraç.

1) P non è sicuro.

E fo tã forte qe mos cors fo turbaç.
 Si qe anc pois nõ fo treis iõrç ã paç.
 Ni ãc quenç no fo p mi trêtaç.
 An cõ dõpne bella et plasent.
 Juuenç *et* asore licrins.
 Per lu ben qe çason uendix.
 Si adebel caupeniment.
 Sia de bella semblança.
 E no faça en sen faça.
 Ren com li turna amermança.
 Qeu sai de tal qa uian alt poiât.
 Qe p lor fol corage.
 An pdut pç e p pauc mis en gaçe.
 Nome ual plus coblas ne artexos.
 Ne s'nentes tant es lo mõ deliç.
 Qe p dusolç serai meils acuoiç.
 S cul port ligaç entrus del meos
 giros.
 Qe p cent uers ni p dusenç chanços.
 Qe uin efocs eleç omai colgar
 Aurai pels ot e per sençe amançar
 E teraulost en ben et enamor.
 Mais qe dirli lo uers del leuador.
A Nacarenza al bel cors auenenç
 Dunaz conseil anus duas serors.
 Eccar saubez mielç triare la meilors
 Con si laz mi secundu uostra sciencç
 Penre marit auostra conosciença.
 Ostarai mi pulcela *et* simagença.
 Que far fillos nõ cuiç qui sia bons.
 Essens marit mi pare trop anguisos.
 Nalaisina yselda nseghamenç
 Prez *et* beiltaz iouenz frezas colurs.
 Conusc cauez cortisia *et* ualurs.
 Subre tuttas las atras conoscienz.
 Per quius conseil p fare bona se-
 menza.

Penre marit coronat de scienza.
 Encui farez fruit de fil glorios.
 Retengutas pulsela daquil spuse.
 Na carenza penre marit magenza.
 Mas far infanz cuiz ques gran
 penitêza.
 Que la stetinas si penden aual ios.
 El los uentril aruat en noios.
 Nalascina yselda souinenza
 Aiaç de mi . illumbra deghirenza.
 Quant isiret preiaç los glorios.
 Qual de partir miritenga pres uus.

[c. 43^r.]

Ricardus birbiscelus.

Atressi cõ lo lios
 Qe tan fer qan se rais
 De sun lionel qan nais.
 Mors ses alene ses uida.
 Tro ca sa uoiç qan lescrida
 Lo fai reuiore *et* anar
 Atressi pot de mi far
 Ma bona dona *et* amors
 Egarir de ma dolurs.
 Totas la gaias saios.
 Uenon dabrils *et* mais.
 Ben degra uenir oi mais.
 La mia bona esgarida.
 Trops ses amors adormida.
 Qem donet força damar.
 Ses ardimen de preiar.
 Ha qantas ricas honors
 Ma tolt temers *et* paors.
 Tuttas las bellas faïços.
 Del mon son en uos *et* mais.
 Dona canç res noil sofras.
 De tota ualer complida.

Si fosaç damar ardida.
 Ren noi pogrom meillorar.
 Car tot aiço es uos ses par.
 E fors chastels e cors damors.
 Donors *et* debeltat flors.
 Ben es rics lo giçardos.
 E tan fis *et* tan uerais.
 P qe mabelis lo fais.
 Se sa merce nō moblia.
 Qaisi com donau perida.
 Don hom nō pot escapar.
 Tro p esforç de nodar
 Eissamen for eu resors
 Dona ab un pauc de secors.
 Marit me ten e ioios
 Souen car souen mirais.
 Souen magris *et* engrais.
 Car si seç en emi partida.
 Amor ioiose marrida
 Cab rire *et* ab plorar
 Et ab cossir *et* ab pensar.
 Mostra sas ricas ualors.
 Ami entreis ris el plors.

Bleardus birblscelus.

Atrissi com perciuaus
 El tēps qe uiuia.
 Qe ses bait de gardar.
 Tant qe no sap demandar
 De qe seruia la lança.
 Nil graçaus.
 Es eu sui atre staus.
 Meils de dōna
 Can uostre cor gen.
 Qessamen mobli can uos remir.
 Qeus cui preiar e nosai mais cōsir.
 Ab un dolç esgar coraus.

Qi an fait lor uia.
 P mos oils ses retornar.
 El cor onlos tēg tan car
 Ca sil plaçia.
 Caitals fos mos captius.
 Dels trebails e del maus.
 Meils de dōna.
 Qeu trac p uos souen.
 Tan greumen.
 [c. 43^v.]
 Mais cam p uos morir.
 Car daltrauer nul ioi tã no desir.
 Se uostre durs cors fos taus
 Com la cortesia.
 Qeus fai dauinēt parlar.
 Leu pogras de mi pensar.
 Caīç mauciria.
 Qeus . pergues . car nō aus.
 Qe mō cor ten en claus.
 Meils de dōna.
 De uos en pensamen
 Tan iausen.
 Qe qan enre maçir.
 Del dolç pēsar pt lira ableis auçir.
 Ueilla de senç e de laus.
 Iouna de bel doneiar
 Loīg de folia.
 Ueilla de fauç leiaus
 Iouna on iouēç es saus.
 Meilç de dōna.
 Ueilla ses enueilleçir.
 E iouna danç.
 Ueilla de genç acoillir.
 Si com la stella iornaus.
 Qe nō apparia.
 Es uostra beltaç ses par.
 Eloil amoros e clar.

Frâc ses felonia
 Belç cors plaise'ç egaus
 De totas beltaç claus
 Meilç de dōna
 E de tot bel iouen.
 Qim defen
 Lo pensar del martire.
 Si nō pot hom deslognar ni gandar.
 Meilç de dōna en ren nomi repen.
 Seu a ren lo iois qes auenir.
 Qe bon amor gaçang hom aseruir.

Ricardus.

Tut demandon qes deuengut amors
 Et eu atot dirai ne lauertat.
 Tut aissimen com lo soleil destat.
 Qe ptoç loc mostra sa res plandors
 El ser sen uai colgar tot aissamen
 Ofai amors eqan atot cercat.
 E no troba re qe li sia asson grat.
 Torna sen lai don moç premeramen.
 Car senç epreç elargeç e ualors.
 E toç bon abs i eron abiostat.
 Ab fin amor pfar sa uoluntat.
 Ei era iois don e prieç *et* honors.
 Tot aissimen com lo falc q i deissen
 Uas son ausen qan la sobramontaç.
 Dessendia ab grant humilitat
 Amors en cels camauon lialmen
 Amors o fai si com lo bon austors.
 Qi p talan nous mou ni nos debat
 Anceis estai entro com la getat.
 Et adonc pren son ausel cō la sors
 Efin amor esgarda *et* aten.
 Una dōna q i ten tan de beltat.
 O tut li ben del mon son asemblat.
 Enoil fail ges amors can tal la pren.

E per aicho uoil soffrir la dolors.
 Qe p sofrir sont maIt ric ioi donat.
 E p sofrir maint orgoil abaissat.

[c. 44^r.]

E p soffrir uēç hom lauseniadors
 Qo uides diç en libre q i no men.
 Qe p sofrir a hom damor son grat.
 E p sofrir sont māt tort pdonat
 E sofrir fai mant amors iaçen.
 E pos dōna grāç es uostro honors.
 Et en uos son tot bon aibs asemblat
 Car noi meteç un pauc de pietat.
 Coissi feçes amon mal trait socors.
 Caissi com cel qel foc dinfern espren.
 E mor de sot ses ioi eses clartat.
 Atressi muor etem niaiaç petat.
 Si maucies pois nuls iois mi defen.
 Hai contessa de iouen
 Qe totaueç capāgnan luminat.
 Car saubes lamor e lamistat
 Qeus port car lais marma *et* mō
 cor dolē.
 El paradis tut li doche regnat.
 Aunō pro del uostrensignamen.

Ricardus.

Ben uolria saber damor
 Sella ue ni au ni enten.
 Qe tan lai requis franchamen.
 Merce mais de ren nō socor.
 Qesters nō poi uas armas defendre
 Mais ab merce q i tan li sui aclis.
 Qe nō es iois ni autre paradis.
 P qeu chan ies lespança latendre.
 Ia atent hom adalcon segnor.
 Cui serf de bon cor lialmen.
 Tan caises loc li consen.

De bon faire son seruidor.
 E fin amor deu ben cest sen
 aprendre.
 Qe gar qadreïç sion son don deuis.
 Ni qì lier frācs ni lials ni fis.
 Qe ia negus no len posca re-
 prēdre.
 Qaissi uen ben apres dolor.
 Et apres gran mal iausimen.
 Egran iois apres marrimen.
 Elonc repaus apres langor.
 Egran merces ab sofrir lonc atēdre.
 Qaissi ses hom damor lo dreis
 chamis
 E qì esters la sec illi gadins
 Cabtal engeing pot hom fin amor
 predre.
 Si com la tigma el mirador
 Qe p remirar son cor gen
 Oblida si eson tormen.
 Aissi can uei lei cui ador.
 Oblit mon mal *et* ma dolor nes
 mēbre
 Eia nuls hom nosen faça deuis
 Qeu uos dirai qe ma aissi cōqis.
 Si es o deignaç conoisser ni aprendre.
 Meils de dōna meils de ualor
 E meilç de tot ensegnamen.
 E meilç de beutat ab iouen.
 Mesclat ab tan fresca colors.
 Qe nuls archiers nō sap tan dreïç
 destēdre
 Qella plus dreïç nom aial cor aissis.
 La dolça mort don eu uoil estre
 aucis.
 Si p esga damor nō uoil ioi rendre.
 Marma *et* mon cor uolria qe saubes

E mos capteïg acal dolor languis.
 Leials amans qì nō fai mais atendre.

Ricardus.

Lo nous mes dabril comēça
 Apres la freidor
 Eil auçel son cantador.
 Qa tendu an p paruença.
 [c. 44^v.]
 La pascor.
 Meilç de dōna atrestal attēdēça
 Aten de uos ab iois *et* ab temēça.
 Qapres los mals qai traich dure
 et coisēç.
 Mē uēgna bes amoros *et* iausenç.
 Caissi cō toç laus agença
 Per foilla *et* p flor.
 Ual mais lo mōç p amor.
 Camors nō a ualença.
 Ni ualor.
 Meilç de dona
 Sens uostra mantenēça
 Car de toç bes estaç grās *et* se-
 mēça.
 En en uos es beltaç ualor *et* senç.
 Mas p amor es p amor ualenç.
 Tan naues de conoissença.
 Per cou faç seignor
 Amor iouēç ab honor
 Eus portā hubediença
 Chanscuns ior
 Meilç de dōna.
 Dont uoillaç camors uēça.
 Uostre durs cors de bella captenēça
 Qe ben sabeç qe toç enseïgnamēç.
 Es en amor fis *et* comēçamēç.
 Auer pais es chaença.

Afin amador
 Epregna empaç ladolor
 Car greu er cab amor tença
 Qe nō plor
 Meilç de dōna
 En aqesta creença
 Estauc ades efaç ma penedença.
 Tā qeus plaça lo meus enançamenç
 Dediç ses faiç ab dolç esgar plaisenç
 Tot atressi com durença
 Pert eu mar maior.
 Son nom qe lognes nō cor.
 Eissamēt part saualença sa color.
 Meilç de dōna.
 Denan uostra presença.
 Altra beltaç ses tota retenēça.
 Uesla uostra qe tan es auinenç.
 Qeissamen creis cō la luna en-
 creissēç
 eilç¹ de dōna seu ichai ues palēça.
 Marma *et* mō cors uos remā ente-
 nēça.
 Mais damia uos er obedienc.
 Ab qe creiaç deson ensegnamēç.

Ricardus.

Atressi cō lo lifanç
 Qe qan qai nom pot leuar.
 Tro qil autre ab lor cridar
 De lor uois lo leuon sus.
 Eg eu uoil segir aqel us.
 Qe mos maltrais es tan greus *et*
 pesanç.
 Qessella cois del poi elle bobanç.
 Elli fin precs del lials amadors.

Nō reuelon ia mais nō sera sors.
 Qe deisen per mi clamar merce.
 Lai on raison ni iuçar nō ual re.
 Ese plos fins amāç.
 Nō posc en ioi recobrar.
 P toç tēps lais mō chantar
 Qe de mi no ia ren plus
 Anç uiurai si cō reclus.
 Sol ses solaç . caitals es mos talanç.
 Ema uida mes trebails *et* affanç.
 E ioiç mes dolç *et* plaçer mes dolors.

[c. 45^r.]

Queu nō sui ges de lamanera dors
 Qe qi lo bat ete uil tes merce.
 Adonc sengrassa *et* meillora reue.
 Ben sai camors es tan granç.
 Qe leu mi pot pdonar.
 Seu failliç p sobramar.
 Ne reignei com dedalus.
 Qe dis qel era iesus.
 Euols uolar acel oltracuidāç.
 Tro deu baisset lorgoil elosobrāç.
 E mos orgoils nō es res mas amors.
 P qe merce mē deu fare socors.
 Qe locs ia oraicon uenç merce.
 E locs on dreit ni rason nos aue.
 A tot lo mont sui clamāç
 De mi *et* de trop parlar.
 E seu pogues contrafar.
 Feniç dont non es mas us.
 Qe sart *et* poi resor sus.
 Eu marsera qeu sui tāt malenāç
 Emojs fals diç messongier e truanç.
 Pois sorçeria asospir *et* aplors.
 Lai on iouenç beutaç es eualors.

1) Manca l' *M* nel ma.

Qe noi fal mais un pauc demerce.
 Qe serian assemblat tut libe.
Machançon er drugomanç
 Lai on non aus anar
 Ne adreiç oils esgardar.
 Tansui forfaïç *et* enclus
 E ia hom nō men encus
 Meilç de dōna qe forçit ai dos anç.
 Ar torn auos doloros *et* ploranç.
 Aissi com cerf q^e qant afait son
 cors

Torna morit . al crit del cachadors.
 Aissi torn eu alla uostra merce.
 Auos non cal ca damors nous soue.
 Tal segnor ai en mi ai tan de be.
 Qel iorn qil ue nō pot faillir enre.

tēço.

Perdigons uře sen digas
 Qeus par de dous maris jalos.
 Lus a mollier ques bel e pros.
 Francha cortesa e causida.
 E lautre laida e marrida.
 Uillana e da uol respos
 Chascuns es gardaire dambdos.
 E pois aital mestier lor plas
 Ni ai tal es lor uoluntas.
 Qal en deu esser maiz blasmas.
Gauselin fai diz ben uol sapchas
 Qe de donna ab bellas faicons.
 Don tos lomon es enueios.
 Qui la pres de si aiçida.
 Nō fai ges tan grāz fallida.
 Sil la garda enes coibetos.
 Com lautre des auenturos
 Qes tan de tot mals ap's cargaz.
 Qen gardar uol foiza beltaz

Ni res mais laidessa ab cor faz.
Perdigons eu fol razones
 Equm auses anc dire uos.
 Qom tenga çou qes bos rescos.
 Ni gart dona seruida.
 Bella ede ualor conplida.
 Donc nola gardases sens bos
 Mais la laidab dich enoios
 Den gardar lo mariz senaz.
 [c. 45^v.]

per qom no ueia sas foldas.
 Ni com il es mal moilleras.
Gauselin entrels nescis agras
 Gen cubert blasme u'gognos.
 Pero mal consellas los pros.
 Qan disez caia ai tal uida.
 Qe gart sa mal escarida.
 Ni face dun mal astre dos
 Meill a de gardar acaisons.
 bona dōna on es g^{ans} beutas.
 Dom par com sia en amoraz.
 E deu nesser meinz en colpaz.
Perdigons on plus en parlaz
 Plus dementez urās chāconz.
 Qe gelosia el fols resons.
 Don tos lo monz brai e crida.
 Qez hom gart dōna esser nida
 Et laich blasmes entre nos
 Mas lautres gar es razos
 Ses gelosia e ses pechaz
 Com resconda zo qes maluaz
 E monstra zo don es honraz.
Gauselm sauol auer gardaz
 Da nol thezaur es poderos.
 Eno par ges ses cabaillos.
 Qi pres pt e iois oblida.
 p maluaisa causa aunida

Mas qan p bel auer ioios.
 Faill ni travaill senz asados
 Damar par si a. forchaz
 E si daichous merauellaz
 ben merauell si nos amaz.
 Toz temps durari al tēzons
 pdigon p que uoill inpas
 Qel dalphins si al plais pausaz.
 Qel iuge e la cort en paz.
 Gauselm tan es ueral razos
 Queu defen *et* en tal senaz.
 Qe sen lui es lo plais pausaz.
 Uoil qe p lui sia iuzaz.

tēçò.

Gauselins fai diz de dos amics corals
 Al ũre sen men digaz zo qe nes.
 Qan a lun de sa dōna uen bes
 Ez a lautre danz e destrics e mals
 Si qe negus nona poder qes uir
 Qal se deu plus esforcar de servir.
 po segon en dreich damor iuzaz
 E celui pois qe uolez rezonaz.
 Naimeric ges nō esplaiz 9munals
 Qe qil ue damorz en totas res.
 Danz e destrics deia esser tan cortes
 En ues si dons de seruizis corals.
 En cel qui son 9plit tuit sei desir
 Non es razons enono deu hom dir.
 Qe tan sesforz hom desauenturos
 Com fis amics qes lialmen amaz.
 Gauselin fai diz en tendor uenalz
 De gra chausir sicō uos aues p'z.
 Qe tals amics ser sa dōna ges.
 Si noil conois qel servir sia salz.
 Ni sesforz tan nifai tan agrazir
 Qi dun ben sap autres bes far issir

Mas qi del mal sap far be zo sap-
 chaz.

Aben servir deu esser doubles graz.
 Naimeric gen razonaz zo qes fals
 el razonar nō es mais 9esciens.
 Com ausaz dir druz cui ual m'cez.
 No deu esser ues si dons plus cabals.
 Qel desamaz qes deuria auçir
 fols es dōna sil fai desi iauzir.
 Poi ses bes fais ualezeuos forçaz
 E si fait mal ben qe ia no uailaz.
 [c. 46^r.]

perdigons.

Ben aiol mal el affan el cossir.
 Queu ai soffert loniamē p amor.
 Car mil aitant men an mais de sabor
 Los bes camors mi fai ara sentir.
 Qe tant mi fai lo mal lo ben plaisir.
 Qe semblāt mes q^e se ia mals nō fos.
 Ia negus bes nō fora saboros.
 Doncs es lomals meilloramēt del be.
 P cus qex fai agraçir tan saue.
 Afin amor graçise lo dolç desir.
 Qen ten mon cor en tan fina dolçor
 Qe nō es mal don eu sentis dolors.
 Se tut lo mōt me iuçaua morir
 Et aian grāç merces car feç uoler.
 Ala bella de cui faç mas chanços
 Queu lim donei car anc tã nō plac do^a.
 Qe sim dones tot lo mon p iase
 Nō plagra tāt cō qⁿ li donei me.
 En amador porail ben auenir.
 Tan nai de senç de preç ede ualor.
 Qe sem donera trop mais de ricor
 Mais als auturs ai aitāt auçit dir.
 Qē ben amar es chascus dun poder.
 E paubre hom fai meillor assaços.

Qāt es de seu contral ric cabalos.
 Caitāt qona mēs de ric tant esse.
 Tant graçisc mais qil onra nil fa be.
 Mais fin amor no manda ges chausir.
 Comte ni duc rei niempador
 Mas fin amic *et* ses cor trichador
 Frāc *et* lial e qes gart de faillir.
 E qi no sap aqest aib manter
 Parage aunis *et* se meteis met ios.
 P qas amor nō es plaisen ni bos
 Qen parage nō conosc eu mais re.
 Mas qe plus na cel qe miel se capte.
 Fin iois onraç pos tant uos fai
 soffrir.

Franca merces acui graçisc lonor.
 Qē retegnaç p leial preiador.
 P amor deu ia nō uollaç audir.
 Fols lausengers car en ioi de chader
 Poion tot iorn tan son contrarios.
 Mas fassam los morir toç enueios.
 Si com peccat esteiç hom almerce.
 Esteiç ioi lor qi p els nos recre.

perdiçons.

Lomals damors ai eu ben toç apres
 Mas anc lo bes no poc un iorn
 saber.

Esi nō fos car eu ai bon esper.
 Eu quidera qe non iagues gēs.
 Et agrant dreit qeu fos desespaç.
 Tant ai amat *et* anc nō fui amaç.
 Po sel bes es tan dolç e plaisenç.
 Con es lo mals angoissos e cosenç.
 Anç uoil morir qeu eu car nō la-
 tenda.

Catressi cre camorir ma uengues
 Ouiria toç tēps ses mō plasir.

Donc no me miels qeu mora en
 bon esper.

Caia uida qe ia pro nō tengues.
 Caissaç es mors toç hom qe uiu
 iraç.

Acui nō es iois ni plaçer donaç.
 Meu suj ben cel qe negus iauçimēç
 Nō pot dar ioi p qeu sia iauçens.
 Troca midons plaça qen mercen
 prēda.

E seu p ço sui mes faç nī mes pres.
 Car sol uos aus desirar ni uoler
 Ges paital nō tuoil de bon esper.
 [c. 46^v.]

Qe mager dan pdona ben merces
 Po sel tort me fos adreich iuiaç.
 Eu nō cuidera esser tāt encolpaç
 Qe uencuç es tuç ço q° força uenç.
 Qe negun dreich nō pot esser garēc.
 P q° magrops q° merce mē defenda.
 La grāt beutāt el ualor q°n le es.
 Ab tot bon aibs qe dōna posc auer
 Mi fan estar ades en bon esper.
 Car ia nō cre qe ges esser pogues.
 Q° la on es toç autres bes pausaç
 Qe noi sia messa tottas humilitaç.
 Som fai soffrir ma dolor loniamēç
 Cumilitaç merce *et* chausimēç
 Mi pot ualer sol ca midon sen prēda.
 Eu *et* amor sem deital guisa empres
 Cora ni iorn . nuiç ni matī ni ser.
 Nos part demi ni eu de bon esper.
 Qe mort magra la dolor tā grās es.
 Sen bon esper nō fos asseguraç.
 Po mos mals no mes enremermaç
 Qe loncs esper maura faiç loniamēç.
 Estar marriç *et* agrāt pensamenç.

Encar aten qe plus car nol mi uēda.
 Mai seu un iorn fos amics apelaç.
 De tan bon cor cū eu li sui donaç.
 Ala bella don uospart mos talanç.
 Qen eus lo iorn nō agues fait es-
 mēda.

perdigons.

Trop ai estat qe bon esper no ui
 P qeis bes dreïç q^e toç iois mi
 soffrag^a.

Car eu mi loïg de lasoa copāgna.
 P mō fol sen don āc iorn nō iauçi.
 Mais si uals leis nō costa re.

Qel danç nō torn tot sopra me.
 Et on eu plus mi uau lognan

Meinç nai de iois *et* plus daffan.
 Si ma foldaç mi gāna ni mauci.

Ben es raço qe ia hom nō mē plagna.
 Qeu sui cō cel qī mei delaigas bagna

Emuor de set. *et* es dreïç cōs afi.
 Qeu moira desiran del be.

Qeu aurai desirat ancse.
 Qeu nagra tot ço qen deman.

Si qan fuç mi traisseç enan.
 Sui sen mespres qe ren nō sai cosi.

Man de nan leis ni nō sai cō re-
 magna.

Car cho fai assegnor qe nos tagna.
 Qant il la bon frāc elial *et* fi.

Paor deu auer qan il ue.
 Qe perda lo seignor ese.

Eseu pert leis cui me coman.
 Pdut ai me *et* iois *et* chan.

Perdre la posc qar il nō perdra mi.
 Eu eus lo iorn uoil qe mors me

cōtrag^a.

Qeu ia pre de ptisca ni fragna
 Mon cor deleis ca fermamēt afi.

Qeu tot outra far lo mescre.
 Mais aici trob de bona fe.

Qel cor el saber el talan.
 Mi fan accordar dun semblan.

Grāç merce er car morai en aissi.
 Car eu stau chai marriç cōtra

stragna.

Don nai assai qe plor e qe cō-
 plagna.

Car no uei leis qe de mort mi gari.
 Qan me trais de mala merce.

Oi deus qal peccat mi rete.
 Qe sagues mors estat un an.

[c. 47^r.]

Sil degreu pos uenir de nan.
 Cel qe dis qal cor no soue.

De ço com ab los oils no ue.
 Li mei lon desmenton ploran

El cor plagnen *et* sospiran.

perd'gons.

Tut tēps mi ten amors de tal faiçō
 Co' estai cel cal mal don sa dormis.

Emoria dormē tan es conquis.
 Epauc dora entro cō lo ressida.

Atressi mes tal dolor demesida.
 Qē donamors qī sol nō fai ni sen.

Emoria abaqest marrimen.
 Tro qe mesforç de far mia chāçon

Qē resida da qest tormē onson.
 Efaç esforç sabia ioi midon

Mais en aiçom conort *et* mafortis.
 Contra desir on amor ma aisis

Aissi com cel qa batalla remida.
 Esap deplan sa raçon lies delida.

Can es encort on hom dreich nol
cōsen.

Et ab tot ço se combat eissamen.
Me cōbat eu en cort on hom tē prō.
Car amor ma foriuçat nōsai com.
Ben fai amor lu sage de larron.
Qan encontra cel qe de strāg pais.
Eil fai acreire qaillors es sos chamis.
Tro qil lidis . bel amis tu mi guida.
Et en aissi es manta gen traida.
Qel mena lai on pos lo lia el pren.
Eç autressi puos eu dir eissamen.
Car seu segui amor tā coil fo bon.
Tan ma menat tro mac en sa preison.
Pero nō sai qal qē faça o qal non.
Pois del seu tort mēgāna emē trais.
Amors uas cui toç tēps estau aclis.
Aseus plaser car tal es lascarida.
E tēg atura paraula graçida.
Si nō mostres tan lait captemen.
Esil saunis pmeu dechadimen
Don sembla qe magra cor feillon.
Pois p ma mort no tē far mes-
preson.

tēçū.

Uns amics *et* una amia
Sor del ansi un uoler
Qa lor semblan no poria
lun sans lautre ioi auer
Esi lamiga moris
Aissi qe lamics ouis
Qi no la pot oblidar
Qeill seria meilz a far
Apreiz lei uiure o morir

Digaz de ço ũre albir
Guillem tan ain ses bausia
lei cun ten en son poder.
Qe meilz li seria annar
Lai ob lei qe chai languir.
Toz tēps e dolor souffrir
Sordel ia pro no iauria
lamiga cho sai en uer
Si lamics p lei moria.
Efaria los fol tener
p qel uieres les plus fis
Enandreus si tot saucis
No gadāinet ren çom par
Euos sabes mal triar
Qom no deu aico seguir
Donc pot ses be mal auenir.

[c. 47^v.]

Guillem de lator folia matenez al
meu parer. Com podes dir ke deuria
Uida meilz qe morz ualer Acelluj¹
nos iaciz . de ioi etoz tēps
Qanz qel o degues durar
El iac çeis ses tot doptar
Se deuria ananz auçir
Sesters no pogues finir.
En sordel eu trobaria ama raçon
mantener. Plus de uos de gpaïgnia.
En ço deues ben saber. Qen mort
non a ioec ne riz. E uida atra *et*
Aiçis. Manz bens qil sap pchaçar.
P queu deu lassar estar.
Co dont plus no pot iauçir.
lamics es den esbaudir.
Ia tāt no sesbauderia. Guillē qe q^{ant}
del plaçer. Qauer sol lir mēbraria

1) Segue una lettera (qe?) illeggibile.

Qel se pogues ia tener. Qe de mon
mal

Aiguez ioi e solaz

Ede samor nō tēgues 9me faire
Qe māt ioist' pdut p lonc esper
Aital ricorz don hom nō a poder
fera toz tēps enpdon greu mal
traire. Mais uoil celi ben amar
et temer. Qel guizardon nō met
a nō caler. Eqi uoilla sia dautra
musaire.

tēqō.

Segner iaufre nō songes musador
Tuit cil qamō dōna de gⁿ ualença
Qar qī plus uol aise qe gⁿz honorz
Nō qen seueraia conoiscença
Qe ben deu hom p cho gⁿz mal
soffrir

Dōc pot gⁿz bes *et* gⁿz honor
uenir.

E p ren al mesura no ma gença.
Mais p lei uoill honor enauantir
E car uolez tal raçon maintenir
Qe rens no ual faissez igⁿz fail-
lança.

Segner rainaut e qes sap mais damor
Si uoliaz auer bona entendança
Qa son amic fai ço qilles meillor
Qe no fai cel qe son ioi li bis-
tença

Qen no uoil ges toz tēps a tal
seuir

Qe nō agues mais lanar el uenir
Euos nainç a qella 9tenença
Qen amaç mais la tendre qel iauçir
p ço sen fai li breton escarnir

Qi fan dartus a qel en sa atēdança.

Segner ioifre artus nō atendeu

Qa tal ai dit e mō cor e ma uia
Qe sambla ben qe il azies a greu
Neguna qagues en sa bailia.

E si me fai mal ne pene endurar
Nomen deiges p ço desesperar
Ca prop lo mal naura ben tuta uia.
Seu nai lonor se uals al començar
p ço den en lo lo gⁿz ioi esperar
Qe deu mel don aisi comel uolria.

Segner rainaut pla fe qe di deu
dit mo auez aissi cō en qeria

Qil iauçimen damor si on tuiz meu

Eli mal trait ala ũre partia

E qan uedez qe nō podes al far

Sabes uos eu aninen conortar

E qanc ouei no pos mudar no ria

Omais laiscem ũre tençon estar

Qe ben sap hom qal al meillor
damar

Aqel qe pren eaqel qesfadia.

Amics iofre mal sabez razonar

Exambla ben qe pauc sapchaz damar

Qi faiz donor e damor mei partia.

Segner rainaut ia nous o quier triar.

Mas qan uos plaz qe uoz laissaz
truffar

Si meircēdes plus ē la fol si fia.

[c. 48^r.]

Rambaut d'uaçfe.

Tan no cuidei ueçer

Camor mi destreignes

Tan qe dōnam tengues

Del tot en son poder.

Qeu contra lorguail

For orgoillos com suoil.
 Mas beltaç e iouen.
 Egentils cor^s plaisen
 Eil gais diç plasiens
 De mō bel cauallier
 Ma fait priuat de strāg
 Epos dut cor sofrāig
 Ues amor eluoc car.
 Sap meilç sa dōna amar.
 Cumilç trop amoro.
 De totas en ueios.
 Ma donām pot auer
 E nullaltra nō ges.
 Po qe gençer es.
 Ecar sap mais ualer.
 Caitals es com eu uoil
 Qe ren noi met ni tuoil.
 Com de gaia *et* plaisenç
 Ebella *et* auinenç.
 Et abon preç enter.
 Esen qan lan mester
 Efoldat laos tang.
 Enuls bes uoil sofrāig.
 Cab faiç *et* ab onrar
 Sefai abtoç preiar
 Elauçar meilç als pros.
 Qe ueçon mais raços
 Esim uol retener
 Aissi com ma promes.
 Mol mes ben damor pres
 Mais trop faiç long esper
 Qe del desir mi doil.
 Qem mostrou ses bel oil.
 Esa cara ridenç
 Mais sim des son cors genç
 Ço cab son conseil qer
 Uencut agra sobrer.

Dauentura galuāg.
 Qem sa merce remaig.
 Pos mi uole autreiar.
 Qeu la pogues preiar.
 Et amar a rescos.
 E feçes mas chanços.
 Deu lam lais conqerer.
 Euailam dreix e fes.
 Qeu sui del tot conqes.
 Calei nom pois acuoil.
 Seignor en son capduoil.
 Qilles obedienc.
 Pauc des forç fai sil uenç
 Midonç caissim conqer.
 Cab fin cor uertader
 Lim ren esse lam feig
 Los conuenç elgadaig
 Nō pot el meu danç far.
 Efara sen blasmar
 Seu la serf emperdos.
 E pois les mon danç bos.
 Dōna çom fai temer.
 Qem faillal gauç enpres.
 Car me mi tan alt mes.
 Per qeu tem bas cader.
 [c. 48^v.]
 Mais nom uest nī despoil.
 Ab negus mal escuoil.
 Qe celanç *et* temenç.
 Et humils *et* suffrenç.
 Uos sui ses cors leugiers.
 Ediç *et* reprouer.
 Conraç bes mal refraig.
 P cab uos ma compaig.
 Qeil mal seignor auar.
 Fan lor uaissal baissar.
 E lars enançab dos

Si e fos compagnos.
 Malam poc tan plaçer.
 Uostre cors gen cortès.
 Qen pert dautras maïs bes.
 Caissim deu escaçer.
 Car p uos mi destruoil.
 Com en gui de si duoil.
 A cui fo so sinenç.
 Lareina entredenç.
 Don la fada el uerçer.
 Pdet *et* eu sofer.
 E uoil eplor *et* plaïg
 Puos em peus elaïg
 Canç pogues cōquistar.
 Edegraus gadagnar.
 Qen perc daltras p uos.
 Qe magrà faiç ioios.
 Bona dōna ualenç.
 Cortès *et* conoissenç.
 No creças lausenger.
 Ni gelos mal parler.
 De mi cab uos remaïg.
 Car autras nū complaïg
 Ni posc mais dona amare
 Mais servir *et* onrar.
 Las uoil totas p uos
 Qes plus bella e plus pros.
 Na uiatris ualenç
 Es bella e plaisenç
 Eos donon preç enter.
 Dōnas e cauallier
 Egi qeus acompaïg.
 Qa toç si con se taïg.
 Sabeç ben dir efar
 Els meillors meil onrar.

Eseu dic ben de uos.
 Pros nai dels compagnos.

Rambaut.

Gerra ni plaich nō son bon.
 Contra mor enull endreiç.
 E cel fabrega fer freich.
 Qi uol sen dan far son pro
 Caissim uol amors aucire.
 Com aucil seus segnor mals
 Qe sa guerra mes mortals.
 Esapaç peiç de martire.
 Esi anc fom enemic.
 Auc ti bauç ab lo dic.
 Nofeç plach abtan plaçers.
 Com eu qansts torç maders.
 Simistasseç arraçon
 Bel dōna ni adreich.
 Ia nō tengraç tan destreich
 En uostra onrada preison.
 Don nō nai poder qē uire.
 Anc sui tan fiç *et* lials
 Ues uos qi nes nī sui fals.
 [c. 49^r.]
¹

 Uos am eus prec eus deueich.
 El uostre bel cors sa dreich.
 Lai e gart nicui ni con.
 E qan pois ben far noil tire
 Qesser deu uostramic tals.

1) Spazio bianco nel ms.

Bertoni, Canzoniere.

Qe sia entrels pros cabals.
 Eqar sofreç qeus desire.
 Cuit esser pars als plus ric.
 E qan dautras me faidic.
 Nomo fai far no calers.
 Mal uostron rat capteners.
 Car pesmende pdon
 Ma sobrala amāç eleich.
 Madon on son tuit bon deich.
 Pausat enbella faichon.
 Dun muor dire e de cossire.
 Car no mestai comenals.
 Amors cab sospir corals.
 Maucil bel semblan traire
 De lei cui am ses cor tric
 Cab iouen gereia antic.
 Enal sobre toç ualers.
 Com mostra auçir eueçers.
 Dona ric conseilç mer mals.
 Qem dones si nō das als.
 Ecar nō uole contradire
 De uos lonrat conseil ric.
 De lempedor freric.
 Qaissim tåg mais de plaçers.
 Con sui damāç lo plus uers.

Rambaut.

Leu pot hom gauç *et* preç auer.
 Ses amor qi ben uiol pugnar
 Ab qes gart de toç mal estar.
 E faça de ben son poder.
 P qeu si tot amor mi fail.
 Faç tan de ben com pose e uail.
 Eseu pt madōne *et* amor

Non uoil perdre preç ni ualor.
 Qesters pos uiure onraç e pros.
 Per qe nom cal far dun dan dos.
 Pero ben sai sim desesper.
 Qe meils de preç *et* de som par.
 Camors fail meillors meillorar.
 El plus maluas pot far ualer.
 E sap far de uolpiç uaissal.
 Edesaunen de bon tail.
 Edona amaïç paubre ricor.
 Epos tan itrob de lauçor.
 En sui tan de preç enueios.
 Qe ben amera samaç fos.
 Mas pço mē uoil estener.
 Camors tol mais qe nō uol dar.
 Qil uei p un ben cen mal far
 Emil pessars contrun plaser.
 Canc non donet iois ses travail.
 Mas concas uoilla il so egail
 Qeu nō uoil son ris ni son plor.
 Pois nō aurai gauç ni dolor.
 Siuals noil serai mals ni bos.
 E lais mestar desamoros.
 Pos toç bos abs uoil *retener*.

[c. 49^v.]¹

Ia nos remagna p amar.
 Pois nom poira reprochar.
 Nil preç qel met enonchaler.
 Ni qe re uas lor man uail.
 Cus amors desirs massail
 P tal qel mon nō açençor.
 Epren en luoc de ben lonor.
 Car uoil qeu lau emas chanços
 Son preç esas bellas faiços.

1) Nel margine inferiore della carta, proprio in fondo, un nome è stato tagliato per mezzo. Mi pare di poter leggere *titeire de la mulla*. Forse: *Peire de la Mula*, del quale si tocca nella cobbola *Mout se feira*, a c. 112^r di questo ms.?

La sa beutat ni son saber
 Son bel ris ni songen parlar.
 Non cuit madōna uēder car.
 Qen ben pos de samor tener.
 Mais sol qan uenduic son mirail.
 Color de robin ab cristail.
 Ecar la lauçon li meillor.
 Me cuiça auer per seruidor
 Cals conors messi nomes pros.
 Mas no cuit qeu lam empdos.
 Ab cor fach uau midons ueçer
 Carā pot pdre o gaçagnar.
 Esi uol mos precs escoltar.
 Aram sempre atoç seu uoler.
 E siu altra raïçon mi sail.
 Nos taïg qe tenços ni barail.
 Ableis mas pos daltramador.
 Et anc floriç de blanca flor.
 Nō pres coniat tan doloros.
 Com eu dōna seu part de uos.
 Johan ses terra si damor
 Non ai enbreu gauch ni honor
 Jamais non serai amoros.
 Emorai mal grat damors pros.

Rambaut.

Eissamen ai geriat ab amor
 Col frāc uassal gerreial mal seignor
 Qil tol sa terra atort p qel gerreia.
 Ejan conois qeil gerra pros noilte.
 Nel seu cobrar nē pois asa merce.
 Et eu nai tan d' ioi cobrar enueia.
 Qa damor clam merce del meu
 peccat.
 E mō orgoill tornen umilitat.
 Gauch ai trobat merce d' la meillor.
 Qem restaura lo danç qai pres aillor.

Esamistat p plaich damor mautreia.
 Mabella dona e pseu mi rete.
 Em promet tan p qe le repuer cre.
 Qi diç qi ben gerreia ben plaideia.
 Qen chantan ai ab amor gerreiat.
 Tan qa midon nai meillor plait
 trobat.

[D]ona ben sai se merces nō socor.
 Qeu nō uail tan qes tåg ad amador
 Car tan ualeç ppe mos cor feoneia
 Car nō pos tan rics faiç co se conue.
 Ami qeus am e po nō recre.
 De uos amar . qe uassal pos gerreia
 Deu pogner tan troj faça colp onrat
 P qeus enqis pois maues cōseil dat.
 Seu nō sui ric segon uostra ricor
 Ni pro uassal auostra gran ualor
 Mon poder faç esui cel qios merceia
 Eos serf eus am eus am mais qe re.
 Em gart de mal emes forç de tot be.
 P uostramor car meils me par q° deia.
 Pros dōna amar bon caualer preisat.
 Endreit damor eun ric oltracuidat.
 Uostri beil oils plasenç galiador.
 Riden daiço don eu sospir eplor.
 [c. 50^r.]

Ela dreich cors cades gençe cō deia.
 Mauci aman tal enueia mē ue.
 E si abuos nō trob merce e fe.
 Mais nō crerai enre iauça nī ueia
 Nim fiarai en dona daut barat.
 Ne ia nō uoil caltrā don samistat.
 En mon nō arei ni empador.
 Qen lei amar nō agues plaich donor
 Car sa ualor esos preç segnoreia
 Sobra totas las pros donas com ue.
 Car meilç se nança eplus gēt secapte.

Emeils acuoil emeil parl edoneia.
 Emostrals pros son preç esa beltat.
 Salua sa honor *et* reten de toç graç.
 Del caualer uostramor mi gereia
 Eprec merce efranca humilitat
 Caissi uos uença com uos maues
 sob^t.

Ricardus.

Dun saluç mi uoil entremetre.
 Tal camidon sapcha dir
 Mon talan emon desir.
 Elben el mal mescladamēç.
 Qeu nai el ioi el pensamenç.
 Car eu sai be . sil o saubes.
 Com lam . ses cor galiador
 Qem penria p seruidor
 Si uals on auria merces.
 E pos anar no il pos p letre
 Lail uoil mandar qe seuenir
 Li deuria del genç servir.
 Qai faiç efaç de bon talenç.
 Edobla des mū pensamenç.
 Deleis servir si ma iut fes.
 Ni nō fo anc nuls amador.
 Qi fos lial tan ues amor.
 Qeu am eges' non trop merces.
 Non poiria midonç demetre
 Nuls mesfait esil puos pleuir
 Car anc ues lei nom uit faillir.
 Se trop amar no nes faillimēç
 Sim trai fis amor garenç.
 Eseu lo uer dir en uolgues
 Ben sai qeu fora ualedor.
 Lo genç cors gais de la gençor
 Acui fos anc clamat merces.
 Per qe me sap saluç trametre

Amon restaur qe sap graçir.
 Toç los bos faiç *et* enantir.
 Son preç ab ric captemenç.
 Com pogra adonc far faillimēç.
 Ues mi qel seo servir somes.
 Nō sai ne daicho nai temor.
 Car ia sen e ualor.
 P qeu dei ben trobar merces.
 Mon cors nō posc aillors ametre
 Ni nom puosc ges de leis partir
 Qe farai donc tot dei soffrir
 Pene trebail cubertamenç.
 Tan qe merces e chausimenç.
 Em prendal seo cor ben ampreç
 Qi es gençer qen mirador.
 Se mir sab merce nom socor.
 Ben cuit qel mon nō a merce.
 Caqui es leials seruidor.
 De bon cor en uers son seignor
 Deu ben p dreit . trobar merces.

Ricardus.

Si de trobar agues meillor raçon
 [c. 50^v.]
 Qes eu nō ai sapchas q^e me plairia
 Mas tal com lai farai gaia chançon
 Si far la sai tal qella fos gracia.
 P ma don qe nome degnētendre.
 Etēg me rics qaillors nō posc atēd^e
 Eplaç mi mais uiore desespaç.
 Qeus se fos paltra dōnamaç.
 Uiore mes greu ni morir nōsap bon
 Qe farai donc amarai ma nemia.
 Amar la deu seu no faç failliçon.
 Camors ouol qe ma en sa balia.
 Al seo uoler no me uoil eu defendre
 Ni en uers lei p nulla re contendre

Ainç dei bendir qeu mi teïg p pagaç
 Pos qes eu faç totas sas uolentaç.
 Son uoil faç eu egez lin giçardon
 Qe sa lei plaç des amaç nō auçia.
 O qem feçes oblidar sa faïçon.
 Qes mos mirailç en qalqe locs q^u sia.
 Epos amor mi uol damar sorprēd^o.
 Ben deuria amidonç far aprēdre.
 Com eu pogues de leis esser p^uuaç.
 Pos mauria mos mals giçardonaç.
 Trebail cuidatz maltraïç ab pēsaçon.
 Nel gereïars q^u faç no mē desuia.
 De uos amar qē teneç empreiçō
 Offessios nos feiç iorn de ma uia.
 Ni nom ferai cō qe mē deia prēdre
 Ni nō faireç ad outra dōna rendre.
 Qe amō cor mē sui ben accordaç.
 De uos amaire sia senç o foldaç.
 Enom pcho molt mē sabria bon.
 Sen feçes sen mas si tot faç folia.
 De tal foldat nō uoil cōmetison.
 Car en amar sec hom la dreïcha uia.
 Qi gen nō sab on ab foldat des-
 pendre.
 Mas cel qo fa se pot ben tan des-
 tendre
 Qil er amics siuals odruç clamaç.
 Sin aïchoil fail non er adriç iucar.
 Amon diable qe bels diç sab entēdre
 Ten uai chançon . ese te degna
 prēdre.
 Pois porrai dir qeu sui ben cō-
 seillaç.
 De mō conseil qes daurenga laissaç.

ben uolgra qel fos un seguyre . ai
 tan de poder edablr . qal mauaz

toles laricor . enoillases tera te
 nir . edones leritage . acel qe fos
 pros eprezaz . qaisi fol segle co
 mensaz . enoill gardes lignagne.
 enuides hom los rics maluaz com
 fan lobart lor poestaz.

[c. 51^r.]Gancelus faldit^r.

Mon cor emi ema bonas chanchos
 Etut q^{nt} sai dauinēt dir ni far
 Conosc qeu tēc bela dōna de uos
 Acui nō aus descobrir ni mostrar
 La mor qeusai dun languis *et* sospire
 Epos lamor nous aus mostrar ni dir
 Nel ben qeus uoil greus mos era
 nardir

Seu uolges mal de mō mal cor adire.
 Al prim qeus ui dōna maç ops q^o fos
 P camor tant nos me fedes amar
 Qe nō fuses tan bela ni tam pros.
 Ni saupeses tant auinēt parlar
 Qaisi plas mei q^{nt} uos ui dels
 oils rire.

Cuna dolçor damor mi uen ferir.
 Elcor qem fe si tremblar e fremir.
 Capauc de nan nō mori del desire.
 Adūc parti destreich *et* enueios
 Deuos dōna cui desir etēg car
 Si qet anc pois segner ni poderos
 Nō fui demi mas de mō cor celar.
 Per ço conosc qamor mi uole aucire
 Epoi li plaç mult mes bon assofrir.
 Qat autre entēt no poirieu morir
 Tam bona mēç . ni aten dolç martire.
 Aco ma trait mō fin cor amoroç.
 Qanc mais nō fo si leu enamorar.

E qant eu uei dōna loc ni saços
 Per nulla re nous aus dir mō pessar.
 Ni uos nō plaç conoisser mō martire
 Pero saber podeç leu lo desir.
 Qeu ai de uos aumaît cortes sospir
 Qem uedes far qant uos uei nios
 remire.

Tot q^{nt} ma cort en un mes oendos.
 Enqal gis uos pogues gēt pregar
 Oblit qant uei uostras belas faiços.
 Qe no men pōt suuenir ni mēbrar
 Tant qant uos uei sui del ueder
 iausire

Eqant mē part remāg ental cossir.
 Qe çela nuit nō posc enleit dormir.
 Ne sai als fair . mas planc em uoif
 ē uire.

Dōna la fan el cossir me sa bos.
 Cū plus ipens mais iuol mō pēssar.
 Et ab mi matas ueç cōpagnos.
 Qe uolria mais tot soleiç estar.
 Qe tant bos mer qant mi pes ni
 marbire.

Uostra ualors masacies mair.
 Emor ca sai qeu nous aus descobrir
 Ço dunt lonc tēps cre q^e serai sof-
 frire.

Gañçelus.

No malegra chanç ne criç
 Dausel mō cor fel engres.
 Ni nō sai per qem chantes
 Nim perdes mos diç
 Qar ben los perdria.
 Seu diçia.
 Qem ualgues.
 Amidon precis . ni merces.

Qar nos tang ges.
 Qel sia per me qeisiç
 Pdon tan li sui failliç.
 Car una eniānariç
 On beutaç mala nasques
 Me fes faillir tant cades
 Mi pendes.

Cil qi de nō re mauia
 Mes en uia.
 De toç bes.

[c. 51^v.]

Pero som toç cels agues
 Mort can mespres
 Qe nō fos capdels ni giç
 Merces qex fora de liç.
 Mas tot serai tan ardiç
 Cumils mans ionças confes.
 Lirai preiar asos pes.
 Qem dones.
 Don qem perdon omaucia.
 Bem plairia maucises
 Mas eu nō cre qil feses.
 Ren qeu uolgues
 Ainç sai car seu lo chausiç
 Qeu moira ouiua marriç.
 Pero non son tan partiç.
 De ioi ne dira tan pres.
 Nol sofris qil men segnes.
 Em mostres
 Son sen e sa cortesia
 Ben mauria sobre pres
 Sel seu gai cortes.
 Franc ben apres
 De ioi e damor noiriç
 Mera del perdon aisiç.
 Dōc comer mos chans auçiç
 Pos nol plac qem pdones.

Per qe per ço qel preies
 Qes uenges.
 De mi car anc ma uen dia.
 Qe bausia ni no fes.
 Ni preiar dautram plages.
 Tant qem tolgues
 Leis don tang qeu sia auniç.
 Qar lei mal fos dos grasiç.

Gançelus.

Som pogues partir son uoler
 Da cho dunt plus acor uolon
 Com nō pot iaudimēt ueder
 Uns del grant sens fora del mōt.
 Car de las grās foldaç qe son
 Es ben la mager qe sen ten
 Son dan segre ase sien
 Car doblamēt fai faillimen
 Pero greu er fix amix druç priuaç
 Sel ben el mal . el ioi . el dan
 nol plaç.
 Tut aiço me uengra aplaser
 Se ben sui el mal trac p uon.
 Samor me uolgues tan ualer
 Qe lamoros cor desiron
 Mi pagues dun ioi iaudion.
 Qassaç cre forauinen.
 Qen agues del ben qi mal sen.
 Qi enpreira cen.
 Mal trait soffren.
 Em fora toç iois e iouēs donaç
 Sapres cen mal ne fos dū ben pagaç.
Mas eu opert per bon esper.
 Com cel qi iugar se confon.
 Qe ioga enō pot iog auer
 Ni nō sent fam ni fret . ni son
 Autressi mes poiar el front

Et entrat el cor follamen
 Car com plus i pert plus atten.
 Cobrar souen.
 Tant ai fol sen.
 Mas latendre non es res mais foldaç
 Car amon dan sui trop enamoraç.
 Tut trop son mal qel sai enuer
 [c. 52^r.]
 Qel trop poiar donai achaso' grō
 Qaisso me fes sibas chader
 Car eu poiai trop cōtra mon
 Qe penre cuiçei laurion
 Com nol pot penre abren uiuen
 De tan fort mainera^s defen
 Pero temēt *et* humilmen
 O començai com hom damor forçaç
 Dūc nomer mal seu fora adreiç iuiaç.
Mais poi res nō pot pro tener
 Ableis dun mor *et* art e fon.
 Faç unsen cab forçat poder.
 Fuç delei ueder e mescon.
 Emon sens non noi qen naion.
 Anç mor car nō uei son cors gen.
 Equāt lauei muer eissamen
 Car nul paruen nō fai plaisen
 Anç q^ant lesgar il gara ad autre laç.
 E noma coil nim uol auer solaç.
 Uas mi don sui de franc uoler
 Plus humils cun falc de gramon
 Mas il mes dorgoillos parer
 Si qe q^ant la prec num respon
 Una uēturai nōsai don.
 Canc ren non amei coralmen
 Orgoil nū mostres mantenen.
 Aital tormen mal ecosen
 Ma dat amors car eu li sui donaç.
 Aiço es tut lo gierdos el graç.

Gancelus.

For chausa es etut lo mager dan.
 El mager dol las qeu anc mais agues.
 Eço dūt dei suuēt plagner ploran
 Ma uen adir enchantāt eretraire.
 Car cel qera de ualor caps epaire
 Lo ric ualen richart rei des engles
 Es mors. Hai deus qal perdra eq^{ls}
 dās es

Qāt estrāg moç eq^{nt} greus p audir
 Ben a dur cor toç hom copot soffrir.
 Mors es le reis . eson passa mil an
 Qanc tant pro hom nō fo . ne nol
 uires.

Ne iamaïs nō er del seu semblan.
 Tan larc tan pros tan ardit tan
 donaire

Qalixandres li rei qi uenqi daire
 Nō cuit qe tan dones ni tan meses
 Ni anc charles . ni artus tant ualg^{es}
 Qa tut lomōt sen fes qi uolc uer dir
 Als us doptar *et* als autre grasir.
 Merauil me del fals segle truan
 Con pot estar sauis hom ni cortes.
 Poi re nol ual bel don ni faç presan.
 Edōc per qe ses forçon pauc ni gaire.
 Qera nos a mostrat mors qe pot faire.
 Ca sol un colp alo miels del mon pres.
 Tota lo nor . toç lo gauç . toç los bes
 Epos uedem qe re noi pot gander.
 Ben deurion mens doptar amorir.
 Hai segner reis ualen ege feran
 Oi mais armas . ni fort tornei espes
 Ne ricas cors . ni bel don alt egran
 Pos uos noi es qi ueraç capdelaire
 Ni q^s farā li liurat a mal traire
 Cil qi eron el uostre seruir mes.

Ca tendion qel gieron uengues
 Ni qes faran cels qe degran aucir
 Qauiaç faich en ricor uenir.
 Longa ira *et* auol uida auran
 E toç tēps dol car aissi lor es pres.
 [c. 52^v.]

El saraçin . tur . paian . e persan
 Qeos doptauan mais come nat d'
 maire.

Creiseran tāt dorgoïl tot lor affaire
 Q^e plus greu ner lo sepolcres cōq^s.
 Car deus lo uol car sil nol o uolg^s.
 Euos segner uesquisseç sans mētir.
 Desoria los ne uengra foçir.
 Oïmais non ai esperança q^e ian
 Reis ne princes q^e cobratz la saubes
 Ecil segner qel uostre loc tēran
 Deuon gardar co fos de preç amaire.
 Ni qal foron uostre dui ualen fraire.
 Le ioune rei elcortes cōs ioffres.
 Eqi en loc remaura de uos tres
 Ben deu auer ferm cor *et* fin cossir
 De toç bos aibs esimeteis iaudir.

Gancelus.

Chant *et* deport . ioi dōnei *et* solaç.
 Enseignement largessa ecortesia
 Honor epreç elial druderia
 An si baissat en ian emaluastaç
 Capauc dira nōsui desespaç
 Qar antrecent dōnas ni preiadors
 Nō uei una ni un qi ben captegna.
 En ben amar cad outra part nos feg^a.
 Ni sapcha dir qes deuçgut amors
 Gardas com es abaissada ualors.
 Mas druç ia edōnas si iparlaç.
 Qes fegneran *et* diran tuta uia

Qil son leial et aman ses bausia
 Echascun dels er cubers e celas
 Epreiaran sai elai uas toç laç.
 Elas dōnas onplus an damadors
 Si se cuidan com apreç lor otegna
 Mas aital graç com sa tåg lor oueg^a.
 Cas chascuna es anta edeshonors
 Qant pren un drut epos qes uir
 aillors.

Aissi con es miels endōna beutaç
 Gens acoilirs *et* auinēs coindia
 Egens parlars . preç edolça paria.
 Aissi deu miels gardar sa^a uolentaç.
 Qe ren nō ual cor dedoas meitaç.
 Ni nō es fiç pois iaura colors
 Qar una mors sola tåg qel destregna
 Nō dic eu ges qa dōna descoueigna
 Som la preia ni an entendadors
 Mas nō deu ges endos locs far
 secors.

Tant qan regnet leialmēt amistat
 Fol segle bos esenes uilania.
 Epos amors tornet en leuiaria.
 Fon iois cheuguç eiouenç abaissaç.
 Si qeu meteis si dir uoil las uertaç
 Ai apres tant dels fals druç trecha-
 dors

Qe nō es dreit qe iamaïs en re-
 uegna

Qar lei on preç e senç . e beuteç reg^a
 Com sil magues mal faç foçe de
 cors

Quant mac leuat et enançat e sors
 Les li poder uos parton p engal
 En aqest mōt . segon lo meu albir
 Car tal son ric acui degra faillir.
 Et atal fail encui fora ben sal.

Et eper pauc nollo blaxemo eudeu
 Car il dona manancia ni feu.
 Acors maluaç ni adesconoissen.
 Ni fai sofracha al bon ni al ualent.
 Altretant leu pot hom accortesia
 Regnar qi osap affaiç auinenç
 [c. 53^r.]

Com afol diç ni affar uilania
 E autretant pot hom esser plaisenç
 Com ēnoios p qeu soi mal uolenç
 Aicel qi tut conois elo peç tria
 Eacel qel meils pren obediens.

Gançelus.

Som pogues partir son uoler.
 De cho dient plus a cor uolon.
 Dūt nō pot iausimēç auer
 Us del grant senç fora del mon.
 Car des las grāç foldaç qi son.
 Ede las maiors qi sa ten
 Es son dan segre ad essien.
 Car dobla men fai fallimen.
 Po greu er fis amis druic priuaç
 Sil bes el mals el iois el daïs noil
 plaç.

Mas eu part si lo ben esper.
 Com cel qal iogar se confon.
 Qe ioie e ioc nō pot auer.
 Ui no sent fam ni freich ni son.
 Atressi mes poiaç el fron.
 Et entrat el cor follamen.
 Cum plus ipers plus mi atten.
 Cobrar souen tal aifol sen.
 Elatendre nōes al mais foldaç
 Qeç al men dan soi trop enamoraç.
 Tut trop son mal qeu sai emier
 Qel trop poiars dun chascun gron

Qen si ma fait bais cader.
 Epero pogeï tant amon
 Qe penre cuigeï laurion.
 Com nō pot penre abren uinen.
 De tan fort maneras defen.
 Po temen *et* humilmen.
 Ocomençei com hom damor forçat.
 Enomet mal sim fora adreiç iuçaç.
 Tut aicho men uengra aplaser
 Se tut son li mal trait preion
 Samors mi uolgues tan ualer
 Qe lamoros cor desiron.
 Me paugues don ioi iauçion.
 Cassaç par qe fos da uinen.
 Qe augues del ben qil mal defen.
 Qem preira cen mal trais soffren.
 Eforam iois *et* plaiser plus onraç.
 Sa pres cent mals enfos dun ioi
 pagaç.
 Ues midon sui de frāc uoler.
 Plus humils dels fraire dagremon.
 Et il mes dorguollos parer.
 Si qe qāt la prec nom respon.
 Una uenturai nō sai don.
 Canc ren nō amei coral men.
 Corguoil nō mostres mantenen.
 Etal tormen fer ecoisen.
 Mi mostramors car eu lim sui donaç.
 Aqest mes toç lo guierdos el graç.
E car ren nō pot pro tener.
 Uas lei dira muor *et* afon.
 Us en faç cab forçat poder.
 Fuch deleï ueçer . e mescon.
 Mas mos senç no uei qe ma uon.
 Qeu muor qan nō uei son cor gen
 Eqan il uj muor cissamen
 Qe nul paruen . nofai plaçen.

Anc qan lesgard esgarda daltre laç.
 E no ma cuoil nim uol auer solaç.

Gāçelus.

Logen cors honraç
 [c. 53^v.]
 Complit de gran beutaç
 Deleis qi plus magença
 Eqi mais me plaç.
 On es plaisenç solaç.
 Efranca humilitaç.
 Edolça captenēça.
 Egais preç preiaç.
 Mi fai chantar souen
 Ses cho qil nom cossen.
 Qeu ian sia iauçire.
 Dauer ioia plasen.
 Ni deleis non aten.
 Mais len ueia el desire.
 Cai del seu cors gen.
 Ses autre iausimen.
Perç aicho lin ren.
 Afar son mandamen.
 Esil uol pot mauçire.
 Qeu nolim defen.
 Pero ben mes par uen.
 Qe fos plus dauinen.
 Car li sui franc sofrire.
 Elam finamen.
 Qe fos sa uolontaç.
 Qe il plagues mamistaç
 Si ca dolça paruença.
 Men fos iois donaç.
 Anç qe fos car compraç
 Qen aissi ses fallença.
 Foral dons el graç
 En cen doubles doblaç.

Epos auçiraç.

Gais son enamoraç.
 Defina ben uolença.
 Sin fos ben pagaç.
 Mas p uilan baraç
 Dels fals preiador faç.
 Can mes en mescreçença.
 Emal encolpaç.
 Cel camon finamen
 P queu prec dolçamen.
 Midonç cui sui seruire.
 Damar lialmen.
 Caltrui galiamen.
 En dagnage nouire.
 Cadreïç ioçamen.
 Etort si mal men pren.
 Car dun faillimen.
 Reignom uilanamen.
 Dõpnas p qem naire
 Car sun adrut ualen.
 Adreich ni conoissen.
 Don poscom gran ben dire
 Greu er longamen
 Car tenuç ni amaç.
 Mas us mal ensignaç.
 Ab granç desconoissença.
 Er segner clamaç
 Queu sai dels rix maluaç.
 Senes tota ualença
 En aut luoc poiaç.
 Emaners epriuaç.
 Tan es preç bassaç.
 Qen fora plus iraç
 Mas per lei nai temēça.
 Em tēg afrenaç.
 Acui nom plai foldaç.
 Ni faiç desmesuraç.

[c. 55^r.]**Raimõt d'miralual.**

Ben magradal bel tēps destiu
 Edels ausels magradal chanç
 El foilla magrada el uerçanç.
 El prat uert me son agradiu.
 Euos dõna magradaç cēt aitāç
 Et agradam qant faç uostres comās
 Mai uos nō plaç q° rē degues graçir
 Mas agradaos car me mor de desir.
 Per un desir dõna reuiu.
 Q' mes de tuç desirs plus grans.
 Ca desir qel rics bes estans.
 Uostre cors desirās maisiu
 Qel meu desir se doubles en baisāç
 Eqar ian beus desir ses tot enianç.
 Ia nō laiseç al desirer aucir.
 Car desiran deu lom damor iaudir.
 Tut iaudir dautramor echiu.
 Mas de uos aiaudir me nanç.
 Queu iau los bes ecel los danç.
 Deuos qem fai iaudir pensiu.
 Tan son iaudēs p uos qe los affans.
 Nū tol iaudir . qar uostre bel se'blāç
 Me iaudis tant caicel iorn q°us remir
 Nō posc ses gauç estar uas on q°m
 uir.
 Mas alqes an uirat mō briu
 Lausengiers qe uirols amanç.
 Euiro . las dõnas presanç.
 Emaïs iais uiron en chattiū.
 Esecos uirals dõna p mal parlanç.
 Uostre fis cors tē qe sen uir truanç
 P qes uiron plaisers en escarniç.
 Egrāt laudors sen uir engrant maldir.
 Mas eu dic qe se toç tēps uiu.

Toç tēps dirai uostre^s comanç.
 Esem disses uai o non anç.
 Als uostre bels diç no meliu
 Sol nō digaç qe remagnal demāç
 Qe toç mos diç ne passaria ab anç.
 Qeu p nuls diç dōnā pogues partir.
 Lo cor nels diç nels faç deuos servir.
 Per servir enric signoriu.
 Es bos servir benenanç.
 Per qeu uoil servir toç mos anç
 Et anc seruidor meinc.aitiu
 Nō ac la bella cui seruit tristāç
 Qanç uos farai del bel seruidis tāç
 Tro mo servir mi faça en ioi uenir
 Ouos digaç mō seruidor adir.
 De grat desir dōna q^eus iaudiç anç
 Qes uir perdiç mos servirs esoanç.
 Qar servir dis hom qa dreïç se uir.
 Sab gauç nol uole sos desiers gradir.
 Leial ben plaç de mon estriu lenāç
 Mas de midons es sa ualor tan grāç
 Qil e tottas li deuon obedir.
 P qeu nō uoil ges mirual mētir.

Raimōt.

Aissi con es genser pascors
 De nullautre tēps cau nifrei
 Degresser meiller uei dōnei
 P allegrar fina madors.
 Mas mal aion oian sas flors.
 Qe man tāt de dantengut.
 Qen un sol iorn man tolgut.
 Tot qant auia en dos anç
 Conqist amaïs durs affanç.
 Mas madōna et eu et amors.
 [c. 55^v.]
 Eram pro de uoler tut trei

Entro qera ladolç aurei
 La rosa el chanç e la uerdors
 Lan remembrat qe sa ualors
 Auia trop descendut.
 Car uol ço qeu ai uolgut
 Pero noi ac plaser tant
 Qal re fos mai sol demanç
 Qel mera gauç et honors.
 Mas nol plaç qe plus mautrei
 Epos midonç uol qeu sordei
 Bem pot baissar qil ma sors
 Las qel nol dolon mas dolors.
 Qar aissim troba uencut
 Qeu ai tant sos pres cregut
 Qe nanchat ai sos enanç
 Edestariat tot sos danç.
 Un plaiç fan dōnas qes folors.
 Qan troban amic qe mercei.
 P essai li mouon esfrei.
 El destreignon tro uir allors.
 Eqan san lognat lo meillors.
 Fals entendedur menut
 Son caubalmēt receubut.
 P qes qal alcortes chanç
 Esort crims e fol masanç.
 Eu nō fas de totas clamors.
 Ni mes gen cab donas gerrei.
 Neges lomal qeu dir endei.
 Nollor es ēnoi ni temors.
 Mai seu disia dels peiors.
 Tost seria conogut.
 Qal deu tornar en refut
 Qe tors e peccat es granç
 Qan dōna apreç p enianç
 Dona p cui me uenç amors.
 Qals qe maia enāt agut
 Auostrops ai retengut

Toç faiç de druç ben estanç
Emiranal emos chanç.

Raimõt.

Tals ua mon chan enqeren
P ço qen semblen plus gais.
Qe dautra part sen irais.
Qant aut mos diç els enten.
Talia p çelosia
Druç qe no segon uia.
Qe abon amor satag.
Conosc qe mē son estrāg.
Eu nō chant p autre sen
Mais per ço qamors nō bais.
Eqe dōnas uallon mais.
P lomeu ensegnamen
Eu nō dic qe dōna stia
Qe non am quō q^e sia.
Mas genser les sil sofrāg
Qe si fais maluas gadāg.
Ne ia per chastiamen
Nul son bon estar nō lais.
Pos conois qals es sauais
Oqals es pros issamen.
Qals es fis ni qals galia
Esa dūc sos miels nō tria.
Deus li don ço dūt se plāg
Dōna pos sa ualor frāg.
Pos madōna ma couen.
Cautramic nō am ni bais
Ia deus nū sia uerais.

[c. 56^r.]

Ni auols peccaç.
Tan ual qem nes pauen
Enai meinq dardimen
Per leis cam ben cōsire.
Son affortimen

Si merces noi deissen.
Trop ai de qe sospire.
Qe ual no menten.
Non ai lo cor nil sen.
Per ca de scien.
Cobri mon marrimen.
Esai de mon dan rire
A morosamen.
E saugues cor iauçen
Saubral celadamen
Gandir et escondire.
Qen luocs p un cen
Ual gen mentir assaç.
Plus qe folla uertaç.
Emais genta sofrença.
Cor guoil es baissaç
Qeu nai uist ço sapchaç.
Uenir mainta escadença.
Don es hom onraç.
P gen sofrir enpaç.
Don ab finas beltaç.
Pros *et* de gran ualença.
Na maria graç.
Bos es tal donaç.
Qe segun ma credença.
Uos uei accordaç
Toç los pros el maluaç.
De bels diç onraç
El bels diç es uertaç.

Gançelus.

Toç me cuigei de chancōs far sofrire.
Et ab linuern trobes calenda maia.
Mas era uei qe nomen posc genqir.
P ma raçon qe toç iorn es plus gaia.
E p ioi qai de mon plus auinen
Edeson preç cades poia *et* en ança.

Cara sai eu e conosc ses doptança.
 Qe deu esser plus gaia ma chāços.
 Car uol nil plac qe sos bel non
 sifos.

Ues madōna soplei totas saços
 Qim nafret gen el cor ses colp de
 lança.

Dun dolç esgard absos oils amoros.
 Lo iorn qim det sa ioia esa con-
 dança.

Aqel esgard mintret tan dolçamen.
 Al cor qe tot lom reuen el apaiā.
 E ab sos oils ma faïç cortesa plaia
 Il men sap molt cortesamen garir
 P qe loil dei conoisser egraçir.

En amor son fermat tot mei cōsir
 Si qe ren nai poder qel en estraia.
 Qeu nō sui faïç mais pfar e pdir
 Mi donç tut cho qil sia bon nil
 plaia.

Qa des la clin egran merces li ren.
 Abona fe *et* ab humil semblança.
 Egraçisc li lo ioi elaligrança.
 Qem det tam ferm qe nō rop ni
 descos.

P qeu istau alegres *et* ioios.
 Nuls hom non pot ses amor esser
 pros.

Si noi en ten onoiā sperança.
 Qel iois damors es tan fis etan bos.
 Qencontra qel non es mai ben enāça.
 Qe p amorten hom sun cors plus gen.
 Siual hom mais en esforça es nassaia.
 Dauer bon preç e de ualor ueraia.

[c. 56^v.]

Sin uol hom mais caualcar egarnir.
 Efar qe pros *et* donar eseruir.

la madona no cuit delei me uir.
 Ni altramors li' tuoilla ni maia.
 Cum plus esgart altra dōne remir.
 Meïç ai poder qe ia de leis mestraia.
 P merceil clam epessegnamen.
 Aia demi cōsirer e mēbrança.
 Ecar nō ue no so tegna pesança.
 Qe un estau tā pēsius ecōsiros.
 Cades itēg los oils del cor ab dos.

Gançelus.

Tuit cil qi amon ualor.
 Deuon saber qe damor.
 Mou largeça e gais solaç.
 Et orguoil *et* humilitaç.
 Preç darmas servir donor.
 Gen tener iois *et* cortesia.
 Dōc pos cho mou ben deuria.
 Chascūs pugnar se bon p'ç uol auer.
 Defin amor leialmen mātener.
 Esis fan tuit limeillor.
 Cil qi bon preç asabor.
 Mas li lausengiers maluaç.
 An ab falsas amistaç.
 Uolt preç enauol color.
 Eqi uer dir en uolia.
 Aqella metessa uia.
 Ued'm alplus de las donas tener.
 De qn sap mal car op uos dir en uer.
 Esuals segon lerror.
 Las falsas els triccador.
 Uolgra fossan aun laç.
 Ecascuns fos engānaç.
 Eil fin leial amador.
 Elas donas ses bausia.
 Me tenguesson druderia.
 Q'n uois es gāç enamor aueçer.

Qels fals amāç poscab los fis caber
 Las falsas els triccador
 Fan tan qel fin amador.
 An puois dan enlor baraç.
 Caitals es preiar tornaç.
 Tot p doptança delor.
 Qe lun enlautres nos fia
 Egi pchos recreria.
 Nō a fin cor damar ni ferm uoler.
 Camor nō uol camāç se des esper.
 Damor agreu cor meillor.
 Qe de ren mas las dolor.
 Me sent don sui galiaç
 Eges pço nom desplaç
 Nim fan li mal traich paor.
 Anç sapchaç qeu amaria.
 Molt uolentier si podia.
 Chausir bon loc opogues remaner.
 Ni trobaua qim saupes retener.
 Cort ses don no ma sabor.
 Ni dōna senes amor.
 Ni cheualer desamaç.
 Ni iouēç manēç seraç.
 Ni druç mais duna color.
 Ni trop gabar afolia
 Ni solaç ab uillania.
 Ni nom sab bon pmetre ses auer.
 Ni lone preiar can pro nō pot tener.
 Mas una tal saços cor.
 Qe greu trobom bon seignor.
 [c. 57^r.]
 Ni dona don si amaç.
 Toç fols ses autre precaç
 Eseu abfrāca dolçor.
 Trobes leial segnor.

Bem plagra caissi tam sia.
 Can dui amis sacordon dun uoler.
 Cho qe lus uol deu alautre plaçer.
 Bes¹ mon feraç ten ta uia.
 Amon tresaur ses falia
 Edil chanços qil sapcha meils ualer.
 De nul autre qe hom posca ueçer.

Gançelus.

Tan sui fermes efis ues amor.
 Qe ia p mal qen sapcha auer.
 Non partrai lo cor nil saber.
 Qel mal el ben tēg ad honor.
 Car tuit limei affar maior.
 Son encelar *et* entemer.
 Uos dōna don nom tuoil nī uire
 Anç uos am eus uol eus esper.
 Et on plus nai plus fort sospire.
 Eplus muor car nos pois ueçer.
 Dūc ben greus puois uios remaner.
 Qe nous uei gaire ni uos me.
 Egi cho qe ama noue.
 Nō pot de peior mal iaser.
 Pero mult souen maleger
 En un bel plaçer qim reue.
 Can los oils del cor uos remire.
 Qe aqel nom part nim refre.
 Ainç sui de mol bel diç seruire.
 De hon cor *et* ab leial fe.
 Tan uos am caltra nom rete.
 Anç sui p uos ental error.
 Com acel qa mal de calor.
 Donseç nō pot partir per re.
 Com plus beu plus a amse.
 Uolentat de beure *et* ardor.

1) A lato un piccolo v.

Atressi com plus eu consire.
 De uos ades nai cor meillor.
 Et on mais nai mais endesire.
 Emeils oilç iois . dolça sabor
En pos tan leial amador.
 Maueç bella dōna en uer
 Plaços qem deia escaçer.
 Qe franqeç tan ūra ualor.
 Qe no sofrefç mais preiador.
 Mas me cui faç uiure ualer.
 Uiurem faiç *et* façeç maucire.
 Aç amor car ma en poder.
 Mas de tot sui leial soffrire.
 Eu eus me auostre plaçer.
Ha com sui de fortiu uoler
 Can me mis enuostre merce.
 Qe aian mal o aian ben.
 Res nō pot demal trait mouer.
 Qel mal maucit enfai doler.
 El bes qan lai nel iois men ue.
 Siben plaç plus qeu non sai dire.
 Pois aqi meçeis mes de ue.
 Q^u cort en a qel eis martire.
 Car toç tēps aqel iois nom te.

Gançelus.

Lo reseillolet saluage.
 Ai auçit qī ses baudeia
 P amor enson lengage.
 Efai me morir denucia.
 Car lei cui desir.
 [c. 57^v.]
 No uei ni remir.
 Enol uolgra ogan auçir.
 Pero pel dolç chanç.
 Qil e sa pars fan.
 Esforç unpauc mon corage.

Em uauc conortan
 Mon cor echantan.
 Cho qeu non cuigei far ogan.
Pero nuls allegrage.
 Nom dona res qeç eu ueia.
 Ecar penei mon folage.
 Ben es dreifç caissim nesteia
 Qan per fol cossir.
 Eper fol albir.
 Lassei mon ioi aiausir.
 Emanei tarçan.
 Dont ai ira e dan.
 Econosc emon corage.
 Cai estat est an . qe nō ai ioi gran.
 Ni ren qem uengues atalan.
Esitōt plaifç mon dāpnage.
 Mos cors aclina esapleia.
 Uas lei qī assignorage.
 Enmi e taifç qesser deia.
 Canc nō poc plus dir.
 Canc uenc alpartir.
 Mas sa cara il uī cobrir
 Eradis sospirau.
 Adeus uos coman.
 Eqan pes en mon corage.
 Lamor el semblan.
 P pauc en ploran.
 No mauci car noil sui de nan.
Midonç qī ten mon corage.
 Prec si comcel qī mercea.
 Qe non aia cor uolage.
 Ni fals lausengiers nō creia.
 Demi ni salbir
 Qe uers altram uir.
 Qe per bona fe ensospir.
 Elam ses engan.
 Eses cor truan.

Qe non ai ges tal corage.
 Con li fals drut an.
 Qi uan galian.
 Per qamors torn en soan.
 Chançhos de ti faç message
 Euai ades *et* espleia.
 Lap on iois ason estage.
 Amidonç qi tan mi geria.
 Epoi li tan dir.
 Qeu muor de desir
 Esil te digna acullir.
 Uaili remembran
 Eno ta targan.
 Loconsirer el corage.
 Elamor tan gran.
 Don muor desiran.
 Car no la remir baisan.

Gançelus.

Ben fora contra lafan.
 Qe madat duna dona mors.
 Pos ablei nō trob mai dan.
 Qem feçes dautra part soccors.
 Abqe sadolçes mas dolors.
 Qe il dir de non des plaçen.
 Qe lei on plus nō atten.
 Man ostat e uirat.

[c. 58^r.]

Lo cor el sen.
 Don greu fais.
 P qeu lais.
 Len tendement.
 Tan can lapreguei chantan.
 Non fos lo preiars mas folors.
 P qe uir des er enan.
 Lo cor el sen els precis aillors.
 Ues tal onbeltaç eualors

Bertoni, *Canzoniere*.

Son etuich bonfaich ualen.
 Essi decor mo cossen.
 Ni mes dat.
 De bon grat.
 Ab ferm conuen.
 Ges oi mais.
 Non irais.
 Ni mespauen.
 Mais po li bel senblan.
 El genç acoillir el dolcors
 Del seu gen cor nuo preian
 El beltaç elfresca colors.
 Qes sopra totas autras flors.
 Lam fai amar tan temen.
 Car uoil ausai far paruen.
 Mon pensar
 Ab cordar.
 Ab ferm talen.
 Don ma trais
 Mon cor gais.
 Gran ardimen.
 Ardimen ma trais trop gran.
 Mas doptei qun nisis clamors.
 Can la bellam sufert tan
 Don me cresca dolça sabors.
 Qe de greu mal ancham sors.
 Qan li basei dolçamen.
 Son bel blanc cors conuinen.
 Al honraç . dolç cognaç.
 Priuadamen.
 Adoncs frais.
 Lo dolç bais.
 Mon marrimen.
 Tan son sei faich ben estan.
 Qe tot lal com uees errors.
 Mas tan com hom les de nan
 Eue los bes ellas honors.

Els plaçers cascunç iorn maiors.
 Qeil seu dolç esgart rien.
 Qem feç amorosamen.
 Man lognat . del foldat.
 Per queu lim ren
 Dōminais
 Abcor iais
 Qim te iauçent.
 Ses precz ses dich . eses man.
 Canc uoil fi mes granç paors.
 Lautrei mon cor emon chan.
 P retraire sas granç ualors.
 Ecar ual sobre las meillors.
 Aiam sil plaç iausimēç
 Tan qem don salei es gen.
 Un emblat.
 Don preiat.
 Del ben preçen.
 Contral brais.
 Del saluais.
 Celadamen.

[c. 58^v.]

Si anc nuls hom p auer fin corage.
 Ni p amar lialmen ses falsura.
 Ni p sofrir francaṃe son dāpnage.
 Ac desi donç nul honrada uētura.
 Ben degreu auer alcun quīnē placer
 Qel ben el mal q^{al} queu naia.
 Sai graç *et* ai saber.
 De far tut qan midōç plaia.
 Si qel cor nō pot moer.
 De fin amor sai segrel dreīç uiage.
 Si qe midōç am tan oltra mesura.
 Far pot de mi tot qanler degradage.
 Qeu noil deman tantō dir forfatura
 Basar ni iaser.
 Pero si sai tan ualer.

Adops damar qī qen plaia.
 Conrat iorn eplasent ser
 Etot ço qa drut ses chaia.
 Aus desirat euoler.
 Si tot la' uoil *et* nō ai altre gage.
 Don ni autrei ni paraula segura.
 Mais il es tan frācs e de bel estage.
 Par la ualor el preç calei satura.
 Qe ço fai parer.
 Camors iaia poder.
 Qe lai on es ualor gaia.
 Deuria merces caber.
 Ues uos tut ço qī napaia.
 Em tol qe nō desesper.
 Edūcs qē ual queu nō aiuassallage
 Ni ardimēç qū aus dir marācā.
 Q^e tā dopt *et* sonor *et* so' parage.
 So' bel solaç esabella fatura.
 Cai chom fai temer.
 Caleis non degra caler.
 De mal ni daffan queu traia.
 Esem degnes retener
 Non uolgresser reis de blaia
 Tan com ablei remaner.
 Auçit aidir ab sen . *et* ab folage.
 Qem ora mal celui qī nō acura.
 Edi qel don deus ioue signorage.
 Aiqest onrar sia dreich omesura.
 Ai damor peruer
 Ese lai nō des esper.
 Qe de pros dōna ueraia.
 Ual mais qom ric dan esper.
 Caia don dauol sauia.
 Qe deia en don retener.
 Qeu sai una qes daitan franc corage.
 Canc nō gardet honor soç sa ceintā.
 Seos es lo tort seu endie uillanage.

Qe senes geİg *et* senes cobertura.
 Fai atoç ueçer.
 Com poİg asi deschaçer.
 Edōna cab tan se saia.
 Non cuit qe maleger.
 Qeu ia delei ben retraia.
 Nō uoil qon deia des chaçer.
 Na maria dōna gaia.
 Uos nō es de tal saber.
 Qe ren no faiç qe desplaia.
 Anç plaç tut e deu placer.

Gançelus.

Coras q^m des benōnāça.
 Amors da qeu fos iauçire
 Eram ten sa trēchāç lança
 Al cor de qem uol auçire.
 [c. 59^r.]
 Mas tan mauci ab dolç martire.
 Qeil pdon ma mort francamen.
 Bella dōna ab cor gais plaçen.
 P uos plaing . *et* p uos sospire.
 E ren mas ma mort nō aten.
 Po sicom uos plaç mes gen.
 Molt fui de fol accordança.
 Eplus fui de fol consire.
 Lo iorn qeu aital balança
 Uolgui mon fin cor assire.
 Epuis fui de peior albire.
 Car anc men uēç ēpensamen.
 Qeus auses dir ni far paruen.
 Dona cho qeus degre escondire.
 Mas er qan nō posc men repen.
 Qe tot o ai fait follamen.
 Grant ardir e grāt doptança.
 Agui qan uos anei dire.
 Mon cor ab humil semblança.

Don fui ploranç descobrire.
 P merceil clam qen dan nō uire
 Gen ai faich ues uos fallimen.
 P oltra cuidat ardimen.
 E no morai car uos desire.
 Ufom sui . *et* uostre miren.
 Aissi com uos uolieç o pren.
 Si ben muor dan ni pesança.
 Nō puosc auer qen remire.
 La uostra bella semblança
 Eldolç parlar . elgen rire.
 Etoç los bes com pot elire.
 Beltat e gaiesa eiouen.
 Honors *et* preç . ualor . esen.
 Res mais merces nō es adire.
 Dōna cab merces solamen.
 I seriaç complidamen.
 Gar celuj andreas com romança.
 Non trais anc tan gran martire.
 Per la reina de frança.
 Com eu p leis cui desire.
 Mas tant es p qeu malbire.
 Qe ia nō aura çausimen
 Samors uas mi nolla deissen.
 Esi merces si uol assire
 Anc uos ni mei altre paren.
 Non amet uos tan finamen.

Gançelus.

Jamais nuls tēps nō pot ren far
 amors.
 Q^o sia greu ni maltraïç . ni affanç
 Qe tan me fai era ualēç socors.
 Q^o las pdas me restaura els danç.
 Cauia pres adreich pmon folage.
 Esianc iorn mi feiç de ren marir.
 Er li pdon lo destreich el dāpnage.

Ca tal dōna fai mosprex acuoillir.
 Dos me menda tot qan ma fait sofrir.
Molt me sap gen mō cor daultas
 partir.

Et aiostar alei toç mos talanç.
 Lo iorn camors me feç doptan uenir
 Uas la bella dōt us cortes semblanç.
 Dels seus bels oils mi tret enç el
 corage.

Si qe anc puois nō poc uirar aillors.
 Adonc saubi qels oils meron mes-
 sage.

Damor calcor me uenc freich ecalors.
 Iois ecossirs . ardimēç epaors.
 Aqels esglais . *et* aquela paors.
 Ma finet si mō cor ses toç enganç.
 Cāc pois ueçers dautra nō foi sabors.

[c. 59^v.]

Ni tot can eu auia uist enanç.
 Tan la trobei frāc e de bel estage.
 Humil entot can li ui far . *et* dir.
 Caissi ma fait delas autras sauage
 Cuna el mon nō cubeit ni disir.
 Mas sola lei camors ma fait chausir.
Pero plei uol atotas servir.
 Et esset hom *et* amis *et* comanç.
 Elor bon preç enançar egrandir.
 Et honorar elauçar enmos chāç.
 Salua feltat lei qī al segnorage.
 Cui clam merces cus bes plaçers
 q'm sors.

Nō sia estraiç car segon bon usage.
 Deu hom trobar merce ablas meil-
 lors

Elai on es plus rics preç *et* ualors.
Et es raïços dels corals amadors.
 Malgrat del rics enueios mal parlāç.

Qen lor amor . nō segnorei ricors.
 Qant us cor es entre dos fis amāç.
 Car fin amors sega ab lo parage.
 El parages nō deu amor delir.
 Tan qe orguoiç iaia poderage.
 Mas lus sengard uas lautre de faillir.
 Caissis poran de lor amor iauçir.
Pel sos enians druç deu penre
 dāpnage.

Can lestai ben epois qer mals aillors.
 Car en aissi ocomanda amors.

Gançelus.

Tant ai sofert longamen greu afan.
 Q^e sestes mais qe no mē pcebes.
 Morir pogra uil *et* leu se' uolges.
 Qella bella nō presera dolors.
 Omala fos tan beltat e ualors.
 Dun regardan pforcat mon corage.
 Epois lei plaç segrai autre uiage.
 Ca lei nō cal ni no so ten adan.
 De perdre mi nil bel diç de mō
 chan.

Pero tal ren ten hom uil qes preisan
 Qan hom la pert qil diç qen es
 bē ps.

Qe pois li fai sofrachamē del bes.
 Mas de midonç es tangrāç sa ualors.
 Qa lei nō chal se tot me uir aillors
 Donc fis eis ben outracuidat folage.
 Qam porcacei ma mort e mō dāp-
 nage.

De mō fol cor . qē feç dir enchantan.
 Codun degre ben cobrir mō talan.
E pois mei oil . *et* mō cor trait man.
 E mamala dōpna ema bona fes.
 Si qe chascus magra mort sil plāg^{es}.

Clamar men pois . com de mal bail-
lidors.

Eia mei oil messongiers traidors.
Nō crerai mai en fiāça . ses gage.
Car cil es fols qi fai fol uassallage.
E fol qi cuia auer a son coman.
Tut ço qil uei . placen eben estan.
Ben me merueil puois en midōç
es tan

Sen eraison plaçer ediç cortes.
Com pot esser qe noil sia merces.
Emerueil me deleis on es honors.
Çouen beutat qe noil sia amors.
Emerueil me de dōna daut parage
Pro e gentil qes de mal segnorage.
E com pot faire contra sa ualor tan.
Qe desmenta son frāc humil semblan.
De tot aiço ai meraueilla gran
E pois noil plaç qe la uolua eu res.
Non tenra mais afrenat sos mal fres.
Qeramen part se tot mes des honors
[c. 60^r.]

Qe ops magra car eu fos de mal
sors.

E poi lei plaç segrai autre uiage.
Bon en contrem de deus ebon en-
trage.

Em lais trouar dōna ses cor truan.
Camal segnor . cui estat aqest an.
A tut aital malegreu enriran.
Uolgreu estar uolenter sil plagues.
Mais cab outra qe de ben mi
feçes.

Epois noi plaç aital uau p socors.
Don ai alcor souen plaçen dolcors.

Bel es e pros franç *et* de bon
legnage

Et amandat p un cortes message.
Cun pauc ausel en mon pūg qe
nos uan

Am mais qa cel una grua uolan.

[c. 60^r.]

Arnaūt d' miroll.

¹Franques enurriment
Ma duç echausimenç
Cades am ses falsura.
Qalqe sia bes.
Eam mais trop auers.
Bella dōna epros.
Toç tēps far mō dāpnage.
Cab outra cōqeres
Cui tant grant honors.
Mes tut mal traich meillura.
Tāt es ferm mon talent
En uos dōna ualenç.
Nom posc auer mesura.
Nous ami benpes.
Mas dautra ren qe ac fos.
Caiso es lacchaisos.
Don maues cor saluage.
Edaiso sous plagues.
Saltre tort nō feçes.
Nō degna far rancura.
On plus uostre cors genç
Mo mostra espauenç.
Ni mendesasecura.
Amors qi ma pres.
Mi fa plus enoios.
Qe ren uostra faiços.

1) *F d'oro miniata e inquadrata.*

De duis en mō corage.
 Emostra qe merces.
 Na ia outra conqes.
 Ueus tota ma uentura.
 Pros dōna conoisenç.
 Encui espers esenç.
 Elialtaç fin epura
 Qe natura imes
 Cors gais *et* orgoillos.
 Esemblant amoros
 De ioi edalegrage
 E sobra totas res.
 Uostre faich e cortes.
 Mais dautra creatura.
 Franca dona auinēç.
 Encui ioi eiouenç.
 Etoç bos aibs satura.
 Atort es repres.
 Qe fai tot qant es bos.
 Qe plus nonqer raiços.
 Ni nō es de parage.
 Sera comsomaques.
 Auol omal apres.
 Qe iuges p dreitura.

Arnadus.

La franca captenença.
 Qeo no posc oblidar.
 El dolç riç elesgart.
 El semblan qeo ui far.
 Mi fan dōna ualen.
 Meillor qeos nō aus dir.
 Dinç del cor consirar.
 Ese per me nous uenç
 Amors echausimēç.
 Tem qe mera amorir.
 Sens geinç *et* ses fallença.

Uos am *et* senç cor uar.
 Aplus com pot pensar.
 De tāt uos pois forsar.
 Par uostre mandamen.
 Ai dōna cui desir.

[c. 61^r.]

Si conoisses nios par.
 Qe sia fallimenç.
 Car uos soi ben uolenç.
 Soffrēç ma qest faillir.
 Tant es de gran ualença.
 Mais uos am abcor clar.
 Senç pro merces clamar.
 Cab outra gadagnar.
 El uostren segnamen.
 Pois nomen posc partir.
 Fassa uos humiliar
 Si qel uostre cors genç.
 Amoros eplaisenç.
 Si non uol no madir.
 Dōna per gran temēça.
 Nous a osters preiar.
 Mais plus fai ab onrar.
 Uas paubres auinēç.
 Q' sab onor grasir.
 El bens damur celar.
 Cūs rics desconoissēç.
 Cui par qe tota genç.
 Lo deian obedir.
 Plus non ai de plinensa.
 Ni pois raçon trebar.
 Don maus assegurar.
 Qe iam degnaç amar.
 Mais dig mos ferm talen
 Car porria uenir.
 Nō dei desesperar.
 Qe tals espauc manēç.

Q' fai asters e senç.
 Agran ricor uenir.
 Ges nō es sens faillir.
 Com plus aus demandar.
 Cortes faiç auinēç.
 Dereis odatau tra genç.
 La uostre uei iausir.

Arnadus.

A grant honor uiu cui iois cobiç
 Qe de qi mou cortesia esolaç.
 Enseñamēç efrangese mesura.
 Ecors damarç . *et* esforç de seruir.
 Echausimēç sabers e conoissença.
 Egenç parlars ab auinēt respos.
 Etuit bon aib p com es gais epros.
 Tut tēps er iois cunuguç eseruiç.
 De mō poder car tenguç *et* amaç.
 Mais per ansan ai mes ema uentura.
 Mas qant tāt tart uer lei qe plus
 deçir.
 Nui en mon cor uergogna e temēça.
 No me raçon qe nomi ual raços.
 Mas çausimēç emerces eperdōs.
 Bona dōna cui iois epreç es guiç.
 Esgard mō cor la uostra humilitaç.
 Esi trobaç enmi nulla falsura.
 Ial uostre cors plaçenç qI fai lan-
 guir.
 Nō fasa mais de fin iois mätenēsa.
 Qel dons qem des dōna diç amors.
 Me creis alcor per qi eu dengā blos.
 Ues on qi eu an lo cors el esperiç.
 El uostre signoriu es autreiaç.
 Esios plaç nō getes anon cura.
 Sel ualç de tāt me pogues enriquir.
 Soures qeus am . esi tot nous agença.

Nō posc esser de mō cor poderos.
 Qi mais nous am de nulla ren
 cāc fos.

Car uos enqer . ben ifaç q^e ardiç.

[c. 61^v.]

Mas atoç iorns dobla ma uolentaç.
 De ben amar eses merce meillora
 Lengeīg qamors sol als autres partir.
 Lor ua tollen car iconos falença.
 Edona mi qil fui fins frācs *et* bos.
 Mos gēç conqis dieus uo det co-
 noise'ça.

Etoç bos aibs pques tait enueios.
 E fins *et* cars . uostre preç sobrel boa.
 En arago al rei cui iois agença.
 Tramet mō chāt car es cortes epros.
 Elai os taīg humils *et* orgoillos.

Arnadus.

Sens ioi nō es ualors.
 Ni sens ualor lauçors
 Car ioi aduç amors.
 Eamors dona gaia.
 Egaiça solaç.
 Esolaç cortesia.
 P qeu nō uoil undia.
 Uiure desconortaç.
 Qe neis qan sui iraç.
 Euchant eme solaç.
 Cora cauinēt sia.
 En ioi almō esper.
 Fin cor *et* ferm uoler.
 Eioi nō posc auer.
 Dōna qa uos plaia.
 Acui son otreiat.
 P aital auentura.
 Camors mē assegura.

Euos men efreidaç.
 Mas una res sapchaç.
 Samor ěmi forsaç.
 Ben es saluage dura.
 Del cor uos mir ades.
 Ecar nous uei plus preç.
 La gençer qāc naqes.
 Qe dan nom sia.
 Bona dōna seus plaç.
 Al uostre preç retraire.
 Ses ioi de uos mesclaire.
 Sin ferma uolentaç.
 Qen autres enbaisaç.
 Nō fui alei seraç.
 Pois en anc nō uos ui gaire.
 Dona deuos me clam.
 Qe tot ard *et* afflam.
 Tāt de bon cor uos am.
 Ai franca res ueraia.
 Car tāt aut mes poiaç.
 Lo desir qim tormēta.
 Mercus uos clam dona gēta.
 Colors dautres beutaç.
 Car seu orguoil ifaç.
 La uostra humilitaç.
 P merce mo cōsenta.
 Zausimēt *et* merces.
 Podes auer de me.
 Qeus amerai iase.
 Etot ço qem'çaia.
 Dōna penrai enpaç.
 Aissi com bon soffrire.
 Qeus am tāt eus desire
 Mas men ual un onraç
 La noit qan sui colgaç.
 Eus or entre mos braç.
 Qe dautresser iausire.

[c. 62^r.]

Se ia p nullaltral men
 Qen lei ai tot qant uolia.
 Damor ede druderia.
 Ni menor ioi ni plus māj.
 Non uoil sab leis ni remāj
 Qi uol solaç auinen
 Ues na gillelma ses lais.
 On preç ebeutaç eiais.
 Ses pausaç sobre iouenç.
 P qel tramet p paria.
 Ma chanchon qella chastia.
 Ese las fer enlerāg
 Prendra laur elais lestāg
 De midon tenc embalia.
 Mirauai ma tutta uia.
 Uol la cōtessa gadāg.
 Etot son dāpnaie plāg.
 Ues naūdeiar onque sia.
 Port eu tant de signoria.
 Cab sos amics macōpāg
 E los enemics estrāg.

Raimōt.

Sil que nō uol audir chancoç
 De nostra cōpagnias gar.
 Qeu chan p mō cor allegrar.
 E per solaç dels cōpagnos
 E plui per ço qeu deuengues
 En chançon camidon plagues.
 Caltra uolētāt nō destrēg
 De solaç e de bel captēg.
 Pauc ual qi nō es enueios.
 Eqi nō desiral plus car.
 Eqi nō se tremet damar.
 Nō pot esser gallart ni pros.
 Qe damor uen gauç . e ue bes.

E per amor es hom cortes.
 Et amor dona lart elengen
 Per qe bon preç trob emātēg.
 Ben aia qi prim fo gelos.
 Qe tan cortes mester sap fair
 Qe gelosiam fa gardar.
 De mal parlar e de noios.
 Ede gelosia ai apres.
 Tan per qe mestau endefes.
 Aobs mi don caltra nō dēg
 Nes de dōneiar mes estēg.
 Ben esauis ales de toç.
 Qi drut blasma de foleiar
 Car qi sensap amesurar
 Nō es ges adreich amoros.
 Eqi ben sap far nessies.
 Cel sab damor tāt q^ant ni es.
 Eu nō sai trop ni no men feİg.
 Ni nō uoil ges qaltre mē sēg.
 De madona cui son cuichos.
 Desier lo iaser el baisar
 El tener el plus conquistar
 Et apres mança ecordos
 E da pos qeu li clam merces
 Ester nō serai ia conques.
 P ioi ni p nul entresēg.
 Se ço qeu plui uoil no maptēg.
 Neudeiar de uos ai apres
 Qe duna sola sui cortes.
 Dunam chan edunam feİg.
 Eda qella mirauai tēg.

Balmōt.

Apena sai dunt ma prēg.

[c. 62^v.]

Ço qe chantan mandes dir.
 Dunt peiç trac on plus mair

Miels en mon chant es deuēg
 Gardaç chantar cu nō sēg.
 Se sabrai es deuenir.
 Ni ma bona dōna dēg.
 Eges de saber nūfēg.
 Mai nuls hom nō pot faillir.
 Qi delei auia suuen.
 Lo plus nesis hom del rēg
 Qi lei ueia ni remir
 Deuria esser al partir
 Somis e de bel captēg
 Edūcs eu qe lam ses ençeng
 Ço sai mendeu ben iaudir.
 Pos tant gran ualor la cēg
 De nullautra nū destēg
 Ne sens lei nō pos garir.
 De la dolor qeu sostēg.
 Anc anul fin amador
 Non cuit mais qe deuenges.
 Qe de dōnas nū ue bes.
 Ni blasmar nō posc de lor
 Unam tol lo iois dallor.
 Edel seu nū dona ges.
 Ni dauira no ma sabor
 Pero p lo seo amor.
 Son plui gai eplus cortes.
 En port attottas honor.
 Ben sai qe psa riccor
 Me tol ço qanc nō promes.
 Et eu nō sui tant apres.
 Qel meu prec maion ualors
 Mais aiço frāg ma dolor.
 Qe lai se parra merces
 Dūt fragnan atur ualedor.
 Et il atant deleisor
 Qel bes lor graiç epres
 El mal enloc de dolcor.

Tut li trobator engal
 Segon qe san de leser
 Chanton dōnas aplaser.
 Mas nō sabon cui ne qal
 En trobon mais qe nō ual.
 Laudasi con¹ fai parer.
 Qes schers es eno ren al.
 Ma si eu nai chausida tal
 Com nō pot ren dir mas bes.
 Som dūc non disia mal.
 Dōna ben cortes iornal
 Fai lo iorn qios uau ueder.
 Com nos pot pois estener.
 Qe nous port amor coral.
 Mais nō cuich p comenal
 Qils fals nō podon uoler.
 Ço qe uolem nos leial
 P ço uiuran de captal.
 Qeus cab eniēg uos esper.
 Saillor nō prent son ostal.
 Qeu non cossir de ren al.
 Mas qeus servir a plaser
 Uos de cui tēc mirauai
 Deus benedigal leial.
 Eu encors uolgra ueder.
 Cela cui port amor coral.

Raimōt.

Del² mes qeu chant e con dei.
 Qant laures gent et tēps gai
 [c. 64^r.]
 Dunt puergers epplais
 Au lo refrais el gaubei
 Qe fan lauselet menut
 Entrel uert el blanc el uaire

Adūc se deuria traire.
 Cel qe uol qamors laiut
 Uas captenença de drut.
 Eu nō sui druç mas dōnei
 E nō tem pena ni fais.
 Nim rancur leu ni mirais.
 Ni per ergoil nō esfrei.
 Pero temençā fai mut
 Qala bela de bon aire.
 Nō aus mostrar ni retraire.
 Mō cor qel tenc escondut
 Pos ac son preç conogut.
 Ses preiar e ses autrei.
 Sui entraç engreu pantais.
 Con porrei semblar uerai
 Si sa grant la odor desplei
 Qen qer nō ac preç agut.
 Dōna qanc nasques de maire.
 Qi contral seu ualgues gaire.
 Esin sai mant car tengut.
 Qel seu al meiller uencut.
 Ben uol com gent la cortei
 Eplasli solaç eiais.
 Mai nolagradon sauais.
 Qi sen desqi nī fadei
 Mas li pro sun ben uengut.
 Cu mostra tan bel ueiaire.
 P qe cascus nes laçaire
 Can de nanç le son mogut.
 Plus qe sil eron uendut.
 Ia non cre cam lei parci.
 Beutaç dautra dōna mais.
 Qe flor de rosier qan nais.
 Nō es plus fresca delei.
 Bela dreita abcor cregut.

1) Ora leggerei piuttosto *don*.

2) Fuori in margine l'iniziale data è: *b*.

Bocha es oils del môt esclaire
 Anc beutaç plus noi poc faire.
 Si mes tota sa uertut
 Qe re noi es remasut.
 Chançon uai mi dir al rei
 Cui ioi guisa epres pais.
 Qes en lei nō trob re mais
 Qaital con lo uoil lo uei
 Abqe cobre môt agut.
 Ecarcassona el repaire.
 Pois er depreç emperaire
 Etemeran son escut
 Sai fraces elai maimut.
 Dona gent mauès seruit
 Car uolgues qeu fos chantaire.
 Mas nō cuiei chançon faire
 Trous agues lofieu rendut
 Demirual qai pmut.

Raimôt.

Sicom lipeis an enlaiga loruida.
 Lai eu enioi *et* toç tēps loi aurai.
 Camors ma fait en tal dona chausir
 Dont uiu iausent sol de desir q^u nai
 Tant es ualēt q^o qāt ben mo cossire.
 Me nais orgoil emcreis humilitas
 Mais sils ten ions amors *et* iois
 amdos.

Qe re noi pert mesura ni raisos
 Tot altre ioi desconois *et* oblida
 [c. 64^v.]

Qi uel sou cors coīt *et* cortes *et* gai
 Qe lais si sap dauinēt far *et* dir
 Apurs plasers tot ço q^o diç ni fai
 Com noi pot maldire senes mētir
 Qenleis espreç honors se's *et* beutaç.
 E si nō ual lo seu cors amors

Amors na tort car mē fai enueios.
 Bona dona de toç bos aibs cōplida.
 Tant es ualēs part las meillors qū sai
 Maisam deuos lo talāt el desir
 Qe dautrauer tot ço cadrut seschai
 Daitāt nai pro car delplus tē faillir
 Pero nō so' del tot desesperaç
 Qen riccas cors ai uist mētas sasos.
 Paubren richir *et* recebre gēs dos.
 Ves lo pais pros dōna *et* escernida
 Repar mos oils on uostre cors estai
 Ecar de uos plus pres n̄ pose
 aisir.

Te'c uos alcor ades cossir deschai.
 Uostre bel cors cortes q^m fai lāguir
 El gent parlar el deport el solaç
 El preç el se's *et* la beutat de uos
 Pos q^{ne} uos ui nō fui anc oblidos
 Dōna cui preç *et* iois *et* iouent gida.
 Ia no mames toç tēps uos amerai.
 Camors ouol dōt eu n̄ pose gādir
 Ecar conois q^{us} ai fin cor uerai.
 Mōstrā de uos ental gisa iausir
 Pensa't uos bais eus manei eus e'b^aç.
 Aqest dōnei mes dolç e cars *et* bos.
 E nō lo pot uedar negus çelos.

Raimôt.

Aissi com mos cors es
 Francs *et* fis ues amor
 Am mai dumilitat
 Ma iois asa part pres.
 Qe mal traich ni dolor
 Nō planc si mes cosens.
 Quant i conosc honor.
 Mais be dic sed clamor
 Bona dōna *et* ualenç.

Tant me uedes coichar
 Se merce nō socor.
 Tem qe naures pechat.
 Ese iā uegna bes.
 Ni gauç de uostramor
 Tāt fina uolontat.
 Non cre mais hom agues.
 Uas dōna ni segnor
 Qa bels diç auinens.
 Enanç uostra honor.
 Et am tant de dolçor
 Louostre enantimēç
 Em uen parlar p grat
 La bocham na sabor
 Quāt ei daustras parlat.
 Dōna cors gai cortes.
 Flor de ioi *et* damor.
 Emirail de beutat.
 Pros ne rix nō fenges.
 Contra uostra ualor.
 Mas pro son conoissenç
 Qim fai ben ni honor.
 Et en loc de ricor.
 Sui uos obedienc
 De tant finamistat
 Cades eu trob millor
 Mon fin cor esmirat.
 [c. 65^v.]

Amors qel fis cors ues
 Sel noms es uers damors.
 Merçe *et* pietat.
 Alei dome conqes.
 Cui son hom ualidor.
 Te clam qe latur uenç.
 Qem fachat tant donors
 Cab lei uas cui ador.
 Me rendon chausimēç.

Qel cor iai pausat.
 Si qe nol uir aïllor
 Ni er ia sol pessat.
 Esi os adiu merces.
 Qem faças tant damor.
 Alei damāt amat.
 Ai dolça franca res.
 Ar ai diç grāt folor.
 Car me pris ardimēt.
 Qeus qeses tant donor
 Mai sa fin amador
 Deu uenir çaudimēt
 De ric ioi *et* donrat
 En son elgrat auchor
 Esiam pdonat.
 Gent conqis la laudor.
 Els bos ensegnamē
 Qe deu uos a donat
 En un ior de pascor
 Nō serion cointat.

Raimōt.

Anc uas amor nous poc res cōtra-
 dire
 Pos ben iuole sos poders demostrar
 Per q^u nō pose sa gerra sols attēdre.
 Ca sas merces mirēt tot domēgiers.
 Eia mos cors uas lei nō er leugiers
 Cāc nuls amās pos lo p'mers cōqis.
 Ni aqel es nō fo de cor plus fis.
 Damor nō fēc ne sui de plui iaudire.
 Mai sol daitan cab ferm cor *et* ab
 clar.
 Alei damāt mi fai ental ētendre.
 Don es sos preç sobrautras tan en
 uers.
 Ia cōqisa nō er per me estiers

Si finamor q' amō cor aisis.
Lo seu ric cors p força nō lāguis.
De deu uolg^s sa grāt beutat deuire
Grāt ren pogra dautras dōnas onrar
Tant q^{nt} mars clau niterra pot
estēdre.

Es loseu preç de toç caps *et* pri-
miers.

Et agran obs lo iorn uilās portiers
Qanes uas le oqueu tan prī no uis.
Qe mō saber ai paor qe maucis.
Bona dōna li passer el dolç rire.
Elauinēt respot q^m sabes faire.
Masi conquist q^t autras nō posc rēdre
Partiramē seu poges uolentiers.
Qel uostre plaïç tē qē mes sobrē-
ciers.

Mais en ai çom conort e ma fortis.
Qe parages es uas amors aclis.
Al ferin uoler dōt uos am eus desire.
Dōnā iuiaç *et* simesuraus par.
Qeus endegnes merces al cor des-
se'dre

Nomo tolla paors de lausengiers
Qe ia negus no mer tāt plase'tiers.
Aprim sabes ni lōg tan ne uesis.
Per qel sia de mos affars deuis.
Qaitant si pert q'm cuida plaser dire.
Ni la segas pmō cor deuinar.
Qaltretāt gēt au miels mē sai de-
fe'dre.

[c. 65^v.]

Qeu sai mētir eramāc uertadiers
Tal uer ia q^s fals e mensungiers
Eqi diç ço p camor auilçis.
L'as si dōt mēt *et* simeseis trahis.
Chansuncita cel cui es mōpes liers

Qes gais epros uolgra ben q^ttādis.
Mais en abant uai amō gēt cōq's.

Ralmōt.

Molt eron dolç mei cossir
E ses tot marrimen.
Qāt la bella ablo cors gen.
Humils franca *et* de bon aire.
Mandet de sa mor estraire.
Dūt eu nō posc partir.
Epos il no rete
Nillaus clamar merce
Tut solaç mi son estrāg
Pos delei mi sofrāg.
Dōna si os plagues soffrir
Per uostren signamen.
Cab dolç pres cars humilmen.
Merccian cosis amaire.
Uos auses mon cor retraire.
En loc dautre iaudir
Uos nō costera re.
Emi feraç grant be.
Qe malautes quan se plāg.
Si nol ual si sen refraïg
Dolça dōna cuj desir.
Per uostre chausimen.
Vostre bel acoillimen.
Nō ue desque sabes faire.
Del plus nous aus preiar gaire.
Tan son espauentaç.
Car es de tant rics plais.
Mas oidi retrais
Qentreis lials amadors.
Nō parages ricors.
Ensegnamēt *et* bealtaç.
Françesa *et* gens parlars.
Gens accoillirs *et* onrars.

Cortesa gaia semblança.
 Vos fan sobrautras onrança.
 P qe iois e solaç.
 Reuiu abuos enais.
 Ves qualqe part biais.
 Eno mo fai dir amors.
 Mas uers euostra ualors.
 [T]ant es ptot esauchaç.
 Uostre precis rics *et* cars
 Tem qe noi part mos laudars.
 Pero ben sai ses doptança.
 Se tot ses plen abbalança.
 Qui met mais daus lun laç.
 P un grat pesa mais
 Da cela part lofais.
 Atresi creis uostronors
 On hom mais en dis laudors.

Ramõt.

Sim destregnes dōna uos *et* amor
 Camar nous aus ni nō mē pose
 est^{re}.
 Lun mē chauça lautrēfai remaner.
 Lun mē nardis *et* lautrēfai temer.
 Preiar nous aus p entendre iausir.
 Aissi cō cel qes narat amorir.
 Sap qe mors es mas pero sis cōbat.
 Vos clam merce ab cor desesperat.
 Bona dōna parages *et* ricor
 [c. 66^r.]
 On plus aut es *et* de maior afaire.
 Deu mais en se dumilitat auer.
 Car ab orgoil nō pot bon preç
 chaber
 Q' ges nol sa achaisimēt cobrir.
 Mas pos nō pose de uos amar sofrir.
 Merce uos clam p uostra humilitat

Qen uos trobes qalcuna pietat.
 Nome nogues uostra ricca ualor.
 Qeu nola pose un iorn plus enāt^{re}.
 Pos anc uos ui ab lo sen el saber.
 De uostre preç creisser amō poder
 E māt bon locs lai diç *et* faiç audir
 Esios plages q' degnessaç graçir.
 Nō qeria plus de uostra mistat.
 Mais çaudera p geserdon lograt.
 Tut li forfaiç etotas las clamors.
 Qi mi sabes rancurar ni retraire.
 Es qar mausaç abelir ni plaser.
 Mais dautra ren qeu anc podes ueder.
 Autra chaison dōna nō sabes dir.
 Mais car uos sai conoisser echausir.
 P la plus fina *et* amais de beutat.
 Veheç lo tort enqe mauess trobat.
 Vostre bel oil ela fresca color
 El dolç semblan plaisen qē sabes
 faire.

Me uos fai tant desirar euoler.
 Qa des uos am on plus me desesper.
 Efaç qe fol qar no mē sai partir.
 Mais qant eu pes qales qē fai
 la'guir.
 Cossir lonor *et* oblit la foldat.
 Efuç mō sen esec ma uoletat.

Raimūds.

Aissi com cel qe ama nō amaç.
 Oai eu faç qai amat lo'iamen.
 En sol un loc eges nomē repen
 Anla uoil mais amar desesperaç
 Qe dautrauer totas mas uolentaç
 Eqar eu lam finamē ses enian.
 Cre qil ual tant pq'u noi aurai dan.
 Audit audit p qeu son conortaç.

Car qi ben serf bon gidardon aten.
 Ab qel seruir sia eu loc ualen
 Qen aissi er molt miel gidardonaç.
 Per qeu me sui auos deltot donaç.
 Bella dōna qed als nō ai talan.
 Mas desir uostre cor ben estan.
 Mels qeus nous dic uos prec q°
 mētēdaç.

Qe mai uos am qeus nous aus far
 puen.

Eno mē lais mais pdreit espauēt.
 Qem sim faisia deuos plus priuaç.
 Hom diria qeu nera enamoraç.
 Po uers es qāc ren nō amei tant.
 Mais endreit uos nō aus far lo
 sembla't.

Vos ualeç tāt qeu cre q° sapiaç
 Qi meils ama sil prega plus temen.
 Eqals qe preg ades ardidamen.
 Bella dōna ia aqel nō credaç
 Cab enian nai esia en ianaç.
 Mais eu sui cel qe temen mor
 aman.

P qeu nous prec gaire mas en-
 chātan.

Souent mauen la noit q°nt sui colgaç.
 Qeu sui abuos p semblāç en dormen.
 Adūcs istau en tan gran iaudimen.
 Ia nō uolgra esser resiaç.
 Sol q°m dures aqel plaisen pessaç.
 E q°nt mes uel cuit morir desiran.
 P qeu uolgra aissi dormir un an.
 Bella dōna souēt sui accordaç.

[c. 66^v.]

Qeus an ueder eso uēt uau dotant

Que nous plagues per qeu uistau
 atan.

Segner frāces qals q° sia baissaç.
 De tot bon preç uos anai milloran.
 Per dir efar trestoç faiç ben estan.

Raimōdus.

La gran beutaç el fin ensegnamēç
 El uerai preç ela bona lausor.
 El cortex diz ela fresca color¹
 Qe sun en uos bona dōna eualenç
 Me donon eniēg de cātar esiença.
 Mas gran paor mi tol egrā temēça
 Qeus nous aus dir dōna q°u chāt
 deuos.

Eren nō sai si mes odāps opros.

Raimōdus.

Car uos am tant dōna celadamēc.
 Qe ren nō sap mas quāt eus eamor
 Ni uos oisas tan gran sobre timor.
 Mo tol ades q° nous aus far par-
 uença

Tal paor ai qi ra ni mal uolença.
 Maiaç donat car uos port ben uolēça
 Epos mō cor nous aus dir enrescos
 Preiar uos ai siuals en mas chāços.
 Ia nō serai uencuç ni recreenç.
 De uos amar sia sens o folor.

Car seu folei p uos mais es honor.
 Qa se ab outra ma uondaua mō se'ç
 Esi ricor me tol uostra ualença.
 Per merce us prec q° humilita° no°
 uēça.

Si uals daitan dōna gēça cercanfos.

1) Il verso è aggiunto in carattere minutissimo.

Qe mō seruis uos plaça esia bos.
 Asius matrei pro dōna e conoissēç
 Qe ia mō cor nous uirerai aillors.
 E mes faires qant uos plaira secors.
 Qed eu serai detoç lomai girenç.
 Sol qeus plaça qe naitas mātenēça.
 Ocor dōna qī damar uos consença
 E nō siaç de semblante orgoillos.
 Uas me qeu soi humils *et* amors.
 Dona gençer canç fos de nulla
 genç.
 Ela meiller de totas las meillor.
 Per uos morrai çom dis ades paor.
 Si nous pren merces *et* iausimēs.
 Bona dōna aias en souenēça.
 Al cor açaças *et* nō faças paruença.¹
 Tro conoisçaç qe sia ben raiso's.
 cauze çaças qualque re¹
 Mon bel esgarde sabere *et* cossença.
 Etoç bos aibs uos fan auer ualēça.
 P qeu retrac uostre prec cabalos.
 Al meil qī eu sai en ma bonas
 chaçōs.

Ore del cel mia gram colpa
 Dime pecca emia gram colpa.
 Ore del cel eua comando.
 Lanima mia el corpo eua d'mando.
 Per iesu xpo saluador.
 Kide eser çudegador.
 Ço dulce padre che saui.
 Kema mester e conoxi
 O bella dolce matre mia
 Madona santa maria.

Per me prega lo saluador.
 Ke de ben far me de ardor
 Am̃:.

[c. 67^r.]

pere uidalus.

Bem pac diuern *et* de stiu.
 Et de freç *et* de chalors
 Et am neu aitan com flors.
 E pro mort mais qauol uiu.
 Qen aissim ten esforcui
 Egai iouent *et* ualors
 Ecar am dōna nouella.
 Sobraumēt *et* plus bella
 Qem par rosas entre gel
 Eclar tēps am tribol cel.
 Ma dōnam pres soloriu.
 Denan mil combattedors
 Econtral fals fegnedors
 Tem establīt mōt echui
 P qel seu rics segnoriu.
 Lausengiers nō pot far cors.
 Qe sen e preç la chapdela
 Eqant respont ni apella
 Sei diç man sabor de mel
 Dun senbla asan grabiel.²
 Et fai temer plus qe gruj.
 Al uillan doneiadors
 Et alfis conoissedors
 Assolaç tan agradiu.
 Qal partir qecs uir *et* pliu.
 Qe dones de la millors
 P qem tramen cembela.
 Em trail cor de sot laisela.
 Dōt ma lial *et* fidel

1) Aggiunto tra linea e linea in carattere minutissimo.

2) Il verso è aggiunto nell' interlinea.

Eiust plus qe deus abel.
 Don rat preç nomenatiu.
 Cres tan la sua ualors.
 Qe nō pot soffrir laudors
 La grant força del uer briu.
 Sei enemics son chaitiu.
 Esei amics rics e sors.
 Frūt . oil . nas . bocha *et* massella
 Blanc peiç ab dura mamella.
 Del tal del fils israhel.
 Et es colomba ses fel.
 Perçom ten morn *et* pensiu
 Aitan qant istau allors
 Pois creis men gauç *et* dolcors.
 Qant del sieu cors bel maisiu
 Cai si com de recaliu.
 Ar ei calt *et* ar freidors.
 Ecar esgaia *et* isnella.
 Ede toç bon aibs pulcella
 Am la mais per sant rafel
 Qe iacob no fe rachel.
 Vers uaiten uas mōt oliu.
 Edim alas tres sorors.
 Qe tan mi plaç lor amors
 Qinq en mō cor las escriu.
 Uas totas tres ma meliu.
 Em faç donas essegnors.
 Eplagram mais decastella
 Una fresca iouencella.
 Qe daur mil cargat camel
 Ab lempéri manuel.
 Franc reis proença oseppella.
 Qen sancho laos desclauella
 Egastaos la cera el mel
 Echai tramet uos lo fel.
 Per celui com appella
 Sāc iacme de compostella

Bertoni, Canoniere.

Et lusia tel michel
 Qel ne ual mais qel delcel.

[c. 67^v.]**petrus ultalus.**

Nulç hom nō pot damor gandar
 Pos qel seu signoriu ses mes.
 Au tot li plaç au tot li pes
 Ses talans iuient aseguir.
 Esapchaç com enamorat.
 Nō segra altra uolentat
 Mais lai ouol amor lai cor
 Ni no garda sen ni folor.
 Adūc sab eu pauc descremir.
 Qeu mī gardai tro qe fui pres.
 Col fol aucel qant aut lobres
 Qes uai cuiçosamēt aucir.
 Et eu cuichos me mis en tal laç
 Dūt erā tenç p ençignaç.
 Qen poder son de tal signor
 Qi non uol far ben ni honor.
 Ni rē no degrom meil fuçir
 Com fai mal segnor qi pogues.
 Mas fugir nō lo posc eu ges.
 Coltra lamar manat ferir
 Amors deuers senestre laç.
 Tal colp pque sui chai tornaç
 Dōt murray dir *et* de dolor
 Si gauç enter no mē soccor.
 Eagauç me pogra garir.
 Dire madōna si uolgues
 Qe p ma fe salei plagues
 Nol degra ma mort abelir.
 Car tut so seu endomēgaç.
 Si nolo dic ges ço sapchaç.
 Per qe me faça mort paor
 Mas qil p son amador
 Daltro mal me pogra garir

Mas adonc ma trencat lofres.
 Ma bella dōna mem promes
 Ço dunt ma grāt cor amētir.
 Eseruisi mal gidardonaç
 Acel qel pren es grant peccaç
 Qe p mal gidardonador
 Son paubre maīt bon seruidor
 Ben degra madona chausir
 Com suj tornat en sa merces.
 Ca p raison ual bona fes
 O fal lo poder de servir
 Qen las ricas cors pietaç
 Des encolpal plus encolpaç.
 Per qe humilitat ab riccor.
 Dona attut autres iois sabor.

petrus.

Ges pel tem fer *et* brau.
 Qe duç tēper *et* uenç
 E torba laulemenç
 E fai lo cel brus *et* blau.
 Nos cāia mos talenç
 Anç es mos pessamēç
 En ioi *et* encantar
 Em uol mais allegrar
 Qan uei la neu sus en lamōtagna
 Qe qant la flor se spandi p la
 plagna.
 Dōna de uos mi lau.
 Car es dolça *et* plaisenç
 Ela plus auinenç
 Qe negus hom mentau.
 Qel uostren signamenç
 Uos fai als conossenç
 Ben dir etener car
 Et ami tant amar
 Qel cor el sen me dis cab uos remag^a.

[c. 68^r.]

Essem fai mal q^t outra mī cōpag^a.
 De lai on uenc ni uau.
 Son uostre ben disenç
 Esers obedienc
 Com cel cab uos estau
 Per far uostre talenç
 Eia franc chausimēç
 Nō deu mais tar iar.
 Cho qem fai esperar.
 De pos artus an cobrat embertagna
 Nō es raisons qe maisiois mī soffrag^a.
 Eqi uos ue ni au.
 N pot esser dolenç
 P negus marrimēç.
 Edona tā suau.
 Ma podera em uenç
 Vostra bocca ridenç
 Mas qant uos uei parlar
 Nō posc mos oils uirar.
 Tan mabelis uostra dolça cōpagna.
 Qe dautra mes saluaia *et* estragna.
 Amors *et* ioi men clau.
 Et amesuram senç.
 Ebeutaç *et* iouenç
 Malegra *et* mes iau.
 Efranc cors *et* genç.
 Mes de tot mal girenç.
 Bel ris ab dolç esgar
 Mi fan rire iogar.
 Cortes solaç mi reten engadagna.
 Egauç entier me tol trebal e lagna.
 De lai on creis lo fau.
 Miuen un chaudimēç.
 On sui iais *et* iaudenç.
 Oral nō depitau.
 E ial fals mescreçenç

Cobes mal despendēç
 Po emp¹
 Noi cuit rem gadag²
 Se tut se peng *et* mira *et* saplagna
 Tot son affar nō ual una castagna.
 Lo cor a fiao *et* cau.
 Eual mende nienç.
 Qe per mil saramenç.
 Nol creria hō dun clan.
 Edolon men las denç.
 Qant parlo de tal genç.
 Per queu mē uol estar.
 Des aug filç dalbar.
 On maluastat se soiorn *et* se bagna
 Eson preç es aital cū fil de ragna.
 Al rei ualen *et* car.
 Vol en mon uers mandar
 Qe si cha pert proença pauc ga-
 dagna
 Pel bel soiorn qī prēt lai en espagna.
 Fraire rir *et* iogar.
 Soil per uos *et* ohtar.
 Mais ar esdreich qe sospir *et* plagna.
 Car uostra mort mes saluaç *et*
 estrag².
 Bel scebelī p uos amai sardagna.

petrus.

Qant hom onrat torna engrāt pau-
 brera.
 Caestat rix *et* degrāt benenança.
 De uergogna no sap rē cō se qera
 Ainç ama mais cobrir sa malenāça.
 P qes mager merces *et* plus frāc dos

Can hom faben al paubre uergognos
 Ca maīt autres qāt il qer afiança.

[c. 68^v.]

[E]u era rix *et* de bona manera
 Tro madōna ma tornat en errança
 Qe mes mala *et* saluaia *et* gerrera.
 Et an gran tort q^{nt} assim desenāça.
 Qen mi no pot trobar nulla occasos.
 Mais qali sui fidels *et* amoros.
 Ni daqest tort nō uoil far perdo-
 nāça.

La soa gerra mes tant sobrencera
 Qem sī fa mal nō aus penre
 ueniança

Qe cant gen ni cāge ma carrera
 De uāt mos oils uei sabella se'-
 blança

Ni nō so' ges del forçer poderos
 Ni del tornar.

petrus.

Alei nōual força ni engeng q^u qera
 Plus cal enclaus qāt a de mort dop-
 tāça

Qe bais de dēç etrauc *et* fai ar-
 chera

En uer de lost de trere prēt esmāça
 Mas lautre archier es defor plui
 çigno²

Lofer primer per aicellos rescos.
 Don mil carrel liseu bel oils mi lāça.
 Il es tā dolç *et* franca *et* plaentera.
 Ab cortes diç *et* abbella cuidança.
 Per queu nō au poder queu mē soffera

1) In questo punto la scrittura è molto sbiadita e non mi è possibile leggere la fine del verso.

2) -*gr* sono d'altra mano.

Plus qe lausel q^es noirit lai pfrança
 Qāt hō la pella *et* il respōt cuichos
 Sap qe mors es psun cor uoluntos
 Ema dōnā ten en aital belança.
 Tort ai qar anc la pellei mēsongera
 Mas druç cuichaç . nō asen ni mē-
 b^ança.

Qa pauc nō mor car tan mes uer-
 tadera.

Qe lognat ma de la poura sperança.
 Dōt eu era alas horas ioios.
 Era remang damor *et* de ioi blos.
 Se gauç enter nō men fai accordaç.

petrus.

Anc no mori p amor ni per al.
 Mas ma uida pot ben ualer morir
 Qant ueu la ren qeu plus am *et*
 desir

Erē nō fai mas q^e dolor e mal.
 Nonual ben mort mas ancar mes
 plus g^eu

Qen breu serem iauell *et* il *et* eu.
 Esai seu pert lomeu el seu iouent
 Mal mes del meu mas del seu p
 un cent.

Anc eu nō ui plaç tāt descomenal
 Qe qant eu posc nulla rē far ni dire
 Qa lei deia plaser ni abelir
 Iamais nō qer far nul autre iornal
 Etut qant faç par ale uil eleu.
 Ni pmerci ni pamor de deu.
 No posc trobar enlei nul chausimēt
 Tort a de mi e peccat ses content.
 Ester mon grat am tut sol ses cabal.
 Le qe nū degna ne ueder ni audir.
 Las qen ferai pos no mē posc partir.

Ni chausimen ni merce nō mel ual.
 Tenrai malus del enoios romeu
 Qe qer *et* qer canç dela freida neu
 Nais lo cristal ont hom trai foc
 ardēt

Eper esforç uenç brom lo bon soffrēt.
 Bona dōnal uostramic natural.
 Podeç si os plaç leugeramēt aucir
 Mas allagenç uos fareç escarnir
 Epos aureç un peccat criminal.
 Qeu som uostrom hom *et* rē nō
 tēg pmeu

Mais bē laissom p mal signor son
 feu.

Epos ual pauc rix hō qan pt sa
 gent.

Qa darj rei de psan fo paruent.
 [c. 69^r.]

De tot me sui gettaç anomēcal.
 Com hom uolpiç qī soblida focir
 Qe no sab torneiar nisab guēchir
 Qar len chauca ses enemix mortal
 Nō ai conort mas aqel de iudeu
 Qī se fai mal faion ades lo seu
 Aisi com cel qat orba se defent
 Qe pdut a la força *et* lardimēt.

petrus.

Sim laissaua de chantar
 Per travail *et* p affar
 Bem leu direm las genç
 Qe non e aital mos senç.
 Ni ma gallardia
 Com esser solia.
 Mais ben oposc enuer iurar.
 Canc mais tan nū plac iouent
 Ni preç ni cauallaria

Ni dōnei ni druderia.
 Siu pogues accabar
 Cho qem fai començar
 Meu sobre forciu talenç.
 Alexandri for nienç.
 Contra qeu seria.
 Ese adeus plasia
 Qem degnas ajudar.
 Ial sol uera monimenç
 Longamēç nō staria
 Sot mal serua segnorla.
 Hom nos deuria taria
 De ben dir *et* de melç far.
 Tant qan uida les presenç.
 Qel segle nō es mais uenç
 Eqi plus isi fia.
 Fai mager folia.
 Qa la mort pot hom prouar
 Qan pauc ual lo remanēs
 Po es fols qī nos chastia
 Eno regna en cortesia.
 Mas tant ai de qe pensar
 Per qeu nō posc deliurar
 Toç mos onraç pensamēç
 Pero bos començamēç
 Me tol bona uia
 E nō sen cābia
 Mas eu p sobre forçar
 Cuigei des felons mescredenç
 Embreu reucobrar soria
 Edamasc e tabaria.
 Tant es dolça p amar
 E bella p remirar
 Ecortesa *et* conoissenç
 Sic cals pros *et* als ualenç
 Debella paria
 Qe si uer disia

El mon nō auria par
 Mais fraiç ma tal milç conuenç
 Qe sun sol men attendia
 Estort *et* gaurit mauria.
 Ges no maus desesperar.
 Alei dun flac rei auar.
 Cube sobraur *et* argenç
 Ecuas qar es manēs
 Cautre deu nō sia
 P sa manencia.
 Qa uer lo fai renegar.
 Mais qant uerra al iuçamenç
 Car comprara sa feonia.
 [c. 69^v.]
 El enien *et* la bausia.

petrus.

Bona uetura don deus al pesans.
 Car son ardit *et* darmas bē apres.
 Et anbaissat lorgoils as genoes.
 E fai lostar auniç *et* sotteran.
 P qe uolrai tos tēps lonor de pisa
 Car an uēcut lo pfet orgoillos
 Car solle noi del uillan borbonos
 Mi trēcal cor *et* mel fraig emel b'sa.
 Aleman trob deschausiç *et* uillan
 Eqant negun se fe'g esser cortes
 Ira mortal cosenç *et* enoi es.
 Flor par lar sembla ladrar de can
 P qeu nō uolgri esser signor de
 frisa
 Ausir souent loglai del enoios
 Ainç uol estar entre lo'bart ioios
 Pres de midon qes blanca *et* g^assa
et lisa.
 Epos meu es mōt ferrat *et* milan
 Amō dan get alaman eties

Esem creira riccart rei des engles
 Embreu dora tornara psa man.
 Loriesme de palerm *et* defrisa
 Qar an conqis la soa redēpços
 De mi di ben se pel marques nō fos.
 Cinc marcx nō preç una marcha
 chemisa.

Era maberc deus *et* saint iulian.
 En la dolçe terra de cānaues.
 Qen proença nō tornarai euges
 Qe chai ma collon treuisa's *et* forlan.
 Qesauer posc cella qai tāt enqisa
 De lai soiorn lo gallart rei nāfos
 Qe farai chai mos uers *et* mas chāços
 P la gencer canç fos damor enqisa.

petrus.

Quant hom es en autruj poder
 Nō pot tos sos talenç complir
 Ainç li uen souen agençhir
 P autrui grat lo seu uoler.
 Epos en poder me sui mes
 Damor segrai los mals els bes
 El tort el dreich els danç els pros.
 Qaissi mo comanda raisos.
 Eqi uol el segle plaiser
 Mantaç ueç la uient assoffrir
 Cho qel desplai ab gent cobrir
 Assemblança de nō caler
 Pos qant uerra qe son locs es
 Contra cels qe lauran mespres.
 Nō sia flac ne nuellos
 Qen grant dreit noç pauc de chasos.
 Preç *et* iouēt uoil mātener
 E bonas dōnas obeçir
 Et accortesa gent servir
 Eu nō ai grant cura dauer

Epero seu poder agues.
 Nō es cōs ni dux ni marches.
 Acui miel plagues messios
 Ni mēs si pac dauol baron.
 Bona dōna deu cuit ueder.
 Qant lo uostro gent cor remir.
 Epos tan uos am mos desir
 Gran ben me deuria eschaser
 Caissi ma uostramort cōqes.
 Euencut elaçat e pres.
 Cab tot lo segle si meus fos.
 Me tenria paubre senç uos.
 Dōna qant uos ui remaner
 [c. 70^r.]
 Ni deuos mi uēc appartir.
 Tant mangoisseron li sospir
 Ca pauc nō mi uen acader
 Hai cara miga franca res
 Vallam ab uos deus *et* merces
 Retenes mi *et* mas chanços
 Se tut pes alcortes gelos.
 Tant ai de sen *et* de saber
 Qe de tot sai lo meil chausir
 Esai conosser *et* graçir
 Qim sab onrar ni car tener
 E tēc me allus dels çenoes.
 Cal bel semblan gais *et* cortes
 Son als amicx amoros
 Et als enemicx orguillos.
 Car qi pot *et* nō uol ualer.
 Car no ses forca demorir
 E q^ar la mort nol degnaucir
 P far ēnoi edesplaser
 Epesa mi dun rat pages
 Qe recoil la renda el bles
 Cors poirit *et* cors uermenos
 Ester grat de deu *et* de nos.

Empeaire del genoes.
 Remaing *et* ai gran feu cōques
 Qes auinēs *et* car *et* bos
 Esui amicx dels borbonos.

petrus.

Pos tornat suj en pro ença¹
 Et amadōna sab bon
 Ben dei far bona chançon
 Se ual p reconoissença
 Cab servir *et* ab onrar
 Conquer hom de bon segnor
 Dons *et* benfaic *et* honor
 Qi bel sap tenir encar
 P queu men uoil esforçar.
 E cel qui longa tendença.
 Blasmon fai gran fallison
 Qar an artu li bretteon
 On auion lor pliuença.
 Et eu p lone espar
 Ai conquist abgreu dolçor
 Lo bais qem força damor
 Qem fes amadōna emblar
 Qar or lo dogna autreiar.
 Ecar anc no fis falença
 Sui enbona suspeiçon.
 El maltraic mi torna en pro
 Pos lo ben tan gēt comença
 Epoiram sen conortar.
 Em mi tut lautramador
 Ca sobre forçiu labor
 Trac de neu freia foc clar
 Et aiga dolça de mar.
 Ges peccat pris penedença

Et aiques ses tor pardon.
 Epres denient gent don
 Etrac dira ben uolença
 Egauç enter de plorar.
 Edamar dolça sabor
 Esui ardiç p paor
 Esai pdent gadagnar
 Eqant sui uencut sobrar.
 Qesters nō agra garença.
 Mais ca sab queu uencuç son.
 Sec ma dōnaital raison
 Qe uol queu uencut la uēça

[c. 70^v.]

Caissi deu appoderar
 Franc humilitat riccor
 Eqar nō trob ualidor
 Qi lemen posca iudar
 Mais precis *et* merci clamar.
 el² Rainer pma credença.
 Nous sai par ni copagnon
 Car tut li ualent baron.
 Ualūt soç uoestra ualença
 Epos deus uos feç ses par
 Emios det per seruidor.
 Seruirai uos p laudor
 Edals qant opoiria far.
 Bel rainer qioses sius par.

petrus.

Mara miga dolç *et* franca.
 Couinēt e bella *et* bona
 Mon cor auoi sa bandona
 Si cab altra nōse stanca
 Per tant port amor certana.

1) Prima v' era forse scritto: *prodença*; poi il -d- fu abraso.

2) Così, senza iniziale, nel codice. Leggi: *Bel*.

Senç orguil *et* senç ufana.
 Edesir mais uostramança.
 Qe lombardia ni frança.
 Ecar es arbre *et* branca
 Onfruiç degauç se saisona.
 Epero qì auoi sa bandona
 Nō tem folçer ni lauanca
 Cal uostramor segurana.
 Garis em reuen em sana
 Em tol ira *et* pesança
 Ab gauç defina legrança.
 Vella ricca teng p manca.
 Qant apoder *et* non dona.
 Emal acuil *et* peç sona.
 Ges nos dol de pe ni danca
 La bella naa guillelmona.
 Ni es falsa ni fellona.
 Ni porta croça ni çanca
 Canc tant bela cidadana.
 No nasquet n̄tan dolçana
 Ne la filla na costança
 On iouēt salta *et* dança.
 Qì den dien lup se ranca
 No sai cossel mais qe pogna
 Ocom tot uiu lo repona
 En priuada poderança
 Alei de ceca uillana.
 Recredent cor de putana
 Se tut sa taulat ses lança
 Nis pena deplir la pança.

petrus.

Tant ont ben dit del marques.
 Zuglar truant egarbier
 Car tut enson uertader.

Qeu nō sai qen men dises.
 Pero li sua ualença
 On toç ben nais *et* comença
 Ere nouela ualor
 Fai dir uerais laudor.
 Esel rei aragones
 No magues tolt allegrer.
 Eu auri fin ioi enter.
 Abledonas de carcasses.
 Qe trop ma belis *et* magença.
 Lor fais *et* lor captenēca
 El princes eli comtor
 El duc eli uauassor
 e¹ ço ma lombart conqes.
 [c. 71^r.]
 Car mapellon car messer.
 Car eu nō ui anc archier
 Tan gent ni tam prim traxes
 Qe nafrat ma ses falença
 Ab un qairel de plaisença
 Fabregat de foc damor.
 Tembrat con dolça sabor
 Loil el cel prim lonc espes
 El bel nas en loc darbrer
 Es larc qe tan grant colp fer
 Ab un esgart de manes
 Dūt escut no fai garença
 E se tant poss far qem uença.
 No mon tēc adesonor
 Qel fort uençon li forçor
 Ese mon fraire saupes.
 Qim reten p soldader.
 Nol tengra boge daçer.
 Qe ueder nō la uēgues.
 Etrobera ses fallença

1) L'iniziale manca nel ms.

Dolç fruiç donrada semença
en cort de ualent seignor.
Ab una uinēt traichor.

petrus.

Ben uiu agrant dolor
Qi pt son bon seignor
Qeu ai pdut lomeillor.
Qanc mors pogues aucir
Eqar nō posec morir.
Ne uol dreich com saucia.
P ma uida gandar.
Men anei en ongria.
Al bon rei naimerich.
On trobei bon abrich.
Et auram ses cortric
Seruidor et amic.
Et aura grant honor
Se ma p seruidor
Qeu posec far sa laudor
P tot lomont audir
Esos preç enantir.
Mais daltron cal mon sia.
E car mi sap chausir.
Ne mac bella paria.
Meins ne preç maint croi ric
Manēt abcor mendic.
Ediron tut qeu dic
Del fils de Lodoic.
Ben non ama ualor.
Qil uol creire traichor.
Ni ser galiador
Escoltar ni audir.
Qe ser fai ioi de lir.
Ebaisson cortesia.
Epognon entradir.
Lor seignor chaschun dia.

Calexandre moric
P son ser qel tradic
El rei daire feric
De mort cel qel noiric.
Per qeu nō uoil riccor
Mais de gauç *et* damor
Qar ben tēc afolor
Qi trob uol enrichir.
Cho dunt nō pot iaudir.
Qeu nō uoil manēcia
Don tutta gent mahir.
Nim diga uillania.

[c. 71^v.]

Mais am lei qem tradic
De lora qeu la uic
Epois tan ma belic
Mon cor nō sempartic.
De rosa de pascor
Sembla la sa color
Ede lis sa blancor
Eqan la uolec bastir
Deus imes son albir
Qen ren als nō la uia
En lei uolec reuenir.
Amors *et* druderia.
Cun esgart me feric
Dūt anc pos nō garic
Egarrai quanques tric
Oious oantic.
Chançon uaiten paruic
Algran de bon episc
Edili qe nos tric
De far tut lo mon ric.
Alaman trop uos dic
Villan croi *et* enic
Qe de uos nos iaudic
Qios ama nios seruic.

petrus.

De chantar mera laissat
 Per ira *et* per dolor
 Qai del comte mon segnor.
 Mas pos uei cal bon rei plaç.
 Farai tost una chançon
 Qe portom en aragon.
 Guillem emblais col romeus
 Sel son lor par bos *et* leus.
Eseu chant com hom forchat
 Pos mon signor na sabor
 Non tenga p sordeior
 Mon chan qel cor me uirat
 De lei on anc nō ac pro
 Qem geita de sospeçon.
 El partir es mē tan greus
 Qi ren no lo sap mas deus.
 Traiç sui *et* engānaç
 Alei de bon seruidor
 Qar hom li ten afolor
 Cho dūt degra esser onrat
 Enatent tal giderdon
 Com sel qi ser afelon.
 Mas seder enan sui seus
 Anc menis me tenc qe iudeus
Atal dōnam sui donas.
 Ont nais de ioi *et* damor
 Ede preç *et* de ualor
 On sa fina sa beutat.
 Com laur enlardent carbon
 Ecar mocs preç li sabon.
 Bem par qel segles es meus
 Eqel rei ten ame feus.
De fin ioi sui coronat
 Sobre tot empador
 Car de filla de comtor.
 Me sui tant enamorad

Qem ual mais un pauc cordon
 Qe na Raimbaldam don
 Nel rei riccard em piteus
 Ne lator en abangeus.
Del scebelin sautrem son
 Et am puos alion
 Mas chantar uos ui son breus.
 [c. 72^r.]

Per qem staç marriç *et* greus
 a loban dis qe seu son
 Et an ben dreit *et* raison
 Qe pmafe meil sui seus.
 Qeu nō son dautrui ni meus.

petrus.

Per pauc qe de chantar nū lais
 Car uei mort iouēt *et* ualor
 Epreç qe nō trouon sa pais.
 Cus qex lem peing el getta por.
Euei tant regnar maluestat
 Qel segla uencut *et* sobrat
 Si qa pena trob nul paes
 Qel cap nō aia son loc pres.
Emout de frança tot les glais.
 Dels qe solon estre meillors.
 Qel rei nō es fis ni uerais
 Vas preç ni uas nostre segnor
 Qel sepulcra desamparat.
Ecompra euent efai mercat
 Aitressi com serus borges
 Per qe son aunit ses frances.
Del rei despagnam tenc afais.
 Ca tant uolon gerra ues lor
 Ni car destriers ferrans ni blais.
 Tramet als maors p paor
 Qe lor orgoil lor a doblat
 Don il son aunit *et* baissat

Eualgra mais sa lor plagues
 Qen trels fos pais *et* leis *et* fes.
 Mas ia non cuiç hom qeu ma bais
 Pel rics se tornon sordeior
 Cuns fins iois mi capdela empais
 Em ten iausent ental dolcor.
 Qem soiorn enfinamistat
 De leis qe plus miuen agrat
 Ese uoleç saber qals es
 Demandet la encarcases.

petrus.

Plus qel paubres qe iaç enric ostal
 Q^o nō cas plang se tot sa gran
 dolor

Car tem qe torn adēnoi alseignor
 Nō maus plagner dema dolor mortal
 Bem dei doler qaut elam fai orgoil
 Qar solamēç als nō desir nī uol
 Q' l si ual res nō laus clamar merces
 Tal paor ai cades se noi de me.
 Maisi com cel qe badal uerial.
 Qel sembra bels contra la resplendor
 Q' n eu les gart nai alcor tal dolcor
 Qeu men oblit p les qeu uei aital
 Bem bat amors ablas uergas qeu
 coil.

Car una ueç enson retal cabdoil.
 Limble un bais dunt enqer mē soue.
 Ha com mal uiu qī ço cama no ue.
 Si maiut deus peccat fai criminal
 Ma bella dōna qar miels nō mi
 soccor.

Q' l sab qen leis ai mō oor *et* mamor
 Tan qeu nō pes de nul autre iornal
 Deus p qem sona aital gent ni ma
 coil

Pos pro nom tē de ço dun plus
 mi doil.

Ecuidam dīcs aisi lognar de se.
 Ainç soffrerai ço cai soffert anc se.
 Qar soffrir tang asseignor natural
 Lo tort el dreïç el sen ela folor.
 Com de gerra nō pot auer honor.
 Pos eis ses grat faidiç de son ostal.
 Ben soi faidiç se de samor mi toil.
 [c. 72^v.]

Nō mē tolrat ainç lam mais q^o nō
 soil

Tenrā ia uil pos amal mi rete.
 Nō odeu far car pamur maue.

petrus.

Neu nigel ni ploia ni fain
 Nū tolunt deport ni solaç
 Qel temp oscur mi par clart aç
 Pel nouel ioi enqem refrain
 Qar ioues dōna ma conqes
 Eseu lei conq'rre pogues.
 Qant la remir tam bellam par.
 Qe de gauç cuiera uolar.
 Com lastors qes pres en la rain
 Qes fers tro qes a domestaç
 Pois torna mainers *et* priuaç
 Ses qī bel tegna ni aplain.
 Eual mais dautre qant apres.
 Tot autretal usages es.
 Q' ioue dōna uola mar
 Qe gent la deu adomesiar.
 Las auenturas dē galuain
 Ai tottas *et* dastras assaç.
 E q'nt sui en causal armaç.
 Tot q'nt conseq pesseq e frain
 Cent caualiers ai tot sol pres.

Enai agut tut lor arnes.
 Cent dōnas ai fachas plorar.
 Et autras cent rire *et* iogar.
Ab pauc de foc fon laur el frain.
 Lobres tro qes ben esmeraç.
 Don lobra es plus plaisenç assaç.
 P queu de loi mal trait nō plain
 Ecel foc damor sen preses
 En lei si com en mi ses pres.
 Deben on al pogra chantar.
 Mais hom nos deu desespar.
Essi mos affars ma uengues
 Tot an aissi con eu mi pes.
 Al meu enperi ses doptar.
 Fera tot lo mon sopleiar.

petrus.

Drugoman segner se agues bon destrier
 En fol plaiç forō entrat me gerrier.
 Ca qī meses qant hō lor me mentau.
 Mi temon plus qe callas esparuer.
 E nō preson lor uida un dener
 Tan mi sabon fer *et* saluage brau
Qant ai uestit mū fort auberc enter
 Eceint lo brant qē decengit lautreir
 La terra crolla p aīqi on uau.
 E nō ai enemic tāt sobrancier
 Qe tost nō lais las uias el sentier
 Tant mi dopton qan senton mō esclau.
Dardimēt uall rolant *et* oliuer.
 E de dōnei berart demon desder.
 Car soi tan pros pachonai bon lau.
 Qe souenet mi uenon messenger.
 Ab anel daur ab cordon blanc *et* ner.
 Ab tal salut don tot mō cor ses iau.

En tuttas res semble ben caualer.
 Sim sui *et* sai damor tut son mester.
 Etut aqo qa druderia bau.
 Anc en chambra non ui tant plaser
 Ni ab armas tant mal ni tan sobrer
 Dūt ma ma em tē tal qe nū ue
 ni mau.

Esseu agues caual adreich corser.
 Soau se stes lo rej p balaguer.
 Edormisse planamen *et* suau.

[c. 73^r.]

Qel tengra em paç proença *et* mōpesler
 Qe raubador ni mauaç ronciner.
 Nō rauberūt mais alta ueç ni cran
Esel rei torna tolosa el grauer.
 El coms eis fors abses chattiū darder
 Dūt tut iorn criont aspa deorsau.
 Daitan me uan queu nagra colp p'mer
 Eferai tant q^e nesparan dobler.
 Et eu ab lor q^e la porta nō clau.
Essu cōsec gelos ni lausengiers
 Cab fals conseil gaston lautruj sabrer
 Et abaison ioi apresen *et* affrau.
 P uer sabran qal son li colp queu fer.
 Qe sauion col defer odaçer
 Nollor ualdran una pluma de pau
Hanierna merce de monpesler
 En raina çai amares caualler.
 Dūt oi mais creugut deu.

petrus.

Tainç bon torneiç ai bastit
 p colps queu fer tan mortals.
 Qen loç nō uenc qe non crit.
 Choes empeire uidals.

Cel qi manten preç *et* cauallaria
 Efa qe pros p amor de samia.
 Et ai mo mais batallas *et* tornes.
 Qe mōges paç *et* semblā mala ues
 Trop soïornar ni estar en un loc.
Ben aia cel qem noirit
 Car eu saup esser aitals.
 Esi deus ma enricqit
 Nō tang qeu sia uenals.
 Qeu sai cent dōnas q^e cascuna uolria
 Tener amsi se auer me podia.
 Mais eu son cel qanc nō gabe nī fes
 Ni nō uolc trop parlar demi meses.
 Mas dōnas bais *et* caualer deroc.

petrus.

Baron ih'c qi enla croç fomes
 P saluar cristiana gent.
 Nos manda attuit comenalmēt
 Qa nem cobrar losaint paes.
 On uenc p nostramor morir.
 Esi nol uolem obeçir.
 Lai on feniran li plait
 Naudirem maint esqiu retrait.
 Qel saint paradis qens pmes.
 On nō ā pena ni tormēt
 El uolra tiurar francamēt
 Acels qi ran ab lo marches
 Vltra la mar p deu seruir
 Ecel qil nō uorra seguir
 No ia negus brun ni blai
 Qe nō posca uer grant eaglai.
 Eueiaç del segle qals es.
 Qar qil seg plus alpeç sen prent
 Per qe noia mas un bon sen.
 Com las lo mals *et* prenal bes
 Qe pos la mort uol assallir

Nigun nō pot ni sab gandir.
 Dūcs pois tuit morem atraisat
 Ben es fols qi uiu mal ni lait.

[c. 73^v.]

petrus.

Molt me bon ebel
 Quant ueich de nouel
 La foulla enramel.
 Ela fresca flor.
 Ecanton laucel
 Sobre la uerdura.
 Eil fin amador
 Son gai per amor
 Amaire druç sui eu.
 Mas tan son li maltraich greu
 Qen ai soffert longamen.
 Cu' pauc nai caniat mon sen.
Pero de bon sen
 Am de fin talen.
 Amor e iouen.
 Etot can mes bel.
 Cab ior longamen.
 Vio e renouvel.
 Col fruich el ramel.
 Qant oil lauçel
 Qen mon cor ai fuolla eflor
 Qem ten tot lan enuerdor.
 Et engauch enter . p qeu
 Non uei ren qem sia greu.
Com qil fos greu.
 Eram ten p seu.
 Lagençor soç deu
 E de meillor sen
 Car conos ben.
 Qeu lam de fin talen.
 Si qen mon iouen.

Epais loniamen.
 Seruirai lo seo cor bel.
 Gai *et* adreich nouel.
 Alei de fin amador
 Ca tot son cor enamor
 Gen aurai damor.
 Fuoil fruich efflor.
 Eram e uerdor.
 Sanc res mi fo greu.
 Qe p amador me ten com lo seu.
 E prec la p deu.
 Qil esgart com eu
 Li aurai estat de bon sen.
 Canc nō cangei mon talen
 Si non am flor ni ramel.
 Mas p lei ni chan dauçel.
 Plus gai qe lauçel.
 Serai qe si li es bel.
 Cu' dolç bais nouel.
 Me don pamor.
 Qanc dautre ramel.
 No uole coillir fror.
 Ni fruit ni uerdor.
 Ni anc amador.
 No uiqis canges plus greu
 Epais illan ten p seu
 Seruirai li en mon iouen.
 Pois ueilç si uio longamen.
Mas ai longamen.
 Mon cor e mon sen.
 En far son talen.
 Plus qen chant dauçel.
 P lei amon iouen.
 Etot qan mes bel.
 Caissim renouel
 Col fruich el ramel
 Can puous ren far p samor.

[c. 74^r.]

Eu non desiru altra flor.
 Mas qa lei plaça p deu.
 Qen sem siam *et* il *et* eu.
 Car sos hom soi eu.
 Noil deu esser greu.
 Si fa ben al seu.
 Qe molt longamen. **Ai estat p deu**
 Del tot ason sen.
 Esi per talen.
 Pert tot mon iouen.
 Pauc mi uaran chant dauçel.
 Mas sa ma dōna fos bel.
 Tener me pogra enuerdor.
 Com som elial amador.
Sob altro amador.
 Mauēt ben damor.
 Cam li emblei la flor
 Canc plus non aich eu.
 Com ten en uerdor.
 Cam tot lal mes greu.
 Esalbergat seu
 Per amor de deu.
 Tener me pot longamen.
 En ualor *et* en iouen.
 Gais e cortes e nouel.
 Com bella flor en ramel.
Nauierna de bon sen.
 Vos ai estat longamen.
 Mas era me renouel.
 Com bella flor en ramel.

petrus.

Tan me plaç
 Joi e solaç
 Domes honraç
 P qeu faç.

Breu chanços uiaç
 Bon reis euoil qa prendaç
 Esim demandaç.
 Tan souen per qen chantaç.
 P far ãnoi als maluaç.
 Egauch anos enueiaç.
 Ben sapchaç.
 Seu fos amaç.
 Qeu aucirar esmeraç
 Echantaraç preiaç.
 Car on plus sui malmenaç.
 Faiç meraueillaç.
 Moç abon soneç dauraç.
 Cami nō ual amistaç.
 Ni no chant mais de percaç.
 Plus honraç.
 Fora com naç.
 Sil bais emblaç.
 Mi fos daç.
 O sol autreiaç.
 E no uol qē qeiraç.
 Ontos mos graç.
 Qe ben leu mal me faraç.
 Far souen fai cobertaç.
 Faillir lo plus enseгнаç.
 Cor dolçaç.
 Gen faiconaç.
 Merce maiaç
 Pietaç.
 Vos lam conseillaç.
 Qe destreiç sui e coitaç.
 Ha dōna gardaç.
 Mon cor e nollauçiaç.
 [c. 74^v.]
 Qenganç etort e peccaç
 Er seu muor desespaç.
 Ab us daç.

Menuç plumbaç.
 Nos atricaç
 Malueistaç.
 Et escarsitaç.
 Euos raimon nō gineaç
 Cades nō faissaç.
 Debon aitan cō posçaç.
 Qe om manēç cobes serraç
 Val meinç qe hom soç terraç.
 Pos beltaç.
 Fas plus se'naç.
 Oltra cuidaç.
 P cui faç.
 Qi no ten celaç.
 Mas eu soi ben enchantaç.
 Sab midōç parlaç.
 Qe nō pos partir delaç.
 On eu sui gelos prouaç.
 Odel tot en amoraç.
 Neus eglaç
 Car no restaç.
 Ia uen estaç.
 Ebels plaç.
 Qe no uerdeiaç.
 Qeu sui plus enamoraç.
 Per lei cui embraç.
 Qe nostre empaire faç.
 Qel aperdut ço sapchaç.
 Set cent solç qanc nō tēc daç.

petrus.

Seu fos en cort o hō tēg^s dreitura
 D' mado'na ses tot ses bona ebella.
 Me clamera q^o tã grã tort mi
 mena.
 Q^o no matēt ni pliu ni couenēça.
 E dōcs p qe pmet ço qe no dona.

Non tem peccat ne saps q^e ses uer-
gogna.

Eualgrā mais q^e fos al prī esquia
Q^e qē teng^s eu aitan greu rancā.

Mas il ofai sicom cel qī çēbela.

Qab bel semblan na mes enmortal
pena.

Don ia ses lei nō puois auer gui-
rēça.

Cāc mala fos tā bella ni tā bona.

Daudres affars es cortes eiausida.

Mas mal estai car en mō dāç sa-
bria.

Qe peiç mi fai . eges no sa meillora.

Q^e mals de dēç qⁿ dol en la mais-
sella.

Cal cor mi bat en ferm q^e nō re-
frena.

Samors *et* ablei *et* atota pença.

De can nō uei mō rainier de mar-
sella.

Si tot mo uio mouiores nō es uida.

Enalaudes qī souen recalua.

Garis molt greu anç mor qⁿ sol
mais.

Dōc sui mort sen aissim renouella.

Aiqest desir qē tol souen la lena.

Amō se'blāt molt laurai tart cōqista

Car nulla dōna peiç nō conseilla.

Vas son amic *et* on plus lai seruida.

De mō poder eu trob plus obriua.

Dōc qan tan lam molt sui plus fo-
laiā.

Q^l fol pastre q^l bel poi chala-
mella.

Mas uençuç es cui amor apodereia.

Appoderaç sui qan madōna ac uista.

Car negun outra ablei nō sa pareilla

Degauç enter ab peça complida.

¶ Qu sui seus eserai tan qⁿ uiua.

[c. 75^r.]

E sil no uol es torç e desmesura.

Chançon uai ten alla ualen reina.

De aragon qes ma reina uera.

Nō sai el mō esin ai maīta qista.

Enō trob plus ses tort eses q^erela.

Mais il es franca elials egraçida.

Vas totas genç *et* adeu agradina.

E car lo rei sub autre reis sauāça.

Edaital rei conuen aital reina.

Bels chastiars ũre preç segnoreia.

Sobre toç preç cab meillors faiç se
nāça.

Mon gada'g salf deus en auierna.

Car hom tan gen no dona ni gereia.

petrus.

Estat ai gran saison

Mairiç¹ e consiros.

Mas ar sui deletos.

Plus qausel ni peisson.

Pos madonam trames.

Message qem tengues.

Aguisa damador.

Ab tan dolça sabor.

Ma car degna uoler.

Qeu torn en bon esper.

¶ Qe sideus mi perdon.

Non puosc esser ioios

Tro qe me tor coichos.

1) Ovvero *mairiç*? L' *r* non è ben chiara.

En la dolça preison.
 On sa beltaç me mes.
 Qes de semblanç cortes.
 Ede gauç ab dolçors.
 P queu so nuoil ricor.
 De terra ni dauer.
 Tan con far son plaçer.
 Qe tan mes bels *et* bon.
 Can remir sas faichos.
 Els beils oils amoros.
 Qe non sai om mi son.
 Si malaçat e pres.
 Euencut enconques.
 Qe mos oils ni mamor.
 Ne posc uirar aillor.
 Anç qan la puosc ueçer.
 Del tot mi aleser.
 Dōna p deu del tron.
 Pois aissim rent auos.
 Humils e uolontos.
 Vostramistat mi don.
 Chausimēç e merces.
 Eprec e bona fes.
 Efareç uostra honor.
 Qe molt ai gran paor.
 Qel talenç ma poder.
 Acui nom posc tener.
 Qel cor ai tan felon.
 Ves lei canç mala fos.
 Car p un cointe ros.
 Ma gitat abandon.
 Ben par qe lo bacs.
 Carab comte sen pres.
 Espart dempador.
 Qa falcha sa lauçor
 Per tot lo moin saber.
 Mas qi mēt nō dis uer.

Bertonì, Canzoniere.

Deus salf lonrat marques.
 Esa bella soror
 Cab la lial amor.
 Mi sap gen conqerer.
 [c. 75^v.]
 Eplus gen retener.
 Filla de rei bem pres.
 Can perdei falsamor.
 Qē gadagnei meillor.
 Equil meils sap ualer.
 Efar edir eplaçer.

petrus.

Deus ensia graçis.
 Qel francs reis es garis.
 Esainç e deleitos.
 Per qem cobrei chanços.
 Gaias ab gais sos.
 De qe mera genqis.
 Corochos e maris.
 Mas la soa saluç.
 Nos an tot erembuç.
 Etornat en iouen.
 Mon cor e mon talen.
 Car de bona raïç.
 Es bos arbres eissiç.
 El fruich es cars ebonç.
 Edolç esaboros.
 Et eu torn amoros.
 Vas dōnas echausiç.
 Tan qe noç als mariç
 De cui son plus temsus.
 Qe fo's ni fers aguç.
 Qe on mi uoil mi pren
 Cus nolas me defen.
 Ben taIg queu siardiç.
 Qe tal dōna mes guiç.

Qes bella gaia e pros.
 Ede bella faiços.
 Soi bels oils orguollos.
 An mainç cors es naiç.
 P qe mos esperiç.
 Et ableis remansuç.
 Dun mi sent reuenguç.
 De tot lo marimen.
 Cai sofert loniamen.
 Nagenç cors gens bastiç
 De toç bon aibs complici.
 Dōna iam ren auos.
 Humils e uolentos.
 Edestreiç e coichos.
 Si com cil qes feriç.
 Damor el cor qem diç.
 Qem renda auos uencuç.
 Donc si nō faiç aiuç.
 Mort aureç chausimen.
 Enous estera gen.
 Jouenç es mal bailliç
 Epreç tenc mal traiç.
 P colpa del baros.
 Car uençon los garços.
 Manēç *et* orguaillos.
 Els cortes escaraiç
 Edōnas treccariç.
 On toç bes esperduç.
 Regnon contra nos druç.
 Trop descausidamēç
 Adoble fallimēç.
 Per flac reis apostiç.
 Es bos reignes deliç.
 Car plaīg sas messios.
 E ploras altrui dos.

Efaç solaç dels pros.
 Ereis pois uiu auniç.
 [c. 76^r.]
 Val meinç qe sebeliç.
 Mas eu sui car tenguç.
 Pars meillors e creuç.
 P la corteisa gen.
 Eus contra dreit no men.
 Aitan com plus ardiç.
 Es leions qe cabriç.
 Eors qe ben cornuç.
 E lobs qe lob¹ barbuç.
 Ai eu tan dardimen.
 Qe tut li recreçen.
 Eqi mos diç aguç.
 Encontra si enten.
 Eu li don francamen.

petrus.

Ben magrada la cōuinēt saços.
 Et agradā lo cortes tēps destiu
 Et agradā lauçel qā chātō piu.
 Et agradam tot cho q^{ls} adreç plaç
 Et agradami tant lor bel solaç.
 Car al meu grat iauçiraila' breum̄t.
 Em na bon grat paus mō cor emō se'.
 Bel mes bella dōna qⁿ pes de uos.
 Ebel qan sui el uostre signoriu.
 Bel mes q^{nt} au lo preç nominatiu.
 Ebel qan uei uostras bellas faichos.
 Bel mes qan uei uostras finas beltaç
 Ebel qan sui uostrom endomeniaç.
 Bel mes qant ai en nos mō pēsām.
 Ebel car am uos sola solamen.
 Deu uos sal dōna car es bella epros.

1) *lob* o *bob*? Non so decidermi, quanto alla esatta riproduzione del ms.

Mas ia nō sal cels q̄i son mal mes-
cliu.

Edeus sal mi qen uers uos nomeliu.
Mas ges nō sal lausenger ni gelos.
Deus sal los pros els adreix els
p^{*isaç}

Mas ia nō salf los ēnoios maluaç
Deus sal toç druç qant amō finam̄.
Mas ia nō salf cel cab ēnoi senten.
Dōna ben sui de uos uege cochos.
Dōna qe dal nō ai mō cor pensiu.
Dōna car uos bem podeç far chatiu
Don esius plaç plus rics qal reis
nōfos.

Bona dōna tā fort ma poderaç.
Dona qe dal nō es ma uolentaç.
Dōna sius plaç aiaç ni garamen.
Dōna de mi qe naiaç chausimen.

petrus.

Si tot lestius es bel *et* gent
No fui iause'ç
Cus marrimenç
Mi uen de lai.
Don soli auer mō cor gai.
Per qeu preç pauc abrir *et* mai.
Car celam torna enō caler.
Qim sol onrar . e car tener.
Eseu pt mas bonas chanços
Els gais moç . nis auinēç sos.
Qeu solia p samor far.
Non sai p qem deia alegrar.
Anc naç ni uius noil frais cōuēç
Ni mandamēç.
Mas car trop lenç.

Tornei enlai.

Ol seu gen cors soiornei ai.
Tem mot qe lausengers sauai.
Mi fan druç *et* dōnas doler.
Eioi baissar *et* descaçer.
No mo fosson contrarios.
E car sui del celar gignos.

[c. 76^v.]

Degresser meilç mos pros çompar
Mas occaisos sun¹ uoil trobar.
No mes esqis lo pensamenç.
Qim nafrem uenç.
Tan qe mos senç.
Fui em desmai.
Eiamais chanços nō ferai.
Qe dreix ni raiçon nocamnai
Epois nō ai cor ni uoler
Com pos chantar ni çoi auer.
Qeu nō ai de lei bel respos.
Eseu cuich dir diç amoros.
Il fach . qe nō degna escoltar.
Gardaç comen dei esforçar.
Pero dels rius edes la genç.
Ai dig cinc cenç laus auinenç
Per lei qim fai
Al peich q̄i pot ege dirai.
Non ren . mas qe ben no porai
Mas seu li pogues mal uoler.
Si deus mā par del meu poder.
Li fora maals *et* orguollos.
Mas nō pōsc esser podoros.
Cab un ris *et* ab un esgar.
Me fai me meçeis oblidar.
Anc nō agrius tan mal talenç
Ni tā cogenç

1) Ovvero *sim*.

Segon paruenç.
 Con cil qeu sai.
 P qei nai dolor *et* esmai.
 Si ca ppauc los oils nō trai.
 Com lauei em fai si temer.
 Qe neis dir noil aus plaçer
 Edōc pois mos plaïç no les bos
 Remagna comsanc res nofos.
 Qeu no la puosc de ren forchar.
 Mas qan de ben dir e donrar.
 Pois hom antius er greus manēç.
 Cansegnamenç.
 Echausimenç.
 Ab cor uerai
 Fai sun drut iausent.
 Qan seschai
 E qi pren cho camor liatrai
 Si tot ses pauc ab mels qe sper.
 Noi pot fallir cal seu plaçer
 No len uegna rics guiçardos.
 Per qeu laus las honors.
 Els dols . el col . el mas . qem feç
 baisar.
 Cel qe sap perdas emendar.
 Nauierna mot mes amar.
 Car nous puosc souen remirar
 Segner naugaut nous sai lausar.
 Mas ab uos dauri mon chantar.

Deus propicius esto michi peccatori.
 Potencia patris confirmame.
 Sapiencia filii doce me.
 Amor spiritus scī inlumina me.
 Conditor et redēptor corporis *et* aīe
 Esto michi medicus et custos ut'us-
 que
 Propicius esto m' et auge m' fidem.

[c. 77^r.]**perolus.**

Dun bon uers deu pēsar cō sel feces
 Camors maduç loccaison el talen
 Em fai star de tut alseu coman.
 Si qe mō cor na retengut estage.
 Trop demostra uas mi sō poderage.
 Qera mauci lo trebal on ma mes.
 Per tal dōna qē dreit me nōsa tåg.
 Aqestam plaç mais qe neguna res.
 Ale mautrei liges des er enan.
 E sil nū uol mi qen cal catre tan.
 Serai adis uer lo seu signorage.
 Con seu la gues fait certan homage.
 Eseria gran tort sil me tolgues.
 Lo desirer pos tut lal mi soffraïg.
 Mult uol samor masqe re nolaus ges.
 Esters qa diç cuber li uan parlan.
 Ese uolg^{es} esgarar mō semblan.
 Nol chaudria plus uertader message.
 Cab sol lesgart pot lom ben p usage
 Lo pessamēt conoisser tal ues es.
 Emē broli qa sai car qi compāg.
 Ben sap qeu lam sil amar mi uolg^{es}
 Mas le nō chal ne nolia pro qⁿ.
 Cuidas uos dūc qe seuai appessan
 De sa ualor ede son ric lignage.
 Qe nō deia esser fer e saluage.
 Pero ualer sol ab amor merces
 Neu lesperança oma dolor refrāg.
 Aqest conort nō es mas nescies
 Qeş pos lamor ualom trop trainan
 Nō deu hom pois auer fiança gran.
 Qe ferai dūc partraim eu del folage.
 Nō eu p qe faire uoil mū dāpnage.
 Aissi com cel cal iugar ses ēpres
 Qe pert p respiç de gadang.

Tendra me dōc apro ma bona fes
 Qeu nō amges p e^qern cūcil fan
 Qe son fegnent galiardor truan
 Fals . messunger . *et* am uoler uolage
 Ans ai en lei si assis mō corage
 Cora . iorn nuit . anç . semana emes
 En un desir son ades *et* remāg.
 Souent alom en trop sen greu dāp-
 nage.
 Ede foldaç uen mātas ues grāt bes.
 Don enaqesta uētura remāg.
 Dōna el uers entendaç mō lengage.
 El uostre cor franc natural cortés.
 Sapcha triar . ço qa uoi sen atāg.

perolus.

Mencion ai totta en uers mesa
 Con ualgues mais de cēt q^u āc
 fedes.
 Epogresser qe miel fora appresa.
 Chançonetta se faire la uolgues.
 Mas chantar torna en leuçaria
 Un vers qī ben far lo sauria.
 Auseblans qe miels de ia ualer
 P qen uoil eu demostrar mō saber
 Amor mauci tant ses ēmi em presa
 Grans es la fanç el trebal on ma
 mes
 Tut ai pdut deportar e gaesa.
 Eseu ac ioi era nosai qe ses.
 De midon cossir noit *et* dia.
 Mi don qai diç . cui apel mia.
 Dir lo posc eu car tant mes de
 plaiser.
 Mas no me uol asson ops retener.

Mal esgar iei son preç ni sa riquesa.
 Qāt lē qri¹ p cosi fole res.

[c. 77^v.]

Ben agi dreit cuna dolça frāqesa
 Mi mostraua aqē laisset empres.
 Esonauā gent emi risia.
 Q^{nt} eu anaua ni uenia.
 Era ma si tornat enō chaler
 Qe de sos oilç nō degna sol
 ueder.
 Ia nō crerai qeu nollagues cōq^{sa}.
 Seu ualgues tāt qamar me degues.
 De mal mē . prent se ia lā sale
 pesa.

Partirai mē eudōna nōposc ges
 Sapchas deçous pregaria.
 Qe nous peses si nous plasia
 Qe nulla rē nō pot del cor mober
 Lo desirer q^o tant nai empoder.
 Ia grāt beutat de le nil adurneça
 Nō mes semblāt q^o trop laudar
 pog^s
 Eu qal pro iai . sel es gaia e cor-
 tesa.
 Pos ple muor ne no le' prē merces.
 Per ço sui fol ia trobaria.
 Autra dōna qī ma maria.
 Mas eral sai qel reprouer diç uer
 Tot tēps uol hom ço q^o nō pot auer.

perolus.

Del seu tort farai emenda
 Lei qē fes partir de se.
 Qen qar ai talent qel renda.
 Sil plaç ma chanços eme.

1) Il -i di *Qui e lē e qri* sono sopra una rasura.

Sanç respit dautra merce.
 Sol sofra qen leis mētenda.
 E qel bel nien matenda
Pos p negun dan qe mē prenda
 De sa mistat nū recre.
 Anç soffri qanqe men cenda.
 La pena el dan qe men ue.
 Far mi degra qalqe be
 Mas nos tang qeu la reprenda
 Se tut ses uer qil mesprenda
 Ben sai qe ges nō porria
 Mon cor de samor ostar.
 Per ira ni p feonia
 Ni per outra dōna amar
 No men chal plus essaiar.
 Mas ela soa merce sia
 Qeu la merai tota uia.
Molt en cossir noit *et* dia.
 E no mē sai cossillar.
 Pero si se deuenia
 Grāt desir ai dun basar
 Li pogues tolre oemblar.
 Esil pois sen irascia
 Volenter lo li rendria.
Mas nō es nuls hom qi tegna.
 Tant apoderaç amors
 Qera uol q^m desouegna
 Del ric iois el gent socors.
 Qauia trobat aillors.
 Mas ale plaç qem destegna
 P tal qe nō uol ni degna.
Bona dōna en cui regna.
 Sens ebeutaç e ualors
 Sofrereç qaissim destegna
 Lo desirers el lamors.
 Si uals desplasers menors.
 Mifach tant don ioi mi uegna

Sol ca uos nos descon uegna.
Dalfin solaç et amors.
 Ecortes sens uos enseгна.
 Cossi iois e preç ma uegna.
 [c. 78^r.]
 Chanconeta uai decors
 Dire midons qit retegna.
 Pos mi retener no degna.

perolus.

Car no ma belis solaç
 Aitant com deuria
 Euei qe chan nō plaria
 Me refraig em taç.
 Manta ueç qeu chantaria
 Eqant me sui tut laissaç
 Lo menseгна mors.
 De nançar uostra laudors
 Pros dōpna enchantan
 P qe plus souen me chan.
 Etenc meu fors p pagaç.
 Del mal qeu sofreria.
 Car per uostra cortesia.
 Sol soffrir degnaç
 Q^eeu ben disenç uos sia
 Esi ben mi fasiaç.
 Enqera maiors.
 Taite corgoils efolors
 Es de qerre tan
 Qe nō pot passar ses dan.
De sol leper qet eu faç
 Gran sobrenceria.
 Car ami nō tegneria.
 Nul ioi tan onraç.
 Pero qi uer en deria
 Miel mi deu finamistaç.
 Valer qe riccors

Edeu miel trobar seccors
 Paubres hom qe blan.
 Cun rics dorgillos semblan.
 Bela dona ben sapchaç
 Qe cent tan ualria
 Vn dons qant hom loqerria
 Se ia leu lo donaç.
 Qe qi trop lo tardaria
 Qe cel qi dona uiaç
 Fai son grat millors
 Eqil don nō fai decors
 Nolle gradiç tan.
 Epos costal atretan.
 Qe tant tem uostra ritaç.
 Qe nous oqerria
 Pero tan ardiç seria.
 Qem sim donauaç.
 Ses qere ben oprendria.
 Edoblaria los graç.
 Qar dobla ualors
 Es de far ben et honors
 Lai on mester an
 Ainç com qera ni deman.
 Mas eu cel qi empaç.
 Grarai qē dia
 Las tendre es prendria.
 Eper don priuaç
 Prendrai engrat la faidia.
 Mas uos er plus gent assaç
 Sim faises soccors.
 Amç qe forçam faça amors.
 Morir desiran
 De desir e de talan
 Amalric toç iors.
 Millora uostra laudors.
 Per qeu enchantan.
 Truc uostre bon preç enan.

[c. 78^v.]**perolus.**

Manta gēt mo mal rasona.
 Car eu nō chant plus souēt
 Eqi daiço mo chasona
 Nō sap ges tan lon iamēt
 Ma tengūt engreu pensamēt
 Cel qi mō cor empresona
 Em tol de tottas iaudimēt.
 Etota iram dona.
 Pero sim fos dolça ebona.
 Midons alcomençament
 Mas ar no ma coill nī sona
 Mas aisi com lautra gent
 Eqar conois qeu lam finamēt
 Atant mal mo gierdona.
 Amor fara falliment.
 Sa qest tort li perdona.
 De totas ioi^a mi deslonia.
 Mi dons e nolles honors
 Cab qualqe plasent mençonja
 Me pogra far ric socors.
 Ben conose nō es ma folors
 Aqestan tendançam lonia.
 Dūt nai faiç tantas clamors
 Qanta mes e uergogna.
 Partrai men eu nō ia.
 Qe sos preç esa ualors.
 Mo deueda *et* mo chalonja.
 E qant cuit amar aillors
 Per tot lo cors mentra la mors
 Si cō fai laiga en les ponja.
 Toç tēms mi plagral dolors.
 Cum qim destregna nī ponja.
 Ades uoil qamor massalla
 Noit e iorn matin eser
 E ses la soa baralla.

Non uoil mais respos auer
 Car tal es cela qem trebaila
 Qel mont nō es nul plaser
 Qi lomeu maltrait ualla.
 Lausenga ni deuinalla.
 De noios nom chal temer
 Sol pessar de leis nō falla
 Nuls hom nō pot dan tener
 El cossirs on eu ma leser
 Pais me miels dautra uitalla
 P mal qem faça doler
 Mos cors no san ualla.

perolus.

Ben dei chantar pos amors mo
 ēsegna
 Em dona engeig q^u sapcha bos
 mos faire
 Car sil nō fos ia non fora chan-
 taire.
 Ni cōnoguç p tantas bona gent
 Mas ara sai euei chertaina mēt
 Qe tot lo ben qi ma fait mi uol
 uendre
 Qiu nō sui druç hom no mi pot
 defendre
 Qa tut lomēs nō sia fis amaire
 Frācs *et* humils e suffrēs e merce
 iaire.
 Ses trop parlar e de bon celamēt
 En aital gisa e p aital couent.
 Matre allui qe retenir nū degna.
 A força deme atent qe ioi mē
 uegna.
 E pot estre mai mi nō es ueiaire.
 Tant es bela pros e de ric afaire.
 Coinda e plaisent enfaïç *et* en paruēt

Econosc ben samors et entent
 Qe nō degues tāt bas uas mi des-
 cēdre.

Qe faira donc recrerai me dattēdre.
 [c. 79^r]

Non eu mais am toç tēps pdō mal-
 traire.

Eu nō uoil reis esser ni emperaire.
 Pqe de lei ostas mō pessamēt
 Nō suj ben rics car eu lam finamen
 Grant honor mes qe samor midest^g.
Bela dōna qalq^o; fals entrensegna.
 Mi fesesses on ma legre mes claire
 Pos conoisseq qe nō mē posc es-
 traire.

El gēt parlar baisseq lo mal q^u
 sent

Caissim podes trainar loniamēt
 Ede mon cor ca ueç tot un pauc
 tēd^o

Bona dōna ben lo deues entendre.
 Qeu uos am tāt nous aus p^oiar
 degaire.

Mas uos am tant frāca bele debō
 aire

Qa des naures merce segō mō
 essiēt.

Lo meu fin cor gardaç el bon talent
 Ia deuestra ricqesa nous souegna.

perolus.

Don sonent uau pissan.
 psolaç e prire.
 E non chantera oian
 Esters pmon cossire.
 Don mi conort chantan
 Camors mauci desmai

Car ma trobat uerai.
 Miels de nullaltra man.
 Se uals ben uai daitan
 Qe ges nom pot aucire.
 A plus onrat affan.
 Ni attan dolç martire
 Catal dōnam coman.
 Qes la genser quei sai.
 Bon mes lo mal qen trai.
 Mais il na peccat gran.
 Las com mor desiran.
 Son hom eson seruire.
 Qeus ni rei encelan
 Mantas ueç men aire.
 Edic pmal talan
 Cades men partirai
 Aqi meses trop plai
 Mon cor en serai lan.
 Ges p autrui nol man.
 La ren quei plus desire.
 Neus esteus tan lablan.
 Noca li oaus dire.
 Anç qant li sui de nan.
 Mantas ueç qant ses chai.
 Dic dona qe ferai.
 Num respon mai gaban
 Li oil delcor me stan
 En lei qallors nō uire
 Ves qalqe part quei an
 La uei e la remire
 Tut per aital semblan
 Com la flor com retrai
 Qe tottas uias uai, contra sol
 Dōna per cui eu chan; reuiran.¹
 Una res nos dirai

Ses uostra mics deschai.
 Omta iaures e dan.

perolus.

Qora qem feçes doler amors.²
 Nim dones esmai.
 Eram ten iausent eiai
 Per quei chant amon plaser
 Car plus ai ric ioi conquis.
 Qa mi non tagneria.

[c. 79^v.]

Mas en riccor so melia
 Humilitaç sen ricqis
 Nidon autrei e grasis
 La benēnança quei ai.
 Ni ia nō oblidairei
 Lo plasers qim fe ni dis
 Qen mi non a mais poder
 Cil camar solia
 Qen plus franca signoria
 Voil ses enian remaner.
 Der enan mi uoil tener
 Al reprouer com retrai.
 Nos moua qi ben estai
 Non farai eu ia per uer.
 Qel flama qa mors noiris
 Mart la noit el dia.
 Per quei deuenc tota uia.
 Com fai laur el foc plus fis.
 Ben magrada ema belis.
 De dos amics qant ses chai.
 Qi samon ab cor uerai.
 Elus lautre nō trais.
 Esa bona loc e leser.
 Gardar ses folia

1) *contra sol reuiran* d'altra mano.

2) *amors*, id.

Qe lor bona compagnia.

Nō posca ennois saber.

+¹ **E** car eu nō uailtā cāt alseu p̄ç
cōue *et* aysir mē . car mē sui en
uitaḡ cō nō es tã p̄saḡ qe saua
lor al seu ric p̄ç par sia . posa
mor ent^s amās ēt'a . lo plus le
ial el m'ellḡ enamoraḡ nō cal
temer son p̄ç nisa richaḡ.

perolus.

Per dan qe damor mi uegna.

Num laisserai.

Qeu ioi echant no mantegna

Tan qan poirai

Esi sui ental esmai.

Nō sai qen deuegna.

Qe cil on mos cors estai.

Vei camar nom degna.

Neguna bon entresegna.

De lei non ai.

Qe coisseil ni prom tegna.

Del mal qeu trai

Pero sila preiarai

Qe de mil souegna.

Esamors no la matrai

Merces lam destregna.

La noit mi trebail el dia

Nom laissa em paḡ.

Si mangoissa lacortesia

Esa beutaḡ.

Las qen ferai ḡo qem faḡ.

Tro desiriers no maucia.

Oqel len prendra pietaḡ.

Qe plus francam sia.

[c. 80^r.]

perolus.

Si ben sui loīḡ *et* entre gēt estragna
Emais cossir damor ēqem conort
Epens dun uers cō sil saḡ *et* la
cort

Tal qe sia bos e plaise's efis.

Ecar hom mais mō chantar mi g^asis.

Et eu mi dei gardar q^e no mes
prenda

Ni diga res don sauis mi reprenda.

Non es nul iorn q'nc el cor nō
deisse'da

Vna dolḡor qē uē de son pais

Lai ionḡ las mās elai estau aclis.

Elai uos dic q'eu uolri esser fort.

Pres de mi don si tot a de mi tort.

Qa bel solaḡ *et* abdolḡa cōpagna

Mi dauret gēt ḡo qa ora mi stagna.

Oi mais ai pro qe sospir eḡe plagna.

Ca pauc le cors nō part cāmi recort.

Del bel solaḡ . del ioi . edel deport

Edels plaḡer qellam diḡ.

Acom fora gariḡ . sa donḡ moriḡ.

Qe er can la prec qe de mi mercel
p^enda.

Sol semblanḡa nō fai qella mē tenda.

Ben es raisos qeu sofra e atenda.

A sofrir mer pois aleis abelis.

Meilḡ me fora ḡo cre q^e mē partis.

Partir no em puosc trop nai p^es lo'c
acort

Bona dōna uostrō sui toḡ p forḡ.

Eno^s cuies q^e mi la mors remagna.

1) Questo segno + corrisponde all' altro della pag. seguente. Noi riproduciamo esattamente il manoscritto e perciò ricopiamo qui, come sta nel codice, questa strofe, che è scritta della stessa mano cui deve la poesia *Nuls hom* alla quale appartiene.

Qen uos amar tē qel tēps mi so-
frag^a.

Lei nōfail rē qā bona dōna taigna.
Co' nō lauc qe de lei laus nō
port.

Belle egaies epros p q^u lā fort.
Edōcs amors cui toç tēps obeçis.
Si ia sera cuna ueç mē iauçis
Aqestauns qī er pdon epemenda.
Oia dautra guierdos no mi renda.
Da autre trebail prec deu q^ola
d'fenda.

Mas sol un iorn uolgra qella se'tis.
Los mals qeu trac plei sers ematis.
Qen greu torment mai laisat mō
d'port.

Eno mulges cautramēt agestort.
Mas saiei plaç cun pauc mi sa-
fragna

Anc homs damor nō feç gēçer ga-
dagna.

Nuls hom tam leu nō fail enre.
Nimes aue comenloc onsets.
p plus aseguraç. P qm par
gⁿ foldaç . qī nō ten ço qauenir
li poria . qe cuiçaua qar amors
nō temia . qe nō poges forsar
ult^a mō g^t . mas aramal del
tot apoderat.

¹Tan es damoros taill . la bella qī
rete . con nolau nilaue . nō sia
enamoraç . edōc seu forfaç fui
Nō cui¹es ges gⁿ merauillia
sia . q̄sabeltaç laonillse deslia.
uēç ennaysi totas autras beltaç.
con lo soleill uēç totas aut^s
clartaç.

De robI an c'stal mj par qe dē lafe.
edel seu dolç ale . lespit çosapchaç.
ab cliç² ennamoraç plem dedolçor
ab orçoill ses folia . el sens parlar
atā dolçe aparia . qe als mās
c'is damor uolūtaç . efay amar
+³ cels qī nō an amaç.

E car eu nō uail tā cāt al seu pç
cōue *et* aysir mē . car mē sui en
uitaç cō nō es tā p̄saç qe saua
lor al seu ric pç par sia . posa
mor ent^s amās ēt'a lo plus le
ial el miellç enamoraç nōcal
temer son preç nisa richaç.⁴

[c. 80^v.]

Autresi com la candela chesimetep
sa adestrui p far clartaç adatrui.
quant om plus trao greu martir^a
per plaçer d'e lautra gen eqar a
dreiz esciem faç tam greu folla
ge qas autres dom alegrage
ea me pena etormen nulla rem

1) Il *T* non è ben chiaro.

2) Con istento si potrebbe forse leggere anche *dīç*. ma il copista adopera sempre un *d* di altra forma.

3) Questa crocetta è un segno di rimando alla c. 79^v di fronte, ove si legge una strofe di questo stesso componimento. Questa strofe, che fu riportata in altra carta perchè il *recto* della c. 80 era tutto riempito, la facciamo regolarmente seguire alle altre.

4) Manca a questo componimento la doppia tornata che leggesi ad es. in Mahn. Gedichte II, 896.

si mal men prem non deu plan
gner del dāpnage.

Pero ben sa per usage qe la o a
mor saten ual foldaç en loc de
sen dom pois tan am ed'sir
laçençer qel mon semir p mal
qem posca uenir nō taig^a qem
recreia anç o plus mauci em
gerreia meilz lideu mamort
graçir sil droit damor uol
segir qestiers sacort non plai
deia.

Dono puis ço qem gerreia co
nosc qe mer abladir acelar
et ab sofrir lisera hom eser
uir esaisim uol retener ue
os metot alseu plaxer fin
franc ses bausia *et* sabaital cōsa
trencaïa posc ensacort remaner
el mond non a nul saber per
qem canges ma follia.

Boiorn ke sa cortexia mostret ni
inaparer un pauc damoros pla
zer pates bem qem uole aucir
qinz elcor manet sasir me
mel lodesir qe mauci denucia
ieu con fol qe folleia fui leu
ad enfoleter qar cuiçei zo per
albir qençers nō pēs qeser deia.
eper nullautra qe siam¹ poges
mais enricir ben magran compã
tir mes qan plus fort me cossir
entan qan la mon por prem nō
trob una tam ualent de negun
parage per qeu elseu segnora

ge remag tot uencudamen
qar noi trob melluramen . p
força eper agradage.

Em petit dora uen gram bens.
Selles qil qera oqil demande.
Ed'pauc ioie uen hom en grān
Per qe ai ric cor effortio.
Eplem dum respit qem secora
Eueram ancora maior.
Sami dons plaç kem dona esplio
Vars tal amor me tiral fres.
Canc no sauset de truant
Nenegus nos enuai gaban.
Euson amic nelei çastio
Anc no fel blasme ni folor.
Anç porta debeltaç laflor.
Ed'ric prez nomenetio.
Bones louers el çantador.
Euolgram bon entendedor.
Per deu bel cler tu meldio²
e trametai ala gençor
Can zaqes d' soz cob'tor
p cui euçham euao enio.
Detintegnac hac laualor
qi fez louers nomenetio.

[c. 81^r.]

çirardus brunelus.

Sem sentis fidels amicx.
P uer encuser amor
Mas er mo lais p paor.
Non doubles ancta el destrics.
Mas aitan pos dire se dan
Qanc den ian ni de nofe.

1) Nel ms. veramente *sjam* con *j* di altra mano. Prima forse v' era: *seam*.

2) Ovvero *melclio*.

Nū membret pos ame be.
 Anç nai soffert de grāt mals
 Caissi sauē als lials.
E car non grana lespics
 Si com pareis alla flor.
 Cuidas qe plaça alsegnor
 Anç len creis ir e gençics.
 E par qe cossire de lan. En auan.
 Qar sab eue. Qe sos affar nollaue
 Qeu ui cus iors ferials
 Mera meiller coi de nadals
 Eu ui ia mentrera rics.
 Qem tegnia desonorç.
 Maint plaç dont er sui ab rics.
 Con uencus soffrire.
 Qe blan. Suffert an.
 Qe peç li ue. Dūt plus li descoue.
 Qar segon qil era engals.
 La mors . *et* la mics cabals.
E se ia sen feng enics.
 Per espauentar los lor
 Si plans ualers noi accors.
 Pauc ual precs ni iançics.
 Deu som dōc aucire.
 Preian . dreit nai gran.
 Qeu sai e cre. Mais ges nō o dic
 p me.
 Cals uerais amics corals.
 Non ua enan lor cabtals
 Guias ioues ni antica.
 Pois en sabailia encor.
 Tri de dos dans lo menor.
 Nom feral reics lodoiça.
 Deu som dūc ben rire.
 De man. Qe la fan.
 Damor soste. E nol sap lognar dese.
 Pos uci qe lira es uenals.

Es dans da mor tot aitals.
 Era os semblera predics.
 Mos chans mais se deu aor.
 Trop a nōui amador
 Cui meis noi ancta ne trics.
 Mas p meilç assire
 Mon chan. Uau cercan.
 Bon moç enfre. Qe son tut carga
 eple
 Dun estrāg senç naturals.
 Mas nō sa bon tuit de cals.

çirardus.

La flor del uer çan.
 Me uai remenbran
 Don cortes affan.
 Essi nous contes.
 Qe nū remembres
 Iam for oblidaç
 Den qerre solas.
 Pero caps ni preç.
 Genser no meissona.
 Qel cor mi bottona.
 Tals una mistaç.
 Amafe Seisi sa^ade ue
 Cum cil qeu am mo conuen
 Ben dei chantar plus souen.
 [c. 81^v.]
Ben es dreich qeu chan.
P precs qe per man.
 Mais era diran.
 Qe leu mes forces
 Com leuet chantes.
 Miel me for assaç.
 E nō es uertaç
 Qe sen *et* chartaç
 Aduç preç el dona.

Si com lo chasona
 Lo sens es laissaç.
 Mas ben cre
 Qe ges chantar se
 No ual començamen
 Tant cum pois qant hom lenten.
E dunc p qem uan.
 Tuç iorn chastian.
 Qe pos plagneran.
 Seu ia mi cobres.
 Car non serai pres.
 Qe seu iom nilaç.
 Menus moç ferraç.
 Pos ni son laudaç.
 Qant raison bona.
 Per me sa bandona.
 Com ben essegnaç.
 Si ben ue.
 Ni mos diç mante.
 Non ual al men escien.
 Qe toç chan comunalmen.
Mais pero lautran.
 Qant perde mon gan
 Ma uen chant auilan
 E pliaç ades.
 Qe si men targes.
 Foram encolpaç.
 E sil dons nil graç.
 No mera uedaç
 Mas eram sim sona
 Ma mia fellona.
 Serai sem poiaç.
 Duncs per qe.
 Non poiera be
 Sim sona ni ma coil gen.
 Noia grant refragemen.
E sil bel semblan

Nil cor nil talan
 Ma naua camian.
 Non sai qim laudes
 Qen lo soffertes.
 Soffrir er auiaç
 Com mauci foldaç
 Anc sem cor alaç.
 Em cotra sperona.
 Com peç me raisona.
 Dūc si nos cuiaç.
 Pos merce.
 Diç caura de me.
 Seu lan raison folemen.
 Qen sen peneda es nalen.
 Trai dôcs enan.
 Fis *et* se en ian.
 Temen *et* celan.
 E si sa franques
 Son dur cor engres
 Miels for auegnaç.
 Qe si fos on raç.
 Mos cuich ni mosfaç.
 [c. 82^r.]
 Eisis de saisona.
 Car miel no sa dona.
 Ço dunt fos paiaç.
 Num recre.
 Si cam naire.
 De ben amar finamen.
 Qel francs uenç hom francamen.
Mais es cridaran
 Aqist drut truan.
 Qe sperar ten dan.
 Mais qi ben ames.
 E miels esperes.
 Plus sen fora onraç
 Ian fos eniānaç.

Eran demandaç
 Mi don de narbona.
 Si druç qe randona.
 Nes fai trop cuiaç
 Si sa ue.
 Cana ueç rete.
 Damor qualqs iaudimen.
 Si nō opert mais . de cen.
 Num rere.
 Desesperar iase.
 Sobre tanç qe loniamen
 Maura menat pren nō pren.
 Bes tang qe ric iausimen.
 Attenda hom longamen.

çirardus.

Quant lo freq el glaç ela neus.
 Sen fui e torna la calors.
 E reuerdis lo pascors.
 Et aut las nautas des auseus.
 Mes etant beus.
 Lo doçe tēps aisen de març
 Qe plus son sallens qe leoparç
 E nils non es cabrols ni cers.
 Se la bella cui so profers.
 Mi uoli onrar daitan.
 Qem degues soffertan
 Qeu fos sos fis entendenç
 Sobre toç son rics *et* manēç
 Tant es sos cors gais *et* isneus
 E cōplit de belas colors
 Canc de rosiers nō nasquet flors
 Tan franscas ni de nul brondeus
 Ni anc bordeus
 Nō ac segnor fos plus gallarç
 De mi si mera cols ni parç
 Qeu ia fos sos dominiser.

E fos apelaç de beders.
 Qan ia parlar
 Maudiriom de nul celar.
 Qellam dices p'uadamōç
 Dunt saires lo seu cors gens.
 Bona dōna uostra neus.
 Qem donec mi fai tal soccors
 Qem lui refragni mas dolors
 Qan lo remir em torn plus leus.
 Cus estorneus.
 Eson per lui aissi ausarç.
 Qe nos cuides lança ni darç.
 Mespauen . ni acer ni fers.
 Edautra part sui plus despers.
 Per sobramar
 Qe naus qan ua torbat p mar.
 Destrechas dundas e de uenç.
 Aissim destrēg lu pessamenç.
 [c. 82^v.]
 Don aissi con us agneus.
 Non ac força contra un ors.
 Son eu se la uostra ualors
 Num ual plus freuol dunrareu*.
 Et er plus breus
 La mia uida de qinçe qars.
 Soi mai mi pren negun destarç
 Qe nū façat dreit del en uers
 E tu fina mors qem soffers.
 E deus gardar.
 Los fins amans ecapdelar
 Sam capdels e gireus.
 Ama dōna mas aissim uenç.
 Dōna aissi con us freuol casteus
 Assetiaç per fort segnors.
 Qant la perreras frāg las turs
 El calabres el manganeus.
 El tortoreus

Es la gerra des totes parç
 Qe nollor ten pro gēg ni ars.
 El gabs el cris es grās e fiera.
 Cīl de dinç nō an uengers.
 Semblaos mos par.
 Qa ion ops merce acridar.
 Aissi os clam merce humilmēs.
 Bona dōna e couinēç.
Messenger mos moç noueus.
 De chantan porteras en cors.
 Ala bella cui nais riccors.
 E dirai li queu son plus seus.
 Qe son manteus.
 Lo segner cui es aragon
 Sal deu sel plai
 Car ues bona dona satrai.
 Ela mia tut eissamenç.
 Car es bela e couinenç

çirardus.

De chantar mi fora entremes
 Pro ueç p coicha de solaç.
 Seu uis qe bos chans fos amaç.
 Pero sages aiuda.
 De rason o de druda.
 Ualen. Ges non defen.
 Qeu nō chantes enqera.
 Tan mes esquiua e fera.
 La perda el danç
 Qen aissi reman iois en chanç.
 Egaulabia. Qera ten hom folia.
 Sem deport ni mes iau ni chan
 E no faç ço qil autre fan.
E nom par qe sia cortes.
 Qi tot iorn uol esser sēnaç
 Mais magrada . bela foldaç.
 Lognada eretenguda

Si com senç eloc muda.
 Qel sen. Fai parer sen.
 Qel enaç el esmera.
 Uer uos queu chant lesqera.
 Per uer enanç.
 Seu sabes qe iois fos la fanç.
 Ni trebal cortesia.
 Ia deus sos pro no sia.
 Qi laisa ioi ni bel semblan.
 P maluastat ni p enian.
E nō pos mudar queu nō pes
 Mas duna ren son conortaç.
 Cus messenger ben enseгнаç.
 Ma diç cunam saluda.
 [c. 83^r.]
 Qe ma ioia renduda
 Car pren enchausimen.
 Mon chan queu non chantera
 Per outra ni credera
 Saluç ni manç
 Mas de qesta serai comāç
 Tan uol sa segnoría.
 Pero si li plasia
 Qe poisses sul un pauc enan.
 Al nol qer nel plus nol deman.
Preiar la uolgra sil plagues.
 Pos per lei soi en ioi tornaç
 Co fos nostra bonamistat
 P un amic saubuda
 Qe plui nes car tenguda.
 Qant gem dirai souen
 Ço dūt nomalegrera
 Mentre qe sol celera
 Conors es granç
 E pros qant troba fin amāç.
 A cui solaçeria.
 Qe pos nom pot qe dia.

Dir asamiga son talan.
 Couen caia per cui le man.
Oblidar uolgra seu poges.
 Mas nom pose ço dūt son iraç.
 Car uei alas grāç poestaç.
 Baisar solaç ebruda.
 Cun ampla recreduda.
 P pren . qe tol iouen . elenchausa.
 Elen chausa eles fera.
 Sapchas qeu nō cuidera.
 Qe de mil anç
 Fos tan bassaç pres ni bobanç.
 Qeissa cauallaria.
 Ualc menç edruderia.
 Pos garde son pro ni son dan.
 No fo mester de fin aman.
Ualer mi deu ma bona fes
 Car anc nō fui mal uediaç
 Qar nam fis *et* fis sui amaç
 Esia ben uenguda.
 Aital com lai uolguda.
 Plaisen. Coīda rien.
 Iam aital cōlorera.
 E ges nolla cam iera.
 Qel preç presanç.
 El cors adreich . eben estāç.
 Franca e de bela paria.
 Masien sa bailia.
 P qeu lais eprenc esoam.
 E men ardis euau doptan.

çirardus.

Quant creis la fresca folla el rams.
 Elumbra sespeis el defes.
 Magrada laura el tēps el mes.
 El iocs el rics . el gabs el chana.
 El dolç masanç

Bertonì, Canzoniere.

Qe par quant sais mal maitis.
 Se num gandis.
 Mon segner coumenç amanç.
 Foram enanç.
 Per far un uers.
 Qe fos p cels chantaç.
 Cui iois e preç e cortesia plaç.
Mais nō cuidera entre nos ams.
 Dans ni mescabs ni tors chaubes.
 Esseu te *et* tu non cres.
 [c. 83^v.]
 Com te pose easser fis amanç.
 Meus ner lo danç
 Qed el fora frans e franche fis.
 Sem consentis
 Qel esperança el bel semblanç.
 Me fos duranç.
 Mais de gre er uera fin amistaç.
 De qen soffrāç tuttu luna mitaç.
 Cuidaç doncs qai ço si clama.
 Ni qeu men rancur no faç ges.
 Totta ma rancura es merces.
 Se tut passal diç lo garanç.
 Non son chamanç
 Mas ben uolgra qe la chausis.
 Qe no fallis.
 Cortes cors ben estans.
 Qel mager panç del preç qaira.
 Se nol sosten uertaç
 Essera greu uns fins cors ues do'laç.
 Ges leis nō atteins lo liams.
 Don eu cuidei cams nos preses.
 Mas de mi conosc qe su pres.
 Caissi par fis amics trians.
 Qeu cuier anç.
 Qe saspra captenēça uis.
 Cusqal qeris.

Ma leges mos peiors affanç.
 El plus pesanç.
 E pos euui qel cor lera cāiaç.
 Cam ieral meu se tant nō fos fermaç.
Hai com fo petit lo reclams.
 Sil tant prim nō o cōnogues.
 Quāt li plac cab sim retēgues.
 Em soffer qeu li fos comāç.
 Em det ses ganç.
 Sas mans.
 P tal qe meil men requis.
 Mais pos maucis.
 Ca mi fō ueiaire des manç
 Cus dels bertranç.
 Nos es tan pros ni tāt gent en-
 segnaç.
 Qen aq's pas toç nō fos ersaraç.
Duncas per qes diras q' mams.
 Si q'nt mauras grant ben promes.
 Me menç em diç qe sui mespres.
 P qe nū doptas onū blanç.
 Nomo desmanç.
 Qeu non uoldria hom pros pleuis.
 Ço dūt mentis.
 Num tang mar atrefanç truanç.
 Fals echamianç.
 Qe seodic daitant uoil q'm credaç
 P nō poder reman seu nō ofaç.
E pos del mal mī fui la fams.
 Econos qal serial bes.
 Seu nomen toil falç tu nō ges.
 E con ia semblaria enianç.
 Aital balanç.
 Com ben ames enol soffris.
 E tu iam dis.
 Qel mal ajuda el ben cent anç.
 Ia no soanç.

Ço qe plus uols . ne tēfegnaç iraç.
 Qe gerra tol souēt ço qaduç paç.

çirardus.

Abanç qel blanc poi sia uert.
 Ni ueiam flor ēlacima.
 Qant lausel sūt del chantar nec.
 [c. 84^r.]
 Cū contral fret nō ses pta.
 Adūc uoil nouels moç las dar.
 Dun uers qen tendan li meillor
 Qel bes entrels bos creis e par.
 Perçom plai qant lo tēps no uert.
 Mostres uers de raison prima.
 Als ualens cui saber consec.
 Car esta gent mal apta
 Nō sap sol rem qe uol leuar.
 Qe sens p mil doctrinador.
 Ses bon cor no pot millorar.
Dinç es porida semblāt uert.
 Unauol gens qe blastima.
 Qot ço qanc dreittura amec.
 E pos negus no sa certa
 Deus qant pot hom en els blasmar
 Qanc nō iagron larceil menor.
 Maint home acui aut preç . dar.
 Nulç hom del mōt nō a preç uert.
 Qant uol daurar *et* pos lima.
 P qes fols cel qe ço percec
 Pos ue qe bes no reuerta
 Qa la coita pot hom prouar
 Amic de bocca ses amor.
 Mas don no ues non esperar.
Qui anc ni fresc ioue ni uert
 Ar es moç p'gent caina.
 Qe cuida far tut lo mund sec.
 Qeu non uei fol ni mamberta.

Cui nō faça soffren son par.
 Pero fruiç torna empeior.
 Douç semblant ab sabor da mar.
 Ben sap far passer herba uert
 Femna qel marit en crima.
 P son auoil faiç tener nec
 Da qi nais la genç deserta
 De preç cuns non ausa parlar
 Mas de mal fruiç mala sabor.
 El fil nō uolon sordellar.
 Aissi naisson sec nō uert
 Cus dēgan nō repaima
 Ni anc pos deus adam formec.
 Nō tenc sa porta uberta.
 Bausia qen fai mains intrar.
 Qe lob son tornat li pastor.
 Qe degtron las fedas gardar.
 Cobedes an mort preç uert.
 Qen senhals baron de scrima.
 E cobesetaç abrasec
 Un arsons qe es cuberta.
 Dūt uedem mains riens abaissar.
 Preç cuidam traire dauol laor.
 Mas anc fes deus nō ui ren car.

çirardus.

Gen . Maten . ses fallimen.
 En un gan ualen.
 Qa iuda. Mes creguda.
 De lai. On cil estai. Qeu am mais
 q° re.
 Neus me non am tan.
 Per qeu uau pessan.
 Com ço qel plagues. Li disses
 chatan.
 Qesters non laus dir
 Cum me fai languir.

Iausen. Qe mal nō sen.
 Mais del pensamen.
 Qem destreing. Pero sil capteİg.
 Qem promes nom fai. De ben et
 desiai.
 Mes du emes peing.
 [c. 84^v.]
 Qen ten. Me feç paruen
 Alcomecamen.
 De druda car tenguda.
 Qesmai . ni dol non ai.
 Pel iai qi men ue. Qāc se
 Cuich qe nan. Silla meilloran
 Lesperancel preç. Emais sen ēgan
 Lai cor asservuir. Sē degna coillir
 Meu pren achausimen.
 Dat ai qi nō pen. Si iā feİg
 Qa son seİg. Non reİg.
 Segon qeu sabrai.
 Pos conoisserai. Q° noia mal geİg.
 Den. Non en. Me uau metten.
 Per sobrardimen.
 Embruda. Mentaguda.
 Qe trai ues tal esai
 Cala mia fe. Ben cre.
 Qa mon dan. Me uau sforçan.
 Tan sui fola res. E com es.
 Qeu tan. Em sei cobrir
 Qi mo deu graçir.
 Souen faıl emespren.
 E pois no massen. Ni nō teİg
 Adan sim destreİg
 Sa mors mendeçhai
 Cu naueç naurai.
 Mun ben esdeueİg.
 Len. Mi ren. Qe qem presen.
 Mas leugeramen

Se muda. Qa saubuda.
 Mes trai. Ço qe fec iai.
 Emen descapte.
 Merce nol de man.
 Mas uau malegran.
 Com no conogues
 Ni saubes. Lafan.
 Ie cuit men partir.
 Pos enle laucir
 Enten . gran gadimen.
 Qe naurai breumen.
 E reueīg. Bon autre seīg.
 Qem don ematrai.
 Los uus bertelai
 Qe nals no mateīg.
 Men. Tauen. Uai dreīç uiuen.
 Pro ueç si bes pen
 Qem cuida. Recreuda.
 Ses iai. Qes enfrai.
 Cum cobrar eue
 Per qe. Uau tarian.
 La gerel desman.
 E sui tan cortes.
 Qe merces. Claman
 Cuiges deuenir.
 En ço qeu desir.
 Parten. Forçadamen.
 Caplan recreen.
 Men despeīg
 Pero si iam sen.
 Tant os ofirai.
 Qe tot proarai.
 Si met o reteing.
 Sim detren. Co cors q^e lengein.
 Cauia perdrai
 Anç qe ueia mai.
 Als plus no mateīg.

Plus adreg greo maten.

[c. 85^r.]

Qe passaraī se de uos no uen.

çirardus brunelus.

Nulla res achantar no fail.

P qeu deo pro mōç chāç ualer

Qe eu aben raçon eleçer.

Elueç esaçon de qeu chan.

E mais daitan me creis mabenē-
nāça.

Qē bona cui dai mō esper.

Qem fai temer.

E fai ioi iausir esolaç.

Euei esaç.

Cobs es qe mos chanç se meillur

Pois en mē segna crit segur.

Car nō es dreich qe chant nuail.

Can de ioi mou ni de plaçer.

Car si sen contron dui uoler.

Dui fin amic e diu talan.

Qe uers enian nō pēda labelāça

Chaschus si de contra tener.

Qa son poder.

Nos uolua ni uir.

Alsculaç . camix amaç.

Sacor si mēta ni periur.

Il el sun bran ai malaur.

Qeu cai pres . en mō lōc trebail.

Demaī molleig mandut iaser.

Laixa ualqes de mō saber.

Mas rancuran.

Uauc qesman.

Qel contra dan . daua bon espança.

Tal on eu pogues remaner.

Esim dich uer. Monsegner.

Pro soi ben fermaç.

Ges no menaç.
 Mas de cui qem clam erancur.
 Ablei mi remaig ematur.
 E merces qe suplei no uail.
 Res for dieu noi pot pro tener.
 De peiurar ni decaçar.
 Epuis en ren al noil deman.
 Malarg mabenenāça.
 Membret com mafiçer
 Un fer al seu mainer.
 Ço dume sui pois conortaç.
 Esa çil plaç.
 Per lamistaç . qeil tēc li iur.
 Qe de ben amar . no peiur.
 E sieu ges per samur trasail.
 Qel trop nō puesca sostener.
 Nil men quer.
 Cal qe nō deuer fraig.
 Al fols orguoil merceian.
 Qe ben estan . lier sime creis.
 Emenāça.
 Qeu ai ben uegut escaçer.
 Calestouer ua uil tēguç
 Emen presiaç.
 Qestraig foliaç.
 Fai mātaneç abon auçur
 Co meilç se teig . e qe maisdur.
 Esimes enson asenail.
 E de son traig nō posc mouer.
 Nō lais de lautrui colp doler.
 Mas feran.
 Ab un bel semblan.
 Qeu nō coman.
 Far ço qeu aia fiança.
 [c. 85^v.]
 Daltra mistat.
 Mas del ueçer.

No de leçer.
 Ladreich cor eben enseгнаç.
 Nō fui priuaç.
 Anç qan poc far de clar oscur.
 Me fe barrera dū prin mur.
 Eforamen desconortaç
 Trist eforçaç.
 Sobre toç mas tan bon agur.
 Nagui pque sui ferm edur.
 Emon foilla ten p tassur.
 Celui qi nō crei bon agur.

çlirardus.

Erañ sim fos engrat tengut.
 Prenria eu senç glut
 Un chantaret prin emenut.
 Qel mon nō adoctor.
 Q' tan prin . ni plus plan lo
 p^oçes.
 Ni miels la fines.
 Eqim creçes.
 Caissi cantes.
 Polira . forbira.
 Mon chan.
 Ses affan. Gran.
 Mas ai lor ueiaire.
 Fail car no les claire.
 Daitan qe lentendesson.
 Neis len fan.
 E fora ia del tot uencut.
 Si deus ma iut.
 Ma bella mia mas ac strut.
 Leues la man
 Per qes mos miellers.
 Chan reman.
 E no mes bel cū presentes.
 So qe cam ies.

Ni peiures
 Per ira. Qe uira.
 Telan . eganan.
 Uan tric egaliare
 Gentil ede bonaire
 No uoillaç retraire.
 De ian.
 Aicelas qe galiaran.
 Epos men aueç retengut.
 Caillors nō mut.
 Uoillaç qe ioi aie salut.
 Caissi paira seu dic uer.
 Daiqo don menua.
 Car sil ben catend.
 Nō trāçes.
 Sol començes.
 Epuis ades.
 Seruira. Graçira.
 Chantan. Elauçan.
 Qem fos començaire.
 Desquiar maltraire.
 Tan sui fis amaire.
 Qe nāç uai mamors ades es-
 forçan
 Pero ben nai lo tems agut.
 Cade percut.
 Mo tengra sagues tan uolgut.
 Ni mes enua.
 Mon chantar.
 Mais aissi sesca.
 Tro merces.
 Sai meillur apres.
 [c. 86^r.]
 Eqim mostres. Cōme loignes.
 Grandira. Garira.
 Esperāma de uiron pelcaire.
 Qe nō posec delaire

Mon fait cor estraire
 Ni blan.
 La perda qe fex pelgan.
 Anç me nestot des so uēgut.
 Cant ai uesut.
 Car sol un iorn mapellet drut.
 Esi mestra so qē diç.
 Mal estan sera cāc pos pres.
 Aguen qe ma mes.
 Non cug pes.
 Qe ren uires.
 Moutira. Sofrira.
 Pregar. Suffertan.
 Canc me uole amor faire.
 Mas pel cab mon paire.
 Non serai confraire.
 Oian.
 Damur . qe prēga delun pan.
 Canc nō plac amors p escut.
 Acors batut.
 Lun priuat . *et* lautrescondut.
 Mas qim uolra.
 Tota laurai . *et* tot maura.
 Nō dic gesanç chel tot pdes.
 Non esperes
 Qe druç engres.
 Saxira. Sospira.
 Pensan. Meneçan
 Fassun dan.
 Po suffertaire.
 Pren en nāç repaire.
 Qe gors menassaire. Cridan
 Tals colps feria de mon bran.
 Fols es dōneare.
 Sab bruch ni pbraire.
 Uoluas si atraire. Gaban.
 Bona dona ni ben estan.

çirardus.

Iam uai reuenen.
 Dun dol *et* dun ira.
 Lo cors car aten.
 Dun sol bel conuen.
 Benenança iai.
 P qeu chanterai.
 Coian no chantera.
 Pos uergers ni praç.
 No madui solaç.
 Ni chanç ples paxaç
 Qe lauçelet fan.
 Uas lo torn de lan.
 Ni ia lauol gen.
 Em paç nō soffrira.
 Qa pensadamen.
 Uan uas fin ioi len.
 Per qe preç dechai
 Ren als nous ensai.
 Mas ia non cuiera
 Fos aitan uiaç.
 Iois de son paraç.
 Uos men conortaç
 Dōna p cui chan.
 Euauc allegran.
 E per uos defen.
 So qe plus mi tira.
 [c. 86^v.]
 Qe no mes paruen.
 Qel bon pensamen.
 Qe nagui enai
 Mas plus nom neschai.
 Cassaç meilç chantera.
 Sil genç cors miraç.
 Mi fos plus priuaç.
 Epero sius plaç.
 Noi dei auer dan.

Sius en prec chantan.
 Qar plus dardimen.
 Mos faç cors nous uira.
 Tan fort mespauen.
 Qa mon dan serai.
 Qāt uos preiarai.
 Pois aissi mes fera.
 Car sol ocuiaç.
 Anç qe ren sapiaç.
 Si plus mauciaç.
 Paor mi faç gran.
 Qe doubles lafan.
 Mas mon èssien.
 Tot outra sentira
 Plus den uaximen.
 Parlen bellamen.
 Digaç odirai.
 Qal tort uos aurai.
 Sius am oenqera.
 Uos me prec forçaç
 Mais preis eliaç.
 Soi enon creiaç.
 Chom sobre talan.
 Ia no me garan.
 Car qilç dreiaç en ten.
 Damor nim sospira.
 Nom pot auer sen.
 De gran çausimen.
 Sab foudat noi uai.
 Cāc dur saui gai.
 No ui cans es mera.
 Lo sen li foudaç.
 Pero samauaç.
 Elsen cressiaç.
 Per pauc de semblan.
 Niriaç doptan.
 Eper aço pren trop.

Qi nō salbira.
 Primiers e cossen.
 So cautre repren.
 Ges ben nous estai.
 Sieu men pren delai.
 Qeissamēç mamera.
 Com uos uos amaç.
 Uos qim gerreaç.
 Ma soffreç enpaç.
 Qaïcel uençeran.
 Q' meilç sofreran.
 Qen paç esoffren.
 Ui ia qem iausira.
 Dun amor ualen.
 Si leogeramen.
 P fol sençauai.
 Nō feçeç esglai.
 Ço qe maiudera.
 Sim fos uexiaç.
 Ma fenissim iraç.
 P cautre senaç.
 Car manei tarçan
 [c. 87^r.]
 Po's epres ennan
 E pueis soffertara.
 Maiors torç assaç.
 Qan menfui lognaç.
 E sui ne esfreaç.
 Per qeus prec eus man.
 Qe sofraç aman.

çirardus.

Sieus qer cōseil bellamia alamāda
 Nol me uedes coms cochaç lous
 d'māda
 Qe so madich uostra dōna du-
 randa.

Qe loinsonfors isies de sacomanda.
 Pois ço qē det nos tol era nos
 māda.
 Qem consillaç.
 Qa pauc lo cor diç dira no ma
 brāda.
 Tan fort en sui iraç.
 Per dieu giraut ges aissi tot aranda.
 Uolers damic nous fai ni nos ga-
 rāda.
 Car se lūç fail lautre coue q°
 blanda.
 Q° lor destrich no cresca ni se
 spāda
 Ese laus dir daut pueg q° sia landa.
 Uos lā creaç
 Eplaça uos los bes el mal sil māda.
 Caissi seres amaç.
 No pois sofrir qe cōtra orguoil nō
 g^anda.
 Si tot uos est doçella bella e blonda.
 Pauc diraus noç . epauc iois uos
 auōda.
 Po nō ē p'mera ni segonda.
 Mais ieus qe tem de lira qē cō-
 funda.
 Qē mē lauçaç.
 Tan temperir sī traçes plus ues
 lōda.
 Mal eug qē capdellaç.
 Sim mē qeres daital raisō pōnda.
 P dieu giraut nō sai qeus mi re-
 spōda.
 Po sius par cap pauc fos iausionda.
 Mais uoil pellar mō prat cautre lo
 tōda.
 Mais sil eroi de plaç far desironda.

Uos encherçaç.
 Con son bon cor . uos es dñu uos
 eus rescōda.
 Ben par con es cochaç.
 Donçella oi mais nō siaç trop parlera.
 Si mal mētit mas d' eīç ues pri-
 mera.
 Cuias uos dōcs q° toç tēps loi so-
 feira.
 Semblaria qel feçes p nesiera.
 Dautra mistat *et* ai talan qeus feira.
 Si nous callaç.
 Meillor cōseil . donet na bellengera.
 Q° uos nomi donaç.
 Lora uis eo qe lausengiera.
 Car la pellest cangiaris ni leogera.
 Per so cuiaç qeil de plāg uos en-
 qiera.
 Mas eo nō cre . qe sia tāt maniera.
 Anç er oimais sa pmissa deriera.
 Qe qē digaç.
 Nola destren tāt . qe ia uos offeiera.
 Tregaç . ni fis . ni paç.
 Bella perdeo nō perda uostra iuda.
 Qe ia saubes cō mi fo cōuencuda.
 Si eu mai faillit p lira cai aguda.
 Nō tegna danc sanc sentisc cam
 leo muda.
 Cors damador bella e sās fos druda.
 De plag pensāç.
 Qem uer uos dic . morç soi sieu
 lai pduda.
 Ma nō loi descobraç.
 Segner giraut ianagrieu fin uolguda.
 Mas ellam diç cadreiç ses irascuda.
 Cautrā prequest com fols tot asau-
 buda.

Q° no la ual ni uestida ni nuda.
 [c. 87^v.]
 Non fara donc si nous gic qe uē-
 cuda.
 Sautram preiaç.
 Beus en ualrai esai laus mātēguda.
 Si mais nous imeslaç.
 Sella perdiu si della nes creçuda.
 P mi loi affiaç
 En offarai mas cāt uos errenduda
 Samors no laus tollaç.

çlirardus.

Allegrar mi uolgren chātan
 Echantar per qe malegres.
 E se sol un pauc ma iudes.
 Mōs bel segner . ai ben talan.
 Qe ia p nauça ni p dan.
 Qen cregues ne descōnortes.
 Qe stiers nō fara fruch ni flors
 Ni gēs pascor ioi ni solaç.
 Mas uallam chauximē sil plaç
 Qe maiut bona suspensōç.
 En un uers faire qe sia bonç.
 E per o ben amai dun an.
 Com mi pregaua qe chantes.
 Efora ben qeu ne sforçes.
 Sim pogues pagar del malsan.
 Mai uoil qel cors saccord auchā
 Eqe la bocca atenda pres.
 Dels bels diç el dels faiç maiors
 Grat e lausors.
 Qar si chantaç.
 De tal qeos plaça.
 Eus sofre enpaç.
 Uostres prec . ni uostra chāços.
 Mot len eschai rics giçerdōs.

Eserail preç amon semblan.
 Si uostre chanç meillura ades.
 Aiseu iauis gem meillures.
 Lo meus com fora amon coman.
 Toç lo monç. Esi ia da fan.
 Qe naigues trach mi corrilles.
 Toç tēps mi defendes.
 Amors de sas honors.
 Efos mostraç.
 Si com fols des auenturaç.
 De iois des emparaç eblos.
 A cui no taīg honors ni pros.
Deus com era naç regardan.
 Si ia uira qim agrades.
 Eno ges pço qeo cuiges.
 Qe nulla res mabelis tan.
 Pro ma uen miels qeo nō deman.
 E com nol me diraç. Fols es.
 Ia sabes tu daiquest amadors.
 Leo parladors.
 Qe leor foudaç.
 Can lor afars ses auiaç.
 Lur tol placers.
 Ediç edons.
 Eil mena trist econsiros.
Per qeo qī no magrat den ian.
 Ni uolgra q^autre mēsēgnes.
 Ço qe mō ioi me destorbes.
 An magrobs qē pares en nan.
 Eper som uauc sols allegran.
 Econsir con si na tendes.
 Conseil damic ode segnors.
 Qem foracors.
 Eloīg mi.
 De mos plus priuaç.
 [c. 88^r.]
 Tan dopti.

Qe luoc e saçōs membles.
 Calqe mot perillos
Eno ges pço qeo soan
 Lor solaç emot nō preçes.
 Se auses dir ege demandes.
 Acels qī uenon ni qī uan.

çirardus.

Sanc ior agui ioi ni solaç.
 Ar soi iraç.
 E partoc tenps des sepeaç.
 Car ma uentura nō retrai.
 Ia cobran iai.
 Cades mi desfui entresuai.
 Qe nō repaus econsiders.
 Qui fai ia dolers dons eders.
Car estragna ora cug fui naç.
 Ca deu nō plaç.
 Qe nuls bos amics . priuaç.
 Uiuan tan con lautra gen fan.
 Ai mes chī p mō ignauī q
 nō ai.
 Lion mō fali pⁱmiers.
 Encui comeset len conbres.
Maço ma alqes conortaç.
 Com om forçaç.
 Car uos maures qⁱ ma amauaç.
 Mas erā d'sconor nai canc nous
 uerai.
 Ni ia mais nō uendrā delai.
 Saluç ni corters mesagiers.
 Don ioi me sol uenir enters.
Aibels amic ben en segnaç.
 Ne sis als faç e dreg esauis als mō
 braç.
 Per uos teng uils abril emai.
 El dolç tenps iai.

Ni ia mai nō allegrarai.
 Ni nō chanterai uolūters.
 Mais nous pose plaiger esters.
 Aitan cel saber caniaç.
 Qe uos laxaç.
 Ia mais uostre par ner trobaç.
 Canc nō ui ni ia nō uerai.
 Tā cō irai . dū sol ome tā bel
 esai
 Nō desdirai caualers.
 Qe nō ualgues mai doliuer.
 Ares morta bella foudaç.
 Eio uedaç
 Edons edonei oblidaç.
 Per uol sol perd preç.
 Es descai trol port delai.
 Manç pros endē uerā sauai.
 Cui uos fos guiç.
 Econpagners humils aps.
 Debon mestiers.
 Del uostre fin trobar mesraç
 De la bontaç . del pç.
 Del sen. De la ricas.
 E de gra es deuenir iai.
 Cel qui peig uai.
 Ia de mō bes nō retrarai.
 Qel bon maestres dreturers.
 En resenblara lausengiers.

çirardus.

Ci per mō sobre toç nō fos.
 Qin diç qeo chantaç *et* si abgaïs.
 Ial soa tenps can lerba nais.
 Praç ni bosc ni rams . ni flors.
 Ni durs seigner ni uan amors.
 [c. 88^v.]
 Non pogrā metre enne sai.

Mais da'ço teing ablui.
 Qe pos qe iois d'fui.
 Merma preç ebubanç.
 Epais la poestaç.
 Se straerē de iai.
 De qant qel pgier fai.
 Nō fo p mi lausaç.
 Caisim soi conseillaç.
 Que nul rics nō enuei.
 Qui tant mal segnorei.
 Ie laueç eral el segle bos
 Cam p toç era cuiliç iais.
 Ecel grasiç on nera mais.
 Epreç sa uinea abricors.
 Er appellon pros lopeiors.
 Esobran cel qui peis sirais.
 Ecel qui mais adui.
 Conches pot del autrui.
 Sera plus enuiaç
 De qem teing per forçaç.
 Com dauol plai . sauai coilla pç.
 Ben nerais don degresser blasmaç.
 Euos qer nō pensaç.
 Se taing cō preç autrei.
 Celui qui laig feunei.
 Ma's fo capdelada raços.
 Des com p gros teing los sauais.
 Eraisonet om sord'o's.
 Emoc las colpas dels auçors.
 Aisi cō baçalix mis rais.
 Qe nō sab per cui.
 Tolon lonor celui
 Qui nerab dreit casaç.
 Ecels en co'llilaç.
 Diram q ben estai.
 Cal cel qu nō dirai sera mieller
 amaç.

Epois sui enbargaç
 Depreç nide donei.
 Mes aueç el corei.
 Euui p comp̃saua chaços
 Eḡ plaxial esegle gais.
 Era uei qe pois om sestrai.
 De solaç ni de faig gensors.
 Ni la fans de fins amadors.
 Se uiret de dreit en biais.
 Qe toç deuer fui
 Qa si de blui la carñel uis el
 blaç.
 Sol com acõpagnaç.
 Ni pç nol retrai.
 Ni dreit noisec . ni lei.
 Eraug del rei ḡl plus pros.
 Eplus ualenç.
 En manç asais.
 Detoç cels qui uianda pais.
 Qe es sobre mes als maiors.
 Erec sos pç esas honors.
 E nō rem ni afans nifais.
 Esi se plangnem dui.
 Loter lor odestrui.
 Quī par lor plaig mal ensegraç.
 Qeo nō cug canc fos naç.
 De carlen magnen sai re's p tãbel
 asai.
 Mentauguç ni p̃saç.
 Mas ia leu nō creçaç . la fars tã
 malestei.
 Qen sens lo plagnē trei.

[c. 89^r.]

çirardus.

Ben mera bels chantars.
 Eplasiã de porç.

Mais p un rics uiu mors
 Dum mes lur uista afans.
 Non moue flors del uerianç
 Ni nō planç chanç.
 Nouels tan nō fobels.
 Lo gens tenps nil pascor.
 Cant auia socors.
 Ab solaç qera mais mais.
 Tam me greo penne fais.
 Cant un fils iouenç.
 Degra esser segnaç
 El par del sen dels fils estat
 iraç.
 E si iois fos tan chars.
 Ben uolgra esser estors.
 Qen trels menuç el forç.
 Chai los pç ebubanç.
 Per qeo cug far ennanç.
 Cal seigner nicaldeus.
 Fai call leis ḡ so qui ler honors.
 Ublid aillorç euir aillors.
 E nos gara uerais.
 E se met sauais.
 E p̃n captēg donno amena paç.
 Edescapte cels cauian paraç.
 Uers es ac mans afar sauen.
 Ades acorç qer seu uail.
 Ni me forç . eu soi fols.
 A rochans qer proesa . es dāp.
 E uergogna. E maleus.
 E uista. Egrecis. Epaurbrere.
 Efolors. Alsen dels ancesors
 Cui nauū daua gais.
 Ualea un hoc mais.
 Era quiri ni uol auer solaç.
 Noi les graiç. Ançes fols appellaç
 Mout mes faillig cuiar

Qe mer auns granç conforç.
 Qentres gandas etorç
 Certas edesenaç.
 Er nō daria . un sanç so qē tolc . un
 ior . breus. Emos appeus.
 Car es afort segnor
 Nō fa mot desenors.
 Car seu clam nimi irais.
 e um toill mō dreg ebais.
 Esereç fols si ia raxons contaç.
 Anc pois ses deuis amars.
 Ni poc caber entorç.
 Nō fo loi uer conorç.
 Pos ses mes en balans.
 Len post en bene^stanç.
 Lo manians . sia seus.
 Canc bos morseus.
 Nō fo faig pos amors.
 Eguer lo ters ablorç.
 Ni p auer safrais.
 Ben cōuen sia gais.
 Qui druç semet ecortes eṗsaç.
 Egent tenens eben enrasonaç.
 Per qeo mē fora pars mas.
 Alēsent dun sorç.
 Qe mostret . uns ausorç.
 Qeo fos aleis comans.
 Qem det samans. Sens ganç.
 Don sonret mō manteus.
 [c. 89^v.]
 Emos āneus.
 Post canc fui dai q' fors.
 Tornei uas leis lo cors.
 Abos preç miretrais.
 Mas be q pois mestrais.
 Em dic amics ben siaç encertaç
 Qe ia p me nō sere galiaç.

çirardus.

Mamiga me mena estralei.
 Non sai p q can noil sofrei.
 Pauc ni re. Si d'smaut
 Donc per qe mauçira.
 Pos eu nuil enoill.
 Nō ifaç . car li plaç.
 Qa re nō sai . epço dic q me
 sprē.
 E car en colpat nō sent
 Parte iuia. Alrei. Mas q mane.
 Qe ses tot for fait.
 De qel bem q ma uolgut.
 Reconosc . qes iura.
 Per qeo mariç soi lōgnaç.
 De solaç qe ges nō ai.
 Mas cham p esbaudimē
 E p plaxer dautra gen.
 Deus qen er auos mautrei.
 Si clam merçe deus lo sens for fai.
 Tendra se q̄l cor noil mut.
 Qeo nō fora tan iraç q uiaç
 E de grā iai noill finis son fallimē.
 E ill ses tort . mi repren.
 Sela dopta qeo desfrei.
 Prendā alfrē.
 Qel p'mer for faig.
 Se ial ue q̄ra altre drut.
 E sirem litir d' qē forses ma faudaç.
 Ab un laç . liaç mi rendrai.
 Pel col et am mais sim pem.
 Qe maçires loniamen.

çirardus.

On plus lauoil meus lauei.
 Bona . uas me se d' sorç forfaig.
 Noil soue tot espdut.

Des quil nō salbira.
 Com eu millera otreiaç.
 Sobraç . p qe morai ma trobaç.
 Efai paruen.
 Caisim regna dreit nient.
Ges nō cre qen fol feunei.
 Per qeo liec molt auer forfaig.
 Qui laten sil plaç.
 Qen tuit molt ben abelira.
 Sus pel cap colps dastelaç.
 Absapaç esis nestrai.
 Senblara descausimē.
 Dic mal sil oentē.
Bes taing qe la segnorei.
 Cassis coue cāc maura forfaig.
 Qe iase mabe uendut.
 Zo qe mi pliura.
 Cunc d' lora qeo fui naç. **A**pensaç.
 Sill soreatis.
 Noi flase som mandamē.
 Ne cis ni abescien.
 Ioios al rei faç p̄sen.
 Dū do qen feç auinē.
 Uos seigner nō conten.

[c. 90^r.]**çirardus.**

Ben es dreg pois ental port.
 Nos a nostre seigner trames.
 Cab ioi len referam merces.
 Chanscuns poing aplan es forç.
 Qel sia laudaç egraçsiç.
 Tant adreit guiç
 Cui uenç emars eploie.
 Esi rēs conuenç esser obedienc.
 E quil ten car ben pot esser fis.
 Cal pagar aura centissime guierdōs.

Ial *seruisse* nō er tã bons.
 Epos saben canç nō fes torç
 Epos saben canç nō fes torç
 Nil fara daiso qe promies.
 Anç aseigner . ades magers . mens.
 Pro de ualer . nostre conort.
 Cal cel . q̄l dels fraig es feriç.
 Els mals noriç.
 Acoil els fai uiure manens.
 Ben senbla q̄l rics penedens.
 Uoilla largar.
 Si cors el obra uene par.
 Tro meil q̄l forfaig sófraitos
 Car mais ual lur confessios.
Per qes del grall plus rix.
 Plus fort es forçar.
 Com mais li plagues.
 Pos gent garniç
 Nil bels conres.
 Ni cortesia de port.
 No nordet . q̄l sans esperiç.
 Imet air . ni ia p sos bel garnimenç.
 Nes qe saui des auinenç
 Non deo doptar q̄l nostre seigner
 d'sēpar.
 Logentenç. Nils plus pros.
 Si nol sentol outra raxons.
Ni nō crei qel adreit deport.
 Sil cors noi falsa nila fes.
 Qes iassi iustiç ni preis.
 Calcora nō uenga ad res port.
 Qui no sa uiure es mariç.
 Qera en uiç
 Mi uau treballaç e temens.
 Nō poisc sofri q̄ nō comens un sol
 chantar
 Ab qe cuiaua remēbra.

Los auols rics de ualer blos.
 Per qes failliç condug edons.
Esi nō fosse qē als macord.
 Don maue apensar manes.
 Anc nō forō pieg . es comes.
 Emais attendrial plus fort.
 Per qes iois e iouenç.
 Eauniç epreiç faidiç.
 Sens aiude sens ben uolens.
 Caisi cō fo comēçamenç.
 Abioi menaç d' bon preç.
 Aral fan baxar.
 Q̄ noia tā ni pauc de coraios.
 Cui nō espauent messions.
Equi pogues tarçar lamorç
 Un iorn odous qe nō uēgues.
 Ben estera com coqses.
 E nō fora tant aut la tort.
 Mais crei . anc celui nō uiç.
 Quī fos auçiç.
 Cui escapes saber ni sens.
 Ni manentia.
 [c. 90^v.]
 Fons guerrens dun mot parlar.
 Dons pos eu segur afar.
 No onō son tan bellas mexons.
 Com dauar preç intrels bons.
E pos per saber ni p sort. Reis ni
 dux . ni coms ni marches.
 Non uiu lo menor iorn del mes.
 Com et dauar prendre atort.
 Qel noi faill tro qe ler faliç.
 E lauoltriç.
 Reigna emōstra mīta ges.
 Las obras el captenemens.
 El fai blasmar.
 Per q̄s diuria soing donar

Tot om mentre en lexeraç
 Qe nō reignes sos mal resons.

çlirardus.

Jois si ab comensamenç.
 Efis abona uentura.
 Dun uon chant q̄ra començ.
 Car sobra auinenç.
 Es bona ma raisos.
 De far chansos . sol hom dir.
 Qes fallimenç.
 Eben chausimenç.
 Cun q̄s chan e digna
 E mostre chantan.
 Cant rics guierdons aten
 Cel qui deus serf bona ment.
Per qe q̄i neral ques lenç.
 Non terail p ma scriptura
 Car chantar me torn iausenç.
 Tan ben sembra genç.
 Efis lo mestiers.
 Cab son uoil far *sermons* e preç.
 Contral nō chalenç.
 Cui cor fail enanç cagenç
 Per qe stan qal *seruisi* deu nō uā.
 De pagan e da uol gen.
 De liura lo monimen.
Equi dels fals mescreçens.
 Nō pensa ui dona cura
 Com cāia lur ardimenç.
 Uiu com recreçēz.
 Canc meiler louc nō cre fos.
 Des proal los pros a'març.
 De bels garnimenç.
 Sobre los destriers correnç.
 Conqueranç ebenenanç.
 Ualor gran don seran.

Pois uiu manens.
 Esi moron cixamen.
Mas q̄ ual es baudimenç alcor.
 Sel cap se rancura.
 Ni qe ual força ni senç.
 Car nō es paruenç.
 Deus qe es lo cap ela cors.
 Don uos uençai iois.
 El bels en segnamenç.
 Et ella dreit captenemenç.
 Qe len nian ella pēna.
 El mal talan.
 El uillan captiuemenç.
 Callem ela cort cresenç.
Pois cor es comandamenç
 Couen mētron.
 Uiu ni dura.

[c. 91^r.]

Cadeus sia obedienc.
 Camics ni parenç.
 Ni outra possessios
 Ni conquis ni dos
 Non ualran dous aguillenç
 Qa lo stregner de les denç
 Mas po segū qe seruiran.
 Li bons el mals tormen
 Sen fin e durable men.
Ai deus qan pauc ual iouenç.
 Sel cor nō creis es meillura.
 Sis pde lo melluramenç.
 Reis om̄ipotens.
 Anç qe canbies la saxons.
 Em com era bos.
 Car es pauc pros enienç
 Se sa colpas penedeç
 Non es stendeus
 Ser uen el cor forsam

Caisi uerra ueraṁ.
 Al sen p'met estamen.
Per qeu par recreçimen.
 Sil reis qes maier endura.
 Los mals nils descaimenç.
 Com sanç ni ualenç.
 Estei delanar doptos.
 Pos nes sospeços.
 Cal peior ier garenz.
 Elas penas el tormenç.
 Qe ni uerran.
 Ira deu amensuran.
 Sil plaç il uerraṁ parsen.
 Merce mesclada spauen.

girardus brunelus.

Car nō ai ioi . q̄ mauū de chātar.
 souen.
 Esi menten en far chansons.
 Non es pros caisi com solia
 Noi posc auenir.
 Anç me cug partir.
 E gi qerai men.
 Non p re.
 Qen preis. Esim ris.
 Fors de mō pais.
E dirai qui ses ni don
 Nō eu qe lenge ramē fail emespn.
 Qui ses fai ianglos asaxos.
 Per qe sieo dixia cui am edesir.
 Perd si nō consir.
 Cab fallimen se strag se.
 Cil cui per ben.
 Cui eo sui plus fis.
 Qe elena paris.
Mais nō sai con de preon.
 Ma pten . cai marrimen.

E den geig fas me gilos.
 Enuios cais qeo conostria.
 Per sobras dalbir.
 Mas si deus macir.
 Sieo ueram ben nō crei
 Si nō refre daiso qe me uis.
 Qe dols me uesiç.
 Donc nō nō uai nō meill del mō.
 Com nō ue contra ualen.
 Al si eo cors gen.
 Ben es raxos comoros eniau siō siā.
 Cui degna cuillir.
 Engrat son servir.
 E qu conssen iosta se.
 Per ma fe . meill nō erassis.
 [c. 91^v.]
 Folla res qe dis.
 Que ia fa mal e confon.
 Deus merce qan fadamen.
 Par lon souen.
 Si qē remain bloç.
 Dis qe tos.
 Qe te confondria.
 Sim fai e iausir.
 Anç li grançir . lo pensamen.
 Qe mē ue abqme strem.
 De ço q lai quis qe sols la seruiss.
 Eram trai uas mō segnō ades
 pes tot mantenē.
 Eport psen alres nāfos d'mos os.
 Cautra manentia
 Non ai mas de dir
 Qe lausses profrir.
 Mas car es pro emantē
 Preç mi cōue q li sia aclins.
 Sers ser amatin.
 Ben es raços sel mantē

Bertoni, Canzoniere.

Vas sante erem.
 Cab trop mas conquis.
 Sobre sarraxls.

çirardus.

Ben conuē pos ia basan ram.
 La foilla el frug apres la flors.
 Qe dū uers de qē son tarçaç.
 Mellor conal p'miers lengail.
 Qe sters nō me honor ni pres.
 Pos lucs men aiude egens.
 Tareras se de tal mainera.
 Nol faç.
 Qe contra plassel plus psaç.
 E per ma guerrera cui am.
 Car es una de la meilors.
 Conuen chant si nō sui amaç.
 Qe p la uenturā trebaill.
 Emen fegma cū deļes eleç nō fai.
 Anç cug qe aia dig nient.
 Pos le nō agrada tal plaig
 Qeo men deport nisolaç.
 Edoblan deuoler la fan . p qe ses
 uertuda la mors.
 Qeram sū plus en namoraç.
 Dic auos q' no sabeç.
 Tan gen reten
 Sauen en semps.
 Lo genç el preç elai beutaç.
 El francs cors cāc bona fos naç.
 Esim soill retener sō clam.
 Com uassal deson bon segnor
 Eno men sor del tot laissat
 Qel ne scis cors
 Ab qem barail.
 Fis contra lei uertmi.
 Qe me diç qela fo nelle rema.

De mās en cobres cai pasaç.
 En qem fora des esperaç.
 Pero deia brol ode dam.
 Entendeç ni clamors.
 Cui era fos adomeniaç.
 Ma uos madōna nō assail.
 Clams ni merces . car nō useç lo
 mals qeo trag.
 Nils planiç nils genç.
 Qe fas la nug can soi colgaç.
 Eliorn nō posc estar enpaç.
 Esi pdeu cui soç estam.
 Nous plaç qē traspas la dolors.
 [c. 92^r.]
 Qe maillia sira si nō pensaç.
 Greu mer es orgoill nousifaill.
 Epes arā si nō sim teç.
 Com es ioi freuolçiç . esems.
 Qanç de seruiçi no uengraç.
 Sel ui qius ne mot^m trabaliaç.
 Esim teneç preis elliaç.
 Enō ual força ni ualors.
 Non deu ualer humilitaç
 Si faş pos enre nō tresail uostr^{es}
 mās.
 Esim destregnes.
 Qe mai me ualgra esser recenç.
 Des masmuç odel reuelaç.
 Qe en tal travaill fos liuraç.

çlirardus.

Nom plaç chans de ros'gnol.
 Tant ai mō cor morn etrist.
 E pero sim merauil.
 Car nō malegret ablil.
 Canc mais nō fo nigus ans.
 Nom dones de ioi dous tanç.

Mas ogan nō plaç la flora.
 Nil frug de ra nō magrada.
 Morir me faran de dol.
 Ist messagier qui mā quist.
 Aicar nō sabian ill q̄ çan uail.
 Un pauc cortils mas calors.
 Un palais granç.
 Trop met lur solaç pensāç.
 E parmi desenors.
 Sab lor torn en ma contrada.
 Pauc sauen daico qe sol.
 Enō crei canc mais fos uist.
 Com uas sa terra saisil.
 Mas mi es sauage euils.
 E repairars mes afans.
 Pieg trac on plus lai menans.
 Si qe uergona epaors.
 Men dobla que gua iornada.
 Qui mo lausa ben nō uol.
 Etu flac cors con uolguist
 Qe gentils
 Canc cors de dous fis amauç.
 Non ui hom meilç dun senblā.
 Mas cora qet sobres amors.
 Tu las er apoderada
 la per aiso nō acol
 Si eu la uan cella nicist.
 Qel del tornar ma uopil.
 Cus iois sobre segnorils.
 On est tã feres mos talans.
 Etals per qⁱ eo nō balanç.
 Don nō po loignar ualors
 Sem uenia en plana bada.
 Mas po pel fort lassol.
 Bella miga ab qē psist.
 Veil la noeg.
 Emes ten dil e nō taturs ni tapil.

Bella dōpna benestanç.
 Cest andar nō sia dāp.
 Qeo mē tornerai decors.
 Euos nō sia caiada.
 Anpare uar sonfillor.
 Plus leig nō fali par crist.
 Ni paire uar son bon fill.
 De sai on sabrina nils.
 Tro lai aso scil colianç.
 Per qe deo tornar mos chanç.
 Soç tot autre chantadors.
 Per uos dōpna qeo lassada.

[c. 92^v.]

Car nō esper espleg
 De ma miga cui nō teing.
 Ia ma coell . en sa compagna.
 Pro soi ben meraç.
 Sim degna sofri ni plaç.
 Qen mō chantars la peil mia.
 Per deo ben soi faç.
 Edie gran folia.
 Per cal raison sofria.
 Qem feçes tam sos p'uaz.
 Edonc qn na conscilaç.
 Caissim ten amors destreng.
 Qn entendre se ga ang.
 Son dun ric luec segnorill.
 Celar e de terra estragna.
 Don no soi tarsaç.
 Per qm par nescitaç.
 Qui eu chan.
 Si nō uenia gaçardons ograç.
 Pero sil plasia.
 Qa pelles per cortesia.
 Seu mos chans de senperaç
 Ab los lauria leuaç
 E mostram con men ueria.

Iois eben deuas toç laç.
 Sil chan me sofria enpaç.

çirardus.

Aco mauen dieus maiut.
 Qera qant cug chantar plor.
 Seria ia per amor.
 Qe ma sobrat euencut
 E per amor nō uengais
 Si fai donc per qe mirais.
 Ni qem fai languir.
 Qe nō . o sabria dir.
 Caisi me es deuengut.
 Tot leo qē perd ma ualor.
 E solaç nō ma sabor.
 Es deuenc anc mais adrut
 Son eo drut.
 Non mi molais.
 Cades am forseis emais.
 Euoil ediçir soi druç.
 Hoc qui pot sofrir.
 Caras qe sol auulgut.
 Mi teing p fin amador.
 Amaire si deu ador.
 Soi eu fis enō remut lo corage
 Nil biais damar.
 Leis p cui son gais.
 Nim uoil nI uir.
 Ni p lo cor ni consir.
 E con nō nai recebut.
 Masa deben edonors.
 Delas mans d' mō segnor.
 Sia maxan retengut.
 Ege conuenç me frais.
 Tal bel qe lira matrais
 E faran morir
 Per qe son atur nō uir.

Des uolş dun ço ca uulgut.
 No nō sai . iā mer meillor.
 Sim trac mal q̄ al greo ior.
 Na tendon ma d' saluç.
 Nā tis . enos par esais.
 Dicaç hoc q̄ se il iam bais.
 Segur me pot pleuir.
 Cauçir me pot o guarir.
 Masa mā mon cregut.
 Duns clan qen fan entrelor.

[c. 94^r.]

Cil dur çel ppe plus ors seran mort
 e descauç.

Quil cortesa on pç nais
 Esaber eiois uerais.
 Se cuda isir.
 Sil ouolon consentir.
 Bels terai toç p sauais.
 Si lam leç isir.
 El reis si uol consentir.

çirardus.

Un sonet nouel faç.
 Per ioi e per solaç.
 Eno ges mos graç.
 Mas car asal dreg plaç.
 Qe nō fos blasmaç.
 Non chantera mais re.
 Pos ue cumilitaç.
 Ni prec ni amistaç
 Abmi nul pro nō ten.
 Granç mals nai suffertaç.
 Fis aman nō amaç.
 Alas hora ai paç.
 Mantas ues soi iraç.
 Ben son apoderaç.
 Qe stat nai p ma fe.

Com hom desesperat.
 Ben ados anç pasaç.
 Eges nō mē recre.
 E segon los plusors.
 Feignē galiadors.
 Non ameraï aillors.
 Si a sen ofoliors.
 Tan es grans sa ualors
 Ela beutaç el sen.
 Qui les mirail el flors.
 De totas la meillors.
 Aliugām de me.

çirardus.

Aqest tminis clars e genç.
 Qes tant desiraç euolguç.
 Deo esser abioi recepuç.
 E taing com ensia iausenç.
 Car uen estaç
 Ab sas clartaç.
 A cu nō plaç.
 Jois ni solaç.
 Nos es amaç . ni amaire.
 Ami meillura mos talenç.
 Per ioi car ixen alaluç.
 Qe tot lo deport el desduç.
 Con uē qesta saxon començ
 Pos uei los praç.
 El hosc foilaç
 E uo'l sapiaç.
 Per amistaç
 Soi enuiaç.
 Echantare.
 Mos cors ue plus gais.
 E iausenç.
 Dun mesagi^s q̄ mes uenguç.
 Qe ma porta amor saluç

Dun estau en ran iausimenç.
 Sim soi estaç
 Lons teps iraç.
 Des acordaç
 Damor sebraç
 Ar posc asaç de ioi faire.
 Tantes granç la proesa el sêç.
 Deleis qe son rics preç.
 Na duç.
 [c. 94^v.]
 Can p lei nō fo mentaguç
 Orgoils ni no paset.
 Las denç qumilitaç.
 La ten enpaç.
 El diç parlaç
 E nō gaire.
 Mout me ten car amors.
 Los guierdos meillors.
 Mas prō dōna dolors.
 Pauc mi fai de se cors.
 E ajuda de ben menç catoc ama-
 dor.
 Estiers car mes honors.
 Cades mi ten abse.
 Donna cunda cors gai.
 On iois epreç estai.
 Mas q'eu nō dic ni sai.
 Vos āmais qeus dirai.
 Mas autr¹ pro nō ai.
 A sufrir me conuen
 Doncs mē conortai
 Ennaisi cō porra.
 Ablo mal q me uen
 Chansos cā feras lai.

Mō cor si li retrai
 E dil p qem fai.
 Morrir en tal esmai.
 Pueis te cōmandera
 Si sauçauta de te
 Tranc el cor li uai
 Ca dons malegrara
 Qen aisi se cōuen.
 Mout es granç la proesa el sen.
 Q' tan bon saber li aduç.
 Can p lei nō fo mentiaguç.
 Orgoil ni noil paset.
 Las denç qumilitaç
 Don ess gargaç.
 Sos cor psaç creguç
 Es lo seus p meillors tenguç
 Ni ia nolen er fag cōtenç.
 Anç apoiaç los ausors graç.
 Cals plus psaç.
 Es zo sapiaç.
 Greo la metaç.
 A retraire
 E prendans de mi chausim.
 Qeo soi dun laç.
 Per col laiçaç.
 Auos donaç
 E autreiaç
 Qe tā es de bon aire.
 Donna uoilaç.
 Qe mos pensaç.
 Siauertaç.
 E sauos plaç.
 Ma uoluntaç.
 Menes claire.

1) Questa difficoltà di lettura proviene dal fatto che la carta stracciata pel lungo fu riattaccata non in tutto bene.

çirardus.

Ben deu en bona cort dir.
 Bon sonet quil fai.
 Per qe retrarai un leuet.
 E qui la pren para dome nōszalē.
 Caisi cō si nō calia.
 Fas leuger sonet.
 Qeç plus g'o se'ba q̄ sia bos eleo
 p faire.

Mas unc pauc mer agequir.
 E si falirai cō don cantarai.
 Pos li rei entre lor gen.
 Apreis tal acordamen.

[c. 95^r.]

Bon sap da qesta paria
 Sors gars mors efreq.
 E cil nai on manentia
 Cui ner mals atraire.
 Edeus los enlais iausir.
 Qeo mentra metrai.
 De so qe menschai.
 Qeo nōma çauc.
 De trop sen ni trop faudaç.
 Nō me tē.
 Pero senç preç efollia
 Chascuns asaueç.
 Q' bens asebla nils t'a.
 Segō mō ueiaire.
 Mas era uoil reuedir.
 Qui ten t'st egaiai q̄ ensems.
 Nai ire dol es marimē.
 Quī fai sospirai souen.
 Don nō desir cōpagnia.
 Si ben uauc soleç campes.
 Qe ben mestoria.
 Sera maç amaire.
 Abso qe des souenir me d'uria.

Zai lamistaç delai.

Per qe car tot cixamen.
 Sai magrada e de cui mē.
 Ardiç ço q̄ tem maucia.
 Com fols car mileç.
 Per rem nō castigaria
 Tro qn tro abrare.
 Greu me tengra d'fallir.
 Mas en recebrai.
 Segon q̄ metrai.
 Bon mes quī reḡn.
 Canc ai dig grā fallimē.
 Pero sina percebria.
 Ben petit toseç.
 Mas eu menti.
 Tant uolria plaxer fors mō aire.
 Eia eo p dreg mentir.
 Mi don nō pdrai.
 Cai dig bemestai.
 A des uauc mō tort cre'scent.
 Nō ia trop den feniamēt.
 Can dic nō la pdria.
 Vo uos calereç
 Na peleira boca undia.
 Fe qe dei mō paire.

çirardus.

Sis sienç oplas aturs noi ual
 Qe mos leu chans.
 Vaill e pueie ses mei.
 No mes per ren senblanç.
 Qe pueie mot lesp̄r.
 Qi mē sol aiudar.
 Par e mai nō par.
 Qe nuls chantar sia ualenç.
 Ni cars.
 Salcū ars otemenç plaxer.

Non en segna cõchã.
 Graçissem oclamanç.
 Uai fol iauenç la bēna nãç.
 Al mal es gran afañç.
 Celui q' trop sofre cades sia clamãç
 De latrui nō caler.
 Voles qeo digal uer.
 Qem de plaç en amor.
 Qom ia puesca trichar ni sia uars.
 Sel lui q' il sera clars . ebē noilenç.
 E uers da çai aitals poders.

[c. 95^v.]

Com som amic engan.
 Nis paugue de son dan.
 Esil cors genç se uira nōmē cal
 Vas flos maçanz.
 Abso q' nō soffer d'saluç.
 Ni de manç cab menç.
 De chaxer me porra retener
 Car mot fai apsar cortesa absolaça^r.
 Emãç afrasç on se demora mars.
 Efai de gran plaxers.
 Epueis ad ob un sers
 La coreilla dū an.
 A cels q' ben iuã.
 Sjruir lu cor lial nil desen anç.
 Dezo qe uol eger.
 Mais lais men . atresanç
 Mas trop ē mō saber.
 Don echaser ses forsa d'preiar.
 Mos segner d'cantar.
 E mos trobars fo p sa mor espars.
 Adonc me reub em ders.
 Efaliram saber.
 Si p mais q' il deman
 En q' cōmo desmã.
 Esim bistenç donal alrei.

Nerial lo pros es granç.
 El dolç nō sai car.
 Er esil es correillanç.
 Car sauçet escaçer.
 Del uenir son plaxer.
 Faça del ben ueiar.
 Esim les espais estiars.
 Qe il rei faran.
 La nars uail mais q' remaners.
 Pois rictaç . ni ualers.
 Non sen pot purgaiã
 Qeo traspases son comã.
 Edieus agenç ogan nost^a capital
 El nos enanç tã q' sa traçl fer.
 Sofrã pda edan troueignal des caçer
 Ehom nō deu temer ma pdicugua
 çainguar.
 Ni nō fai adoptar.
 Len comensars q' gnascos enauãs.
 Da uers . aduiral bos espers.
 Edius tra de nã las nostras ost
 cap de lan.

çirardus.

Obs magra si mo cõsentis.
 La saxons del tenps entenēr.
 Qe qal cus solaç mes iausis.
 Qe contra freg mag^a obs uestirs.
 E cont^a tort qeu pren m'ces.
 Ecõtra trop taixel chantars.
 Econtral iange dels barons.
 Frãx segner ecortes ebons.
 Eci agra plus canç los martis.
 Sim sentis mos obs d'ç lãberc.
 Qe ia forsaç fors nō nēsis
 Qe penã mens amanç graçir.
 E qui soffere sen pogues.

Ben fora nausa ademandās.
 Epero si donars nō fos.
 Ia nō sabrō q' fora pros.
 Eplagrā mas amos ueçis.
 Manenç que paubres
 Qe pos sert toç mos obs
 Vns nō mes tā uis pueç.
 Nō le noilles condirs.
 E qui trop fresa atī cores so fra-
 gella

[c. 96^r.]

E alq̄ dis nars e qui se ficha de
 semos
 Senbla il fail la pāms amaxos
 Ben pagla genser some uis
 Ancara sobre son os berc.
 Sautra madaula li falis.
 E quis fai del autrui cortes.
 Pos del seu sera sobra uars.
 Ges nō me uis ca port rasos.
 Calui repairel guierdors.
 Ges magra forsa lautrui uis.
 No ma si eo moblit.
 Ni mes po d'far aco.
 Qe me grasis.
 E pero sil bels accullirs.
 Non dona pç mas lui cui es.
 A si cū chas cūs es plus cars.
 Degra uoler q̄ bels resos.
 E sis anç delui q̄ d' uos.
 Som mag^a men mō ma cuillis.
 Seu poīg ni manei ni estirc.
 Los iouencels nils enātis.
 Genser enpegral forbus.
 Mas qui fara senblā.
 Qel pes en segnam̄.
 Ni castigars en uai travaillaç

Cautre fos fraigner ipodes mil
 bastos.

Per sacram̄to com me pleuis.
 Non cre eria anç ten . p ò mō
 chastiç.
 Qe toç ben aissis pos trop es freda.
 Laṽndiç ecuillardir diç caura.
 Mes sentençiō en sos afars.
 Qe mentre qes mācips.
 E tos les ai solaç epreç edos
 Podragra don ia nō guaris.
 o granç mes cap en plan cōderc
 Tals q̄ plus loing dā lausis.
 O farc don se sec escarnirs.
 E pieç uolria lai uengues
 Oui ioi nō plaç ni deportas.
 Qe manç pensamenç enoios.
 Loīgnō daisi bona chansons.
 Segner sobre toç . rix psars.
 Eiois ebona sospeisos.
 Cres cades mon segner euos.
 Qui em clam en q̄ra dels.
 Car anc uar dic sofracos.
 En trels me fos contrarios.

[c. 96^v.]

Non puis sofrir quala dolor.
 de la den la lenga . nour. Elcor
 ablancela flor . lanquāuey los
 ramels florir. Eill chat son pel
 boscage . dels auçelez en amor
 az. Esitot mestauc apessaz.
 Ni pres pmal aurage. Qan
 uei chams eūgieis epraz. Eu re
 emasolaç.
 Qeu nomesfoz dautra labor. Mes
 dechantar edes iausir. Cunan
 uit son iauen pascor . tal songe

quen fes esbaudir . dum esparuer
ramage. Qemera sus el pūg
pauçaz. Esum semblaua dome
zaz anⁿō uis tant saluage.

Mes puis fo maners epriuaz . edebōs
ior apçonaz.

Elsomge contay mon seignor. Qa
som amig lodeu on dir.

Ennaret lom tot ennamor. Edix
me q nōu pot falir. Q' dout^a
mon parage. Non aia tal ami
enpaz. Qau meserei p trebaillaz
Qan hom d' mō linage . nido
utra ma uallore . assaz noua.
met tal ninfo amaz.

Era nay u'gogna epaor . ennes
ueill enplaig ensospir. Eslonge
teig' agn folor. Enō cuit posca
deuenir . po dun fat corage . nō
pot partir usrix pessaz orgoyllo^a
edesmesuraz. Qa pres nostre pa
ssage. Say qel songes sera u'taz
aissi dieiz comefo naraz.

Epius aucirez chantador . echā
çons annar euenir. Qetā
quayra non fīa say masor uoill
Me un pauc pl' inardir dēuiar mō
message. Qens porta nostra ami
staz. Qe chiay nes fayta lameitaz
mes deley non ay gaç. Eia non
cuit sia acabaç . nuls afliz tro qes
comēcaz.

Qeu ai uista cōmsador . duna sola pei
ral bastir. Eqada pauc leuar auctor
tant iusqa con la pot garnir pqueu
teing uassalag. Daytant si mo a9
seylaz . eluers puis es ben asenaç . tra

metray eluasage. Sitrob qilay
lomget uiaz ab qes deport esdon
solaz.

Eseu iauas enpador. Niuas rei uauc
sinuol gracir . tot aissi cu alseu tra
icor. Qi noil sap ni noill pot gadir
nimātenir ostage. Vi loīg enun
dels estraīg regnaz. Qaysissera iu
sticiaz. Efis deg^ant dannage. Sil
seus genz cors franç epiaz. Mestra
Ig nimestai iraç.

[c. 97^r.]

Alegrar mi uolgren chantā
Ecantar p q malegres.

Ese sol un pauc maiudes

Mons bel seigner ai ben talan.

Que ia p nauça ne per dan

Quen cregues ne des con nortes.

Que stiers

Non fara frug

Ni flors

Ni gens pascor.

Ioi ne solaç

Mais uailan chausimen.

Sil plaç.

Que maiut bona sospeisons.

Enun uers far

Que sia bons

E per oben amai dun an.

Com mi pregaua qo cantes.

Efora ben queu nes forses.

Sim pogues pagar del malsan.

Mais uoil ql cors sa cord auchan.

E qīa bocha atenda apres.

Del bels diç.

Eldes fais maiors.

Grat elausors.

Qar si cantaz.
 De tal q̄osplaça.
 Eus sofre enpaç uostres prec.
 Ni uostra chansos.
 Mot len eschai rics guierdons.
 E sera il preç amon senblan.
 Si uostre chanç meilura ades.
 Ai seu ia uis.
 Quem meilures.
 Lo meus con fora amon coman.
 Toz lo monç.
 E si ia da fan.
 Que naigues traig mi corilles.
 Tot tenps mi defendes.
 Amors desas honors.
 Efes mostraz
 Si con fols desauenturaç
 De iois des enparaç eblos.
 Acui non teng honors ni pros.
 Deus cōm era anaz regardan.
 Si ia uira quim agradeles.
 E no gens per zo qeo cuies.
 Que nulla res mabelis tan.
 Pro ma uen mielç qeo nō deman.
 Ecom nol me diraz.
 Fols es.
 Ia sabes tu dai quest amadors.
 Leo par lardös.
 Que lor foudaç.
 Can lor afars ses auiaç
 Lur toll plaçers
 Ediç. Edons.
 Eil mēna trist econsiros.
 Per qeo qui nō magrat den ian.
 No uolgra.
 Qa autre mē segnes ço q̄ mō ioi.
 Me destorbes

Anç ma grobs q̄e pares ennan.
 E per som uauc sols alegran.
 Econsir cōsina tendes.
 Consil damic ode seignors.
 Quem fora acors.
 E loing mi.
 De mos plus priuaç
 Tam dopti.
 [c. 97^v.]
 Que loic esaizons men bles.
 Qal que mot perillos.
 Enon genç per so qeu soan.
 Lor solaç
 E mot non preçes.
 Sa auses dir eqe demandes.
 Aicels q' uenō ni qui uan.
 Tal nouas en canes mesclan.
 Zo qe nuguns nō entendes.
 Que per un p'ns entende dors
 Me tol paors efluoltaç.
 Car nō cuig esser ben amaç.
 Magab. Mandig.
 Manfag. Ginnos.
 P qeo fora bauz eioios.
 Er diran tug.
 Qeo dis oian.
 Que toz home qui ben ames.
 A gra obs qū bon amic trobes.
 Tal en cui non sanes doptan.
 Car un nō sab d'q̄ ni cā seria
 obs.
 Com lo conseilles
 Per qeo dic als entendedors.
 Ual uale dors.
 Conseill p'uaç.
 Car g^o er si nos engardaz.
 Que luns de toç treis 9pagnōs

No sia souenç ennoios.
 Chascun se gard se cômêzaç.
 Tan ben sobre toç.
 Qe ne uos non sabes.

çirardus.

Sera nō pueia mos chanç.
 Non sai cora mais senāz.
 E si nō ual des aitanç.
 Que far nō solia.
 Ben auras dreg . lo so ams.
 E per que nō mo domans.
 Que nō todiria.
 Esim seras dorgomanç.
 Acui leis.
 Cui soi comans.
 Ecom entendra toç mans.
 Jaï daiço not sia q̃l noms.
 Elpreç. Elbobans
 El faç el diç.
 El senblans terguis enlauia.

çirardus.

Ecuiat fais cognoscens
 Oi eu edonç.
 No mentenç.
 Qus mot faz fat apndens.
 Esenç maistria si fais ben.
 Tal es mons sens.
 Per que
 Car uoil tota gens
 Li porta garentia.
 Quel seus gais cors couinens.
 Es asazaç emanens.
 De toç bon en segnamenz
 Ede cortesia.

E ia nauras mal uollens.
 Con q̃n trop lauzar.
 Tenprens
 Equem graçiria.
 S!eu ennimics e guerrers.
 Non faxia uolentiers
 Cuns enoios folç pallers.
 Trop achascuns dia.
 Fors qeu nō soi sobranciers
 Mas sellā blasmaua ogers.
 [c. 98^r.]
 Eu loi combatuia.
 Quel si eus noms es uertadiers
 Elaus uers.
 El presentiers
 Esi mera uis estiers
 Ia non odiria
 Car anc non foi cos dumiers.
 Dai tals lauçars plasentiers.
 Ni non oseria.
 Atu q̃ tang sors lauçars
 Ia men forsa sobra mars.
 Mais ten ualria calars.
 Ben dis gran folia.
 Que pdieu sol lo parlas.
 Ma dui tals cen bon pensars.
 Que qex men ualria.
 Se tos diç no les cars.
 Nō ten uolgras esser pars.
 Non ieu q̃ sol le cuidars.
 Ma iuda e menbria
 So mes uis toç mos afars.
 E ualran mais mos chantars.
 Per airal paria.
 Esel bons reis d'ls nauars.
 Mi lausa de mans afars.
 Cairi noi diria.

çirardus.

Leo chançoneta euil auria
 obs afar.
Qe pogues enuiar.
 En al uergna aldalfin.
 Pero sel dreg camin.
 Pogues neblon trobar
 Beil porria mandar.
 Qeo dic qen lescurçir nō eslafāç.
 Mans en lobre es claçir.
 Equil de fort fuxil.
 Non uol coltel tocar.
 Ia nol cuis aguçar.
 En un mol cebellin.
 Car anc aiga de uin.
 Non fes deus al maniar.
 Anç se uole exalçar.
 Efe es deuenir.
 Aiga qer anç.
 Pois uint . per mielç graçir.
 Per que dome sotil.
 Qe sap son miel trial.
 Nomet de castiar.
 Ni for nō na tain.
 Mas un pauc me desui
 Qe nō opose mudar.
 Tan mes greu aportar.
 Qi nō sab escernir.
 Qanç entre qanç niqunsal departir.
 Equi dinç son cortil.
 On hom uol pot forçar.
 Se uāna da iudar.
 Pois non faimas qenri.
 Pro ade qes castir.
 Equi per sol gabar.
 Vol sos amics pagar.
 Ia deus ren qe dixir.

Non cal enanç.
 Ni noil lais auenir.
Mas eu pren un de mil.
 Fors qel nō uoil nō nar
 P paor de ciuar.
 Qe drices lo consir
 Qui loserf nil matin
 Non pot ren meillurar.
 [c. 98^v.]
 Que ia apres supar.
 Non lauçires rendre.
 Qel omaçanz ñ esca aps dormir.
 Esil fag son gentil.
 Ala ualor leuar
 Aisis fan aguidar.
 Com se senta ala fin.
 Qe lo sauis me dis
 Qe gens al mieg tensar.
 Non de hom lauçar.
 Per son ben excernir.
 Nil per colps gran.
 Qel preç pend al fenir.
 Eqāl per sol . un fil.
 Pen preç consol amar.
 Greo poira pois trobar
 Sil romps qui ferm loli.
 Qa pauc en un train.
 Non son lirics auars.
 Preç enbubanç.
 Eiois len fan fugir
Mas ieun torn en humil
 Mas mon bel seignor.
 Car al res noil sai mandar
 Mas qe samor mauci.
 Ia plus mal an se si.
 Nosa pogren uiar.
 Qera nō poesc pausar.

Mas travail e consir.
 Si qe mos chans
 Es ia pres del delis.
 Edeurial mandar.
 Mons sobre toç edir.
 Qel maier danz.
 Er seu sen fai falir.

çirardus.

Quant la bruna aura ses lucha.
 Per soaut termini franc.
 Era se de ioi me stanch.
 Si ben semeilla ni elucha.
 Lamor q'n fara languir.
 Si lai nō lai de lōc oblic.
 Mas mer esi fail mos chans.
 Vos nauires tort malamia.
 Lo cors dins me crida.
 Emucha.
 Qe nol ronpa nil des branc.
 De uostra mor e eoplanc.
 Qāt uei qe ren noia frucha.
 Lamors dō mera partir.
 Si uiure non uoil aoniç
 Es me sobrēs la fans.
 Qen tol ren paus endestriia
 Car uos mest un pauc es ducha.
 Pos mi uires enbrun blanc.
 Non p ren qeo dices anc.
 Don maias tal ira ad ucha.
 Esi eo auses descobrir.
 Con uos madōna pleuis.
 Qe del star.
 Ni mals ni danç.
 Non leç q plus uos en diga.
 Mas la noeç cansons me trucha.
 Dorm sobrarcha.

O sobre banc
 Tro qe me dolon li flanc.
 Per qai ma ualor destrucha.
 Qe leig nō pues rē dormir.
 Anç leo sus toç es blaiç.
 Epens de uos en escans.
 [c. 99^r.]
 Contra qe mestant e niga.
 Tal maues tornat calucha.
 Non defendria dū manc.
 Cuis an greu clop nirans.
 Qui amal pas non trabucha.
 Aleo nō puesc auan fugir.
 Tanç es uas effebeçiz.
 Cons deç amaz amanç.
 Qe de ioi se deraïia.
 Ab ma uoluntat paurucha.
 No mai laixant carn nisāc.
 Postella en sōi oil e cranc.
 Qui meos cuia auer fors ducha.
 Qe nanz mener affinir.
 Mon uers qe sia conpliç.
 Edaiso sui plus clamans.
 Car anc mi noc gens mendiia.
 Queo in lora uos lauiç
 Non cuiera uns āmirans.
 Mi nogues deus los maudia.

çirardus.

Aben chantar couen amars.
 Eluecs egrazirs.
 Esaisons.
 Ma seu augues dels qatrer dos.
 Non par ialç autres espereç.
 Qe luec mi donna ioi ades.
 E la sanzōn.
 De qe sui gais.

Qe les le temps cā la lerba nais.
 Tā non maiuden mō chantar.
 Cum preç esgraçirs de seig^{ers}.
E p amar foia chātars graçirç.
 E preisaç iois pels pros.
 Efo q̄ sola sos peisons.
 Ses autre plus ab comcuies.
 Ens se graua chom sen manses.
 A tor son ben estar des lais.
 E q̄s penes emanç asais.
 Conli cregues.
 Pres eualors.
 E q̄s gares de mes cabar.
 Eil fols uils segnons honors.
De chastiar me sui tāt pars
 Qe proueç ne stauc cōsiros.
 Car uei cab pugner desperonç.
 Non puese tant far q̄ ioi cobres.
 Pero se sos diz aneres.
 Mos bel seigner lira eles mais.
 Qeu nai soffert me fora iais.
 E força . eualors esocors
 Et de uria sen plus cochar.
 Car no de mā nī uoil daillors.
Era non par chastiar.
 Me ualgues ni clams.
 Ni tensos.
 Pero non cuig
 Qanc amor fos.
 Plus fina samadors trobes.
 Equi per dreg la raisons toç iors.
 Si meillure eual inais
 Mas si cōpar fin al uerais
 Senbla traffānas altraidors.
 Elor enianç fan mō caniar.
 Qe pois fail nō es fin amors.
A merceiar tant merceias

E franquesa.
 Als francs amors.
 E contra sobriers orgolos.
 Orgoil emals.
 [c. 99^v.]
 Car si gares donna.
 Tres passanç qel passes.
 Ia uils ni sobriers.
 Ni sauais noil pagra.
 Car nō tīg sapais.
 En tal obra.
 Don desenors
 Li remanses.
 Car raixōnar len auengues.
 Entra madors.
E seu dafar li fos auars.
 Don magues mādat.
 Ni somos.
 Asaç la portera raisons.
 Qe ia conuen no matendes.
 Erai seu sui uerais pēses sis tang.
 Ques uolua nis biax.
 Qe la bona speranza pais.
 Ema compagna.
 Chantadors
 Ema faç solaz de trobar
 Don era toç seblaz mors cors.
Ages dauar nō parş affars.
 Qe ges travail.
 Ni messios
 Non tom com nō sia ioios.
 Canc nō parec qe ben ames.
 Cel lui q' ioi nō lagrades.
 Ni senz . ni poders cui ioiș bais.
 No magrader nino matrais.
 Anç air iracla ricors.
 Equi qes napel.

Trop pesar saber eudic.
 Qanz es follor.
 Segner sobre toç d' colors sō lidrap.
 Qui nol sap trial.
 Fols cōpra leo lo sordeos.

clrardus.

Gens de sobre uoler nō toill
 p foilla dabreç ni per flor
 Anç men don mais daix enpascor.
 Qāt chantal rosignols els plais.
 Per som fui iais
 E qui trop capça nodeuer.
 Greo pot sezer.
 Qel trop uol uir la on ler danç.
 Zo qab mezural fora pros.
 Queu ui lora qel p'n foill.
 Cobra uendobres ma ualor.
 Aras mala mala merce damorç.
 La douc aura elerba q nais.
 Es mos es glais
 Qellam fes en fai era uer.
 Corsens poder.
 Daiqo qun pas ⁊ loi menanç.
 Qa pres nō aia logrardos.
 Edonc per qe nō odes uoill.
 Pos auentura.
 Non na cor.
 Car anc no ui fin amador.
 Ab poder qe damar se lais.
 Degrans es lais.
 Na eu.
 Ia frag ues nō challer eanz d'l leser.
 Mera si doblaç mos talanç.
 Qem fora mierz.
 Qen ren nō fos.
 Farai donc ues amor orgoill.

Se il dic qē te'gna desenor.
 Sanz dona ami galiador.

[c. 100^r.]

Qa mi qil soi finz euerais.
 Era nō mais.
 A soil dei euengrat tener.
 Sim fai uoller.
 Tal amiia
 Qe de milanç.
 Mon res sola la soi pesons.
 Non faz pois ella nō ma coill.
 Nim sofre per entē dedor.
 Per deu uers es.
 Anz ai paor.
 Qel seus gens cors.
 Con des egais.
 Vol qeu abais.
 E par per quemē desper.
 Plus esser uer.
 Abs bels diz.
 Es als bels semblanç.
 Ca uer mi braus es orgoillos.
 Esi eo ia tor ues es si doiell.
 Vau uiran demal en peior.
 Qe par dōna ni par seignor.
 Non uol lo trop uoler del fais.
 Abanç serais.
 Can sab qem de uria ualer
 Ben dei temer.
 Qe sa iuda sia des manç.
 Pos ia diz mal d'ma chansos.
 Epero ueiaç enles cucil.
 Nuil autre uers.
 De trobador.
 Eno naiaz . p gabador.
 Si tam rics moç mi pasai cais.
 Qai tan ma trais

Mos socha de son bel saber.
 Per geo esper.
 Qe sap nouer dire bubanç.
 Qa defendrem maiut rasons.
Mas lai ai pêne sai afañç
 Non sai qē faza amic ioios.
Pero ben uoill.
 Qel reis ferrans.
 Aui mō uers
 El reis naffons.

çirardus.

De chantar abdeport me for.
 eo toz lassaz.
 Ma qant soi ben iraz.
 Estenc lira ablochan.
 Euauc me conortan.
 Qe stiers nō fora paç.
 Entre lira elcorage.
 Qes contrū mal usage.
 Qe poeie et creis.
 Cares falliç dū ueis.
 Don sol hom esser gais.
 E p̄z nō pot ni iais reuenir itre
 tanz.
 Qer es decels clamanz.
 Per cui degra ualer.
 Eges p̄z ses poder.
 Loni amen sans non dura.
 Ses clam oses rancura.
Alegrar mi uoill fort.
 Esoi aisi pasaz.
 Esi non senbles faç.
 Non cangeral talan.
 Mas tenon sa maxan.
 Mās bons sontz
 Qeu faz.

[c. 100^v.]

Villan dauol lignage.
 Canc pros hom de parage.
 Sen ben auzir ateis.
 Del escotar nos feis
 Nil plaxer non estrais.
 E non es ben sauais.
 Cui iois non plaç.
 Ni chan . da uol foil es longran.
 Qui nō sap retener
 Sil agra dal paxer.
 Edeffen nin raucura
 Se lautrui iois se dura.
Enous par peig de mort.
 Coms cui taigna solaç.
 Viua desconortaç.
 Ni faza mal senblan.
 Al uer dieu micoman.
 En tal hora foi naz.
 Ab aital cor saluage.
 Qe il auxels elboscage.
 Mo nō entrels metez.
 Soneç ecriz . elais.
 Equi ia no ergais.
 Con pod esser durans.
 Reis mais nō es affanz.
 Mas ira ira sostener.
 Euei del mal saber.
 Qe absen se meillura.
 Eab ira pei iura.
Dun affar mi conor.
 Don degresser iraç.
 Qe ben fora clamaz.
 Daiquo qe il ausor fan.
 Edel mal . edel dan.
 Mas en gran uolpiage
 Man mes uilan . pasage.

Qen parlara forseis.
 El segner qem neis peis.
 Can ma batet lo fais.
 Am cōmadat.
 Qe mais nō sia correillans.
 Plus quil se de lordans.
 Ni dautī non deuer.
 Non posca mot caler.
 Nis fai si bes peiura.
 Lor afars nis meillura.
 Bon proar mag^a fort.
 Un dels meliors letraz.
 Si ia uenni uertaz
 Ni uiura ses enian.
 Ni si ia cobra ran.
 Iois deport nibarnaz.
 Lor ancian estage.
 Non mentria ges gage
 Tant pueial mals an seis.
 Edrechura nileis.
 Non mēna aisi uerais.
 Com ia ñi dis ni retrais.
 Establimenç nimanç.
 P q̄s er de senanz.
 E tard al remauer.
 Esi d'l captener.
 Deu nō pren qalqe cura
 Nos nirē läbradura.

çirardus.

Un sonet faz maluaç ebon
 E ren nō sai de qal rason.
 Ni de cui . ni com . ni perqe.
 Ni ren nō sai de qē soue.
 E farai lo pos . nol sai far.
 [c. 101^r.]
 Ezant lo qui nol sap cantar.

Bertoni, Canzoniere.

Mal ai canç hom plus sa nō fo.
 Etenc auol hom . per pro.
 Edon assas . cant nai qe.
 E uogel mal celui . qē uol be.
 Tan son fis amic ses amar.
 Cam sim perd q'm uol gaiagar.
 Ab celui uauc qui nō somon.
 E quier licant nō aqē don.
 Per ben estar son abiaufre.
 Aisi fa far ço qe conuen.
 Qem leo cant mi de gra colgar
 Echant daiquo . don dei plorar.
 De tōr mi uaie d' uiron.
 Foudaz . q̄ mai sai d' caton.
 De uas la coa uir lo fren
 Sautre plus fols no me reten.
 Cai tal sen me fis enseignar.
 Al p'm q̄ ran fai folleiar.
 Druz ai estat una saxon.
 Sens enian es ab tracion.
 Ai ab ergo eil çlaṃaṃ clamat m'ce.
 A lautrui obs si con per me.
 Estra mon grat.
 Cuig ab cabar.
 Equier so qeo nō uoel trobar.
 Sieu ai donna uueil qen son
 Nil sis fas tort q̄ mo pdon
 Sem uolia colgar abse.
 Apauc no uos dic p ma fe.
 Qe pro mē faria pregar.
 Mas nō deu hom trop sonar.
 Quant hom fai ben eguiçerdō.
 Ieu sai ben trobar uchaison.
 Per q̄l seruisis se recre.
 Mont son daquest derrier
 Sen plen.
 Qe maluestat cugion leuar.

Emaluarei p sordear.
 Non sai de cui ma faiç chanson.
 Ni cō sautre no mo despon
 Qe tant faudaz sabers mauen.
 Qe ren non sai qe ma perten.
 Qe sil ma fag ultra cuiar.
 Qe nō uolc amic appellar.
 Ecuig chauxidamen pallar.
 E dic so qem fai agaichar.
 Ellam pot en mō sen tornar
 Sim deignaua tener encar.

çirardus.

Los apleç ab qeo suell chanter.
 El bon talan.
 Ai eu qa auia antan.
 Mas car nō trob ab cui nō deport.
 Ni desdui.
 Ni nō sonben ananz.
 Ai deu cal danps . sen sec.
 Ecal dampnage.
 Car ioia ebon usage.
 Asi minut effail.
 Non agreu retanaill.
 Mas car mō seignor plaz
 Ioi echanç esolaz.
 Me iai abse p'uaz.
 E qant men sui boinaz iraz.
 Mas destreg men destueill.
 Per qe uauc regarā si ia sale-
 grarā.
 Eges aïoi nō fui ni plaxer.
 Non es dui anz mi plaz.
 Ades chans.
 [c. 101*.]
 Eges maxans ecorç et uasallage.
 Ia perd. Al rich lignages

Pros pair en son miral.
 Quo osenes speronail.
 Non ses mera barnaz esel pair fos
 lauzaç.
 El filç se fai maluaz.
 Mi par tort epechaz.
 Caia las hertaz.
 Ecals dreg oacuicil.
 Qe filz aia atretā derenda
 El preç soan.
 Ni cal rason adui
 Qe miel nō tagna autrui.
 Queu cuig qe fosj ennanz.
 Vltra mil anç.
 Cognors esegnorages.
 Donnes prez ecorages.
 Ecostas etrabail.
 El filz qe miel tresail.
 Nō es doncs for lignaç.
 Era car nō mostraz.
 Vos sabi qui iuiaz.
 Sals pros fos dons donaç.
 Cum er dels despresaz.
 Mas neleç.
 Esim tueill de solaz.
 Ni de chan p cels qui falliran.
 Qa fols tengnaç.
 Celui qui si gasta edestruir.
 Nis iutia malanz
 Per no sai qans.
 Cui par ioi ne si ages.
 Qo osober ni parages.
 Nones q̄ nō nuial.
 Pos alegranza il fail.
 Eno canbge uiaz.
 Equeus ualra rectaz.
 Si ia naus alegraz.

Quē peris e regnaz.
 Son sens ioi paubertaz
Mas la dres cors qeu uucil
 Edezir ereblan ma trais.
 Dira edaffain.
 Esa ioi mi condui.
 Nol sabran iamas dui
 Los entre sen nil mans.
 Qe torç es grans esoberā folages.
 Qant p nesci messages uilans.
 Ni da uol taill.
 Es capa delça guicail.
 Ni fuibona mistaç.
 Mas ieum son bengardas.
 Qan nō fui encusaz.
 Qo nō es uius ni naç.
 Per qeo en foç proaz.
Elespleç si macueill.
 So qil qrrā chantā remagna.
 Al seu coman.
 Qa gen plaxer redui.
 Qāt nos uol nis defui
 La dreg cors benestāt nil gens.
 Senblans ni lamoros usuges.
 Cauinēs es logaiges.
 Qe dels oils als cors sail.
 Per qeu qui qe barail.
 Ni sa pele foizat.
 Cum ten per ben pagaz.
 Qant trop ben acordaz.
 Lo corage el faz.
 [c. 102^r.]
 El diç ben òsegras.
 Anz sobre toç digaç
 Vos qi mō chans portaz.
 Qe sai soi tan tardaç
 Qeu en senblami faz.

çirardus.

Qanc brancal bronder.
 En rama p uergiers.
 Elerba nais.
 Mes lo matin bel can sona
 Lo rosinol et en plais atresi me
 son ab ora.
 Con el entor baut et iaia.
 Can nō for tan apensaç.
 Qe le staç mais nō maiudes asaz.
 Qel tenps d'za saxōnaç.
 Eqāt els crida cel brama.
 Luns dreg elautrē bais.
 Mes aicella saxo bona.
 Qen treis ualens els sauais.
 Sors iois pqe tals samora.
 Canc en uirō mal nō trais.
 Qeo eis qmer estragnaç.
 De solaz non senti.
 Tan pos foi naz
 Cū er faz en amoraz.
 Qatresi mesona eclama.
 Cō fai lobai bertelais.
 Amors eren plus nō dōna.
 Per qē fer alcor es glais.
 Esi noil plaz q ma corra.
 Nō puecs mais soffrir lo fais.
 Qūs uolers otra cuiaç.
 Mes doblaç.
 Qer am sim peas.
 Osim plaç.
 Tal don sera greu priuaz.
 Epero res nō ma fama.
 Tan cō sa mora.
 Ni nō pais.
 Qel mal traig qē dessaxōna.
 Magrescis epois engrais.

Esi eu sabes can ni cora.
 Naurai loc.
 Car pren ni lais.
 Tot la fanç sofrera enpaz.
 Esaçaç cal menz mē ten gra pagaç.
 Qe nos nous cuiariaz.
 Quobs es amics qe ben ama.
 Prēgal mēs elaixel mais.
 E mentre qel dreg raxona.
 Senblara fols si sirais.
 Qa uenir pot en tal ora.
 Qe en āller auerai iai respreiç.
 Qe donaz.
 Tot forsaç ten ralen entre ses braç.
 Zo don plus era cochaç.
 Era seu la sen la flama.
 De lei cui mō cors matrais.
 Seu passi uer es qa loua d'pmer.
 E regut les mais.
 E nō ualra una mora.
 Sonet ni uocas ni lais.
 Anç me soi toz acordaç.
 Qe iā torn al mestiers dels letraç.
 El chantar sia obliaç.
 Pero dona qe uoillaç.
 Esuffraç mos ps eqls entēdaç.
 Tost mer corages cāianç.
 [c. 102^v.]

çirardus.

Ar auzireç en chabalir cantā.
 Qeu sun amic enchabaliç.
 E pars auiaç.
 Efo anc mais dicha.
 Tan gran folia en chantan.
 Greo ne scaparaï.
 Ses dan sa plei ma pares
 Ni maec

Cui sum plus liges qe sers
 Terra tu come sufres.
 Aiqāt aues ma traig ne si par lar.
 Ioi dētrels manç.
 Per qeu deuem liars.
 El cors pos en rē la ficha
 Don lalegre tan ni cant.
 Volri eu chantes gaban.
 Qera trop qe se sperec.
 Tenial dreg per enuers.
 Tantes en namar es mers.
 Egen direç si lens ciens
 Es ras el cors
 Eleus ualra mi sobra mars.
 No ia tant es outra ericha
 Se la cals remaina ab tan.
 Ia rē laus nō mi ualran.
 Q des cū q mo eiseç
 Moi mas chanson.
 E mō uers cō fols.
 De saber esters.
 Anc nul es freiç nō fo ualez ni
 cars.
 Tro q mac lom d' ioi sobre gabars.
 Epueis dic qa mor me tricha.
 Per un petit de senblan.
 Eperd per so qe noblan.
 Leu parlar cus dans mecrec.
 Quī ten pis plus greu qē ferns.
 Per tī bucha quī mal mers.
 Quera nō leç qāt mi ualg^a piars.
 qrrre m'ce si fai q mos trobars.
 Pos tā ses mamors afischa.
 Qautra nō nueil ni deman.
 Clama el merce q qe chan.
 Celei cui de chauçir lec.
 E ol utra cuiaz.

Despers.
 Tot trobarai so qe qers.
 Elbens quet feç
 Si neras en fuec ars.
 Pois loi graçir fodoncs.
 Mas un baxars follares.
 Ecel q' picha nō uai lobra mei lurā.
 Qa da pauc saber den fan.
 Esit fes mais qe nō dec.
 Peiger qe cel debeders.
 Tu qā m'ces len referes.
 Tals qe lai dreïç los ioil on bat la
 mars el cors es dous.
 Efrancs efis ecars.
 Vas celleis cui iois abricha.
 Lom dauol pcs edenian.
 Ede mi qe uau pensan.
 Qa des magrasics.
 Esec uoluen de torç en trauers.
 Plus abluctiz dun conuers.
 Ecuiaz se eç menuieg ni ieunars.
 Nim tengra dan nō fai qī douç.
 pensars.
 Ma duria ab una mucha.
 [c. 103^r.]
 San elec alcap del an.
 Fol cas dig paucs tē creirā daiso.
 Canc uers non parec.
 Si fara si tu len qers
 Mon ignare de part lers.
 Eiouen qui per bon enders.
 Non salegra folz esmers.

çirardus.

Per solaço reuillars
 Qui ses trop endormiç.
 E per preç qes fais diç acullir

Etornar me cugei treballiar.
 Mas ar mē sin geqinç.
 Per zo men sui faliz.
 Car nō es de chabar.
 On plus me uen uoluntaç.
 Etalanz.
 Plus creis delalo destorbers el danç.
 Greus ēs de sufertar
 Auos odic.
 Queo uis.
 Cū era iois graçiz.
 Etuit li ben estar.
 Omai poden iurar.
 Qe ega de fust nouiç
 A uilan ueil forniç
 Ester grat caualcar.
 Laiges la fal euils emalestanç.
 Dom hom p deo.
 Eremau malananç.
 Euiç tornei mardar.
 Esegre elgens garniç.
 Epuis del mielç feriç una saxō pālar
 Ar epreç deraubat.
 E dē braçar berbiç.
 Caualer si oniç.
 Quis met adōnear.
 Poisqe tocha dels manç.
 Montos belanç
 Ni q' rauba gleisia ni uiandaç.
 Or son gander ioglar
 Qeo ui gent aculliz.
 Qua tal amestier guiç.
 Qui sola guidar
 Epero sens raptar.
 Anar tal es clariç.
 Pois fobon preç falliç.
 Qe soliā menar d' cōpagnōs.

Enō sai dir qanç.
 Gent enarnes ebel ebenestant.
 Evi per cort arnar d' iogaç pdiz.
 Genş chausar euestiç.
 Sol p dōpnas lauçars.
 Ar nō an don parlar.
 Tant ē lor preç deliz.
 Don es lo torç ensiç.
 Deilas mals raxōnar.
 Digaç de cals.
 Bellas odels amanç.
 Eo dic d'toç q̄l preç natraig enian.

çiraidus.

Gens aisi del tot nō lais chantar.
 Ni de port . ni rire.
 Q̄n qera nō mies lais.
 Mas car plus nō plaç.
 Deport ni solaç.
 Non uoill en mil sol desprendre.
 Mos bons diç p̄saç.
 Anc des qeu començ.
 Leo chanç auenenç.
 [c. 103^v.]
 Pois estreim . dans denç.
 Car non lais retraire.
 Car nō ni uei gaire.
 Cui plaç iais ni trou q' mē uei.
 Qāt malegre ni baudei.
 E pero si me noç mais.
 Mas car nō me bel adire.
 Ma mala miga.
 Qim trais p qē par faudaç.
 Car men sui proaç.
 Pois delei . nō pois defendre
 Mal me sui menaç.
 Serai donc suffrenç.

Ia men uengla lenç
 Ben ni iausimenç.
 Car nuls fils amare.
 Non sab damor gaire
 Qui leo si rais qa mor dona lei.
 Con lautrui tort bland em'cei.
 Uer es qe samor mistrais.
 Ni nō sen uol escondire.
 Epuis la forçal prat pais.
 Qem mē ual uertaç.
 Miel mi fora asaz.
 Qel cor uires en atendre.
 Ves qa la cum laç.
 Epuis força uenç.
 Non es dreç garenç.
 El pauc esienz.
 Qe mes cap de laire.
 Dōna me ueaire.
 Qē ten non bais ses uas lei fen nei.
 Car poder quē sors osordei.
 Mais quim fos amics uerais.
 Ede mō ben es iausire.
 Fis efrancs esen mal aibs.
 Aqē fos celaç . io nō fos p̄siaç.
 Iois me pogra enchera rendre.
 Non sui tā loignaç qel cor mes
 credēç.
 Se combat el senç.
 El terz espauenç.
 Canz meis te mē laire
 Qel cor etuit trei.
 Plus temē uas lei nos derei.
 R a soiorna er engrais.
 Car sap don mi pot ocire.
 Qant pois nō fui leo nigais.
 Des cum fol uersaç.
 Qem manduç peiaç.

Ma fit en ses entendre.
 Granç mensonia alfaç.
 Non fo pois garenç.
 Plus qer lardimenç.
 En qe me soruenç.
 Ni ia dōneare.
 Ser un enperare.
 Sel sobra afalis.
 Non er qui lenuei.
 Camor nō uol com segnore.
 Qvanc no q' leo satrais.
 Nis fe uentuç ni
 Ses tot ses enals sauais.
 Quenç nō fos pagaç
 Cums desmesuraç.
 Quis menaça des consendre.
 Per cui humilitaç.
 Vals als cagnoscenz.
 E doncs nō aprenç.
 [c. 104^r.]
 Qor goill es menz
 Per qe sofertare
 Sē nō es gabaire
 Cun q'et cuibais etenē emanei.
 Mas e non dic qe ben estei.
 Qanc ualor cui uil preç fāis.
 Per uir agradir asire.
 Ver ben estar nō satrais.
 Ni ia ric maluaç.
 Ni mal en segnaz.
 No se degre en auz estendre.
 Ses fos dreg iugaç.
 Casai men tenç
 Ho edonc comsenç.
 Qe maluasa genz.
 Saos uers dōpna traire.
 Conda de bon aire.

Mas delas nais aqste feneis.
 Mas cui nō peis amor anei.

çirardus.

Enl honor dō . tor en mō chā
 dō mera lognaç epartiç.
 Eno mi torna brais ni criç.
 Dauçels ni foilla del u'çan.
 Niges nō mes iau enchantan.
 Anç soi corroços emariç.
 Qe manç escriç cognosc euei.
 Qer podera pechaç.
 Per que failles.
 Eforça al nec iraç.
 En cor sir mi merauell.
 Conses lo segle en dormiç.
 E com ben seca saraç.
 El mal sabriua euai poian.
 Qer apēna preç homo ni blan.
 Si deus es aontaç nilaidiç.
 Cals arabiç traitor sens lei.
 Reman soria en paç.
 Ezai tençon entrels e la poestaç.
 Eperoges nō mes sembra.
 Cō ualenz darimas ni ardiç.
 Pos ental cocha adeo falliç.
 Ia sens uergogna il tor de nanç.
 Mas cels q' aura preis delbran.
 Degrans colps. Edel seu feriç.
 Era acullidç.
 Se daiço ni crei q's tērra p pagaç.
 Qe el nō es ges de donar eixaras.
 Epos acor debon talan.
 Dona poder sanz espiç.
 Els loigna qe nō sia oniç.
 De doble treffan . plen deman.
 E saçhon cil qa deo rian.

Qus de sa forsa nō siriç.
 Qā penas uiç per gran desrei.
 Des uara uoluntaz.
 Gran iausimens uenir ni de main liç.
 Mas da qe se gem tuit.
 Vnbrad echascuns uol esser ġsiç
 Qi mais pot sia afortiç.
 Cai si sapiaç qe uencerā ecels auidē.
 Qui noi uan.
 Per qe deo sia miel puiç
 Per o si diç qūqe ānei
 Zo qel mon plus li plaç.
 El sega nuç qel nos reems despollaç.
 Ai chatiua genç qe diran.
 Qans temens mēbrerā obliç.
 [c. 104^v.]

Euolra contes dels petiç
 Cels qe era nō laiuderan.
 Vers es ben qe raxon rendran.
 De qan ġla ensegnoriz.
 E ia lor uiç fe qe uos dei.
 Qels auran mals guidaç.
 Nollor faran ni coītor ni solaç.
 Ben sapiaç qē pensa del dan.
 Mas per lotan sui es baiç.
 Qels traffan el menut mestiç.
 Qe deu mi lei niben nō an.
 Fassen sobre nos so qe fain.
 Qe laig nos an enuillaniç.
 Canē nō osiz.
 Ental agrei del tēps q̄ deus forna
 z tam gran.
 Pero siua solaç cobran.
 Qⁱ mera loignaç . epartiz.
 E mō ioi es en ioi finiç.
 Qera comenzaç enploran.
 Deis q^elaost . qeu aug iran.

El socors del reis es pleuiç
 Mal el baliç zo uos autrei.
 Sodañç . oamiranz.
 Qant il uērran.
 Si nos son dels loinguaç.

çirardus.

Qui chantar sol ni sab de cui.
 Ni crei qe fos plaxers lenanç
 Sons solaç . ni sons chanç.
 Ara pos el uerianç.
 Por la foila e la fors.
 Ecoloran pascors lo u'giers.
 Els praç . si la sanson li plaç.
 Chant o mais econdei.
 Qe rē el mod nō uei
 Qe ioi ni solaç uailla.
 Qe guerra ni uatailla.
 Ni nausa ni tesonç.
 Non es maistriç apros.
 Per ceu cui dol maiois manduç.
 De me mos chantaret uoianç.
 Desaluz ede manç.
 Tam tā preç ebubanç.
 Qent autres cantadors.
 Mabat mameia amors.
 Em reten asolaç.
 Pro uec me son longnaç.
 Emenaç efeo nei.
 Pero poeies qen folei.
 Torn ferir en lapailla.
 Don esper qel gran falla.
 Qe noi folas me sons.
 Com sobra amors.
 Mas si eu madol.
 Car aissim fui nim tē lamor.
 Don le talanç.

Nos part cui serall danç
 Me er cui sec la fanç.
 Elire ela paors.
 Tan ten cal cap del cors remā.
 Nal pros es glaç.
 Son ies trop de rreaç.
 Endir ço qe no dei.
 Ben pot esser mais ue si mos brad
 nō caitailla.
 Ni nō laç ma uēitailla.
 Qa mas bonas chansos.
 Se teing bon guierdons.
 E daus con uol so qela dui.
 [c. 105^r.]
 Mas non de esser clamanç
 Dun qualqe desenaz
 Anz es lomes cap granç.
 El torz ela folors
 Com de don de seignors
 De que sera casaç.
 Si fassa trop cochaç.
 Mas esper emercei.
 Top la solua ason grei.
 Qe agreeo qui qerraia nō uei q^e nol.
 Nulla. Vares egraz eclos.
 Car es sobre cochos.
 Equi si col sil col autrui.
 Per ren nō ia senblaç.
 Canc ico qes enianz.
 Anç es plaig ben enstanç.
 Afis entendedors.
 Com defollas honors si tengla.
 Ben menaç.
 De me es ben uertaç.
 Qe calqe part estei.
 Vas lamor nō uanci.
 Qem soior nē travailla.

Sim debuxa emē tailla.
 Duna dreg cors gingnos.
 Sas auinēç faisōs.
 Equi la sol ronp ni destrui.
 Qe feguida lo dreg balanç.
 Es uertaz soanç.
 Esia druç truanz.
 Efals qen tramadors.
 Es la maier lausors.
 Se lais e fermetaç.
 Dels fis sia triaz.
 Es miels damor ānej
 Qui son dreg ni salei.
 Non sec en pren guiçalla.
 De tanç q̄ dun noill cailla.
 Qe pos unam uole dos
 Mi non amet ni uos.
 Da uol aiol par qe reclui.
 Qui ue niui pagaç demanç.
 E nō agaire danç.
 Con sel qui pogra enanç.
 Far alautre socors
 Si tenia persors. E p ben aribaç.
 Er es laffars caniaç
 Edonei . qū nō aug ninouei mesurā.
 Non trasailla.
 Pero q' no engaila pros edanç asaisos.
 Non par amic fos.
 Atōt ses mol quil sec es dui.
 Ni cel dauinenç fug.
 Preçanç . nisi parra doptanç
 Canc pois ses treis constanç.
 Nils iuret als maiors
 Non saluet ualors.
 Nisa erc heritaç
 Epuis eu soi pasaç
 Que dig nai zo qe dei

Leo sis uol osordei
 Mas ci part descorailla.
 Lo cons Guis de scō brailla
 Des liura sos prexos
 Loing niral loresos.

çirardus.

Lo douç chanç dun auçel.
 Qui cantauen enu plais.
 Me des uiet latrier
 De mō chemī entrais.
 [c. 105^v.]
 Eiostal plassadiç.
 O fon lausel petiç.
 Plaigon en un tropel
 Tres tosasi enchantan.
 La des mesurel dan.
 Can preis ioi esolaz
 Euengui plus uiaç
 Per miel entendre elchan.
 E de si lor aitan
 Totas de qe chantaç.
 Et de qe uos clamaç.
 E cobret son mantel.
 La maier q' sap mais.
 E dis del en conbrer
 Qui mou del ric sauais.
 Per qe iouenç deriç
 Caisi con pro eguiç.
 Abon preç quil cap del
 El cresca el par en nanç.
 Si son mes ason daïg.
 Lo peior dels maluaç.
 Qe sios alegraç.
 Nim façiaç semblanç.
 Il uos aguiseran
 Con ia ioi nō aiaç.

Si ia er lur p'uaç.
 To sages tan isnel.
 Nos sons uas bons essais.
 Con foron li p'miers.
 Can abon deuagais.
 Echanç era graçiç.
 Qeo eis don soi măriç
 No trou sol qui ma pel.
 Nim qera nim deman.
 Anç foi roubaç ogon.
 Entre trei reis presaç.
 Si çlus dels regnaç.
 Nouai contrariā.
 Eparec alferan
 Qui mera gen donaç.
 Pois fo mal psentaç.
 Segner da uol fardel.
 Se carga eda uol fais.
 Qui rauba absodaçelçder.
 Niseu uest ni sen pais.
 El loc es mot auniç.
 Laon es acuiçiç.
 Aital rair ons far dels.
 Plenç de mal et de ianç.
 Si ial soffres ni blanç.
 Nuil alta poestaz.
 Greo pot esser onraç.
 Qe ben leo sen diran.
 Cil q' nō absobran
 Qel eis ne sen colpaç.
 O lem scai lametaz.
 Amiga el tenps nouel.
 Soli on esser gais.
 An nō uolon uergiers.
 Entro çl frug lengrais.
 Ni nō plaç chanç ni criç.
 Toz lo mōz es marriç

Eplus li iouencel.
 Qe nul cōnort nō fan
 Queo ui qe p ungan.
 Si lor fos enuiaç.
 Si mes claua us barnaç
 Qi duraua tot lain.
 Ar uos excondiran.
 Lor fadas amistaç.
 [c. 106^r.]
 Pos qen fo preç triaç.
 Seigner li forte chastel.
 Don li mal esaneis
 Eli muru el terer.
 De cort e de biais.
 An tolt dons econuiç
 Car nō es hom graiç.
 Si nō fai manganel.
 Qui pais sobre lauanc
 Don ira pois crian.
 Uns uilans en raiaç.
 Tota la noeg uellaç.
 Qeo ai ausir masan e adō leuarā.
 Euos si nō leuaç
 Sereç ochaxōnaç.
 E qe ual sim reuel.
 Amiga nimi rais.
 Euias uos ql der rier se metā.
 En es lais . p aitals colps petiç.
 Ni iouenç endorciz.
 Des ca sobra de pel.
 San ne poi meillurā.
 Per pauc colp deueriā
 Ne qes changes uiāç.
 Qus uer pros hom peaç
 Suis dona par deman.
 Doptera pois lafan.
 Es tenra per greiaç.

Si gairel demandaç.
 Sil segner de bordel.
 Amix nō soffrel fais.
 Enos da consirer.
 Con del tot nō aueis
 Lomon sera periç.
 Qe pois ioiser faliç
 Ren tot lal nō espel abon.
 Preç ben estant.
 Ni ia nō irā. Ni ioi ne fes ni pas.
 Ol seigner regn iraç.
 Ca lui eş sa es meran.
 Cil qn tōr lui seran.
 Epoi que iois li plaç
 Alegran de toç laç.
 Tosa . eu mira laxan.
 De chantar . mas oiaç.
 Samon . sobre tot plaç.
 Qe nō soi enastraç.
 Segner li dui bertram.
 Sai ben qe uos dirāç.
 Qe mals es conseillaç.
 Si del chanç uos laisaç.
 Tosa des soraç . es cama des amaç.
 Seigne sofref en paç.
 Qa si sere amaç.

çirardus.

Canc lo freg el glaç ela neus
 Sen fuiç.
 E torna la calors . e reuerdis lo
 genç . tēps del pascor.
 Eaug las voltas dels auxel.
 Mens aitā deus lo dous tēps alensir.
 De mǎz qe plus soi sallens
 Que leopar esplus leo qe cabrol
 ni cers.

Si la bella cui soi profers.
 Mi uol honrar.
 De tã qen degnes suffertar.
 Qeo fos sos fin entenden.
 Sobre toç seri eu manens.
 Tantes sors cors gais eis nel ecõpliç
 d' bella colors.

[c. 106^v.]

Canc deroser nō nascet flor.
 Plus fresca nide mulç brondeus
 Nianc bordeus no ac signor tan fos
 gallarç
 Cõ eu sima cort ni parç.
 Qeo ia fos sos aminisers.
 Efes appellaç . debeders.
 Tania parlar
 Moissom de nuil cellar.
 Qel iam disses p'uadamenç.
 Don saires lo seu corgeç.
 Bona donna lo uostro aneus.
 Qem deç mi fai tan desecors.
 Qem lui refraini mas dolors.
 Can lo remir torn plus isnels.
 Cus estor neus.
 Pois sui per lui aisi auzaç.
 Qe nous cui deç
 Lança ni dard me spauen
 Ni azar ni fers.
 Edautre parte soi plus despers per
 sobra mar.
 Qe naus can ua coban p. mar.
 Destreça donans e de uenç.
 Aisim destreg lo pensamen.
 Don aisi con us paus agneus
 Non aforça contra unors.
 Vos soi plus felobos.
 Cus raseus ci er plus breus.

Mauida de lasqarte parç
 Se mais mi pn des negus de start.
 Qe nō façaç dreit del enuers
 Etu fin amors quī sofres edeus gander
 Los finç amanç . ecadelar.
 Si iã mi capdels egarenz.
 A madona pos aisi uenç.
 Dona isi co freuols castreus
 Qes asseraç p forç signors.
 Can la peras fraignō lators.
 El calabres el mangares.
 Celles tan greu la guerra.
 De uas totas pars.
 Qe nō lur ten progenç.
 Ni arç el dolç el criç es granç.
 Efers. De cels de dinç.
 Qui āgran guers.
 Senbla il el par.
 Qui aiam merce acridar.
 Aisi os clam merce humil menç.
 Bona dōna en auineç.

çirardus.

Arai grans iois qē remembra lamor.
 Qē tem mō cor alui ensa feutat.
 Qe lautrer uinc enū uerger deflor
 Tot gent cubert abchant dauxels
 mes lāt.
 E qāt estau en aqel bel gardin.
 La ma parec la bella flōș de lis.
 Epres mons clans
 Esa sic mō corage.
 Si qe anc pois remembrāça nisen.
 No ac mais can de leis en cui mēten.
 Iles cella p cui chant eplor.
 Tant mes en mes fin talant.
 Esmerat. Souent sospir.

Esoplei. Eaor.
 Ves lai onui resplandir
 Sas beutaç.
 Flor de dōnas cō arire graçiz.
 Es aq̃lla q' tan gen ma coquis.
 Douce bona humils d' gran parage.

[c. 107^r.]

El faig gentils.
 Ab solaç auinen.
 A gradiua . uas tota bona gen.
 Ben fora rix . sauses dir sa lausor.
 Qa totas genç uengra.
 Lauxir engrat
 Mas paor ai qe fals lauseniador.
 Fels eschio sobre desmesuraç
 Men ten deson eai trop den nimic.
 A mi nō plaz cōse faça deuins.
 Mas can ueraï ome d' son lignage.
 Baisar laitā tro la bocha mi fen.
 Tan damor port al seu bels cors
 iausē.

Ia nō laseç p mi ni p amor.
 Fals lausengier cōplit d' maluestaç
 Edemandas cui ni cals . es nion
 Ses lom ops caiso us aibē emblat.
 Anç foseio mort.
 Qñ aital moç falis.
 Camic nō ai ben daïso nolltrais.¹
 Car hom nō es nō age p usage.
 Vns maluesis quiluai mal enq̃ren.
 Per qō nō fi en fil . ni en paren.
 Ara diran de mi escanidor aïfant
 il contensos oils enfant
 Esa canba dorgoil edericor.
 Qe nō consir.

Se ren un greo mercat
 Mas cant de leis
 On mor cor ses aisis.
 E tençlos oils uirat uas cel pais.
 Onil estai eparlem mō corage.
 Ades deleis on mō fin cor saten
 Car nō ama qui nō fa p uen.

çirardus.

Les li poder nos partō peregal.
 E en aq̃st mond segon lomeo albir.
 Car tal son ric acui degra fallir.
 Et atal faill encui fora ben sal.
 Et aper pauc nolo blasme adeu.
 Car il dona manencia ni fen.
 Acors maluaç nia descoinoisen.
 Ni fai sofrāça albon ni al ualen.
 Altretāt leu pot hom acortesia
 Regnar qi sapç afaiç auinenç.
 Qom afol diç ni afar uilania.
 Catretan leu pot hom eser plaisenç.
 Com enoios per queu soi maluolenç.
 Aiçel qe tut conois elo peiç tria.
 E aiçel qel meilç pren obedienc.

çirardus.

Qui uol conq̃rer preç ueraï.
 De aner cor edesire.
 De servir ades enpaç.
 Ede far tuich faç onraç.
 Abiausenta uoluntaç.
 Se uol en preç lausor asendre.
 Egard se de foldaç.
 Euaiç tut sia plaisenç.
 Ede bel acuellimenç.
 De son auer despendez.

1) Verso ripetuto.

Humels emerceaire.
 Sia de deo amaire.
 Eno sia biais
 De retener ab se.
 Aizo qe es debe.
 Un en conosc qe mais
 Es de fin preç cap et sire.
 [c. 107^v.]
 Dom canç fos naç
 Castalan conpaçaç.
 Sobra tota labontaç
 Son castelç senç contendre.
 Qe largesa ebeutaç
 Proesa eisamenç.
 Lo fan sobra ualenç
 Plus qe len peraire.
 Cel qe uencit daire
 Tant es gençer egais.
 Qe tinç bos aips mante.
 Don fui preç cres eue.
 Cel qui son petit poder fai uolüter
 Non deu esser blasmaç.
 Sol qe del plus isia uoluntaç
 Ellacuillir el çaus el bel semblanç.
 Ege il sia leial efin aman.
 Qen un sol luoc aia tot son enten.
 Cel qaital es ual mais mō esrien
 Aos damor nō fai cons ni marches.
 Casa ricor cuitaria ualghes.
 Iam hom p's ni des heritaç.
 Noer de bons amics garniç.
 Emanen qes dauver isiç.
 Eclamat fol epauc amaç.
 Etuç temps hom desbarataç.
 Dis om ca pdut per nō sen.
 Eten hom greu p fon manen.
 Et hom can fort bon lies pres.

Efo sauis e cortes.
 Qi des tant bon conseil denan.
 Qom fai pois qan es p's lodan.
 Dome fols ni desconoisen.
 No deia hom uoler samor.
 Qel fol fa plus de desonor.
 Acel ui qi plus lo consen.
 Car seu blas mam es laudar.
 Esa lauçor grant blasme par.
 Egi fal fol p'uat de se.
 Mais ama pndre mal q be.
 Mais qi uol entera lausor.
 Clamar uer bon preç uailen.
 Nō pot ges far trop d'nor.
 Ad hom sauis ecoinosen.
 Qel sauis conois qes laudar.
 Per qe deu esser tenguç car.
 Esab triar lo mal de be.
 Econois aqo qes conue.
 Gie cuit qe il soit grant folie.
 Acorchier o aprouer
 Cil qui asa feme osamie.
 Tres qe tant qil lauent amer.
 Mes aincz san doit biengarder.
 Dan qerir lipar gelosie.
 Chose qil neliuent trouer.
 En far grant uassalage.
 Seschai ben com aia sen.
 Per o plus ardidam
 Lo fai qi mescla folor.
 Canc noui bon enauidor.
 Se no feç folia.
 E no tanges com salbir.
 Tot qan empod auenir
 Qe iare ben nō faria.
 Qe ai uist maît deschader.
 Qe ran fort pro p trop temer.

Tuta beutaç e tuta cortesia.
 Tota ualor etot qā hō grācis.
 Tot bel soraç tota bella paria.
 E qan apres agrada cabalis.
 [c. 108^r.]
 Tot bel parlar tot bel captenemç.
 Tut preç tot laus eqā qus estagenç
 Aueiç aisi bona dōna comi.
 Emi trop meilç q nuil hon nō isi.
 Dona deus sal uos e uostra ualor.
 Uostri pç euostra ricor
 Esalt deu tot qāt uos amaç.
 No sai seu mi soi saludaç.
 Mas ben sai saludaç ifos.
 Seu saludes sel caman uos.
 Deus uos salue dona d'prec soberana.
 Eue dont gauç euos las stars sana.
 Eme lais far tāt de ūrē plaiser
 Qē tegnaç car segū lo meu uoler
 Esim podeç del tot guierdon . rendre.
 Esanc fis tort ben mel podeç car
 uendre.
 Luec ses qom chant e qō se lais
 Eluecs de rire edeparlar
 Ede tot de hom luoc guardar.
 Qi es sabis cortese nigais.
 Pero amois oiuga aissi.
 Com raçon emesura odi.
 Com del tot gart luec esaço.
 Qe toç tēps es et er efo.
 Com nō pot far tot qā fora ben.
 Qe ni fallia dalcuna ren.
 Ges eu nō teng toç los lars per
 fols pros.
 Car nō sau bon chausir oses benmes.
 Per qu preç mais escars sabis cortes.
 Omai mi plais de lui us petiç dons.

Qe setis lars folcs mi donaua dos
 tanç.
 Qel sauis mes ades gent 9pagnaç.
 Esetū lart fol blasme de la folor.
 Elme terra p mortal inimic.
 Epois honra mais locroi qel meillor.
 Grant gauç mo nē la noct qā soi
 colcaç.
 Qen dormant uei laren que plus
 uorria.
 Qe mal coil gen en ma bella paria.
 Ebais sas mens don me teng per
 pagaç.
 Cai gran gauç carma tan bel solaç.
 Eqan resit soi alegres esors.
 Epc adeu enueillan maueinia.
 Per q li pç qe de me li souenia.
 Qe qā la uei noil aus qerere socora.
 Conidas raços enouellas plaisenç
 Digam huei mais et aian gais solaç.
 Elaissan uos de nois edel foldaç.
 Erecobren cortesias esenç.
 Car defoldat uendā totas saços.
 Ede senç bes ecortesie pros.
 Ablo ioios deueni esser iausenç.
 Ege parlan entrels erasonaç.
 Qatretā son des bosç moç sol c'chaç.
 Cō del foldaç ni ne des de chau-
 simēç.
 Egen parlar ab auinēç respos.
 Ab duç amiç enoi cres mesios.
 Ege cui iaç qeus sia defendeç
 Sies auol com uos apel maluaç.
 Lo sen aueç el poders uos nes daç.
 Se no ueçes metrel lums es ardenç.
 Gardaç uos ui qī tēps es tenebros.
 Enoi uenes mentrel lūs er rescos.

Car uns p illz corsobre totas genç.
Mors quide far los contes.

[c. 108^v.]

e lo preisaç.

Per qe ual mais si faiç qe si pensaç.
Qē breu de tēps menes alongamenç.
Per qui lo faiç es auinenç ebos.
Qe no si paus p maluaiça ochaïosos.
Mais duna res mes uenguç pēsa^mç.
Cō uiola iois se donar nes ostaç.
Ne aqe er cor bē ēnaç t'aç.
Seia noer uilliongaç uirienç.
Per uos odic enbrōcar consiros
Caus cauer anques fegnon salomos.
Amons uol druç caualcador.
Bon darmas elarg de servir.
Gent guarment ebon donador.
Tal qe sapça ben far e dir.
Cor edineç son estage.
Cortes e gradage.
Esia dauinen solaç.
Sengōd lo poder qī ierdaç.
E dōna cabia tal druç iaç.
Esmonda de toç so pechaç.
Madōna debona guisa
Mas nō gēs tan qē sia fols.
Ne no uolges qē cost .v. sols.
Qa toz iorn laia cōquisa.
Qeia deus nimaiut nimel sal.
Seu ia li uaill sela nom ual.
E tretant licuit far donor.
Com il ami se don mamor.
De tant tēc per nesci andreu.
Car mori deço don uiurai.
Qal mon nona dona senç deu.
Qem traises mal sela nō trai.
Mas sil mama senç ochaison.

A maraila una saçon.

Mas ia toç tenps nō laterrai.

Si ia amors autre pro nō tengues.

Mas car hom nes plus gais e plus
cortes.

Emeilz parlāç ede meilor solaç.

En conois meilç los pros ent^e ual-
rāuaç.

E nē tend meilç qes mençōga ni
uers.

Entri enanç qes en ueiço plaisera.

Pos qamors sap tāt rics guiardons.
rendre.

Neguna res nos deu damor defendre.

Vella dōna ges nō par.

Com deia mais obedir.

Altra dōna ni servir.

Endreit damor ni honrar.

Eçaben plaiserī saço.

Cel qes in uostra p'so.

Mel uře humils franç paruenç.

Fai dels cors morç uius iaçenz.

El mals qil na epro lidan.

Elira iois erepans li afan.

Maltrait damor nō serā ia tā gran.

Qentre lo mals no estei qalqe bes.

Qesters nō cuit com sofris los poges.

Pois qā saie cōna g'n benenāça.

Ia nō er tā segura ni plaisenç.

Qe noi aia dangoisos pensameç.

Qi destrēgnē lo iois ela legrāça.

Son lō porçers ueçer enespeill.

Si ben sois aibs con sais façons.

Aqel mirail fora bos.

El maluaiç . uirāt qī sunt il.

Qe tal samira es aplagna.

On maluastaç se reila.

Qa qelmirailç lofaria

[c. 109^r.]

Franc de bella compagna.
 Ses an peson mi oill parlar.
 Dōna demi nos agrā fait clam.
 Qe tam souen lifai plorar.
 Eu no posc al quil muor de fam.
 De uos qe dal re no.
 Ese uos nō tenç pro
 Pauca sera ma pauida.
 Mais uos es tan es *cermda*.
 Egen acabar zo chous plaç.
 De qā er uostra uolūtaç.
 Toz mos mal traiç fora seiorn.
 En belençer ça nō tenga merces.
 Pro asela chi mauci desirad.
 Qe se nō fai p amor bel senbrand.
 Za p merces nō uoil aueir ua-
 lença.
 Qamor adus dos amors agraç.
 E merce send e esdeut forçaz.
 Mas ennamor nō na obs forçē rē.
 Per qeu nō uoil ioi forçat p merçe.

çirardus.

Ac si concel qi āc nō ac cōsire ni
 uoluntaç.
 Ni loc ni pensamen.
 De nulla res . canç uos ui.
 Mais de uos ai enestat.
 Dona tan consiros.
 Com pogues
 Tan de plaxer far edir.
 Qe una ueç entrestot mō uiure.
 Vos doco fos.
 Qeu plus desir s'uire.
 Edōcs dona gençer

Bertoni, *Canzoniere*.

Qel mon se mire.

Pos aisi soi . ſire sens lagament.
 Per chausim ep onors d' uos.
 Voillaç sius plaç.
 Qel uostre bel respoņs
 tengal meu toç plaçenç.
 En tal abire.
 Qel uoluntaz.
 Qa del uostre cors gens.
 Noli strengā li angoisos martire.
 Vas qalqe parte ieu uan
 Ni uoll ni uire
 Bona dona tā uos am finamen.
 Mō corage non pot partir d' uos.
 Anç ē dormād mes iai mātaxasos.
 Qeu ioc eri auos esoi iauxire pos qe
 rixet.
 Vec e cognosc esent qriē nō estor
 est plor emaire.
 Pero plazenç edonç
 e senç marire.
 Men son seus mals.
 Per las bens qeu naten.
 Esius plaugues qeu agues rend' uos.
 Ans com saupes p me q te enfos.
 [S]apçiat dona qe laxera aucire ia de
 u nō pois uiure loniamē.
 Can diarē do ſire cors saire.
 Mais uoil estiar toç tēps cū franc
 sufrire.
 Con plus nō posc auer de iausimē.
 Ca ial solaç en la cuilir d' uos.
 Cancs piançai elai en rescos.
 Qe ges nō posc mō corage d' uire.
 Cal meu albir qui endos locs seurē.
 Achascus sens ianaire mentire.
 Dona lo ior mauciet mantenent.

[c. 109^v.]

Qe ia trobes en remaçō bē direar.

çirardus.

Aisi con cel ca pro de ualdors
 El failon tuit ia tant non
 aer amaç.
 Enla saixōs qes desaunteraç.
 Me fail madona car cognos.
 Ce mor me fai morir
 Per lei agran tormen.
 Esil pogues faire nuil fallimen.
 Vas miel fera.
 Car mens en ual ço cre.
 Bras qui deschai celui q'uencut ue.
 Per ço cogisc q̄ dans ede senors
 Q' nō acor lo desapoderaç.
 Qe ia castel freuols q̄s aseiaç.
 Agran poder nos tēgra ses acors
 Esil se ierde cuias uos q̄s defen.
 Ensa colpa loperd pois longam.
 Aisi pdra madona al seu tort me
 Pois nom secor on plus li clam m'ce.
 Perdre nō pot p ço qm uir aillors.
 Po sim son lōc tēps d' si luinaç.
 Cai fai senblan caillors mera uiraç
 Per asaiar sil plagra ma dolors.
 Esagues mes enaltra mō enten.
 Ar ai proat q'l nagral cor iausē.
 Si em partis mas nol ual ren.
 Qe men pogues mō cor partir de se.
 Bella dona uallā uostra ualors.
 Canc nul chatius destre ni mal
 menaç.
 Nō poc son dan tan gen sofrir
 en paç.
 Epos lomals nes delig . endouçors.

Per amor deu ecar uos fora gen.
 Trobes ab uos cal acom chausimē.
 Qe uostrom sui efui deinaç far bē.
 Vos ifareç françsa ebona fe.
 Uostre bels oils ūra fresca color.
 Vostre douç ris ūra fina beutaç.
 Vos fan auer ame plus dur solaç.
 Ia nō magr obs fos faç lo mira
 dors.
 On uos miraç . uostre cor cōuinenç.
 Gaie ioios amoros eplaxens.
 Qe eguil mi faiç eq' bon pç māten.
 Equi uol tanç . uas los si eis nil cō
 uear.

çirardus.

Lensegnament el p̄z ela ualors.
 De uos dōna cui soplei noit edia.
 Ma si mō cors duc de bella paria.
 Com plus mi doil etant emes baudi.
 E car amostrā tā son poders.
 Vers mi tol sol cui troba plus leial.
 Nō ual esfors cont^a lei ni sabers.
 Edonc dona ualā uostre socors.
 Euença uos merces ecortesia.
 Anç q̄ talent nil desir maucia.
 De uostre cors genç q̄l mōd estei
 Qal uostre laus dir.
 Me sofran . le çers.
 Car es tan rix uostre pç etant ual
 Sobres meillors es auçai e ers.
 Dona nos tri uos eeu e amors.
 Sabē tot sol ses outra garentia
 Qal fol conuent.
 [c. 110^r.]
 Nos tang q̄ plus uos dia
 Mas uostre soi e p uostre mautrei.

Si es mos cors enuot ioIt eares.
De fin amor ede desir coral.
Qen outra part nō es ferms mō
uolers.

Dona ualenç ab auinēç laudors
Ren d' mō cors nō teIg mas la
balia.

Q' uos lo teng . don tot lo mō tēria.
Si lera meus ecar souent nos nei.
La on uos es contrasta mel timēs
Car en mō cor eu uos fai cō aital.
Com eraç lai al plus plaxē neders.
Donal plaxers grasiç elas onors.
Egraçirai toç tēps si tāt uiuia.
Si tā sofre qē bon respec estia.
Pos auos plaç ben sai qe far o dei.
Mas seu imor.

Qem ual mō bon espers.
Si embreu . d'mi plus coralmēt.
Nos cal d'sesperaç me fara mō
calers.

Sim destregneç dona uos eamors.
Camar nous aus nino no men posc.
Estaire luns mençausa.
Lautrē fai remaner.

Luns mē ardis elatrē fai temer.
Preiar nous aus p enten d'gau dir.
Asi cō cel qnauraç p morir.
Sab qes mices e p¹ sis cōbat.

Vos clam m'ce ab cor desepat.
Bona dona parages ericors
On plus açes ode maior afaire.
De mais ense dumilitaç auer.
Car ab orgoill nō pot bon pç caber.
Q' gent nol sap ab iausiment crobir.

Eposc nō posc d'uos amar sofrir.
Merce uos clam p ūra humilitat.
Qe uos trobes qal aqom pietat.
No me noges uostra ricca ualors.
Qāt nōla pog un ioin plus en anç
traire.

Pos uos ui abloser el saber.
Del uostre pç creiser amō poder.
Qen māt bon log lai dit efait.
Odir eseos plagues qem degnaç .
ses graçir.

Nos q's era plus de uostra mistat.
E ga odirà p guerdon longrat.
Tot lo for fait etotas la clamors.
Qē podeç rancurar niretraire.
Eqar mausaç abellir ni plaxer.
Mais daltra ren qo anc pogues
uender.

Altra chaison dona nō sabeç dir.
[M]ais car uos sai cagnoser eiausir.
Per la meillor *et* ab mais d'beutaç.
Veos tot lo tort en qes maneç
t'bat.

Uostre genz cors.
Vostra fresca colors.
El dolç esgard plaixent
Qem sabeç faire.
Me uos fan tāt d'sirar euoler.
Q' mais uos am on plus uos des
espers.

E si folei qe nō mē posc partir.
Mas qāt eu pens q'es q'm failāguir.
[c. 110^v.]

Consir lonor eoblit la faucat
E fug mō sen esec ma uoluntat.

1) V'ha un piccolo buco.

çirardus.

Lo jor qeus ui dona p'mieram
 Cant anos plaç qus mi laxet ueher
 Parti mō cor tot dautre pensamen.
 Eforom ferm en uos tuit mei uoler.
 Carsim pauseç dona el cor lenueia.
 Abuns douç ris eabū simplex gar.
 Mietant es mi feçes oblidar.

Qel granç beutaç el solaç dauinen.
 Eil cortes dig elamoros plaxers.
 Qem sabeç fac me libero simō sen.
 Canc pues ūzordona noil poc auer.
 A uos lautrei cui mos fis cors mer-
 ceia.

Per enancir uostre preç eornar.
 Aos me rend cō meil nō pot amar.
 Ecar uos am dona tam finamē.
 Q' dautra amar nō dona mors podē.
 Mas aiçida cab altras corteigen.
 Don cuit de mi la gren dolor moer.
 Puescā consir deuos cui io's supleia.
 Tot ant^a mor oblit edes anpar.
 Ab uos remāg cui teng el cor plus
 car.

Emenbres uos si os plaç d'bō cōuē
 Qeus mi feçe al departir saber.
 Don ai mō cor adonç iai eiauçen.
 Pel bon respect eqem madeç tener.
 Mot uaic grā ioi sera lo mals seg^{ia}
 Eauralo cā uos plaira en car.
 Bona dona qeu soi en lesperar.
 Eges maltrait nō mē fan expauē.
 Sol qeu encuit en ma uida auer.
 De uos dona cala mō çausimē.
 Anç li mal trait mi sui ioie plaxer.
 Sol p aiço car sai camors autreia.
 Qeus fins amanç d'granç toç pdo nar.

Egens sofri mal traic p gazāg far
 Aisi eria dona qn ueia.
 Qe p merce ni uoillaç tāt ōrar.
 Qe sol amic mi degneç appellar.
 Egens sofri mal traic p gauçaç far
 Lo iorn qeus uidona p'miēmen.
 Cant aos plaç qus mi laxet uecher.

çirardus.

Aar conpⁱ nostras beutaç.
 Euostra plaixens façons.
 Dona ebel senblanç amoros.
 Euostra auinenç solaç.
 Pos nō aus mō talen dire.
 Ni de uos nō pois partir.
 Ni dalt nō son mei consir.
 Ni can uul gaug nō desire.
 Ben tard serai desiraç.
 Auinenç dōna p uos.
 Tantes autēs e eu son tã zons
 Se nous uenç humilitaç.
 Vostre genç cor don sospire.
 En ai fag . mā gre sospir.
 Esai q nera amorir.
 Seu humilitaç nes adire.
 Ben es mort qui apensat uiu
 Edes auenturos.
 Daiço don es cobitos.
 El nol nes nul ben iuiaç.
 Daital mort sui eu sufrire.
 Donna don nō toil niuir
 Ese meteç en air.

[c. 111^r.]

Ben cre tot lo mond maire.
 Anc uos dic ben acordaç
 Dona tant sui temoros
 Com uos am en soi enueios.

Tan nō fui d'uos p'uaç.
 Pero ben pens e consire.
 Qe tot sabeç mō albir.
 Vee ço qē fai iausir.
 Qe nō sui de plus iausire.
 Ben son iausēç e iraç
 De uostre bel cor ioios.
 Diraç sui car eu arescos.
 Nous dir ma uoluntaç.
 Esui iausenç qā remire.
 Vos qe es lagençer quis mir.
 Ni mei oill nō fan fallir.
 Sim fan al dextr aucire.
 Ni mei oill . nō fan fallire.

çlirardus.

Io dous cōsire q̄ dona amor.
 Souen dōpnā fandir
 Deuos maueç plaçenç.
 Pensan remire . ūre cor
 Car egenç cui eu d'sire.
 Mas qu nō faç puen.
 Ese tot me deslei.
 Per uos genç nous ānei
 Car des uar uos soplei.
 Per fina ben uolença
 Dopna cui beutaç gensa.
 Mantas ues obli me
 Qeu laus nos¹ emerçei.
 Coç tenps mair²
 Lamors q' mō descen.
 Seu al cor uire.
 Vas altren tendim̄.
 Tot maueç rire.
 Edonat pensamē

Plus greo matire
 Nuls moin de mi no sen.
 Car uos qeo plus ennei.
 Dautra q̄l mod estei.
 Des auc tot emescrei.
 E des am en paruença.
 Tot qā fraç p temensa.
 Deueç en bona fe.
 Penre neus cā nos uei.
 En souenensa teig la caira el dolç ris.
 Vostra ualença
 El bel cor blanc elis.
 So pre crença.
 Estes uer deo tan fins
 Vius ses faillença.
 Entre rem ē paradis.
 Caisim sui ses tot cuç
 Decor auos renduç.
 Caltra iois nō manduç.
 Cunā nō porta benda.
 Qeo prees p emenda.
 Ia ser ni fos sos druç.
 Per la uostra saluç.
 Tot ior ma gensa.
 Desir tan mabelis.
 La captenensa.
 De uos p qeo languis.
 Ben par qe uença.
 Vostra mors canç qeo uis
 Fomen tendensa.
 Qeus ames eseruis.
 [c. 111^v.]
 Caisim sui remasuç.
 Fins senes nuls mal cug.
 Ab uos qeu nai pduç.

1) La pergamena non permette di leggere che: *Q... laus nos*.

2) Un buco ha portato via e. In margine un *t* per *top*.

Mas dons quis uoillas prenda.
 Qeo am mais qeo atenda.
 Eses tot manç sabuç.
 Vos don mes lanç uenguç.
 Anç qem sacenda.
 Sobrel cor la dolor.
 Merces descenda
 Dōna en uos eamor.
 Qe ioi mi renda
 En loing sospir eplar.
 Nō uols defenda
 Parage ni ricor.
 Coblidaç mes toç bes.
 Si nous en pren m'ce.
 Ai douça franca res.
 Molt farai grā franquesa.
 Sal p'm qeo ac enq̄sa.
 Ma mases on ges.
 Qera nō sai conses.

çirardus.

Er sai qē uengut al iorn lō¹ Foilç
 sarenga sobre tōnc.
 Don audauçel chans erefricns.
 Per plaisaç ca tengut enblonç.
 Lofreç mas era psom cinç
 Intre la flors el brondel p'mç.
 Salegra chascū ason for.
 Mas eo mes baudisco ē d'mor.
 Per un ioi damor qai alcor.
 Don mes douç d'sireç tichiç.
 Qe mens q̄ serps de si qe mor men
 des loing.
 Per un braus fracç diç.
 An mes tot autre iocs obliç.

Vers amors donc pauc bes anist.
 Anc pos nadā colli del fust.
 Lo fruç don eq^r em tuchi est tabust
 Plus bella nō espec crist.
 Bel cors egais efresc euist.
 Blanc elis plus duna matist.
 Tant cil bella qē sim t'st.
 Car de mē^t noil pren mai d'song.
 Mas ieu nō serai ia tan loing.
 De lamor q̄ ma flāma ēpuing.
 Del cor ses parta nises chinç.
 Mas alaueç qāt ses d'uing.
 La donc soi plus e claus esimç.
 Da mor nō ne del flor ysops.
 Queo uam tant q̄ menç na mort trops.
 Ecuig q̄l ior me sia pps.
 Camor me scara ecil sui uilç.
 Eges aitals no fora ops.
 Qel foc q̄ mard es tals q̄l nilç.
 Nol cuderia plus q̄ filç.
 Degaç so steria una tors.
 Mas eu tot sol sofre lardors.
 Mela pēna qe uen damors.
 Ab dos de sirs amaī destriç.
 Ennes palais ma colors.
 Mas eo serai anç ueil antichs.
 Otot blanc asi com nix.
 Anç q̄ de madonā clames.
 Car dona f...s¹ ualer ades.
 Lo plus ualeç efelç engres.
 Qe tals es frans eagrads.
 [c. 112^r.]
 Qe se ia dona no ames.
 Ves totas pars fora eschiu.
 Meu soi al pros plus himiliu.

1) Un buco nella pergamena.

Eplus orgoillos al sanais.
 IO mal mes dolç *et* savoriu.
 El pauc ben mana dom mipais.
 Nuillç hom nō pot cōplir adre itamen
 Zo qa entor se tot qan el en fai.
 Noil sembla pauc ni am cor ue rai.
 Qe tal cuidar descleis elautre e
 nança.

Qeu nō amges p aital semblāça.
 Anç uiu p lei qeu teng alcor tan car.
 Ou mais lam la cuit petit amar.
 Mout se feira d' chantare bon rec'ire.
 Al meu senblan pauc niā¹ abcō
 ueraï.

Qe tal cuidar descleis elaut² enāça.
 Qel mō nō qebriacs ni breueire.
 Qemtre lombarç nō faça s'uētes
 Neus enpeire qī fa la mula peire.
 Sen entremet qā uila sobre pres.
 Qel nai ia uist si cochat enques.
 Qe ser enaps de fust etreis d'uciī.
 Bec enu ior³ granç ecomols eples.
 Un estribot farai do' sui apceubuç.
 Epensam d'iouen q̄s pdonas pduc.
 ... ue³ . . us monges col ras testa
 foduç

Donna p ūre amor me teng per
 erebuç.

Anç remāra lautrars senes draps
 esenç luç

Non auiaç le ga aīg q̄ farā las u'tuç.
 Abtā bassa las braias eaps los trebuç.
 Ement lil ueit el con el coilç alcul
 penduç.

Hec uos la dōna morta el mogues .
 es perduç.

Bella dona auos nō tēc geņs ara.
 Qal p'mier iorn qeu uos uos ui fui
 ūrē.

Et am uos mais q̄los oil d'macara.
 Se tot mō dan ni ma dolor nos
 most³.

Eterai uos lamor tos tems iase.
 Tan qan uiurai tro q̄la mort mē me.
 Esi hom po amar pos es finiç.
 Amara uos tos tēps mō esperiç.
 Bona dona adeu uos comad.
 Et anc nodis tan gran folor.
 Car aqest nconçat masabor.
 De dol sospir et da fan.
 Qe uaurai qan ferai les uos.
 Ai deu quar fos auenturos.

³ en chanbii poges deuenir.

Da quest anar p un uenir.
 Plagnen mē uao e sospirā.
 Plen dira e de gran dolor.
 Recordā uostra gran ualor.
 Et uostri franchi humil senblāt.
 Elas uostras belas faxons.
 El dolç car auinēt respos.
 El plaser qe uos sabes dir.
 Chi fan souen uiuere emorir.

[c. 112^v.]

çirardus.

Canque nuls hom pardure d' partie
 des trest² sau.

Gel serai por raxon.

Canc tort² q' pert son cōpagnon.

1) Ovvero *mā*.

2) Due buchi dall' uno e dall' altro lato di *ue*.

3) Un buco.

Ne fu de m̃or nuls iors pl' esboie.
 Chanscū plora sa terre eson pais.
 Qant il se part esel cora^l amics
 Mas il ne ne conge queq̃ lom die.
 Si dolors cōdami e damie.
 Le reuoir ma mis en la folia.
 Don geṇ me stoit garde mante saxon.
 Don ge mōrai. ese geu uiu.
 Ma uie uadra ben mort.
 Car cil q̃i es apria.
 Destre en uoxéé echantāt eioliḡ
 Apena ase qāt sa ioie e fallie.
 Car si moroit tot auna foie.
 Mont acrozer amors acotendre.
 Daler adeo ode remaner ci.
 Ma nuls pos tan fin amor lasxai.
 No deurot pas tes afers ente pndre.
 Com nō pot pas seruir atā seignor
 Pero celui qui uot auer onor.
 Ne porroit pas remaner senḡ ones
 prendre.
 Da me per ço nō me deue re
 prendre.
 Si geu saus atretan aleprendre.
 Qe le conge me torm̃tas aisi.
 Ge laxaxa^o ma arma en ũre merci.
 Ma ge irai deu gratia e m'ci rendre
 De ço qe lam me soferte un iorn.
 Qe ge fuisse baanḡ auost^a mor.
 Don ge mē tē teiḡ por pae delētend^o.
 Ai belle tute for de balance
 Partir mestoit de uoi sen recoure.
 Tante nai fat q̃ge nol poi laxer.

Ese no fos del remaner uiintanḡa.
 Ereprocher ge alasse demander.
 Al fin amor conge del demorer.
 Mas nō est de si tre gran uallanḡa.
 Qel uostra mi nō de far fallanḡa.
 Un conort ai d' nostre deseuranḡe.
 Qe nauoie adeu q̃ reprocher.
 Ma qant plui mauē d' uoi logner.
 Ge nō sai rē de maiore repchanḡa.
 Car cui d̃s fai partir eseurer.
 De tal amor qe nō pot retourner.
 En fosse ma dira ede penetanḡa.
 Qe ne feroit le rois se le so franḡa.
 Ben teiḡ p fol cel qui uai ut^a mer
 Q' p̃n conge de sa dama ala ler.
 Ma mandali de lombardia en fraḡa
 Qe le conge dobla la desiranḡa.
 Necs pasasoī q' ame corrament
 Ni cil ami q̃ amor nō pot destē dre.
 An sache bien qui de lei se de-
 fandre.
 No de mi aut honor intandre.
 Li noros nō se ponē defandre.
 Anḡ qui meiḡ ual anz ḡos silaxa
 pendre.
 Qi damor sun tuli ben a deuisse.
 Ni ia sen li noe grā ioi conquise.
 Pos tan uolon tut saber.
 Per qeu faḡ meia chanḡon.
 A taḡ eḡdirai louer.
 Qar nai de . . .¹ raḡon.
 Per qeu dei mon ḡhan meitador.
 Qar tal am q̃i nō uol amar.

1) Abrasione nella pergamena.

Errata.¹

P. 3, I, 3 *Folz.* p. 3, II, 27 *nullatre.* p. 4, I, 7 *foi.* p. 10, II, 12 *ioiosa.*
p. 11, I, 12 *Fax.* p. 12, II, 3 *sobratoc.* p. 12, II, 22 *saluaga.* p. 14, I, 25 *sorses.*
p. 14, II, 8 *Ni.* p. 20 II, 3 soppr. a. p. 23, I, 8 *noi.* p. 23, II, 28 *empeior.* p. 24,
I, 27 *gardar.* p. 26, I, 9 *fi;* 29 *No.* p. 26, II, 14 *tan ges;* 16 *maestria.* p. 28,
I, 25 *error;* 29 *auer;* 34 *mas f.* p. 28, II, 13 *francamen.* p. 29, I, 2 *nai;* e *pel.*
p. 29, II, 4 *z.* p. 30, I, 5 *tems;* 6 *ui;* 8 *dieg;* 11 *unsans;* 12 *reinaua;* 28 *soiorn;*
31 *Qi.* p. 30, II, 5 *mesta;* 34 *Endöna.* p. 33, I, 1 *Nan.* p. 33, II, 3 *sals.* p. 34,
II, 8 *masecura;* 12 *ma ma.* p. 35, I, 1 *ioi;* 9 *lais;* II, 5 *qu.* p. 36, I, 17 *Qadöc;*
18 *mauleuca;* II, 10 *nallra;* 20 *marbire.* p. 37, I 4 *laodors.* p. 38, I, 1 *Les paruer;*
28 *sallir.* p. 38, II, 10 *restauras;* 18 *marrir.* p. 39, I, 30 *ser,* II, 3 *mantas;* 28 *emp.*
p. 42, I, 5 *frances;* 8 *Qes.* p. 47, I, 17 *feç.* p. 50, I, 20 *ioi;* II, 2 *maucis.* p. 51, II, 24
me mire. p. 52, I, 34 *E pos laus.;* II, 34 *çilos.* p. 53, I, 8 *nañl.* p. 54, I, 32
moll ifan gran. p. 55, II, 24 *oes gaire.* p. 56, I, 10 *em creis;* II, 12 *audi ço.*
p. 57, II, 20 *pert.* p. 58, I, 10 *ras] uis?* p. 59, II, 6 *emaiuda.* p. 63, I, 17 *aillor;*
34 *del;* 35 *sel.* p. 64, II, 2 *resillols.* p. 67 II, 34 *am] ara.* p. 69, II, 34 *ben.* p. 70,
II, 29 *degra(?) ualer.* p. 71, I, 18 *bes raic;* II, 10 *cusages;* 16 *nö.* p. 72, I, 33 *clamar;*
II, 17 *lenueis.* p. 73, II, 17 *saçon.* p. 74, II. Si aggiunga tra la linea 1 e 2: *Car*
aço es uida de fin amanç; II, 11 *cecs;* II, 27 *qris atretan.* p. 75, I, 19 *pdut;* 20
saçon. p. 76, II, 9 *cortexia;* 14 *uoil.* p. 77, I, 11 *px;* 14 *nil;* 15 *lei;* II, 12 *sarma;*
14 *unde.* p. 84, I, 21 *Vas;* II, 2 *mais dembres(?).* p. 85, II, 34 *ualor.* p. 91, II, 21
graçisc; 33 *auçut.* p. 94, I, 19 *atuta;* II, 2 *am.* p. 97, II, 20 *anç.* p. 99, I, 29 *ue;*
II, 29 *cauça.* p. 101, I, 3 *eget o eger;* 11 *cuidar;* 35 *segurre;* 36 *edalbiv.* p. 103,
I, 17 *fis;* 35 *poiat.* p. 104, II, 6 *turc;* 15 *cobrar.* p. 106, I, 12 *cors;* 15 *mal sen;*
II, 1 *Anç.* p. 108, I, 3 *mo;* 26 *uer;* II, 3 *Lant remebat.* p. 109, I, 2 *Emirauat.*
p. 111, I, 32 *sols.* p. 113, I, 7 *Lan ostage;* II, I, 1 *bonfaich;* 15 *noil.* p. 114,
I, 6 *Dömiuais.* p. 127, I, 2 *en;* 29 *uolria;* II, 15 *celadamç;* 30 *uos.*

1) Il primo numero indica la pagina di questo volume, il secondo la colonna, il terzo la linea.

Tavola del manoscritto.

[Si riproduce il primo verso d'ogni componimento nella lezione del codice. Tra parentesi quadre aggiungo il numero della carta che è dato sopra a ciascuna pagina della nostra stampa. Si registra anche, per comodità degli studiosi, l'indicazione del *Grundriß* del Bartsch.]

Arnadus meroglus.

1. Rasons es e misura [c. 1^a], § 32, 2.

doniare.

2. Cel q̄ uos es al cor plus ps. [c. 3^b], § 29.

tēçõ.

3. Galtreir fui accalaon [c. 4^b], 461, 147.

4. Arnaldon p na ioh'a [c. 4^o], 461, 147.

5. Ki de placers e de donar [c. 4^o], 461, 147.

Balada.

6. Qvant escaualcai lautrer [c. 4^d], 461, 200.

Balada.

7. Mortę man li semblan q̄ ma donam fai [c. 5^a], 461, 166.

Balada.

8. Damor mestera ben e gent [c. 5^b], 461, 73.

9. Coindeta sui si cū nai greu cossire [c. 5^b], 461, 69.

Balada.

10. Qvant lo gilos er fora [c. 5^d], 461, 201.

tēço.

11. Ar am digaz uostre semblā [c. 5^d], 194, 2.

tēçõ.

12. Segner coine ioi e pz *et* amors [c. 6^b], 392, 29.

tēçð.

13. Monge eu uos demant de doz plaç cortes [c. 6^e], 75, 5.

tēçð.

14. Li dolz consirre chī donna amor souen [c. 6^d], 213, 5.

tēçð.

15. Dōna uos mauez et amors [c. 7^b], § 29.

tēçð.

16. De bergueda destas dras razos [c. 8^b], 10, 19.

tēçð.

17. Ujraut de borneill si cu meteis [c. 8^e], 242, 22.

tēçð.

18. Gauselm digaz mal ũre sen [c. 9^a], 366, 17.

tēço.

19. Segner bertram us caualers p̄zaz [c. 9^b], 449, 4.

tēçð.

20. Bernard de la bartal chausit [c. 9^e], 24, 1.

tēço.

21. Eauselm faidiz eus deman [c. 10^a], 16, 16.

Aimerico d'pigoglana.

22. Dalphin sabriaz me uos [c. 10^e], 366, 10.

23. Toç hom qaiço blasma q^e deu lauçar [c. 11^a], 10, 12.

Aimerigo.

24. En greu pantais ma tegut lōgam [c. 11^b], 10, 27.

Aimerigo.

25. Car fui de dura coindança [c. 11^e], 10, 14.

Aimerigo.

26. Cel q' sirais ni gereia ab amors [c. 11^d], 10, 15.

Aimericus.

27. Per solaç dautrui chan souen [c. 12^b], 10, 41.

Aimericus.

28. En amor trob alqes en q^m refraIg [c. 12^e], 10, 25.

Aimericus.

29. Aissi con larbre q' p sobre cargar [c. 12^d], 10, 50.

Aimiricus.

30. Atressim pren con fai al iogador [c. 13^b], 10, 12.

Aimiricus.

31. Amors a uos metessā clam d'uos [c. 13^c], 10, 7.

Aimiricus.

32. Per raison natural [c. 13^d], 10, 40.

Aimiricus.

33. Anc mais de iois ni de chan [c. 14^b], 10, 8.

Aimiricus.

34. Mantas ueç son enqueiriç [c. 14^d], 10, 34.

Aimiricus.

35. Si sofrir sem pogues [c. 15^a], 10, 46.

Aimiricus.

36. Ses mon apleig nō uauc ni ses ma lima [c. 15^c], 10, 47.

Aimiricus.

37. Qui lam en diç [c. 16^a], 10, 45.

tēço.

38. Segner ponz de mon laur [c. 16^d], 142, 3.

Folchetl d'marsilia.

39. Per deu amor bem sabes ueramen [c. 17^a], 155, 16.

Folchetel.

40. Sal cor plagues ben for or mai saçon [c. 17^b], 155, 18.

Folchetl.

41. Amor merce no moira tan souen [c. 17^d], 155, 1.

Folchet'.

42. Tan mabelis lamoros pensamenç [c. 18^a], 155, 22.

Folchet'.

43. Molt i fe grāt peccat amors [c. 18^b], 145, 14.

Folchet'.

44. Uermillon clam uos faç [c. 18^d], 155, 25.

Folchet'.

45. A quant gens uenç et a quant pauc daffan [c. 18^a], 155, 3.

Folchelt'.

46. Ben an mort mi et lor [c. 19^a], 155, 5.

Folchet'.

47. En chantan mauen a menbrar [c. 19^e], 155, 8.

Folchet'.

48. Se tut me sui a tart aperceubuç [c. 19^d], 155, 21.

Folchet'.

49. Greu fera nulç hõ fallença [c. 20^a], 155, 10.

Folchet'.

50. Chantar mi tornada fan [c. 20^e], 155, 7.

Folchet'.

51. Si com cel qes tant greuias [c. 21^a], 155, 20.

Folchet'.

52. Tant a soffert loniamêt grât affâ [c. 21^e], 167, 59.

Folchet'.

53. Us uolers outra cuidas [c. 22^a], 155, 27.

Folchet'.

54. Ja non cuig hom queu conge mas chāços [c. 22^b], 155, 11.

Folchet'.

55. Oimais nō conose raço [c. 22^d], 155, 15.

Folchet'.

56. Merauil me cõ pot nuls hõ cantar [c. 23^b], 155, 13.

Folchet'.

57. Chantan uolgra mō fin cor allegrar [c. 23^e], 155, 6.

Folchet'.

58. Finamor acui me so das [c. 23^d], 155, 9.

tēçõ.

59. Gauselm tres ioecs enamoraz [c. 24^a], 432, 2. — Gausselm aici non a conten [c. 24^d], 366, 17. — Amor mai pres per la uentagla tener [c. 24^d], 461, 20.

Bernardo aduētathor.

60. Ab ioi mon lo uers el començ [c. 25^a], 70, 1.

Bernardo.

61. Bel mes queu chant en aquel mes [c. 25^b], 70, 10.

Bernardo.

62. Qant ueu la laudeta mouer [c. 25^d], 70, 43.

Bernardus.

63. Qan par la flor iostal uer foil [c. 26^a], 70, 41.

Bernardus.

64. Conort ara sai eu ben [c. 26^e], 70, 16.

Bernardus.

65. Eram consillaç signor [c. 26^d], 70, 6.

Bernardus.

66. Ben man pdut lai deuer uentador [c. 27^b], 70, 12.

Bernardus.

67. Lo reissegnol ses bandeia [c. 27^o], 70, 29.

Bernardus.

68. Quant par la flor lerba fresca *et* la folla [c. 28^a], 70, 41.

Bernardus.

69. Non es merauella seu chan [c. 28^b], 70, 31.

Bernardus.

70. Lo tēps uai *et* uen *et* uire [c. 28^d], 70, 31.

Bernardus.

71. Ara non uei luser solel [c. 29^a], 70, 7.

Bernardus.

72. Est ai cum hom espduç [c. 29^o], 70, 19.

Bernardus.

73. Per escobrir lo mal pes el cossire [c. 29^d], 70, 35.

Bernardus.

74. Pel dolç chant qel resignol fai [c. 30^b], 70, 33.

Bernardus.

75. Loncs tēps a qeu nō chantei mai [c. 30^o], 70, 27.

Bernardus.

76. Lā qant uei foilla [c. 30^d], 70, 25.

Bernardus.

77. En cossirer *et* en esmai [c. 31^a], 70, 17.

Bernardus.

78. Pos mi preiaç segnor [c. 31^o], 70, 36.

Bernardus.

79. Qan la foilla sobre larbre sespan [c. 31^d], 167, 49.

Bernardus.

80. Tuit cil qe preion qeu chan [c. 32^a], 70, 45.

Bernardus.

81. Lan qe uei p mei la landa [c. 32^e], 70, 26.

tēçð.

82. Segner qal penriaç uos [c. 32^d], 366, 30.

tēçð.

83. En rābaut pros dōna daut lignage [c. 33^b], 238, 2.

tēçð.

84. En maenard ros ab sanbuda [c. 33^e], 191, 1.

tēçð.

85. Segner iaufre respondez me sius plas [c. 33^d], 414, 1.

tēçð.

86. Peire uidal pos far mauē tēçon [c. 34^a], 97, 7.

tēçð.

87. Segner en blancaz de dōna pros [c. 34^b], 233, 5.

tēçð.

88. En ranbaut ses sas ben [c. 34^e], 97, 4.

Guidus duxelus.

89. Se bem partes mala dona de uos [c. 35^a], 194, 19.

Guidus duxelus.

90. Anc de chantar nō fail cor ni raços [c. 35^b], 194, 8.

Guidus.

91. Ben feira chanços plus souen [c. 35^d], 194, 3.

Guidus.

92. De tantam gisam men amors [c. 36^a], 194, 6.

Guido.

93. Estat aurai de chantar [c. 36^e], 194, 7.

-
94. Donna qe de cognat fai drut [c. 36^d], 461, 95.

-
95. Uilan dic qes de sen isiç [c. 36^d], 461, 250.

-
96. Lo sen uolgra de salomon [c. 36^d], 461, 154.

-
97. Dons granç con qer hom ab un dō [c. 36^d], 461, 98.
Nuc d' brüdel.
98. Cortesamen mou a mō cor mesclāça [c. 37^a], 450, 4.
Nuc.
99. Qant lo dreiß tēps uen gaban e riden [c. 37^b], 450, 7.
Nuc.
100. Aram nafron li sospir [c. 37^d], 450, 2.
tēçō.
101. Dalphin respondes moi sius plaoz [c. 38^b], 448, 1.
Naruart daniel.
102. Lo ferm uoler qinç el cor mintra [c. 39^a], 30, 14.
Naruart.
103. Cançon dolç moç son plan e prim [c. 39^b], 29, 6.
Naruat.
104. Ar uei uermeilç uers blaus blācs e grox [c. 39^c], 29, 4.
Naruat.
105. Anc eu no lac mas ela ma [c. 40^a], 29, 2.
Naruart.
106. Si fos amors de ioi donar tā larga [c. 40^d], 29, 17.
-
107. Un caualer conos qe laltreir ui [c. 40^d], 461, 245.
-
108. Desirat ai enqer desir [c. 40^d], 461, 84.
Guilem de leidet.
109. Pos tan mesforça amor [c. 41^a], 234, 16.
Guilem.
110. Dona eu uos sui messagers [c. 41^c], 234, 7.
tēçō.
111. Segner naesmar dē chausez de tres baros [c. 42^a], 392, 15.
-
112. Doma mesaç eu sui [c. 42^c], 461, 90.
-
113. Bona dōna ũre pç fo triaç [c. 42^c], 461, 58.

114. An cō dōpne bella et plasent [c. 42^e], 461, 24.
115. No me ual plus coblas ne artexos [c. 42^d], 223, 6.
116. A na carenza al bel cors auenenç [c. 42^d] 12, 1.
Ricardus birbiscelus.
117. Atressi cō lo lios [c. 43^a], 421, 1.
Ricardus birbiscelus.
118. Atressi com perciuaus [c. 43^b], 421, 3.
Ricardus.
119. Tot demandon qes deuengut amors [c. 43^d], 421, 10.
Ricardus.
120. Ben uolria saber damor [c. 44^a], 421, 5.
Ricardus.
121. Lo nous mes dabil comēça [c. 44^b], 421, 6.
Ricardus.
122. Atressi cō lolifanç [c. 44^d], 421, 2.
tēçō.
123. Perdignons ùre sen digas [c. 45^b], 167, 47.
tēçō.
124. Gauselms faidiz de dos amics corals [c. 45^d], 10, 28.
Perdignons.
125. Ben aiol mal el affan el cossir [c. 46^a], 370, 3.
Perdignons.
126. Lo mals damors ai eu ben toç apres [c. 46^b], 370, 9.
Perdignons.
127. Trop ai estat qe bon esper no ui [c. 46^e], 370, 14.
Perd'gons.
128. Tvt tēps mi ten amors de tal faiçō [c. 47^a], 370, 13.
tēçō.
129. Uns amics et una amia [c. 47^b], 437, 38.
tēçō.
130. Segner iaufre nō songes musador [c. 47^e].

Raumbaut d'uagtē.

131. Tan no cuidei ueçer [c. 48
- ^a
-], 392, 20.

Rambaut.

132. Gerra ni plaich nō son bon [c. 48
- ^a
-], 392, 18.

Rambut.

133. Leu pot hom gauç
- et*
- preç auer [c. 49
- ^a
-], 392, 23.

Ramb^aut.

134. Eissamen ai geriat ab amor [c. 49
- ^a
-], 392, 13.

Ricardus.

135. Dun saluç mi uol entremetre [c. 50
- ^a
-], 281, 3.

Ricardus.

136. Si de trobar agues meillor raçon [c. 50
- ^b
-], 281, 9.

137. Ben uolgra qel fos un segurre [c. 50
- ^d
-], 156, 11.

Gancelus faidit'.

138. Mon cor e mi e ma bonas chanchos [c. 51
- ^a
-], 167, 37.

Gaņçelus.

139. No malegra chanç ne criç [c. 51
- ^b
-], 167, 43.

Gaņçelus.

140. Som pogues partir son uoler [c. 51
- ^d
-], 167, 56.

Gaņçelus.

141. For chausa es e tut lo mager dan [c. 52
- ^a
-], 167, 22.

Gaņçelus.

142. Chant
- et*
- deport ioi dōnei
- et*
- solaç [c. 52
- ^c
-], 167, 15.

Gaņçelus.

143. Son pogues partir son uoler [c. 53
- ^a
-], 167, 56.

Gaņçelus.

144. Lo gen cors honraç [c. 53
- ^b
-], 167, 32.
- ¹

Gaņçelus.

145. Toç me cuigei de chançōs far sofrire [c. 56
- ^b
-], 167, 60.

Gaņçelus.

146. Tuit cil qi amon ualor [c. 56
- ^c
-], 167, 62.

1) In quest' indice sono rimesse le cose a posto, secondo la nostra *introduzione*, p. XI. Nel testo abbiamo riprodotto in tutto la condizione del ms.

Gançelus.

147. Tan sui fermes e fis ues amor [c. 57^a], 167, 58.

Gançelus.

148. Lo reseillolet saluage [c. 57^b], 167, 34.

Gançelus.

149. Ben fora contra lafan [c. 57^d], 167, 27.

150. Si anc nuls hom p auer fin corage [c. 58^c], 167, 52.

Gançelus.

151. Coras q^m des benēnāça [c. 58^d], 167, 17.

Gançelus.

152. Jamais nuls tēps nō pot ren far amors [c. 59^b], 167, 30.

Gançelus.

153. Tant ai sofert longamen greu afan [c. 59^c], 167, 59.

Arnaut de miroill.

154. Franques e nurriment [c. 60^c], 30, 13.

Arnadus.

155. La franca captenença [c. 60^d], 30, 15.

Arnadus.

156. A grant honor uiu cui iois cobiç [c. 61^b], 30, 1.

Arnadus.

157. Sens ioi nō es ualors [c. 61^c], 30, 21.

Raimōt de mirauai.

158. Ben magradal bel tēps destiu [c. 55^a], 406, 13.

Raimōt.

159. Aissi con es genser pascors [c. 55^b], 406, 2.

Raimōt.

160. Tals ua mon chan enqeren [c. 55^d], 406, 42.

Raimōt.

161. Sil que nō uol audir chancoç [c. 62^a], 406, 20.

Raimōt.

162. Apena sai dunt ma prēg [c. 62^b], 406, 7.

Raimōt.

163. Bel mes qeu chant e condei [c. 62^d], 406, 12.

Raimōt.

164. Si com li peis an en laiga lor uida [c. 64^b], 30, 22.

Raimōt.

165. Aissi com mos cors es [c. 64^c], 30, 6.

Raimōt.

166. Anc uas amor nous poc res cōtradire [c. 65^a], 30, 8.

Raimōt.

167. Molt eron dolç mei consir [c. 65^c], 30, 19.

Raimōt.

168. Sim destregnes dōna uos *et* amor [c. 65^d], 30, 23.

Raimūdus.

169. Aissi com cel qe ama nō amaç [c. 66^a], 30, 3.

Raimōdus.

170. La gran beutaç el fin ensegnamēç [c. 66^c], 30, 16.

171. O re del cel mia gram colpa [c. 66^d].

Pere uidalus.

172. Bem pac diuern *et* destiu [c. 67^a], 364, 11.

Petrus uitalus.

173. Nuls hom nō pot damor gaudir [c. 67^c], 364, 31.

Petrus.

174. Ges pel tem fer *et* brau [c. 67^d], 364, 24.

Petrus.

175. Quant hom onrat torna en grāt paubrerera [c. 68^b], 364, 40.

Petrus.

176. Alei nō ual força ni engenz (Continuaz. del n° 174).

Petrus.

177. Anc no mori p amor ni per al [c. 68^d], 364, 4.

Petrus.

178. Sim laissaua de chantar [c. 69^a], 364, 43.

Petrus.

179. Bon auentura don deus al pesans [c. 69^c], 364, 14.

Petrus.

180. Qvant hom es en autrui poder [c. 69^d], 364, 39.

Petrus.

181. Pos tornat sui en proença [c. 70^a], 364, 37.

Petrus.

182. Mara miga dolç *et* franca [c. 70^c], 364, 15.

Petrus.

183. Tant ont ben dit del marques [c. 70^d], 364, 47.

Petrus.

184. Ben uiu a grant dolor [c. 71^a], 364, 13.

Petrus.

185. De chantar mera laissat [c. 71^c], 364, 16.

Petrus.

186. Per pauc qe de chantar nū lais [c. 72^a], 364, 35.

Petrus.

187. Plus qel paubres qe iaç en ric ostal [c. 72^b], 364, 36.

Petrus.

188. Neu ni gel ni ploia ni fain [c. 72^c], 364, 30.

Petrus.

189. Drugoman segner se agues bon destrier [c. 72^d], 364, 18.

Petrus.

190. Tainç bon torneiç ai bastit [c. 73^a], 364, 7.

Petrus.

191. Baron ihc̄ q̄i en la croç [c. 73^b], 364, 8.

Petrus.

192. Molt me bon e bel [c. 73^c], 364, 29.

Petrus.

193. Tan me plaç [c. 74^a], 364, 48.

Petrus.

194. Seu fos en cort o hō tēg^{as} dreitura [c. 74^c], 364, 42.

Petrus.

195. Estat ai gran saison [c. 75^a], 364, 21.

Petrus.

196. Deus en sia graçis [c. 75^c], 364, 17.

Petrus.

197. Ben magrada la cōuiuet saços [c. 76^a], 364, 10.

Petrus.

198. Si tot lestiu es bel *et* gent [c. 76^b], 364, 22.

Perolus.

199. Dvn bon uers deu pēsar [c. 77^a], 366, 13.

Perolus.

200. Mencion ai totta en uers mesa [c. 77^b], 366, 20.

Perolus.

201. Del seu tort farai emenda [c. 77^c], 366, 12.

Perolus.

202. Car no mabelis solaç [c. 78^a], 173, 3.

Perolus.

203. Manta gēt mo mal rasona [c. 78^c], 366, 19.

Perolus.

204. Ben dei chantar pos amors mo ēsegna [c. 78^d], 366, 3.

Perolus.

205. Don souent uau pessan [c. 79^a], 366, 14.

Perolus.

206. Qora qem feçes doler amors [c. 79^b], 366, 9.

Perolus.

207. Per dan qe damor mi uegna [c. 79^d], 366, 26.

Perolus.

208. Si ben sui loīg *et* entre gēt estragna [c. 80^a], 366, 31.

209. Nuls hom tam leu nō fail en re [c. 80^b], 392, 26.

210. Autresi com la candela [c. 80^c], 355, 5.

211. Em petit dora uen gram bens [c. 80^d], 34, 2.

Çirardus brunelus.

212. Sem sentis fidels amicx [c. 81^a], 242, 72.

Çirardus.

213. La flor del uerçan [c. 81^b], 242, 42.

Çirardus.

214. Qvant lo freç el glaç e la neus [c. 82^a], 242, 60.

Çirardus.

215. De chantar mi fora entremes [c. 82^d], 242, 31.

Çirardus.

216. Qvant creis la fresca folla el rams [c. 83^b], 242, 58.

Çirardus.

217. Abanç qel blanc poi sia uert [c. 83^d], 242, 1.

Çirardus.

218. Gen . maten . ses fallimen [c. 84^b], 242, 34.

Çirardus brunelus.

219. Nulla res a chantar no fail [c. 85^a], 242, 53.

Çirardus.

220. Eram sim fos en grat tengut [c. 85^e], 242, 39.

Çirardus.

221. Iam uai reuenen [c. 86^b], 242, 39.

Çirardus.

222. Sieus qer cōsell bellamia alamāda [c. 87^a], 242, 69.

Çirardus.

223. Allegrar mi uolgren chātan [c. 87^e], 242, 5.

Çirardus.

224. Sanc ior agui ioi ni solaç [c. 88^a], 242, 65.

Çirardus.

225. Ci per mō sobre toç no fos [c. 88^b], 242, 73.

Çirardus.

226. Ben mera bels chantars [c. 89^a], 242, 20.

Çirardus.

227. Mamiga me mena estra lei [c. 89^d], 242, 48.

Çirardus.

228. On plus la uoil men la uei [c. 89^d]. È la fine del n° 226.

Çirardus.

229. Ben es dreg pois en tal port [c. 90^r], 242, 24.

Çirardus.

230. Iois si ab comensamenç [c. 90^e], 242, 41.

Çirardus.

231. Car nō ai ioi q mauñ de chātar [c. 91^a], 242, 28.

Çirardus.

232. Ben conuē pos ia basan ram [c. 91^c], 242, 25.

Çirardus.

233. Nom plaç chans de rosignol [c. 92^a], 242, 49.234. Car nō esper espleg [c. 92^c], 242, 70.

Çirardus.

235. Aco mauen dieus maiut [c. 92^c], 242, 43.

Çirardus.

236. Un sonet nouel faç [c. 94^a], 242, 81.

Çirardus.

237. Aqest terminis [c. 94^b], 242, 12.

Çirardus.

238. Ben deu en bona cort dir [c. 94^d], 242, 18.

Çirardus.

239. Sis sienç o plas aturs noi ual [c. 95^b], 242, 74.

Çirardus.

240. Obs magra si mo cōsentis [c. 95^d], 242, 54.241. No puis sofrir qa la dolor [c. 96^b], 242, 51.

Çirardus brunelus.

242. Alegrar mi uolgren chantā [c. 97^a], 242, 5.

Çirardus.

243. Sera nō pueia mos chanç [c. 97^c], 242, 66.

Çirardus.

244. E tu iat fais cognoscens, Archiv, 33, 423.

Çirardus.

245. Leo chançoneta euil [c. 98^a], 242, 45.

Çirardus.

246. Quant la bruna aura soslucha [c. 98^d], 242, 59.

Çirardus.

247. A ben chantar couen amors [c. 99^a], 242, 1.

Çirardus.

248. Gens de sobre uoler nō toill [c. 99^d], 242, 37.

Çirardus.

249. De chantar ab deport me for [c. 100^d], 242, 30.

Çirardus.

250. Los apļeç ab qeo suell chantar [c. 101^b], 242, 47.

Çirardus.

251. Canc brancal bronder [c. 102^a], 242, 57.

Çirardus.

252. Ar auzireç en chabalir cantar [c. 102^o], 242, 17.

Çirardus.

253. Per solaço reuillars [c. 103^a], 242, 55.

• Çirardus.

254. Ges aisi del tot nom lais [c. 103^b], 242, 36.

Çirardus.

255. Enl honor don . tor en mō chā [c. 104^a], 242, 6.

Çirardus.

256. Qyi chantar sol ni sab de cui [c. 104^c], 242, 62.

Çirardus.

257. Lo donç chanç dun auçel [c. 105^c], 242, 46.

Çirardus.

258. Qanc lo freg el glaç e la neus [c. 106^b], 242, 60.

Çirardus.

259. Ar ai grans iois qē remembra lamor [c. 106^d], 242, 13.

Çirardus.

260. Les li poder nos partō per egal [c. 107^b], e [c. 52^d], 461, 130.261. Altretant leu pot hom a cortesia [c. 107^b], 461, 32.

Çirardus.

262. Qui vol conqerer preç uerais [c. 107^b], 461, 214.263. Cel qi son petit poder fai uolūter [c. 107^c], 461, 66.264. Iam hom p's ni desheritaç [c. 107^o], 392, 19.265. Dome fols ni desconoisen [c. 107^o], 461, 86.

-
266. Gie cuit qe il soit grant folie [c. 107^d].
-
267. En far gran vassallage [c. 107^d], 461, 108.
-
268. Tuta beutaç e tuta cortesia [c. 107^d], 461, 232.
-
269. Dona deus sal uos e uostra ualor [c. 108^a], 461, 87.
-
270. Deu uos salue dona d'preç soberana [c. 108^a], 461, 83.
-
271. Lvec ses qom chant [c. 108^a], 461, 149.
-
272. Ges eu nō teng toç los lars per fols pros [c. 108^a], 461, 129.
-
273. Grant gauç mo uē la noct qā soi coleaç [c. 108^b], 461, 135.
-
274. Coindas raços nouellas e plaisenç [c. 108^b], 450, 3.
-
275. Amors uol druç caualcador [c. 108^c], 461, 21.
-
276. Ma dōna de bona guisa [c. 108^c], 461, 155.
-
277. De tant tēc per nesci andreu [c. 108^c], 461, 79.
-
278. Si ia amors autre pro nō tengues [c. 108^d], 392, 30.
-
279. Bella dōna ges nō par [c. 108^d], 457, 12.
-
280. Maltrait damor nō sera ia tā gran [c. 108^d], 366, 34.
-
281. Son lo porgers uecer en espeill [c. 108^d], Archiv, 35, 110 (G).
-
282. Ses an peson mi oill parlar [p. 109^a], 364, 44.

-
283. En belençer ça nō tenga merces [c. 109^a], 461, 105.
 Çirardus.
284. Ac si concel qī āc nō ac cōsire [c. 109^c], 30, 4.
 Çirardus.
285. Ajsi con cel ca pro de ualdors [c. 109^c], 375, 20.
 Çirardus.
286. Lensegnament et pz el la ualors [c. 109^d], 30, 17.
-
287. Sim destregneç dona uos e amors [c. 110^a], 30, 23.
 Çirardus.
288. Lo ior qeus ui dona p'mierām [110^c], 213, 6.
 Çirardus.
289. Aar conpⁱ uostras beutaç [c. 110^d], 132, 7.
 Çirardus.
290. Lo dous cōsire q̄ dona amor [c. 111^a], 213, 5.
 Çirardus.
291. Er sai qē uengut al iorn lōc [c. 111^c], 213, 3.
-
292. Nuillç hom nō pot cōplir adreitamen [c. 112^a], 9, 14.
-
293. Mout se feira d' chantar bō recreire [c. 112^a], 315, 4.
-
294. Un estribot farai dō soi apceubuç [c. 112^a], 315, 5.
-
295. Bella dona a uos nō tēç gens ara [c. 112^b], 461, 36.
-
296. Bona dona a deu uos comad [c. 112^b], 461, 54.
-
297. Can que nuls hom par dure departie [c. 112^c].
-
298. Necs pasasoi q' ame [c. 112^c]. Zeitschr., V, 92.
-
299. Pos tan uolon tut saber [c. 112^c].
-

Indice.

Prefazione.	pag V
Introduzione:	
Parte I. Descrizione del cod. riccardiano 2909	VII
Parte II. Esame interno del manoscritto	XXV
Riproduzione diplomatica	1
Tavola	218

Die Gesellschaft für Romanische Literatur.

Zweck der Gesellschaft ist die Herausgabe wichtiger, noch nicht oder nicht genügend edierter romanischer **Handschriften**, bezw. seltener oder gar nur in einem Exemplar vorhandener romanischer **Druckwerke**, insbesondere von **Romanen, Novellen, Theaterstücken** und anderen interessanten **Literaturwerken**, auch von solchen, die für die **Kultur-, Literaturgeschichte, Volkskunde** und **Dialektforschung** der romanischen Länder wertvoll sind.

Die Ausgaben sind je nach Bedürfnis **kritische** oder **Neudrucke**. Im letzteren Falle erfolgt der Abdruck, abgesehen von Format und Schrift, welche natürlich für die Sammlung einheitlich sind, so getreu dem Original daß der Neudruck dieses vollkommen ersetzt. **Einfleitungen, Anmerkungen** usw. bringen in deutscher, einer romanischen oder in englischer Sprache alles zum Verständnis des Textes Nötige. Nach Bedürfnis werden **photographische Nachbildungen** von interessanten Titelblättern, Textseiten usw. beigegeben. Überhaupt ist die Ausstattung eine derartig vornehme (gelblich getöntes, imitiertes Büttenpapier), daß sie auch den Ansprüchen der Bibliophilen genügen wird. Auch sind **Faksimilewiedergaben** ganzer Werke in Aussicht genommen. Jedes Exemplar enthält auf der Rückseite des Titelblattes Namen, Wohnort und Nummer des betr. Mitgliedes, mit der Buchdruckerpresse eingedruckt.

Vorstand der Gesellschaft:

Vorsitzender und Sekretär: Dr. Karl Vollmöller, ord. Universitätsprofessor a. D. in Dresden.

Stellvertretender Vorsitzender: Dr. G. Baist, ord. Professor an der Universität Freiburg i. Br.

Schatzmeister: Dr. Max Niemöyer, Verlagsbuchhändler in Halle a. S.
Beisitzer:

Dr. F. A. Coelho, Professor am Curso superior da Lettras in Lissabon.

Dr. M. Menéndez y Pelayo, Professor an der Universität Madrid.

Dr. Ramón Menéndez Pidal, Professor an der Universität Madrid.

Dr. W. Meyer-Lübke, ord. Professor an der Universität Wien.

Frau Dr. C. Michaëlis de Vasconcellos in Porto.

Dr. E. Monaci, ord. Professor an der Universität Rom.

Dr. A. Morel-Fatio, Directeur adjoint à l'Ecole des Hautes-Etudes in Paris.

Dr. Kr. Nyrop, ord. Professor an der Universität Kopenhagen.

Dr. H. A. Rennert, ord. Professor an der Universität Philadelphia.
Dr. C. Salvioni, ord. Professor an der R. Accademia scientifico-letteraria in Mailand.
Dr. C. Wahlund, Professor an der Universität Upsala.
Dr. A. Wesselofsky, ord. Professor emer. an der Universität, ord. Mitglied der Kais. Akademie der Wissenschaften, St. Petersburg.

Jahresbeitrag: 20 Mk. Einmaliger Gründungsbeitrag für Lebenszeit: 300 Mk. Die Mitglieder erhalten hierfür die Veröffentlichungen der Gesellschaft umsonst. Anmeldungen zum Beitritt sind zu richten an Professor Dr. Karl Vollmöller, Dresden-A., Wienerstraße 9.

Von den Veröffentlichungen der Gesellschaft für Romanische Literatur sind bis jetzt erschienen:

Erstes Verwaltungsjahr 1902:

- Band 1: Hervis von Metz, Vorgedicht der Lothringer Geste. Nach allen Handschriften zum erstenmal vollständig herausgegeben von E. Stengel. Band I: Text und Varianten.
Band 2: La Leyenda del Abad Don Juan de Montemayor. Publicada por Ramón Menéndez Pidal.

Zweites Verwaltungsjahr 1903:

- Band 3: I Trovatori minori di Genova. Introduzione, testo, note e glossario per il Dr. Giulio Bertoni.
Band 4: Trubert. Altfranzösischer Schelmenroman des Douin de Lavesne. Nach der Handschrift mit Einleitung, Anmerkungen und Glossar neu herausgegeben von Jakob Ulrich.
Band 5: Die Lieder des Blondel de Nesle. Kritische Ausgabe nach allen Handschriften von Dr. Leo Wiese, Privatdozenten an der Universität Münster i. W.

- Band 6: Alonso de la Vega, Tres Comedias. Con un prólogo de D. Marcelino Menéndez y Pelayo de la Academia Española.

Drittes Verwaltungsjahr 1904:

- Band 7: Gedichte eines lombardischen Edelmannes des Quattrocento. Mit Einleitung und Übersetzungen herausgegeben von Leo Jordan.
Band 8: Il Canzoniere provenzale della Riccardiana Nr. 2909. Edizione diplomatica preceduta da un' introduzione per il professore Giulio Bertoni.
Band 9: Vn cudesch da psalms traas Durich Chiampel. Basel 1562. Mit Einleitung und Glossar neu herausgeg. von Jakob Ulrich.
-

Rechenschaftsbericht
der
Gesellschaft für Romanische Literatur.

2. Jahrgang.

1903/4.	Soll		Haben	
	<i>ℳ</i>	<i>ℳ</i>	<i>ℳ</i>	<i>ℳ</i>
April 1. Saldo Vereinsvermögen:				
An Guthaben beim Bankier	1639	90		
„ Kassabestand	320	—		
„ Mitgliedsbeiträgen aus dem 1. Vereinsjahr	454	—		
„ „ „ „ 2. „	4153	45		
„ Erlös für im Buchhandel verkaufte Schriften	193	—		
„ Zinsen beim Bankier 30./6. 1904	24	40		
„ „ „ „ 31./12. 1904	47	10		
Per Waisenhaus - Buchdruckerei:				
Herstellung der Publikationen, Band 3. 4. 5. 6			2140	45
„ Mitarbeiter-Honorar			116	25
„ Buchbinder Henning für Heften			42	92
„ Porti			212	05
„ Verwaltungskosten, Verpackung usw.			275	—
„ Guthaben beim Bankier			3436	40
„ Kassabestand			608	78
	6831	85	6831	85

Halle a. S., den 30. Dezember 1905.

Der Schatzmeister der Gesellschaft für Romanische Literatur
Dr. Max Niemeyer.

Richtig befunden
Professor Dr. G. Cantor.

Halle a. S., 10. Januar 1906.

1° *Invocatus meoglu.*

Resent es emesura.
 Ouentom el senle duri
 Ouet apnai chakuf
 Da quels que sabon plus

Mal sen de salomon

Mal saber de platon

Nal ge.lengien d'inglu.

O omer nu de porfili.

Hidels antres doctos.

O auez audir plus.

i. Non forin te prest.

Sages estar elaz.

Pomen son en nesire.

Con pegues firi et dure.

En ten qm sos honors.

El gualir pel mullors.

O aual non enten.

Oui aql firi nu preda

Em len cri d'for.

Non tenga p' doctor.

De saber non feng ges.

O as de so quu apres

El s'uran et uesen.

De mandan et ausen.

O ar hom no adertina

S enz autru disciplina.

O os libers no es gran.

El qm n'ul talan.

Da prende 7 audir.

El ho quom degues g'pu.

El nel lomen apenre.

Se nul de m'et mere.

De sen nu de senca.

El egone ma conofen.

El en a m'et nuu la.

Del segle mostrant.

Con se deu capteuer.

O ui bon pres uol auer.

O auil coue ma gardar.

Con odel comen zar.

O ar seu non es g'z.

O as per los escernis.

El soel non es gaure.

El so uol eu retrare

Al d'rai au es j'etida.

El ui i'el et i'oung gida.

P' r'm'ement mos d'is

Si am los au esc'is.

Non p'ral ql lofugua.

En qua p'z se tagna.

O auil qu'ar es conofens.

El n'otz fuiz auinens.

Li prece quel es ment me.

Seu imel pec en re.

O ui uol co'fessida.

De menar nig'pida.

El b'or ferm et segur

El er tal que sos p'z dur

S'apcha deu rener.

En onoran et reuer

O nar p'z ui co'fessida.

Non creq' senz deu fia.

El n'otz es co'fessida.

El firangnas er p'ruadad.

Al preda del'ig'enz.

El n'z et co'fessida.

El deman et en queq'.

El esser et la maners

Del maluaus et del'sp'os.

Del maluaus et del'sp'os

Aug 10 1912

~~APR 04~~

30755

DUE 1973H

362

CANCELLED

3220

DUE NOV 1

MAY 2

WIDENED

FEB 10 1993

WIDENED

